

Tales

Carl Ewald

Rights for this book: [Copyrighted. Read the copyright notice inside this book for details.](#)

This edition is published by Project Gutenberg.

Originally [issued by Project Gutenberg](#) on 2004-02-01. To support the work of Project Gutenberg, visit their [Donation Page](#).

This free ebook has been produced by [GITenberg](#), a program of the [Free Ebook Foundation](#). If you have corrections or improvements to make to this ebook, or you want to use the source files for this ebook, visit [the book's github repository](#). You can support the work of the Free Ebook Foundation at their [Contributors Page](#).

The Project Gutenberg EBook of Tales, by Carl Ewald

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

**** This is a COPYRIGHTED Project Gutenberg eBook, Details Below ** **** Please follow the copyright guidelines in this file. ******

Title: Tales

Author: Carl Ewald

Translator: Dawid Wiskott

Posting Date: August 23, 2012 [EBook #5139] Release Date: December, 2003 First Posted: May 12, 2002

Language: Hebrew

***** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK TALES *****

Copyright (C) 2002 Dawid Wiskott.

Tales

by Carl Ewald

Translated by Dawid Wiskott

Carl Ewald (15.Okt.1856 - 23.Feb. 1908) עם הרבה ציורים מאת Eventyr i udvalg
 עברית: דוד ויסקוט היסוד לתרגום (Ib Andersen) ומאת איב אנדרסן (Marte Smeets) מרטה סמטס
 שיצא לאור (Hermann Kiy) רוב הסיפורים היה לא המקור הדני, כי אם תרגומו הגרמני של הרמן קיי
 אשר נתנה למתרגם Franckh'sche Verlagshandlung Stuttgart בהוצאת
 רשותה לפרסם תרגומו העברי, וגם עמו את האיוורים של מרטה סמטס הסיפורים לוקטו משני כרכי
 Mutter Natur erzählt i- Die schönsten Geschichten
 von Karl Ewald לקט השגתי לקט
 סיפורים בדנית. מה שכבר היה בידי מתורגם מגרמנית, השויתי עם המקור הדני, ומה שעדיין לא היה
 בנה ביתך 58 IL - מוכן, תרגמתי מהמקור. ה'תשנ"ח © דוד ויסקוט קרית ארבע \ רמת ממרא 90100
 9961 532 -2 (0972) 0 © Dawid Wiskott FAX +972 - 1532 -961532
 Eventyr i לקט סיפורים ruthwi@macam.ac.il
 udvalg) מאת Carl Ewald (על ידי Jesper Ewald יצא לאור (על ידי Carl Ewald מאת
 (Krbenhavn (Gyldendalske Boghandel / Nordisk Forlag)
 הוא מכיל עשרים וחמשה סיפורים ועם כל. 1941)
 סיפור ציור או שני ציורים מאת אנדרסן. המבקש לדעת מי צייר אי זה איור, די להודיע לו שבסיפור
 הנער הקטן וקיבתו תמונת הנער היושב תחת העץ, וכן היושב לשלחן האוכל והעומד בוכה, הן
 משל מרטה סמטס; ואילו את הנער אצל הגדר והמזיע במטה צייר איב אנדרסן. ורד הכלב שבעמוד
 1' נלקח מ"כל עולם הצמחים", ואת כוכב השביט שעמד בחורף ה'תע"ט מעל היידלברג צייר מתאיוס
 מריאן. בכרך הראשון הזה כמעט כל הסיפורים תורגמו מגרמנית. מתוכם יש בידי המקור הדני של
 הנער הקטן וקיבתו. (הסיפורים המסומנים (. מדנית תרגמתי רק המסומן
 החדרים • 1 (Den lille Dreng og hans Mave)
 57 (Bladlusen) הכנימה הריקים 8 • חמש מעצמות 22 • האיש הטוב 34 • תל הנמלים 40
 (Bøgen og Egen) האשור והאלון 70 (Edderkoppen) העכבישה
 (Gøgen) הקוקיה הדבקון 120 • 113 (Kaalormen) זחל לבני הכרוב גבעת האשורים 99 • 91
 (Haletudserne) הראשנים חול 160 • 144 (Havet) הים היער ובתת האברש 139 • 127
 (Det gamle Piletræ) עץ הערבה הזקן 189
 (Jorden og Kometen) הארץ וכוכב השביט הבלתי-נראים 216 • הדודנים 230 •
 ארבעה ידידים טובים 269 הנער הקטן וקיבתו היה נער קטן, שהיתה לו • 257
 קיבה. ואמנם אין בזה מאומה מן החידוש, כי הלא לרובם הגדול של הנערים יש קיבה. כשאני נותן
 דעתי אל הדבר, אינני סבור שאני מכיר אפילו נער אחד בלי קיבה. אבל הנער הזה והקיבה הזאת היו
 בכל זאת מיוחדים. הם היו תמיד מסוכסכים, וזאת, אף על פי שהנער היה נער טוב והקיבה היתה
 קיבה טובה. הרי כבר שמענו לעתים כיוצא בזה, אפילו בין בני אדם הגונים. מה שפילג ביניהם היה לא
 יותר ולא פחות משזיף אחד. הנער אהב שזיפים מאד, וגם הקיבה מצדה אהבה שזיפים; היא רק לא
 רצתה לקבל מהם יותר מדי בבת אחת. היא רצתה ששה. אבל הנער רצה שבעה. מזה התחילה כל
 הצרה. כי גם הקיבה וגם הנער היו עקשנים, ואף אחד מהם לא רצה לותר. כשישב הנער ואכל
 שזיפים, אז הלך הכל מצוין עם ששת הראשונים. הנער הטיב את לבו, והקיבה לא אמרה אפילו
 מילונת אחת קטנטנה. אז לקח הנער את השביעי. וכיון שהכיר היטב את דעת הקיבה בענין הזה,
 ולפי שהיה לץ קטן, הוא קרא: "הנה לך, קיבה!" ואז הוא בלע בבת אחת את השזיף כולו עם הגלעין.
 "הנה לך, נערי!" קראה הקיבה. ובאותו רגע היא עשתה לו כאב קיבה איום כרעם. אז היו משקים
 אותו שמן. ואם בסוף התברר שהוא אכל שזיפים, הוא גם קיבל מכות בנוסף לכל; כי הרי לא היתה לו
 רשות לקחת לו סתם ככה מה שהתחשק לו. אז בידור גדול זה לא היה. אף על פי כן הוא התחיל

מחדש, כשאך הסתיימה פרשה אחת כזאת. כי הוא כל כך אהב שזיפים. והוא גם חשב שתהיה זו חרפה לילד בריא להניח לקיבתו לטרטר אותו. ערב אחד ישב הנער על המדרגות והרהר. הוא גמר להכין את שיעוריו, ירד אל עץ השזיפים וספר בדיוק ארבעה עשר שזיפים שעוד נותרו. "עוד שתי פעמים אתקוטט אתך, קיבה טפשית", הוא אמר. "ואם בשנה הזאת לא אגמור אתך, רק תחכי עד הקיץ הבא!" "כן, אינני בורחת ממך, ידידי הקטן", השיבה הקיבה. "בכל אשר תהיה אתה אהיה גם אני. דרך אגב נראה לי, שניפגש בחג הממתקים בחורף. דובשניות הן גם כן משהו נחמד ... או שמא שכחת את עינוגי השנה שעברה?" "לא שכחתי שום דבר", אמר הנער וקפץ אגרופיו. "את בריה מתועבת ומרושעת, ואני אתכסח איתך עד שאמות." "אל לך", ענתה הקיבה בשלוה. "יש בעולם הזה מריבות די הצורך, ואיש נבון חי בשלום עם קיבתו. הייתי חושבת אותך לגדול נבון ויותר מזה." "תודה ... זה אנחנו מכירים", החזיר לה הנער. "זה תמיד אומרים לילד קטן כשרוצים שהוא יעשה משהו משעמם. אבל עכשיו אני עייף ורוצה לישון. אז תוכלי להרעיש לך להנאתך. אחת כזאת שרק עושה צרות לאנשים כל הזמן!" "האינך חושב שיש לי עבודה משלי?" שאלה הקיבה. "תשמע ... התרשה לי להציע לך משהו?" "אם זה משהו שיש בו ששה שזיפים, את יכולה באותה מידה גם לשתוק", אמר הנער. "אני ספרתי אותם. הם ארבעה עשר. וארבע עשרה מחולק לשתיים שוה שבע. אני לא נכנע." "לא", אמרה הקיבה. "מדובר בשזיפים ככל שאתה רוצה לאכול." "אז מדובר בהרבה מאד", אמר הנער. "נשמע!" "אני מציעה, שתעשה במשך יום אחד את תפקידי. או נומר יום אחד ... מבוקר עד בוקר. אז תלמד אולי לשפוט אותי פחות לחומרה." הנער שקע זמן מה בהרהורים. אחר כך הוא שאל: "אז אני קובע בעצמי אם יהיו לי כאבי קיבה או לא?" "אתה קובע כל זה בעצמך", אמרה הקיבה. "אתה תעשה את מלאכתי, ואיך שתעשה אותה, כך תהיה התוצאה." "עשינו עסק!" אמר הנער. הם נדברו, שיתחילו בבוקר למחרת. הנער שכב לישון וחלם כל הלילה כמה נהדר זה יהיה. הוא השכים קום, והדבר הראשון שהוא עשה היה שהו התגנב לגינה, קטף את ארבעה עשר השזיפים ושמר אותם במקום בטוח שידע רק הוא. אחרי כן הוא שתה את החלב החם שלו ואכל כרגיל את שלשת צנימיו, לקח ספרו ויצא לדרכו אל בית הספר. אך יצא מדלת הבית, והקיבה הקימה צעקות איומות. "השתגעת על כל הראש, ילד ... לרוץ ככה." "בוקר טוב, קיבה!" אמר הנער. "אנחנו צריכים להזדרז. אם לא, נאחר לבית הספר." "ואינך חושב בכלל על החלב ושלשת הצנימים?" שאלה הקיבה. "מה איתם?" אמר הנער. "הם היו די טעימים." "כן ... תודה רבה. זהו חלקך בענינים, שהאוכל יהיה לך טעים. אבל היום לקחת על עצמך גם את חלקי: שהוא, לעכל את האוכל." "נו", אמר הילד, "זה בטח לא יכול להיות מסוכן כל כך עם כמה הצנימים האלה - כמה זמן זה לוקח?" "זה נמשך עד להפסקת הכריכים", השיבה הקיבה. "אז זה צריך לחכות", אמר הנער. "נראה לי שאתה מטורף", אמרה הקיבה. "אתה חושב שאני יכולה לחכות?" "את חייבת" אמר הנער; "אני חייב ללכת לבית הספר. אבא אומר שאם אני מזניח את בית הספר שלי, לעולם לא אהיה לבן חיל. לפיכך נשים את הצנימים בצד עד אחת. סוף פסוק." "שטויות!" אמרה הקיבה. "אביך מדבר כמו שהוא מבין. והרי גם לא סיפרת לו על ההסכם שלנו. בן הוא בן, ומילה היא מילה." "ולא נוכל לחכות לפחות עד ההפסקה?" התחנן הנער. "עכשיו אני אגיד לך משהו, נערי", אמרה הקיבה. "יתכן שתהיה איש לא מוצלח אם תזניח את בית הספר. אבל אם אתה מזניח את הצנימים, אתה מת. ולעסת אותם די חפיף ... יש שם חתיכה אחת שאתה חייב לטפל בה בזehירות רבה, שרק תדע לך את זה." "הנה אכלתי צנימים בקרים על בקרים, ככל שאני יכול לזכור", אמר הנער, על סף דמעות. "ואף פעם לא היו איתם בלבולי מוח כאלה." "לא", אמרה הקיבה, "כי זה הייתי אני, שדאג לצנימים ולכל השאר. היום זה אתה, שיש לו הכבוד והתענוג. - אבל עכשיו שב בזehירות על הספסל הזה פה, אז אני אסביר לך את הכול." הנער עשה כן. אבל הוא היה מיואש. "תראה", אמרה הקיבה, "ובכן העבודה שלי, שלקחת היום על עצמך, היא העיכול. אתה אוכל, כדי שתהיה גדול וחזק ומבוגר, כדי שגם לך יהיה פעם ילד ותוכל להרביץ לו מכות אם הוא לוקח שזיפים מהגינה שלך." "הוא יכול להתכונן", אמר הנער. "הוא יחטוף." "אבל הענין לא נגמר בזה שתוחבים את האוכל בפה", אמרה הקיבה. "זה בעצם החלק הפעוט ביותר בו. אם לא היה צורך בדבר אחר, לא היית זקוק בכלל לקיבה." "הלואי שלא היתה לי!" אמר הנער. "החוצפות שלך שמור לעצמך", אמרה הקיבה, "ותקשיב. ובכן, ענין הצנימים. אחרי שאתה לעסת אותם ועירבבת אותם עם רוק בפה שלך, אתה בולע אותם, ואז הם מגיעים למטה בתוכי, שאני אוכל לטפל בהם. כמה שהתרשלת אתה יותר בלעיסה, ככה יש לי יותר טורח איתם.

סביב סביב בתוכי יש בתי חרושת קטנים שבהם אני מייצרת משהו שנקרא מיץ קיבה, וזה צריך להיבלל היטב עם הצנימים ועם החלב. "את גומרת עוד מעט?" אמר הנער. "את עוד יותר משעממת מהמורה." "בקושי התחלתי", השיבה הקיבה. "אחרי שהצנימים גמרו עם מיץ הקיבה, הם מגיעים למעי. שם ישנם המון בתי חרושת שמיצרים מיץ מעיים, ובזה עליהם להיבלל כעת. משזה נעשה, אנחנו מגיעים לבתי חרושת חדשים, המייצרים אמילופסין, ואחרים, שעושים טריפסין, ועוד אחרים, שם עושים סטיאפסין..." "תעצרי רגע", אמר הוא, "אלה מלים הרבה יותר מדי קשות בשביל נער קטן, אני לא מבין מזה אף הברה אחת." "זה רע בשבילך", אמרה הקיבה, "כיון שלקחת את התפקיד על עצמך! - אחרי כן באה המרה, ואחרי שזה עשוי, הצנימים נהיו לאבני בנין קטנים כאלה שבונים מהם נערים." אבל אז פרץ הנער בבכי כאילו מצליפים בו בשוט. "לא ליילל!" אמרה הקיבה. "זה רק מעכב את העיכול." ועכשיו נשאה הקיבה עוד הרצאה ארוכה על איך יעשה הנער טוב ביותר אם ישכב קודם כל על הגב ואחר כך יתמתח ויתישר ויעקם ויפתל גופו בצורות המשובות ביותר, כדי שהכל יתנהל כשורה. כשענין הצנימים היה סוף סוף מסודר, שעת הפסקת הכריכים כבר עברה מזמן, והנער היה סחוט לגמרי. "אכול עכשיו את הכריך שלך", יעצה הקיבה. "זה יעזור לך להתאושש." הנער עשה כן, וגם נראה שהדבר עוזר. אבל אז הוא נזכר בבית הספר, והוא יצא לגמרי מכליו מרוב בהלה. "מה אעשה, מה אעשה!" הוא קרא וניתר מרגל לרגל. "אני אקבל נזיפה, ואז מה אגיד בבית!" הוא לקח ספריו וקפץ במקום. אבל אז צעקה הקיבה: "ילד, ילד! השתגעת לגמרי?" "מה יש עכשיו?" אמר הנער. "ישנם הכריכים כמובן", אמרה הקיבה. "אתה רוצה לרוץ מהם, כמו שרצת מהצנימים? אתה הנער העיקש ביותר שפגשתי בכל ימי חיי." וכעת התחיל הסיפור מן ההתחלה. הקיבה חזרה על הרצאתה, והנער התאמץ כמו סוס כדי להבטיח שהכל יתנהל כפי שהיה ראוי. וגם הלך זה לא פעם אחת טוב. "כמה זמן צריך הסיפור הזה להימשך?" שאל. "עד ארוחת הצהריים כמובן", ענתה הקיבה. "עדיין אתה מאמין שאני בטלנית?" הנער ישב בשיחים וחירף ובכה חליפות, אבל מעט מאד זה עזר. לצאת מהמחבוא לפני שנגמרו שעות בית הספר, לא העז; וכיון שלא היה לו שיעון, הוא לא יכול לחשב מה השעה, ולא הגיע הביתה לפני שנערך שלחן ארוחת הצהריים. "למה לא חזרת הביתה מיד אחרי בית הספר?" שאלה אימא. אז הוא נאלץ להמציא סיפור. "איך היה היום בבית הספר?" שאל אבא. אז הוא נאלץ להמציא עוד סיפור. זה היה מרגיז, שהוא הוכרח לשקר ככה. כי בעצם הוא היה נער ישר, שלא היה משקר, אלא כשזה היה לגמרי הכרחי. כשהם ישבו לבסוף לארוחת הצהריים, הוא היה כל כך עייף ומיסכן, עד שלא הצליח לאכול שום דבר. בנוסף לכול גם אכלו באותו יום דיסה עם שומן-בטן, מין תבשיל שנפשו נקעה ממנו. כולם חשבו כמובן שאינו רוצה לאכול, מפני שהוא בררן ועקשן. הוא ננזף ונמרט באזניו, והמצב היה מיאש ממש. "אכול!" ציוותה הקיבה. "אם לא תאכל, תצטער אחר כך. נחוץ לך חיזוק." "לא!" אמר הנער וחרק שיניו. איש לא האזין לשיחת השנים. נדיר הדבר ולא יפה בכלל, אם שומע מישהו מה שאומרת הקיבה של נער קטן. אחרי הצהריים הוטב לו בהרבה. אבל הוא היה סר וזעף, מפני ששיקר. וכולם כעסו עליו, מפני שחשבו שהוא מפונדרק. הוא ירד וראה בשלום ארבעה עשר השזיפים, ספר אותם, אבל באופן משונה ביותר לא היה לו חשק לאכול אותם. "האינך רוצה לקחת לך שזיף אחד קטן?" שאלה הקיבה במתיקות. "רק תחכי!" קרא הנער בזעם וקפץ אגרופיו בתוך הכיס. הוא היה משוכנע שהקיפוד יאכל אותם בלילה אם הוא עצמו לא יעשה את זה. ובכל זאת לא מלאו לבו לגעת באחד מהם. בארוחת הערב הושמה לפניו הדיסה. כי היה לו כמובן לאכול את מה שהותיר בצהריים. כיון שהיה רעב מאד, הוא אכל הכל, ועוד חוץ מזה טרף גם שתי פרושות גדולות מרוחות בשומן. אחרי כן הוא ירד לגינה ואכל את כל ארבעה עשר השזיפים. "הנה", אמר לקיבה. "אני יודע היטב שעכשיו יהיו לי שוב צרות איתך. אבל יהיה זה איך שיהיה. עכשיו אני הולך לישון ועוד מעט אירדם. אז תוכלי להטיף ולזבל כמה שמתחשק לך." "חוששתני שלא יצא לך לישון הרבה", אמרה הקיבה. "אנחנו צריכים לעבוד על הדיסה ועל שתי הפרוסות. איך יהיה עם ארבעה עשר השזיפים, אני בכלל לא מעזה לחשוב. אתה יודע שזה עשה לי צרות משוגעות, כשהיו שבעה. ואני הרי הייתי מתורגלת בזה. אין לי כל מבוא להשערה, איך ילך לך עם הארבעה עשר." מעולם לא עבר על הילד לילה כמו הלילה הזה. בתוכו השתוללו קרבות ומהפכות, והמשיכה והקריעה לא רצתה להיפסק כלל. הוא גנח ונאנק ובכה, התגלגל והתהפך במיטה, התישב זקוף, חזר לשכב, הילך יחף על הרצפה והצטנן נורא. זיעה עמדה על מצחו, וכל פעם שניסה לעצום עיניו, צעקה עליו הקיבה: "יצאת מדעתך, ילד?"

זה הזמן לישון?" כשאמו נכנסה בבוקר למחרת לחדרו, היא נבהלה כהוגן. "שומו שמים, ילד, איך אתה נראה!" היא קראה. "בודאי לא נתת דעתך לקיבה שלך!" "כן חשבתי עליה, אימא", אמר הוא ובכה במר. היא יצאה כדי לשלוח שליח להביא את הרופא. "נו, ידידי הקטן", אמרה הקיבה, "עכשיו עבר היום. הנחדש את החוזה?" "לא!" אמר הנער. "אתה מתכווין, שהכי טוב שאני אחזור שוב לתפקידי?" "כן", אמר הנער. "ועכשיו למדת שהקיבה מספיק עסוקה גם ככה ולא יכולה להתפנות לעכל את כל השזיפים שנער קטן רוצה לדחוס לתוכה?" "כן", אמר הנער. "ולהבא תיאות להסתפק בששה?" "עונת השזיפים נגמרה", רטן הנער. "אז כבר אין לך מה לפחד." "עונת השזיפים תחזור", אמרה הקיבה. "אבל אם קלקלת לך את הקיבה באופן יסודי, תסחוב את זה איתך תמיד." מיום זה והלאה הם היו חברים טובים. ובה הסתיים הסיפור על הנער הקטן וקיבתו. כי הרי חושבים על הקיבה רק, כשמשו לא בסדר איתה. החדרים הריקים רב החובל הוצרך להפליג במסע ארוך, והפעם הזאת הוא רצה לקחת עמו את אשתו ואת בנו הקטן. הכל היה ארוז וכבר הוטען על סיפון האניה, הילד כבר ישב בעגלה, וסטינה עמדה בוכיה בפתח הבית. "כמה זמן נהיה מחוץ לבית?" שאל הנער הקטן. "חצי שנה", השיב אביו. "אז מי יגור בחדרים שלנו כל הזמן?" "אף אחד לא, טפשו. הם פשוט יעמדו ריקים, עד שנחזור!" אז התישבו רב החובל ואשתו בעגלה. העגלה נסעה אל האניה, האניה הפליגה מתוך הנמל, וסטינה הלכה לקרוביה. בדירת רב החובל הוקבע אחד החלונות במצב פתוח למחצה, ומשנתגלגלה משם העגלה, עף זבוב בעד החריץ לתוך החדר. הוא עף למעלה אל התקרה והתישב שם אצל שאר זבובי הבית. אבל אך נחת, והוא כבר נפל על השלחן ושכב שם על גבו, הניע את שש רגליו ולא שלט בעצמו מרוב צחוק. "מה בעצם משעשע כל כך?" שאלו הזבובים האחרים. אבל הוא המשיך לצחוק ועוד צחק ולא יכול להוציא אף מלה אחת מרוב עליצות. אז התישבו סביבו הזבובים והתבוננו בו. הצבתן פרש כנפיו - זה עושה הצבתן רק, כשקורה משהו מעניין מאוד - ועף אל השלחן שעליו שכב הזבוב. הפרעוש נותר לשם בקפיצה אחת ונעץ בזבוב עיניים חמדניות למדי. "הוא יצא מדעתו!" החליט הצבתן. "זבוב אינו יוצא מדעתו לעולם", אמרו הזבובים האחרים, נעלבים. "הוא לא יכול לצאת ממה שאין בו", התערב הפרעוש. "אולי הוא חולה", הציע עש הבגדים, שיצא במעוף דלגני מתוך הוילון. "היהיה!" הזבוב עדיין התעוות בצחוק. עתה בא מהמטבח בזמזום רם הבוהקן הכחול. "חזור מיד לעצמך ודבר!" הוא נזף בזבוב השפוף בצחוק וחג סביבו. אז התעשת הלז. הוא קפץ על רגליו וניגב את עיניו. אבל עדיין נייערוהו מדי פעם פרצי צחוק. והוא סיפר: "רק הצחיקו אותי בני האדם האלה ... כשהם נסעו מפה ... האנשים האלה שגרים פה! כי אני ישבתי בעגלה על האף של רב החובל. ואז הוא אמר ... היהיה! ... הוא אמר, כשהם נוסעים עכשיו ... היהיה! אז החדרים יהיו ריקים לגמרי ... היהיה!" הפרעוש נותר שלש פעמים כמעט עד התקרה וציחקק, הצבתן צחק, הזבובים צחקו, העש חיך ... הוא היה צריך להיזהר, שלא יפול לו האבק מהכנפיים; אבל הבוהקן הרעיד בצחוקו את האויר. "נכון הם מצחיקים, האנשים האלה?" קרא הזבוב. "הנה גרות פה בכפיפה אחת איתם המון משפחות חרוצות ומכובדות, יום אחרי יום, והם בכלל לא חושבים עלינו. הורשה לי לומר, בכל הבית הזה אין קרן זוית אחת ולא חריץ אחד ברצפה שאין להם דיירים, ואז אומרים, מיד כשהאנשים עצמם יוצאים למסע קטן: הבית ריק!" ושוב צחקו כולם, חוץ מהעש. "זה הכל טוב ויפה", אמר זה, "אבל בני האדם אינם רק מגוחכים, הם ...". "זוהי אמת נצחית", הפסיקו הצבתן, "לא רק מגוחכים!" "שמעו שמוע!" קראו הזבובים במקהלה. "גם לי יש על מה להתלונן", אמר הבוהקן הכחול. "הנשוחח על זה פעם?" שאל העש. "אני מסכים", אמר הפרעוש, "אבל נצטרך לעשות את זה מיד, כי הם בטח יחזרו עוד מעט." "רק בעוד חצי שנה", הודיע הזבוב. "שמעתי את זה מפי רב החובל עצמו." "אוי!" קרא הפרעוש. "זה רע בשבילי. אז אני צריך לחפש לי לזמן הזה אכסניא אחרת. חבל, חבל! לילד הקטן היה דם כל כך מתוק וטוב. וגם סטינה לא היתה רעה!" "עכשיו באור אני לא יכול לומר כלום", דחה העש. "שמא נשוב וניפגש היום בערב?" "זאת גם דעתי", אמר הצבתן. "זה הרי לא דחוף", אמר הבוהקן הכחול. "בשבוע הזה נהיה כולנו עסוקים בהטלת ביצים, אני חושב. שמונה ימים מהיום, בדמדומים, נתכנס. אני מציע את המטבח כמקום מפגש." "פה נתכנס", אמר קול דק ונאה שלא נשמע עד כה. "מי מדבר שם?" שאל הבוהקן הכחול. "צרצר הבתים", היתה התשובה. "אני מציע שניפגש פה, כי אני יושב כל כך נוח בחריץ שלי ליד התנור." "צא החוצה, שנראה אותך!" אמר הפרעוש וקפץ לגובה. "אני אף פעם לא יוצא", השיב צרצר הבתים. "אני מרגיש טוב מאד פה בחריץ שלי. אני שומע אתכם, ואתם שומעים אותי, ודי בזה."

"טוב", אמר הבוהקן הכחול. "אז ניפגש פה בעוד ששמנה ימים." "ויבואו עוד", אמר הצרצר. "מי?" שאל הבוהקן הכחול. "חשבתי שעכשיו אנחנו פה כולם." "לא", קבע הצרצר. "זאת אומרת, במקום נמצאים הכל. אבל אתם לא יכולים לראות את כולם. ישנם שעון המתים ואורח הסוכר והגנב. וחץ מזה עוד בריה אחת מיסתורית מאד שאני לא יודע עליה כלום, אבל אני יכול לשמוע אותו בבירור גמור בלילות בשלחן החדש הקטן מעץ אשוח." "אני לא מכיר את הטיפוסים האלה", אמר הבוהקן. "הם בריות מהוגנות? עמלנים ישרים כמונו? יש להם זכות אזרחות פה בבית?" "בודאי!" השיב צרצר הבתים. "אני מכיר אותם כולם, ואני ערב להם - לבד מהטיפוס המסתורי. זה עוד נצטרך לתהות על קנקנו עד שנדע אי זה מין אחד הוא זה." "יפה!" אמר הבוהקן. "אז הענין מסודר איפוא, והאסיפה תתקיים. אני כמובן אהיה היושב בראש, ומהזבובים מותר תמיד רק לאחד לדבר, שאם לא כן, לא יצא מזה כלום!" בזה הם נפרדו, וכל אחד פנה לעיסוקו. שמנה ימים אחר כך התאספו דיירי החדרים הריקים בשעת הדמדומים, כמו שנדברו. תקרת החדר היתה מלאה זבובים, הפרעוש קיפץ ודילג אנה ואנה, צרצר הבתים ישב בתוך חריצו, העש נחבא באחד מקפלי הוילון, הצבתן ישב על השלחן, על יד הבוהקן, שהמהם וזמזם בכל עוז וניהל בסבר פנים חשובות את הישיבה. "זכות הדיבור לעש!" הוא הכריז. "הוא אשר יזם את האסיפה הזאת." "עדיין יש יותר מדי אור", הסתייג העש. "אני מבקש שלא להצטעצע באיננות כזאת!" אמר הבוהקן. "אם רוצים להילחם בבני האדם, צריך להניח בצד את כל ההתחשביות העדינות." "אני חושב, שעלינו קודם כל לודא שכולנו נמצאים פה", אמר צרצר הבתים. "אולי יורשה לי להציג ראשית חכמה בפני האדון היושב ראש אותם חברים במשק הבית שלנו שעדיין אינם מוכרים לו." "בבקשה!" אמר הבוהקן ברוב חסד. "היורשה לי איפוא לבקש מכל הקהל: שש... שקט!?" פתח הצרצר. הכל הטו אזנים, ומיד אחר כך הם שמעו נקישות מוזרות במכתבת המהגוני הישנה שירש רב החובל מסבו. "טיק ... טיק!" נשמע בקצה אחד של המכתבה. "טק ... טק!" באה התשובה מהקצה האחר. ככה זה נמשך זמן מה. "אלה שעוני המתים", הסביר הצרצר. ברגע זה עפו שתי חיפושיות חומות קטנות מתוך המכתבה הישנה. מוזר למדי הם נראו; הראש היה תחוב עמוק בין הרגלים הקדמיות ומכוסה במין כיפונת. האחת עפה נגד שמשות החלון ונפלה מתה על אדן החלון. האחרת התישבה על השלחן ליד הבוהקן הכחול. "שלום", אמר שעון המתים. "אני האנובית הנקודה. שמעתי שמתנהלת כאן אסיפה נגד בני האדם." "נכון מאד", ענה הבוהקן. "אבל נראה לי שהחבר שלך שבר שם בחלון את מפרקתו." "הם ... זה רק בעלי", אמר שעון המתים, הוא האנובית הנקודה. "אם הוא רוצץ לו את מוחו, זה ענין שלו. אני עסוקה די הצורך בהטלת הביצים שלי ואין לי פנאי לשים לב גם לדברים פעוטים כאלה." "ואיפה את מטילה את הביצים שלך?" שאל הבוהקן. "לתוך המכתבה הישנה שם. הזחלים שלי אוכלים את העץ ומתנברים להם כך יותר ויותר עמוק, וכשהם מגיעים למלוא גודלם, הם יוצאים. תראו שם המון חורים קטנים במכתבה. אלה מהמשפחה שלי." "ובכן התברר שאת עוסקת באומנות הגונה בדיוק כמו כולנו", אמר הבוהקן. "יהיו לך מושב וקול באסיפה הכללית. - עכשיו הלאה, צרצר!" "גנב ... גנב יקר!" שרק הצרצר. רגע אחד היתה דממה. אבל אז באה-עפה חיפושית חדשה, זעירה ובעלת מחושים ארוכים מאד ממדף הספרים והתישבה על השלחן. "לשרותכם - יקרונית הספרים!" היא אמרה וקדה קידה. "אז ככה, את איפוא הגנב!" קיבל הבוהקן את פניה. "אני סקרן למדי מה העיסוק שלך. הכינוי שלך נשמע חשוד במקצת." "כל אחד ממנו גנב באומנות שלו", הרגיעה החיפושית הקטנה. "כרגע אני חושב על ילדי יותר מעל עצמי, אבל בתקופת הזחלות שלי אכלתי ספרים." "מזון יבש!" פלט הבוהקן והתנער. "אבל למה תהי את גרועה משעון המתים? ברוכה הבאה איפוא!" עתה יצא והתראה אורח הסוכר. זה היה בחור מגוחך שבקצה בטנו צמחו לו שלשה זיפים ארוכים; הוא הבריק כעין הכסף. אחרי שהוא הציג עצמו בשמו האמתי "זנבזיף כספי" וסיפר שקוראים לו גם 'דגג הכסף' ושהוא שייך לסדרת הזנבזיפאים וניזון, ככה-ככה, מסוכר ומקמח, התקבל גם הוא לאסיפה. "עכשיו יש כולם?" שאל הבוהקן הכחול. "לא", ענה הפרעוש. "הטיפוס המסתורי, שהזכיר הצרצר, חסר עדיין. שיציג את עצמו. יש לו הרבה דם? הוא ברנש מהוגן? החוצה מהמחבוא!" "הוא יושב שם בתוך שלחן עץ האשוח", אמר הצרצר. "בעיני לא ראיתי אותו מעולם, אבל מדי לילה בלילו אני שומע אותו מכרסם וקודח. אם אתם יכולים להשפיע עליו שיצא החוצה, הואיל ונא." אז התחילו כולם צועקים וקוראים ומקימים רעש איום, ואחרי זמן מה נשמע קול דקיק ואומלל מתוך השלחן: "אני רוצה לצאת! ... אני רוצה לעוף מפה! ... אני רוצה לחזור ליערות הירוקים שלי! אין לי בכלל מה לחפש פה! ... אני קרובן

של פשע נורא ... אני רוצה לצאת ... אני רוצה למולדת שלי!" "שמעו שמוע!" קרא הבוהקן. "מה זה?" "הלא אמרתי?" ענה הצרצר. "הענין מיסתורי ביותר ומפחיד בהחלט." "למשפחה שלי לא שייך היצור הזה", קבעה האנובית הנקודה נחרצות. "אנחנו בריות שקטות ומסודרות העושות במלאכתן כל עוד אנחנו בתוך הרהיטים, ויוצאות לאור בזמן הנכון." "אני לא יודע מה צריך לחשוב על זה", הפטיר העש. "הזר הזה דיבר על יערות ירוקים. אולי זה קרוב משפחה שלי. ביערות הירוקים חי ענף מהמשפחה שלנו ... פרפרים גדולים ונהדרים שמתעופפים להם באור שמש בהיר, שאני מסתנוור כשאני רק שומע מדברים עליו." "לך, העיוור והאפור, יש קרובים שחיים באור השמש?" שאל הפרעוש בלעג. "מה שהעש אומר הוא אמת לאמיתה", הודיע הצבתן. "בגינה פגשתי הרבה פעמים פרפרים." כך הם דיברו, זה אומר בכה וזה בכה, מבלי להגיע לשום מסקנה. אחר כך הם האזינו שוב, וכיון שבתוך השלחן נשאר הכל שקט, אמר הבוהקן: "הי על השד הזה מה שיהיה. ממילא הוא ימות שם בפנים עוד מעט. אבל אנחנו נפתח כעת את האסיפה שלנו. -רשות הדיבור לעש!" והעש דיבר: "אני רוצה רק להודיע שבני האדם רודפים ומשמידים אותי בכל האופנים שאפשר להעלות על הדעת. הם מדליקים נרות, וכשאני עף לעומתם, נשרפות לי הכנפים; או שהם תופשים ומועכים אותי. בכל מקום שהם רואים אותי, הם מציקים לי. אבל הגרוע מכל הוא שהם משמידים את הצאצאים שלי. אני מטיל את הביצים שלי לתוך הספה, על הכורסות ובמקומות כיוצא באלה, והצעירים שלי עושים להם פרוה קטנה מהריפודים וסועדים את נפשם בהם, המסכנים הקטנים! הורשה לי לשאול, אם שייך להתרגש מזה? אבל בני האדם מפזרים כל מיני תכשירים רעילים על הרהיטים, כך שהילדים שלי מתים עוד לפני שהם בוקעים מהביצים. למשל עכשיו! חוץ ממדפון אחד קטן לא מצאתי שום מקום שאני יכול להטיל עליו ביצים. כל השאר מפוגל ומפולפל בצורה כזאת שאני בכלל לא מעז להתקרב. וזה אפילו שאני לא נושך ולא עוקץ אף אחד! אין כמוני תמים ורודף שלום." "אתה הרי מזיק לרהיטים שלהם!" אמר הצבתן. "אבל מה עושה אני? אני מתפרנס מכל מיני דברים רקובים שאני מצליח למצוא, כאלה שבני האדם היו צריכים לשמוח להתפטר מהם. אבל כשהם רואים צבתן, הם צורחים ורומשים אותו למוות. הם מספרים שאני זוחל להם לתוך האזניים כשהם ישנים ושאני צובט אותם בצבת שלי. אבל בסיפור הזה אין אף מלה אחת של אמת. אני מעולם לא זחלתי לתוך אוזן של בן אדם, והצבת משמשת אותי רק לפרוש את הכנפים, כשאני רוצה פעם לעוף מעט, מה שקורה לעתים רחוקות למדי. כל מה שאני מבקש הוא שיונח לי לאכול בשלוח ובנחת מה שאחרים בוחלים בו, ולגדל את הקטנים שלי העלובים. למרות זאת אני אחת החיות השנואות והנרדפות ביותר אצל בני האדם." "העולם מלא אי צדק", הצהיר הפרעוש. "תראו אותי! האין אני בחור נחמד ועליוז? אני קופץ לגובה פי מאה מגודלי, ותמיד אני תוסס ומבודח. ואף על פי כן האנשים ממש צדים אותי, רק בגלל מעט הדם הזה שאני מקיז מהם. הם אפילו לא רוצים להתעסק אתי בפומבי, אלא הם פורשים הצידה ולוכדים אותי בסתר - ממש כאילו הייתי איזו חרפה ולא לוחם אמיץ קטן שנאבק על חייו בדיוק כמוהם. אוהא ... פעם מצאתי את עצמי בין שתי ציפרניים ... זאת היתה חויה מבעיתה!" "אתה לפחות עוקץ אותם", אמר הזבוב. "אבל מה אני עושה? לי אין עוקץ, כך שאני לא יכול לעקוץ אפילו אם הייתי רוצה. יש לי רק שתי שפתיים רכות בקצה החדק שלי. ואני רק מתישב להם על המצח ומלקק משם את הזיעה שהם מנגבים בין כה וכה. ופה ושם אני מפלח קצת סוכר, מה שאני מצליח להרים. לא שזה בכלל לדבר על זה! אבל הם מתנכלים לי ברטיות מורעלות, במחבטי זבובים ובאבקות ומטפחות, עד שאני לא מוצא לי מנוח לכף רגלי. ועוד הם מאשימים אותי שאני עוקץ. זה שקר! אני בכלל לא עושה את זה אף פעם ... הדודן שלי האפור, זבוב השוקיים, הוא עוקץ, אבל עלי מטפילים את האשמה. אחרי כל זה אפשר ממש להקיא כשרואים אותם נמסים מרגשנות ומקימים טארטראם גדול, כשהם מגלים בחורף איזה זבוב אחד משלנו שהצליח להתחבא באחד הנקיקים ויוצא כשמסיקים את התנור. אז הם מחניפים לנו ומניחים לנו לטייל להם על היד ועושים עצמם כאילו אוהבים אותנו מי יודע כמה. לפי דעתי בני האדם הם יצורים מזויזים ופרועים בדם ובנפש." "מה חושב על זה צרצר הבתים?" שאל הבוהקן. "אני לא חושב כלום", ענה הצרצר. "אני יושב לי פה בחריץ שלי ומנגן בכינור שלי. אף אחד לא עושה לי שום דבר, וגם אני לא עושה דבר לשום בריה. בקיץ אני עף מדי פעם עם אשתי אל ערימת הזבל או עד השדה הפתוח. בחורף אני מרגיש טוב ביותר פה. בני האדם אוהבים לשמוע את הכינור שלי, המשורר כותב עלי סיפורים, ואף אחד לא מתאנה לי." "עכשיו אני אגיד לכם משהו", פתח אז הבוהקן הכחול. "וכיון שאני בחורמעשי, לא אדבר

סחור סחור לענין. מה שמפספסים על נכלי בני האדם הרעים, זה הכל שטויות במיץ. טבעי לגמרי שהם רודפים אותנו, כשאנחנו מזיקים להם. זה מובן מאליו, ככה זה בחיים! אבל אני חייב לדבר על הנקיינות הנוראה הזאת שמתפשטת יותר ויותר בזמן האחרון, והיא הרבה יותר רעה מכל השאר. שיהרגו אותנו, כשהם מצליחים לתפוש אותנו, נגד זה אין מה לומר. לכל היותר אפשר לרחם על הצבתן המסכן, כי הוא לא עשה שום דבר פלילי ורק נראה כזה בלתי חוקי. אבל אם זה ימשך ככה עם הנקיינות הזאת, בקרוב יקיץ עלינו הקץ, על כולנו. זוהי דעתי. "שמעו שמעו!" קראו הזבובים במקהלה. ו"שמעו!" קראו הפרעוש, הגנב והזנבזיף. "כל יום שישי מנערים את האבק מתוך הספרים", אמרה היקרונית. "והביצים והזחלים שלי עפים החוצה ביחד איתו. זה בלתי נסבל!" "אוטמים את הרצפה, עד שייצור מהוגן כמוני לא מוצא עוד חריץ להטיל בו את הביצים שלו", אמר הפרעוש. "בכל מקום מנקים יום אחרי יום", אמר הזבוב. "בזמנים הישנים יכלתי להטיל את הביצים שלי בשקט." "בזמנים הקדמונים!" הפטיר הבוהקן. "זהו עצם הענין. הזמנים הקדמונים היו הרבה יותר טובים. אז האנשים לא היו כאלה שדי נקיון." "הם לא היו מתרחצים כל כך הרבה", תרם הפרעוש. "הם גם לא היו מחליפים את הבגדים כל כך הרבה פעמים. עכשיו תמיד קיימת הסכנה להיזרק עם איזה גרב לסל הכביסה." "ככה הדבר", אישר הבוהקן. "ועכשיו, שבני האדם נסעו להם, הכל כמו הועף מפה בנשיפה. במזווה אי אפשר למצוא שום חתיכונת בשר." "גם לא קמח וסוכר ועמילן", הודיע הזנבזיף. "קרדיות הגבינה גוועו אתמול כולן עד אחת", סיפר הזבוב. "הבוקר הפיחה העורית האחרונה את נשמתה", אמר הפרעוש. והבוהקן סיכם: "הנה אתם רואים! ועכשיו אני אגיד לכם, מי אשם בכל זה: סטינה. אצל המשרתת הקודמת היה הרבה יותר טוב. אבל הסטינה הזאת היא ממש מפלצת עם הצחצוח והשפשוף האינסופי שלה. היא מלטשת את הרצפות, היא פיזרה אבקת עש על הריפודים. היא מוציאה כל יום שישי את האבק מהספרים. היא שומרת הכל נקי ורוחצת כל צלחת במטבח ובמזוה, עד שבוהקן מהוגן יכול להתפגר מרעב ומעצבים." "אני אטיל לה ביצים לתוך המעיל שלה", הבטיח העש. "ואני את שלי לתוך סדור התפילה שלה", הודיע הגנב. "אני אעקוץ אותה כמו שצריך", אמר הפרעוש. "אני אעצבן אותה שהיא לא תוכל להירדם", הכריז הזבוב. אז צעק פתאום קול גס מתקרת החדר: "סטינה היא מפלצת! מוות לסטינה!" כולם נשאו עיניהם למעלה, ובאותו רגע הם נפוצו כהרף עין לכל העברים. מהתקרה השתלשל, בקור שטווה לו, עכביש משפכן אפור גדול. כעת הוא עמד על השלחן והביט סביבו בפליאה. אין אף אחד! צרצר הבתים כינרר חרש מנגינה עליזה. "איפה סטינה?" שאל העכביש. "הלכה מזה", ענה הצרצר. "מי דיבר כאן על סטינה?" רטן העכביש. "הלכו מזה", ענה הצרצר. "מי אתה?" "צרצר הבתים." "למה ברחו האחרים?" "הם פחדו שתטרוף אותם." "צא החוצה! הנח לטרוף לפחות אותך!" "לא תודה. דרך אגב, אני גדול מדי בשבילך." "טוב טוב. רציתי רק להגיד שזה נכון עם סטינה. היא ממש מלאך חבלה. שבע פעמים היא הרסה לי במטאטא הגועלי שלה את הקורים שלי. אם מישהו יכין לה יום נקם ושילם, אני אשתתף בו. זה כל מה שרציתי להגיד. לילה טוב!" בזה הוא חזר וטיפס במעלה קורו למרומיו. הצרצר הוסיף וניגן בכינורו. קול אחר לא נשמע בחדר. משאר משתתפי הכינוס לא נראה עוד אף אחד. אז התחיל הקול בשלחן האשוח ליבב שוב: "הצילו! האין אף אחד שיכול לעזור לי? ... הרי זה בושה וחרפה ממש!" "שוב כל כך רע לך, שדי יקר?" שאל הצרצר בידידות. אבל אז הוא לא אמר עוד דבר, אלא רק נעץ עיניים גדולות בשלחן ויצא חציו מתוך חריצו, למען ייטיב לראות. באחת הרגלים המרובעות של השלחן נוצר חור עגול קטן, והוא גדל והלך. כעת הופיע ראש ... קדמת גוף ... ולבסוף זחלה החוצה חיה גדולה, מפוספסת בשחור ובצהוב, שהיו לה כנפיים, רגליים, מחושים וכל מה שצריך. "פוה", אמר היצור הזר. "זה היה ענין רע. אילו רק ידעתי איפה אני נמצאת!" "את נמצאת בחדרו של רב החובל", הסביר הצרצר באדיבות. "לפני רגע אחד יצאת מתוך רגל השלחן ההיא שם. איך הגעת לשם, מה רצית שם, ומי את, זה את חייבת לדעת בעצמך טוב ביותר. אני צרצר הבתים." "התוכל להודיע לי את הדרך ליער הירוק?" שאלה החיה. "לצערי לא", השיב הצרצר. "אני מעולם לא הרחקתי יותר מעד ערימת הזבל ולשדה. היורשה לי לשאול עם מי יש לי הכבוד?" "אני צרעת עץ. קוראים לי קודחנית ענקית. ואני בודאי אצטרך למות בקרוב. אין לי שמץ של מושג, איך אוכל לצאת מהקופסא הזאת. חוץ מזה אני עייפה, תשושה, גמורה ... "נוחי והינפשי מעט", אמר הצרצר. "אם תיאותי לספר לי את סיפורך, גם אראה לך איך תוכלי להימלט לאויר החפשי." "באמת? אני מודה לך!" קראה הקודחנית. "אבל קודם כל הסיפור. אני אוהב סיפור טוב ומפחיד, כשחשוק;

והסיפור שלך הוא בודאי לא רע. רק התחילי! אני אלוה אותך בכינור." "תאמין לי שעברתי חיות מבעיתות באמת. אבל הרע מכל היה הקטע האחרון, בתוך השלחן. לא האמנתי שאי פעם אצא מזה." "שמענו את אנקותיך", אישר הצרצר. "המשיכי קדימה!" "תראי", סיפרה צרעת העץ, "כשעוד הייתי ביצה, הטילה אותי אמי לתוך עץ אשוח גדול ויפה בחוץ ביער. אתה יודע מה זה אשוח?" "עץ מקושט עם נרות דולקים. והאנשים אווזים ידים זה עם זה ורוקדים סביב העץ." "על זה מעולם לא שמעתי. האשוח שלי היה תמיר וגבוה - הרבה הרבה יותר גדול מהחדר הזה. וירוק. ציפורים ישבו בו. ולמרגלותיו רחשו הנמלים. ועל הענפים זרחה השמש. והרוח שיחקה בהם." "על זה אני לא יודע כלום. מה הלאה?" "אמי נעצה את צינור ההטלה שלה בקליפת העץ הזה והטילה אותי עמוק עמוק בתוכו. מיד אחרי שהיא עשתה את זה, באה ציפור ואכלה אותה." "אוי וי!" "יבוא עוד הרבה יותר רע. על ידי היא הטילה לפני כן את אחותי ... גם כן ביצה, כמובן. באותו רגע שהיא משכה משם את עוקץ ההטלה כדי להטיל אותי, נעצה צרבטנית אחת מתועבת את העוקץ שלה בתוך אחותי והטילה ביצתה לתוכה. הילד של הצרעה הטפילית הזאת בקע בבת אחת עם אחותי ואכל אותה מבפנים, אתה מבין. שמעתי אותה נאנקת." "באמת מעשים נוראים קורים אצל חיות הפרא." "זה עוד לא כלום!" הודיעה הקודחנית. "אז שם בפנים שכבתי ובקעתי מהביצה והתחלתי לאכול עץ. כי זה היה היעוד שלי בחיים. אכלתי לי דרך, יותר ויותר עמוק לתוך העץ. כי שם בפנים היה העץ הכי טוב, וגם רציתי כמובן להתרחק מהמקום שעוקץ ההטלה של אמי היה עדיין נעוץ בקליפה. זה היה מראה יותר מדי מדכא בשבילי, אתה מבין. הייתי עוד צעיר מדי בשביל לראות את אימת המוות כל הזמן מול העיניים. יום אחד הרגשתי זעזוע איום. לא ניחשתי אפילו מרחוק מה קרה. רק יותר מאוחר הבנתי שכרתו את האשוח שלי." "כזה דבר עוד אף פעם לא ... " קרא הצרצר. "זאת רק ההתחלה", אמרה הקודחנית. "גדעו את העץ, וכעת היו צריכים לנסר אותו לקרשים. שמעתי את המסור ממש קרוב על ידי והתכוונתי כל רגע להיחתך לשתיים." "מה שאת עברת!" "ואז הושכבתי תחת המקצוע. אתה יכול לתאר לעצמך שזה היה מענין מאד לשכב בתוך העץ ולשמוע את החיכוך של המקצוע ולחשוב כל הזמן שהנה עכשיו הגיע הקץ." "נו ... אבל הרי יצאת מזה שלמה!" "שכבתי באמצע הרגל ... ברגל השלחן, אתה מבין. גרתי בתוך רגל השלחן שמתוכה היגחתי לפני כמה רגעים. השלחן הודבק בדבק ונצבע בצבע והוצב בחנות. יכלתי לשמוע איך הנגר מהלל את השלחן. הוא טוב וחזק במיוחד, אמר הנגר, והוא יעמוד מאה שנה. הרי הוא לא ידע שאני כרסמתי לי מחילות לאורך ולרוחב בתוך הרגל. כי כמובן לא הפסקתי לאכול. הרי מוכרחים לאכול, גם כשהסכנה מרחפת כל הזמן מעל הראש. וכעת נעשיתי גדולה ושמנה ... ואז התגלמתי." "בחנות?" שאל הצרצר. "לא, פה", ענתה הקודחנית. "שכחתי כנראה לספר לך שהשלחן נמכר והובא לכאן. ואז הגחתי מעטיפת הגולם ורציתי להמשיך ולצאת, אבל לא יכולתי לפרוץ את שכבת הצבע הארורה. אז שמעתי אותי גונחת." "אני מבין כל זה היטב היטב!" אמר הצרצר. "ומזמן לא שמעתי סיפור כל כך מעניין. אפשר להלחין ממנו בלאדה." "יתכן", השיבה הקודחנית. "אבל אתה עוד זוכר את הבטחתך להראות לי איך אצא לחופשי?" "מוטב שתישארי פה", הציע הצרצר וניגן בכינורו יפה ככל שידע. "מה את מחפשת שם בחוץ ביער הפרא הירוק שקורים בו דברים כאלה איומים? יותר טוב, תטילי ביצותיך לתוך מדף הספרים או לתוך השלחן שיצאת ממנו, או לתוך המכתבה הישנה! פה אין צרעות טפיליות, פה יש רק בריות טובות ונעימות, כמו הבוהקן, שעון המתים, הפרעוש ואני. ואז כמובן גר פה עוד רב החובל עם משפחתו, אבל אלה נסעו, לכן אני לא יכול להציג אותם בפניך." "אתה נחמד מאד", אמרה הקודחנית. "אבל אני מוכרחה להגיע ליער. שם מולדתי ושם ביתי. אם לא היה קורה לי כל הבישמזל הזה, הייתי מתעופפת לי גם עכשיו ביער הירוק." "הלא תרצי להמתין לפחות עד מחר בבוקר?" שאל הצרצר. "הייתי כל כך רוצה שתאמרי שלום לחברי משק הבית. לפני כן, כשניהלנו את האסיפה הכללית שלנו נגד בני האדם, הבהלת אותנו כהוגן. האחרים ישמחו לראות אותך, כי גם לך יש סיבה לתלונה נגד בני האדם." "אני רוצה לצאת לחופשי!" זעקה הקודחנית. "נו נו, אם את מתעקשת!" אמר הצרצר. "שם בצד ההוא חלון אחד פתוח קצת. המשך הדרך תצטרכי למצוא בעצמך. היי שלום! ותודה רבה על הסיפור! אני אשמח אם אפגוש פעם אחד מילדיך או מילדי ילדיך בתוך כסא או שלחן." והקודחנית עפה החוצה. הצרצר צירצר וכינר עוד זמן רב בתוך החריץ שלו. אבל על השלחן שכב הזבוב העליז והתגלגל על גבו ולא יכול להתעשת מרוב צחוק. הוא התחבא, כשברחו האחרים מפני העכביש, מאחורי קערת זכוכית, ושמע את הכל. "היהיה! ואלה החדרים הריקים של

רב החובל!" הוא עלץ במלוא הגרון. חמש מעצמות קאתארניה ניקתה את החדר. היא פתחה את החלונות, הזליפה מים על הריצפה וטיטאה. היא חבטה בספה ובכורסאות, עד שהאבק התערבל בעננים סמיכים. ואז היא לקחה את מטלית האבק ויצאה לסיבוב אתו. כל רגל של כיסא וכל ספר שעל המדף זכה לטיפול. כשהכל היה מסודר, היא סגרה את החלון ויצאה מהחדר. ברגע זה נפל מתוך רומו של איור טיפוס בלתי חשוב ביותר. על פינת שלחן המהגוני המבריק הוא נחת. הוא היה כל כך קטן עד שלא היה מקום בכלל לחשוב שאפשר לראותו בעין בלתי מזוינת. במבט דרך זכוכית מגדלת הוא נראה דומה לפסיק. כמה שהיה קטן, כך הוא גם היה קשוח. במקום שבו נפל הוא נשאר שוכב מבלי לזוז; הוא לא השמיע הגה ונראה כאילו כל אשר סביבו אינו מענינו כלל. אילו היתה באה רוח, הוא היה נישוף משם. אבל לא באה רוח, ולכן הוא נשאר שוכב והתנפח בחשיבות. מעט אחרי כן התגלגל מהאיור עוד אחד ונשכב בצדו. הוא היה זעיר בדיוק כמו הראשון וקשוח בדיוק כמוהו. אבל בזכוכית מגדלת היה אפשר לראות שהוא בקצה האחד עבה יותר מבאחר, כך שהוא דמה לאלה קטנה. "עבדך המסור!" קרא הראשון. "עבדך המסור!" ענה השני. אחר כך הם שתקו זמן מה. בנימת ברכתם הם הציגו עצמם כאצילים מכובדים; ולכן הם ידעו, שההמשך יתגלגל מעצמו. "פה יבש כהוגן", התחיל עכשיו השני. "דעתי לגמרי מסכמת עמך", השיב השני. "כל כך יבש כאן, עד כי אצטרך למות בקרוב, אם לא יחול שינוי לכיוון של רטיבות." "צר לי באופן יוצא מהכלל לשמוע זאת." "אני מודה לך על השתתפותך בצערי. כבוד הוא לי למות בחברה כל כך טובה." "אתה רב-חסד", אמר השני. "אולי יורשה לי להציג את עצמי, הואיל ואין כאן אחר שיוכל להציגני בפניך. שמי הוא 'חידק הקרמת'." "מה מאד אני שמח על היכרות זו אתך הנופלת בחלקי", השיב הראשון. "שמך כמובן ידוע לי מזה זמן רב. אולי גם אתה מכיר את שמי. אני הוא 'חידק החולירע'." "הוהו, חידק החולירע המהולל!" "נו - הילולים הבלים. - אבל מי זה שבא שם?" עוד קטן אחד כמוהם התגלגל מחלל האיור ושכב בצד השנים. גדלו היה דומה לגודלם שלהם, אבל הוא היה קשיח כמקל. והוא נראה כל כך קשוח, שהם מיד הכירו בו כי הוא שייך למשפחה. "בדיוק כעת דיברנו על כך שצחיח כאן ביותר", אמר חידק החולירע וקד קידה. "אתה צודק אל נכון", הצטרף החדש. "אבל אין זה משפיע עלי. אני יכול להסתדר היטב ביובש, כל זמן שהדבר נחוץ. שמי - 'חידק השחפת'." "אהא! אם כן, יש לצפות לפחות לשיחת רעים נינוחה, שעה שאני יושב כאן בטל." "דיברנו כרגע על פרסומו של חידק החולירע", אמר חידק הקרמת. "אין להשחית על זה מלים", הפסיקו חידק החולירע. "עניי הלך ורע משנתגליתי." "אכן כן", החזיק אחריו חידק הקרמת. "כך היה גם גורלי." "גם שלי!" נאנח חידק השחפת. "זכויות המגדלת המגעילות האלה אשמות בכל!" קרא חידק החולירע. "הבני-אדם השפלים האלה מגלים אותנו אפילו בתוך המחבוא הטוב ביותר. ואז הם נלחמים בנו עד הסוף." "צריך פשוט להשיב להם מלחמה", אמר חידק הקרמת. "מי שפוקח את עיניו היטב, יכול בכל זאת למצוא את דרכו בחיים. העיקר רק לשמור על שקט מוחלט; ואז, אחרי שמתאספים חברים די הצורך, מתנפלים על בני האדם ומחסלים אותם." "אני אוהב לגמור הכל בנחת", פתח חידק השחפת. "לי נראה שאין הזמן דוחק כל כך. מתמקמים, מתארגנים בקן ומתפשטים סביב, ואז הולך הכל מעצמו, בלי הרבה רעש." "השקט אינו הצד החזק שלי", הודיע חידק החולירע. "אני מעדיף להתנפל על בני האדם כשערה. בזמנים העתיקים הייתי מעצמה. אז הייתי לבני האדם חידה מעוררת בעתה ופלצות. הם חשבו שאני עונש מהא להים על חטאיהם והניחו לי להשתולל ככל שרציתי. הייתי קוטל אותם כמו זבובים, והם נשארו מוטלים בלא קבורה. הם היו משתכרים עד אבדן החושים, כך שהמשחק שלי איתם היה עוד יותר קל. הייתי מסתתר בערמות הזבל שרבעו בראש חוצו בכל מקום, וכשהם האמינו שזמני נגמר, הנה הייתי מופיע שוב באביב הבא ומשומם את הארץ. פעם עצרתי מלחמה, כי הרגתי את כל החיילים." "אני יודע, אני יודע..." אמר חידק הקרמת. "יש לך עבר מפואר", קרא חידק השחפת. "אני, כאמור, הייתי תמיד מבכר את הפעולה השקטה, אבל בכל זאת הגעתי פה ושם להישגים נאים. קיננתי במשפחות דור אחרי דור, וכוננתי לי שם קנים נעימים למדי. אבל סוף סוף אינני יכול להכחיש שהימים הטובים מסתיימים עתה. בכל מקום הם בונים מכוני מרפא ומערימים על דרכי כל מיני המכשולים שאפשר להעלות על הדעת." "אכן, המצב נראה עכור", אישר חידק החולירע. "עכשיו הם מקפידים הרבה יותר מדי שיהיה נקי בכל מקום. אם התמקמתי פעם בתוך איזה בן אדם, הם מאשפזים אותו בבית חולים ומבודדים אותו מכל העולם, כך שאינני יכול להתקדם. אם הקמתי לי מושבה בצד האחורי של העולם, מספר על כך מיד הרדיו לאלה שפה. ואז

הם מדפיסים את זה בעיתונייהם המתועבים, וביום המחרת יודעים בכל העולם איפה יש חולירע." "כן, המצב עגום", אמר חידק השחפת. וגם חידק הקרמת הסכים: "הוא הולך מדחי אל דחי." זמן מה השתקעו בהרהוריהם הנוגים. אחר כך אמר חידק החולירע: "יותר מכל מקומם אותי שנגזר עלינו לנפול דוקא לפני יצורים עלובים כמו בני האדם." "באמת אין על מה להתגאות בהם." "נכון מאד!" "הרי אין כל ספק, שאנחנו, החידקים - שאנחנו הבריות המושלמות מכל החי על פני האדמה", המשיך חידק החולירע. "כל החיות והצמחים האלה המכונים עילאיים הם מגוחכים לגמרי, כשמתבוננים בהם מקרוב. הם מדמים לעצמם ולאחרים שהגיעו להישגים יוצאים מהכלל, ובאמת הם מבזבזים שלשה רבעים מחייהם בתעלולי שוטים." "ככל שהם יותר גדולים, הם יותר נלעגים." "בן האדם הוא המוקיון הגדול מכולם." "כן, נכון?" המשיך חידק החולירע. "תנו דעתכם אל הרבייה, לדוגמא! אינני יודע איך ענין זה מסודר אצל האדונים; אבל אני משער שהם מתנהגים כמוני וכמו שאר בריות נבונות." "אני מתחלק." "גם אני." "מובן מאליו", אמר חידק החולירע וקד קידה. "לרגע אחד לא חשדתיכם במשהו אחר. גדלים ומתחלקים באמצע. ממשיכים לגדול ושוב מתחלקים באמצע, וכן הלאה עד אין סוף. במשך יום אחד נעשו מתוך אחד מאתנו מיליונים. איפה עוד יש דבר כזה! הואילו נא וראו ילד אדם אחד כזה וכמה זמן הוא צריך כדי להגיע למלוא גדלו." "בלתי נתפש!" "חסר טעם!" "כן!" קרא חידק החולירע. "קודם כל עובר המון זמן עד להחריד, ואז הם בהתחלה יצורים שאי אפשר לדמות אומללים מהם, ולגמרי בלתי מסוגלים להסתדר בעצמם. צריך להחזיק אותם בתוך קן, להזין אותם, לטפח אותם, לטפל בהם ולחנך אותם. בני האדם ממליטים בכל פעם רק גור אחד. אם יוצאים שנים, זה נכתב בעיתון. וכמו בלידתם כך משונה מנהגם גם במותם. כשבן אדם מת, נעשית על כך מהומה כמעט עוד יותר גדולה מבלידתו. הם בוכים ומתיפחים ותוחבים אותו בטכס גדול באדמה ... הן אולי זה מעשה נלעג מצדי להטריח אתכם בכל ההערות הללו. אבל אני אולי המבוגר מכולנו, ואני מכיר את בני האדם מבית ומחוץ. בייחוד השתתפתי ברבות מאד מאד מהליוותיהם. חאחא!" "היהיה!" "הוהוה!" "כנגד זה אנחנו הננו בריות נעלות יותר", המשיך חידק החולירע. "כשאנחנו מתים, אנחנו פשוט מתים. נעלמים, מסתלקים בלי הרבה ברבורים והמולת קבורה. בענין זה יש לי להציג את עצמי כדוגמא. נבצר ממני להתקיים יותר משלשה ימים בסביבה יבשה. היום הוא יומי השלישי. כעת תלוי גורלי בכך אם קאתארינה תיכנס מחר לחדר עם מטלית יבשה או רטובה ... זה ענין של חיים ומוות לגבי. אבל שמא בוכה אני משום כך? המאסף אני את משפחתי סביב ערש משכבי?" "אתה צודק בהחלט", אישר חידק השחפת. "הענקת ביטוי להגיגי לבבי", הסכים גם חידק הקרמת. "לא לא, בני האדם הם יצורים מיסכנים למדי", אמר חידק החולירע. "רק שיתו לבכם וזכרו לכמה זמן הם נזקקו עד שגילו אותנו. אלפי שנים הם התעסקו בענינים בטלים של מה בכך. הם ערכו מלחמות נגד אריות וטיגריסים, נגד נחשים, תנינים ושאר בריות בלתי חשובות; ומשגברו על אלה, הם ראו עצמם כאדוני העולם וכנזר הבריאה. עלינו הם לא ידעו. עיניהם המצויינות לא יכלו לראות אותנו, מחשבותיהם החכמות לא יכלו לנחש אותנו, נשקם המחווד לא יכול לפגוע בנו." "אבל עכשיו הם מכירים אותנו", התערב חידק הקרמת. "אויה כי אמת דיברת", נאנח חידק השחפת. "כן, עכשיו הם מכירים אותנו, למרבה הצער", אמר חידק החולירע. בעוד השלשה משתקעים כולם בהגיגיהם הנעצבים, התגלגלו מחלל האויר שני גברברים חדשים ונשכבו לא הרחק מהם. הם לא היו יותר גדולים מהשלשה שכבר היו שם. אבל האחד מהם היה שמן כחבית קטנה, ואילו השני של כך דק עד שקשה היה להבין איך הוא מסוגל להתקיים; לבד מזאת הוא היה מפותל כחולץ פקקים. "רוצה הייתי לדעת אילו דמויות הם אלה", אמר חידק החולירע לחבריו בקול מהוסה. "מעולם לא ראיתם", לחש חידק הקרמת. וכן אמר חידק השחפת. "נתהה קימעא על קנקנם", הציע עתה חידק החולירע. הוא קד קידה לעבר שני הבאים החדשים, והם החזירו לו ברכה מנומסת. "היורשה לי לשאול ... הקשוחים הם האדונים?" "נו.. בטח", קרא השמן והתגלגל סביב בעליצות. "מה שאני יכול לסבול אי אפשר להאמין", אמר דמוי חולץ הפקקים והסתחרר במחול פרוע. "זה משמח אותי באופן יוצא מהכלל", השיב חידק החולירע. "וכשאתה מתרבה, אתה מתחלק? לארבע חתיכות ... לשמונה ... לשש עשרה?" "להרבה הרבה יותר", קרא השמן. "למה אתה חושב אותנו?" שאל המפותל. "אני חושב אתכם לחידקים, רבותי", אמר חידק החולירע וקד להם שוב. "ואני מברך על בואכם לחוגנו. שמי הוא חידק החולירע. האדון דמוי האלה שם הוא חידק הקרמת ... זה הקשיח הוא חידק השחפת." "שלום לאדונים", אמר השמן. "אני מקווה שיהיה כאן

נחמד ונינוח. שמי - 'חידק התסיסה'. האדון הזהשפגשתי באויר הוא 'חידק הרקבון'. "כבוד הוא לי", אמר דמיו חולץ הפקקים. "אבל אני אינני נחמד ונינוח." "שוחחנו כרגע על בני האדם", הודיע חידק החולירע. אז סב חידק התסיסה על צירו ברוב עונג והנאה: "הוי בני האדם, החביבים, החביבים! אמנם אין בהם ענין מיוחד, אבל הם באמת מתנהגים אלי יפה! הם ידידי הטובים ביותר." "אני, לצערי, אינני יכול להתפאר בקשרים אציליים כאלה", העיר חידק השחפת, בעודו מזקף בקשיחות. "גם לא אני", אמר חידק הקרמת. וחידק החולירע הסביר: "הערתך פוגעת בנו. אנחנו סיכמנו כעת שבני האדם הם אויבינו הרעים ביותר." "מה לכם העויינות?" ענה חידק התסיסה. "הבו נהיה נינוחים ונחמדים. באמת אין אתם יכולים לדרוש שאני אכעס על בני האדם, אחרי שהם מרעיפים עלי טובות רבות לאין שיעור. הם ממש מגדלים אותי. אמנם אמת שעברו שנים רבות וארוכות מאד עד שהם גילו אותי. אבל הרי אי אפשר לפעול בניגוד לטבע, וכל אחד מוכרח להסתפק במנת השכל שהעניק לו הבורא. כשסוף סוף הבחינו בי, אז התחילה ברצינות החגיגה העליזה, זה רשאים אתם להאמין לי. עכשיו הם כבר לא יכולים בכלל להסתדר בלעדי. אני מגנן בכינור הראשון במחלבותיהם ובמבשלותיהם." "חידקי החולירע, השחפת והקרמת הביטו זה בזה. "ככה!" קרא חידק הקרמת. "אתה איפוא היחיד מכל החידקים שבני האדם אוהבים אותך?" "גם לי נדמה כאילו מה שהו אינו כשורה בסיפור הזה", אמר חידק השחפת. וחידק החולירע הביע דעתו שאמירות האדון הזר אינן הולמות חידק כל כלל ועיקר. "הנני מפקפק אם האדון אכן באמת חידק", אמר חידק הקרמת. "בעיני הוא נראה מיד חשוד", אמר חידק השחפת. "הוא שמן מדי" הצהיר חידק החולירע. "הוא כמעט מתפוצץ מגבהות לב." "אם אני מתפוצץ, נעשים ממני שנים", עלץ חידק התסיסה. "שנים שמנים. צר לי שהאדונים כועסים עלי. אבל על דברת כבודי אין בידי לשנות בזה מאומה. מזלי הוא שבגלל אורח חיי צריכים אותי בני האדם. מודה אני שדבר זה מעניק לי מקום מיוחד בין עמיתי; אבל הריני מבטיחכם שאני מנהל את חיי החידק שלי בהתאמה גמורה לטבעי, מבלי להתחשב בקטנה שבקטנות בבני האדם. משום כך שפר עלי מצבי. אני מיעץ לאדונים לעשות כמוני; אזי תרגישו הרבה יותר טוב. אם יואילו חידק החולירע הנכבד מאד, חידק הקרמת המצוין וחידק השחפת הנודע לתהילה להיות מעט יותר נינוחים ונחמדים, אזי תראו לאי זה כבוד ויקר תגיעו." אז הצטופפו השלשה שבאו ראשונים מעט יותר זה לזה והפגינו עלבון גדול. איש מהם לא ענה. חידק התסיסה התגלגל סביב על היקף עיגולו וצחק כטוב עליו נפשו. אחרי כן קד חידק החולירע לעבר דמיו חולץ הפקקים ואמר: "חפץ אני לשמוע דעת אדוני. אתה באת ביחד עם האדון השמן שם. אבל אתה נראה כאיש שיש בו הרצינות הראויה." "בהחלט", השיב חידק הרקבון. "אולי תכבד אותנו כעת בחוות דעתכם על שאלת בני האדם?" שאל חידק החולירע. חידק הרקבון התפתל באופן אדיש ומתנשא ביותר: "ובכן, מה מיוחד בבני האדם? ככל שאני רואה, אינם שונים מכל האחרים. חיות, צמחים ובני אדם - אחת לי כולם. אני מרומם מעל כל זה. אני מעצמה גדולה." "במחילה", התערב חידק החולירע, "גם אני חושב עצמי למעצמה גדולה." "גם אני!" קרא חידק הקרמת. "וכן אנכי!" הפטיר חידק השחפת. "כרצונכם", אמר חידק הרקבון. "אני מודה שהאדונים היו לפנים מעצמות גדולות. היו זמנים שמשלתם בעולם, בכל מקום שאליו הגעתם. הפלתם חתיתכם על הבריות וקטלתם אותם. איש לא הבינכם, איש לא אזר חיל לעמוד נגדכם. אבל כעת עבר זמנכם, התגליתם והנכם נרדפים עד החרמה. ואין לכם ידידים שיגנו עליכם. לא קשה לנבא שבקרוב תהיו נכחדים מהעולם." שלשת החידקים תלו ראשיהם. הם זעמו, אבל לא היתה בפיהם תשובה; כי ברור היה להם כי צודק חידק הרקבון. "אותי בכלל לא הזכרת", אמר חידק התסיסה ונראה נעלב ככל שיכול להיראות. "אתה בחור בן חיל", השיב חידק הרקבון. "אתה נמצא בשיא עצמתך. אולי מצב זה ימשך, ואולי - לא. על כל פנים אין אתה יכול להשוות עצמך אלי." "הנשמע מעולם דבר כזה!" קרא חידק החולירע. "סליחה", אמר חידק התסיסה. "ימים אחדים ריחפתי מבלי אשר מצאתי דבר שיכול לתסוס; ובמשך הזמן התיבשתי במידה מדאיגה. לפיכך - היו שלום, האדונים! אני מת, כיאה לחידק הגון, משוכנע, שמיליונים וביליונים ימשיכו את מפעלי המעצמתי בעולם." אחרי הדברים האלה הוא גוע. האחרים הביטו נכחם מופתעים קימעא. "הוא דיבר כאדון ומת כחידק", אמר חידק הרקבון. "אולי", הודה חידק החולירע. "אבל אינני יודע אם אתה זכאי לחוות דעה בשאלה זו." "שמעו שמעו!" קרא חידק השחפת. "הידד", אמר חידק הקרמת. "אם מראה המנוח לא היה מעורר אמון ביותר, הרי מצבך ממש חמור", המשיל חידק החולירע. "מעולם עוד לא ראיתי חידק שהתפתל בצורה כזאת כמו

שאתה עושה. הני מרשה איפוא לעצמי לפקפק באמיתותך." "אני זה מכבר מפקפק בה", הודיע חידק השחפת. "חידק יכול להיות עקום או ישר, עבה או דק. באמיתות חידק התסיסה אינני מעז להטיל ספק, אבל חולץ פקקים אינו נמצא בינינו." "אני מבקש את האדונים לשים לבם לעובדה שיש לו בשני קצותיו נימות דקיקות", אמר חידק הקרמת. "איזהו החידק העשוי כך? ללא כל ספק זהו נסיון לחקות את המכונים חיות עילאיות." אבל חידק הרקבון התפתל באדישות ובעליונות. "ראו נא, רבותי", אמר. "כפי שאמרתי כבר לפני כן, אני מכיר בכך שלכל אחד מכם תפקיד וחשיבות בעולם. אבל ללא כל ספק ייעודי הוא החשוב ביותר. מבלעדי היה העולם נשחת. לאמיתו של דבר אני בוא זה שמחולל את הכל." "כלום מוגזם הוא לבקש ממך הסבר מפורט יותר למילותיך הסתומות?" שאל חידק החולירע. "אולי היינו מטיבים להבינך, אילו חדלת לרגע מפיתולך האיומים." "לצער אינני יכול לגמול עמך החסד הזה", השיב חידק הרקבון. "בעצם טבעי נעוצים ההתפתלות והסיבוב. אילו חדלתי מעשות כן, הייתי חדל לחיות, והכל היה חדל." "הפלא ופלא!" קרא חידק החולירע. "הרי הוא רפה שכל", אמר חידק הקרמת. "הלא זה ממש שגעון גדלות!" קרא חידק השחפת. "הביטו נא, האדונים ... שוחחתם לפני כן על אודות בני האדם." המשיך חידק הרקבון. "גם ליש מה לומר עליהם, באשר נראה שאתם רוחשים להם כבוד גדול מאד. בני האדם הם יצורים מגוחכים, קטנוניים, טיפשים. זה בטוח. אבל כמובן יש להם גם צדדיהם הטובים, כאשר האיר חידק התסיסה המנוח בצדק. עלי להודות כי חשיבותו הוכרה על ידי החכמים ביותר שביניהם. בעבור ההמון הגדול אמנם אינני אלא סרחון העולה באף. אבל זה אינו איכפת לי כלל. אני מרקיב אותם, את החכמים והטפשים, ללא משוא פנים." "הזה יקרא הסבר?" שאל חידק החולירע. "היקרוא יקרא", ענה חידק הרקבון. "בכל אשר תשכב בריה שמתה, מופיע אני והופך אותה כהינף יד לחמרים המועילים ביותר שהבריות החיות יכולות להשתמש בהם. אילולי הייתי אני, היה העולם כולו ערימת פגרים. נניח שחידק החולירע הרג מספר בני אדם שנואי נפשו. אז בא אני וגורם להם שיירקבו. אני מרקיב בני אדם, ואני מרקיב חידקי חולירע, ללא משוא פנים. ואפילו יתגברו בני האדם על כל שלשת האדונים הנוכחים ועל כל שאר המחלות המציקות להם שאפשר להעלותן על הדעת, ממני בני האדם בכל זאת לא נמלטים. למות הם צריכים, ואחרי שהם מתים, אני מרקיב אותם. לכן אני מתלוצץ לעתים כה קרובות על כל דאגותיהם ותעלוליהם. הרי בסופו של דבר כולם מגיעים אלי." "ככה ...", אמר חידק החולירע, מהורהר. וגם שני האחרים שקעו במחשבות. חידק הקרמת בדיוק רצה לומר משהו, כשחידק הרקבון החל מתפתל כמו שלא התפתל מעודו. "סלחו שאני מפסיק אותך", הפטיר, "ואל תשכח מה שרצית לומר! צר לי - אבל עלי לעשות כדוגמת חידק התסיסה ולמות. עמיתי המנוח שם הינו יותר מדי קטן ומיובש. שאם לא כן היה לי זה לכבוד ולעונג להרקיבו. - היו שלום, רבותי!" בזה היה גם הוא מת. "ובכן", אמר חידק החולירע. "מוזר! אני חושב, שהוא היה אמיתי." "זה חושב גם אני", הסכים חידק הקרמת. "גם אני!" הצהיר חידק השחפת. אז הם שכבו זמן מה שותקים זה בצד זה. ופתאות התעקם חידק החולירע בעווית עצומה. "למה לא באה קאתארניה עם המטלית הלחה?" הוא נאנק. "איזה ביש-גד שנקלעתי לבית מוזנח כזה! הרי זהו צורך דחוף לנגב פה את האבק." האחרים לא אמרו לזה מאומה, וחידק החולירע התעוות עוד יותר. הוא דמה לאיש קטן-קטן, זקן וכפוף-גו. "אני מת", הוא קרא בסוף, "היו שלום, האדונים! התענגו על חייכם!" עם זה הוא נדם. "עכשיו נותרנו רק שנינו", נאנח חידק השחפת. "נותרנו." "זה מפני שאנחנו הקשוחים ביותר. קשיחות היא התכונה החשובה ביותר של חידק." "כדברייך כן הוא", אישר חידק הקרמת. "לבד מקטנותו כמובן. שער בנפשך, אילו היינו גדולים כמו פילים!" "הוהוהו", צחק חידק החפת. "כן, אז היינו גמורים תוך זמן קצר. או מה אתה חושב, אילו היינו רגישים כמו בני האדם?" "חיחיחי", צחק חידק הקרמת. "או אז לא אפשר היה להתפאר בנו הרבה." בזה הרגע נפתחה הדלת. רוח פרצים התעוררה בחדר, משב קליל שבקלילים, עד כי אדם היה צריך להיות חולה נורא בשיניו על מנת לחוש בו. אבל בשביל החידקים היתה זו סופה של ממש. היא אחזה בהם והעיפה אותם באויר, ומה היה עליהם עוד, אינני יודע. תל הנמלים אפריל היה. שיח החזרזר הוריקן כבר מזמן, אבל הרי ידוע אי זה רברבן פיזי הוא זה. משאר השיחים עוד לא לבש אחד עלים, וגם לא אחד מהעצים. אבל היו להם ניצנים עבים, וגזעיהם וענפיהם הבהיקו מרטיבות; כי הגשם זה עתה עשה נקיון אביב גדול. עתה זרחה השמש בעליצות. סביב סביב הגיחו ראשי הכלניות העדינים מתוך האדמה, והזרזיר כבר באמזמן; כל יום הביא עמו ציפורי נוד חדשים. על סעיף הנטוי מעל התל ישב הפרוש המצוי עם כלתו. חזהו כבר החל מאדים, והוא

התאמן בטריטורלי החתונה. "הוי א להים כמה אתה יפה!" היא שרקה ושלחה לעברו מבט מאוהב. "כן, עכשיו עלינו לחשוב על החתונה", אמר. "איפה נתלה את הקן שלנו?" "מה אתה מקשקש!" אמרה היא. "מצדי נוכל לתלות את הקן פה. אבל בודאי עוד מוקדם! הרי הנמלים אפילו עוד לא פתחו." השנים השפילו מבטם אל התל. ברגע זה נפתח פישפש אחד בתל, ויצאה נמלה אחת זקינה וגדולה. היא ישרה את רגליה, פיהקה והניעה את לסתותיה, כדי לבדוק אם הן בסדר. "בוקר טוב!" קרא אליה הפרוש. "את לא צריכה לפחד, אני לא אוכל אותך." "אני באמת לא מפחדת", החזירה לו הנמלה. "כי אני הרבה יותר מדי חמוצה בשבילך." "הרוצה את להתעופף מעט בשמש?" "אין לי כנפים וגם אין לי שימוש בהם." "אין דבר", קרא הפרוש. "התכוונתי רק אם לא מתחשק לך לצאת ולחפש לך בן זוג." "אני לא שמה על בן זוג", ענתה הנמלה. "ישמרנו הא ל!" אמרה העלמה הפרושית. "אם כן לא תוכלי להינשא לעולם!" "לא", היתה תשובת הנמלה. "ולא להטיל ביצים? ולא ללדת גורים?" "לא." "הוי א להים. אילו חיים עגומים את חיה בודאי." "תוכן החיים הוא עבודה", אמרה הנמלה. "ואני פועלת. הפועלת המבוגרת ביותר בתל." אחרי הדברים האלה היא סבה על עקבותיה וקראה משהו לתוך התל. רגע אחד אחרי כן נפתחו מאה דלתות קטנות, ומתוכן נבעו זרמי זרמים של נמלים רוחשות. הן אצו אנה ואנה והתמתחו וישרו גפיהן ועלצו בזריחת השמש האביבית. "כעת אלי עמל!" פקדה הנמלה הזקנה. "שש מכן תיקחנה את הזבוב המת למחצה מהשנה שעברה ששוכב שם ותישאנה אותו למטה אל הרימות. הפלוגה הראשונה יוצאת ומשיגה אוכל. שלא תעיזו לחזור בידיים ריקות. הפלוגה השניה מתקנת את המדרון הצפוני של התל; הוא נפחס תחת השלג. הפלוגה השלישית פותחת את שאר הדלתות ומאוררת את התל מהפסגה ועד למרתף. הפלוגה הרביעית מעלה את הגלמים לשמש. אבל אתן ערבות לי בחייכן, שהם לא יצטננו. ברגע שאתן רואות בשמים הענן הקטן ביותר, אתן מיד מורידות אותם בחזרה." הנמלים רצו ככל שיכלו לבצע את הפקודות; אבל יותר ויותר מהן עלו על פני התל, כך שהוא היה מכוסה כעת כל הזמן בנמלים. עכשיו הגיחה כבר הפלוגה הרביעית עם הגלמים, גלולות סגלגלות קטנות ולבנות שנראו כמו ביצים; הן נשאו אותם בלסתותיהן והשכיבו אותם בזהירות בשמש, במקום היבש ביותר; ואז הם נחפזו לשוב לתחתית התל, כדי להביא עוד יותר גלמים. "ראה ראה!" קרא הפרוש. "הגלמים שם נראים מתאבנים מאוד." "אני מיעצת לך: היזהר!" אמרה הנמלה הזקנה. "אנחנו מסוגלים להתגונן, זה אתה רשאי להאמין לי." "שטויות!" ציפץ הפרוש. "לציפור חפשית כמוני הלא תניחי לעוף." שני הפרושים גחנו על התל ופערו מקוריהם והכו בכנפיהם. אבל הנמלה הזקנה פקדה בקול רם: "סוללה ראשונה ... היכון לירי סוללה ...!" בו ברגע נשכבו מאה נמלים על גבן והושיטו אחוריהן אל על. "אש!" קראה הנמלה הזקנה. מאה סילונים דקיקים עלו ופגעו בעיני הפרושים ובמקוריהם הפעורים. הם צעקו וירקו ועפו יותר גבוה לתוך העץ. "אי זו תחבולת שדים היא זו?" צעק הפרוש. "חומצת נמלים!" קראה הנמלה הזקנה. "עזבו אותנו בשקט!" מגדפים ומסונוורים למחצה עפו הפרושים לתוך היער. אבל הנמלה הזקנה כבר לא חשבה עליהם כלל, אלה המשיכה לחלק את פקודותיה, והאחרות רצו משם, חזרו ושוב רצו למשימותיהן. אז חזרה הפלוגה הראשונה עם האוכל. "הפלוגה השישית מתיצבת ומקבלת את המזון!" ציוותה הזקנה. אחר כך פנתה אל הפלוגה הראשונה. "פלוטנה!" פקדה. וכל הנמלים הקיאו מה שמצאו, והפלוגה השישית קלטה מהן ואצה למטה לתוך התל. "עופנה מפה והבאנה עוד!" פקדה הנמלה הזקנה. "מה התועלת במעט הזה?" בעודה מדברת היא הצליבה מחושיה והשתחותה ארצה. דרך הגדולה שבדלתות יצאה לאט לאט נמלה שמנה וגדולה מאוד. אחריה צעדו בסך שלשים נמלים רגילות, שקדו קידה כל אימת שהנמלה הגדולה ההיא הסתובבה, ואשר עקבו אחרי הרמז הקטן ביותר של אדונתן. "יום נאה שיהיה לך, הוד מלכותך", אמרה הזקנה. "ברוך בואך לזריחת השמש! היותר לי לשאול אם גם שאר המלכות הכבודות מהלכות?" "לא יודעת, לא איכפת לי השמש ... לא איכפת לי כלום. לא רוצה להטיל עוד ביצים." "גם אין צורך בכך, הוד מלכותך", אמרה הזקנה. "התל בהחלט כבר מלא דיו. רוב עמל וטורח יש לנו בהשגת מזון לכל מי שכבר נמצא. אני מקוה שהוד מלכותך חשה בטוב ושהכבודה צייתנית וכנועה?" "לא מענין אותי", השיבה המלכה. "איפה הכנפיים שלי? רוצה להתעופף קצת בשמש." "זה בלתי אפשרי למרבה הצער, הוד מלכותך. כפי שהוד מלכותך תואיל להיזכר, איבדה הוד מלכותך את כנפיה בתאונה מצערת בדיוק אחרי נישואי הוד מלכותך." התוצאה של מילים אלה היתה, שהמלכה ניסתה לנשוק את הנמלה בלסתותיה; אבל היא היתה שמנה וזקנה יותר מדי ולא יכלה להשיג אותה.

"שטויות, קישקושים ... חוצפנית זקנה ... בעצמי תלשתי ... רק תחכי ..." אז היא המשיכה לדדות, מלווה על ידי כבודתה המעריצה. אחריה באו עוד מלכות, שלכולן היו סיעות מלווים דומות ושהזקנה בירכה אותן בהכנעה עמוקה ביותר. הן הסתובבו, עצרו פה ושם, פיטפטו מעט, הניחו לאחרות להאכילן וחזרו שוב לתוך התל. "הו כן", נאנחה הזקנה, אחרי שהתהלכה נעלמה שוב. "אין בהן עוד תועלת של כלום. אבח אין דבר, יש לנו יותר חדשות משאנחנו צריכים." "סליחה", אמר הפרוש המצוי, שישב שוב באשוח מעל התל. "האם הוחזרו התותחים שלך לעמדות השלום?" "אנחנו לא פוגעים בשום חתול, כל עוד מניחים לנו בשלום", ענתה הנמלה. "כן, אני איזהר", אמר הפרוש. "בינתיים לפחות. ואמנם כשהקן מלא בגוזלים שצועקים מהבוקר עד הערב, אי אפשר לדעת אילו מחשבות עלולות עוד לצוץ להן." "לא, בזה אתה צודק." "מה את יודעת על זה? מי את בכלל? את זכר או נקיבה?" "אווה, ביסודו של דבר אני בודאי נקבה, אבל עכשיו אני מין בריה נטולת מין, דומתני. אני פועלת, מתיגעת מני בוקר ועדי ערב ולא חושבת על שום דבר אחר." "הרי זה נשמע משונה ביותר", אמר הפרוש. "אז מי מטיל את הביצים שלכם?" "זה עושות המלכות", ענתה הנמלה. "זה התפקיד והמקצוע שלהן; חוץ מזה אין להן מה לעשות." "ומי דואג לילדים?" "אני וכיוצא בי. אנחנו בונות את התל, משיגות את המזון, דוחסות אותו לתוך המשפחה ושומרות על הסדר בכל המערכת." "האין לכם בכלל גברים בבית?" שאל הפרוש. "מהסוג הזה יש לנו דוקא די הצורך." "והם לא עוזרים בכלל?" "הם לא מזיזים את עצמם." "אז בתור איש נמלים צריך להיות נעים למדי לחיות", אמר הפרוש, מהורהר. "אבל גם אין לנו כבוד אליהם", אמרה הנמלה. "מיד אחרי החתונה אנחנו מחסלים אותם כולם, מי שלא בורח." "אוי!" אמר הפרוש. אז אני בכל זאת מעדיף להישאר מה שאני." "כך תעשה! ואני אדאג לענינים שלי. עכשיו שוקעת השמש, אז אנחנו נועלים את התל." והיא פקדה על האחרות להגיף את הדלתות. בין רגע היה הכל נעול, ותל הנמלים עמד שוב כמו בלא חיים. חודש אחד יותר מאוחר התנהלו בתל הנמלים חיים עוד יותר קדחתניים. מחצית הנמלים פשטו על היער, להביא מזון. החצי השני היה עסוק במלוא כוחו בטיפול בצעירים ובהאכלתם; אלה נעשו עם כל יום שחלף יותר גדולים ויותר רעבתנים. רבים מהם כבר התגלמו ולא אכלו עוד, אבל היה צריך ללא הרף להזיזם ולהובילם לכאן ולשם, לסובב ולהפוך אותם; הרימות כנגד זה צעקו כל היום למזון. הנמלה הזקנה אך לעתים רחוקות יצאה מהתל. בחוץ ממילא נמשכה העבודה כסדרה הקבועה; העיקר היה לשמור על סדר בחדרים. קן הנמלים השתרע בעומק האדמה כפליים ממה שהיה התל בולט מעל פני השטח והיה מורכב מאין סוף מסדרונות וחדרים. אבל הנמלה הזקנה לא טעתה לעולם. היא ידעה בדיוק נמרץ, איפה היו הרימות שנועדו להיות לפועלות כמו היא עצמה, איפה היו הרימות שהיו מיועדות להיות למלכות, ואיפה היו הזכרים. היא דאגה לסדר, עד שלא נוצר הבילבול הקטן ביותר והפרעה כלשהי. יומם ולילה היא טופפה סביב סביב ודחפה אפה לכל דבר. היחידות שלא שתה לבה אליהן היו המלכות הזקנות. אלה קראו אחריה ללא הרף והתלוננו או גידפו; אבל היא עשתה עצמה כלא שומעת. יום אחד היא אפילו הורתה ששלשים הנמלים תעזורנה בעבודה בתל. המלכות צעקו כאחוזות טירוף: "אנחנו גוועות ברעב! אנחנו גוועות ברעב!" אבל הזקנה השתחוחה עד הארץ והשיבה: "אם הוד מלכותכן חושקות במיתת רעב, הרי תמותנה הוד מלכותכן ברעב. אין ידי בדבר. הוד מלכותכן הטיילו בשנות מלכותכן המהוללה כל כך הרבה ביצים, עד שהתל מתפקע מצעירים ואין אנחנו יכולים לוותר על כח עבודתה אפילו של נמלה יחידה אחת." אחר כן היא השתחוחה בהכנעה עמוקה. אבל המלכות צעקו עד מוות, ומשהיו מתות, ציוותה הזקנה: "הפלוגה הראשונה נושאת את הוד גוייתן המנוחות אל חדרי הרימות התחתונים, מקום שם הרעב חריף ביותר. הפלוגה השניה עומדת על משמר הכבוד. קדימה הזדרזנה! ברגע שהוד גוייתן המנוחות אכולות, חוזרת כל אחת בשיא המהירות לעבודה הרגילה שלה." "יוחס נאה הוא זה שאת מזכה בו את המלכות שלך, אשמאית זקנה", אמר גולם אחד גדול ששכב בחדר השכן. "אל להוד מעלתך להתרגז", אמרה הנמלה הזקנה. "המלכות המנוחות, זכרן לשבע, היו בכל מקרה מתות יום אחד, והתל כל כך מלא נוער, עד שאין אנחנו יודעים עצה. בטרם יעבור החודש, יש לקוות שהוד מעלתך עצמה תהיי למלכה, ואז לא אחדל מלכבדך בכל מיני הכיבודים המתבקשים." "אני לא רוצה להיות מלכה פה בתל", אמר הגולם. "אני רוצה לצאת לעולם ולייסד לי בעצמי תל, שבו אני אטיב יותר למשול." "זה תוכל הוד מעלתך לעשות איך שהיא רוצה. פה יש נסיכות די הצורך. אם תישארנה לנו רק עשרים, אנחנו שבעי רצון בהחלט. אבל עכשיו אני מבקשת לסלוח לי. אני חייבת לרדת אל

האדונים. אלה צועקים כאילו הסכין מונחת על צוארם." ועל רגליה היא רצה אל החדרים שבהם שכבו הזכרים ושאגו לטרף. "סתמו פיות, נקניקים שכמותכם!" גערה בהם הזקנה. "שמחו שאתם בכלל מקבלים משהו, למרות שאתם מביאים רק כל כך מעט תועלת! אני מתביישת שכל כך הרבה חדרים מלאים בכם הלא יוצלחים." ואז היא המשיכה במרוצתה. נמלה עצרה אותה והצביעה על כמה תולעים לבנות גדולות שנגסו בחתיכת עץ רקובה. "האאכיל את אלה לנסיכות?" שאלה הנמלה. "מה?" צווחה הזקנה. "הרי אלה הצעירים של הנחושתית, ידידתנו. הם מביאים לתל מזל, ואוי למי שיגע בהם!" לפנות ערב ישבה הזקנה במקומה הרגיל על פסגת התל, ועיניה שוטטו על פני הסביבה. "עוד מעט תבוא עונת הכנימות", אמרה לעצמה. אז היא סבבה אל אחוריה וקראה לתוך התל: "כל החלבניות למעלה!" בין רגע זרמו מתוך התל מאות נמלים שציפו לפקודות מפורטות יותר. "הרואות אתן את שיח הורדים שם ליד המשוכה?" התחילה הזקנה. "לשם תלכנה, ושמורנה את בוא הכנימות! נשארו רק ימים מעטים, והאדונים יגיחו מעטיפות הגלמים שלהם, ועלינו להכין בשבילם מיץ מתוק." הנמלים יצאו דחופות. "יש לך נורא הרבה עבודה על הידיים", אמר הפרוש מעל סעיף האשוח שלו למעלה. "כך הוא באמת", אישרה הנמלה. "תוכן החיים הוא עבודה." "עכשיו שוקעת השמש. האינך רוצה לסגור את הדלתות?" "לא. חם מדי. אנחנו משאירים אותן פתוחות, אבל על יד כל פתח עומד משמר; ואתה בודאי זוכר איך אנחנו נוהגים לטפל בשודדים." "ודאי ודאי, תודה", אמר הפרוש. כעת עשתה הזקנה את סיבובה ובדקה אם משמרות הלילה עומדות על עמדתן. אחר כך היא נכנסה וסובבה במשך כל הלילה במסדרונות. כמה מהרימות עדיין לא היו שבעות, ואחרות רצו להתגלם. היו שם גם גלמים שרצו לצאת מעטיפותיהם. הזקנה עזרה לזה והוכיחה את האחרים, דיברה על לב הנכבדים וחבטה בנקלים, מבלי להרשות לעצמה לנוח אפילו רגע אחד. סוף יוני היה, והיער מלא תפארת הקיץ. מכל העברים ניחוח וצמיחה ושירה שאין דוגמא להם; כל הקנים מלאו בני נעורים. באויר המו וריקדו זבובים, דבורים, צרעות ופרפרים. ליד המשוכה ובתוך התעלה עמדו אלפי פרחים ססגוניים, ומהשמים ירדו שמש וגשם. "פוה!" נאנח הפרוש. "ששה ילדים! זה בעצם מנה גדושה בשביל פרושים מצויים." אבל הנמלה הזקנה קראה לעברו: "אני חושבת שיש לנו עשרים אלף צעירים בתל!" "שמים רחמניים!" קרא הפרוש. אבל לזקנה היה היום מעט זמן לפיטפוטים. היא שלחה רצים לשיח הורדים ובקשה לשאול אם החלבניות מוכנות עם הכנימות. היא קיבלה דיווח שאפשר עכשיו להתחיל בכל רגע בחליבה. "טוב!" אמרה הזקנה. "הלילה, אני חושבת, תיפתח החגיגה. בלתי אפשרי לכלוא את האדונים הצעירים עוד יותר בעטיפותיהם. הו, זה יהיה לילה איום. ועל יום המחר אינני מעיזה לחשוב כלל." אז היא כינסה את הנמלים היותר מבוגרות ויותר מיושבות ושיננה להן איך עליהן חנהוג. "הלילה אתן סובבות ומנסרות את כל עטיפות הגלמים ... זה מובן? כמובן עליכן להיזהר מאד במלאכה הזאת, כדי שלא ינזק אף אחד. כל אחת לוקחת גולם אחד. כשתזרח השמש הכל חייב להיות מסודר." הנמלים הינהנו. והזקנה יבשה את הזיעה ממחושיה והמשיכה בתדריך: "ובכן, מחר נחוג את החתונה בתל. שימו לב שהמעברים יהיו פנויים, כדי שהאדונים הצעירים יוכלו לעבור עם כנפיהם. הניחו לכולם לצאת, קודם לנסיכות ואחרי כן לאדונים הצעירים. בסוף כמובן הפועלות, אבל אין לכן להתעסק איתן. אבל עכשיו העיקר: אחרי שיבקעו האדונים הצעירים, הם ירצו להתעופף להם. הניחו להם! אנחנו בכלל לא יכולים לפרנס כה רבים. אבל שלשים מהנסיכות הצעירות עליכן לעכב ... אני עוד אודיע לכן בפרוטרוט, אילו. מאלה אין לכן לגרוע עין, זה ברור? אם הן תרצינה לעוף, אתן תחזקנה אותן ... בכל הכבוד וההכנעה כמובן ... אבל החזקנה בהן! מה שיקרה אחר כך, על זה עוד תקבלנה הודעה. רק תראינה ממני ועשינה מה שאומר לכן!" בערב ישבה הזקנה במקומה הרגיל לפני הפתח. היא היתה כל כך עייפה, עד שלא יכלה להניע אבר מאבריה. פתאום הבהיק וזהר משהו מול עיניה. "מה זה?" נצטווחה. "זה אנחנו!" אמרו שלשה עשר קולות דקיקים. "אנחנו באים להגיד תודה ושלום." ומהתל יצאו בטור ארוך שלש עשרה נחושיות קטנות, אשר קדו לנמלה הזקנה ושילבו לאות ידידות מחושיהם עם מחושיה. "אאך, זה אתם!" קראה הנמלה. "כמה יפים אתם! בכל ההמולה שכחתי אתכם לגמרי. אז ככה, אתם מוכנים! כן כן, אתם עושים בשכל, אם אתם יוצאים לדרככם היום. מחר יהיה פה בתל בלתי נסבל. דרך צלחה!" "תודה רבה!" אמרו הנחושיות. "תודה רבה על מזונות ודירה! התרשו לנו לבוא ולהטיל ביצינו בתל?" "כן, לזה אתם מוזמנים", אמרה הנמלה. "שמעתי מספרים שבני האדם שמחים כשהחסידה בונה קנה על גגם. הם מאמינים שזה מביא להם מזל. אותו דבר אנחנו מאמינים על

הנחושתיים ... אבל המיטיבות עיני הזקנות לראות ... הלא הייתם שבעה עשר?" "באחרונה, כשהייתם רעבים יותר מדי, טרפנו את הארבעה", סיפרו הנחושתיים. "ככה זה? נו כן, כך היא דרך העולם", נאנחה הזקנה, "היו שלום! ויאיר לכם המזל בדרך!" "היו הטפילים!" קרא הפרוש. "אלה הם האורחים שלנו", השיבה הנמלה הזקנה. "בעצם החיים שלך מוזרים למדי", אמר הפרוש. "מהבוקר עד הלילה את מוכרחה לעמול ולהתיגע לפרנסתך ולפרנסת כל אלפי האחיות שלך. הלא היית מעדיפה לחיות כמוני: עם בת זוג קטנה ונחמדה וששה גוזלים? והלא היית רוצה שיהיה לך זוג כנפיים שתישאנה אותך על פני כל היער?" "עם ששה ילדים?" הידהדה הנמלה. "ומזה מה יצא? אני רגילה לגלגל מספרים שונים לגמרי. ואם הייתי זקוקה להשלמה של זוג, הרי היה צריך זה להיות בן זוג, כי עלי הלא יש להסתכל כעל נקבה, אף על פי שאני רק שפחה שכבר עבר זמנה. אבל אני מכירה את הגברים. אין להתפאר בהם. רק תחכה למחר; אז תראה, מה מעט הכבוד שאנחנו חולקים להם פה בתל. ואז תראה גם כנפיים, זה אתה יכול להאמין לי. אבל הכנפיים וסיפורי האהבה הם רק תענוג קצר ועלוב; ואני מרוצה מאד עם בתילותי ועבודתי. לילה טוב!" הלילה שבא עכשיו היה האיום בכל תולדות התל. נוצרו בילבול ושאון שאין להם אח ורע. אף אחת מהנמלים לא עצמה עין. עטיפות הגלמים נחתכו, הצעירים יצאו מתוכן עם קצת עזרה מצד המבוגרים, והעטיפות נגררו משם. כי בכל הפינות היה צריך להיות נקי לקראת חגיגת החתונה הגדולה. לפועלות הצעירות הותר לשבת בחדריהן ולהיטיב ליבן בטרם תחלנה במלאכה. אבל את הנסיכות והאדונים הצעירים לא אפשר היה לרסן. הם התרוצצו במסדרונות, חבטו בכנפיהם ודרשו שיובילו אותם תיכף ומיד אל אור השמש. "השמש בכלל לא זורחת, אדונים נכבדים", אמרה הנמלה הזקנה. "ליל חושך ואפלה כעת, והשמש תזרח רק בעוד שעתיים. אם תרצו לשמוע בקול נמלה זקנה ומנוסה, טוב ביותר תעשו אם תישארו יושבים בשקט ותואילו רוב חסדכם להתאמן מעט בהפעלת כנפיהם. הרי כל כך צעירים אתם, רבותי, ומכירים כל כך מעט מהחיים!" אבל האדונים הצעירים לא רצו לשמוע דברי טעם ושכל. "אנחנו רוצים לעלות, לצאת החוצה ... הבו לנו זריחת שמש!" הם צרחו. יותר מכולם השתוללה אותה נסיכה שכבר בגולם היתה סוררה. "הנסיכה אני או לא?" היא צעקה. "תראה שתביא הנה מיד זריחת שמש, או שאצוה להוציא אותך להורג." "מעלת חסדך מבקשת משהו בלתי אפשרי", הסבירה הזקנה. "אפילו לכחה וסמכותה של מלכה יש גבולות, והשמש איננה סרה למשמעתה." "אז אני לא רוצה להיות מלכה", יללה הנסיכה. "אז אני רוצה להיות השמש." "לזאת עליכן לשים לבכן!" לחשה הזקנה לכמה נמלים צעירות. "זאת אין לכן להניח לה לעוף. בזאת יש דם מלכות אמיתי ... בזאת אנחנו מחזיקים." שלשים נמלים סגרו מיד מעגל סביב הנסיכה ולא הרפו עוד ממנה. אבל היא התרוצצה במסדרונות וקיללה והרעישוה. בקיצור, היא התנהגה כמו אישיות חשובה ביותר באמת. "הטוב ביותר יהיה ננעל את הדלתות", החליטה הזקנה. "שאם לא כן, חמומי המוח הצעירים עלולים לרוץ החוצה לתוך הלילה לאבדון." סוף סוף הפציע השחר. הזקנה יצאה ובחנה את מזג האויר. הרקיע היה כחול, והשמש צחקה. "מזג אויר יותר מתאים לחתונה לא יכולנו לקבל", אמרה. "פתחו עכשיו!" אז נפערו באחת כל דלתות התל, והחוצה נהרו אלפי נמלים מכונפות. היו מהן כה רבות, עד שהתכסחה בהן חיש מהר כל האדמה סביב התל. הן רצו ועפו וניתרו, והשמש בהקה על כנפיהם העדינות והשקופות. "החיים נהדרים!" קראה הנסיכה הסוררת. "לעולם לא ארד עוד לתוך התל החשוך." "שימו עיניכן עליה!" הזהירה הנמלה. כבר היתה האדמה סביב התל כל כך מלאה נמלים מכונפות, עד שהן דרכו זו על זו. אז קראה האחת מהן: "נעוף למעלה לתוך העצים הירוקים ונחוג שם החתונה. הרי לשם מה יש לנו כנפיים!" מיד התרומם מהם המון רב. נראה היה כאילו מרחף ענן קטן מעל היער. אבל האחרים בהו אחריהם. "הניחו להם לעוף", אמרה הזקנה. "פה יש עדיין די. רק שימו לבכן על השלשים, אתן יודעות הרי!" "עכשיו אני עפה!" קראה הנסיכה העצבנית. "בחרתי לי חתן, ואצא למסע הכלולות. היה שלום, תלי הישן!" במילים אלה היא הרימה כנפיה, אבל בו ברגע נתלתה בכל אחת מרגליה נמלה אחת, ושש הנמלים השתחוו ארצה וקראו: "אל למעלת חסדך לעזוב אותנו בשום פנים ואופן. אנחנו החלטנו שאת תהי הראשונה בכל שלשים המלכות החדשות שלנו, והיינו מצטערים ללא נחמה אילו התעופפת לך מפה." "הרפו ממני!" צעקה הנסיכה. "אני רוצה לחוג את חתונתי למעלה בעצים הירוקים!" אז באה במרוץ, מרוגשת מאד, הנמלה הזקנה, וקראה: "הלא תירגע מעלת חסדך! רק עוד רגע אחד, ותימזג לך לימונאדת הכנימות המשובחת ביותר. אם תואילי לחוג את חתונתך כאן ליד התל, נאמניך יריעו לך תיכף ומיד כראשונה שבמלכות." אך הנסיכה

צעקה: "הרפו ממני! הרפו ממני!" אבל הנמלים לא הרפו. סביבות התל התרחש בדיוק אותו דבר עם כל עשרים ותשע הנמלים האחרות שהזקנה בחרה בהן כמלכות התל. הן רצו להתרומם, אבל נמלות המשמר עיכבו אותן. אחרי שהן השתוללו זמן מה, הן נכנעו, וחתונתן נחוגה בחגיגות רבה. לימונאדת כנימות זרמה בנחשולים אדירים, והנמלה הזקנה נשאה נאום אחרי נאום והציגה בפני המלכות הצעירות את הפלוגות השונות. לקראת ערב היו בעליהן שיכורים לחלוטין ותלו כנפיהם. "הרגיעו את המלכות!" ציוותה הזקנה. "הובלנה אותן לחדריהן ששופצו למענן; ואז נמתין בהכנעה לרגע שהן תתחלנה להטיל ביצים." "מה נעשה בגברים?" שאלה אחת הנמלים. "לנשוך אותם למוות", ענתה הזקנה כלאחר יד. "מה תועלת יש לנו בזללנים האלה!" ואחת, שתיים, שלש! היו הגברים נשוכים ומתים, ונפתחה הכניסה החגיגית לתוך התל. אבל מי שהתנגדה בכל כחה, היתה הנסיכה הסוררת העקשנית ההיא. "אני לא רוצה לרדת לתוך התל!" אמרה. "אני ראייתי במו עיני, איך הרעבתם את המלכות הישנות, ואיך האכלתם אותם אחר כך לרימות. ועכשיו רצחתם את בעלי היקר. אני רוצה לעוף מפה!" בקפיצה אדירה היא התנקתקה ממשמרה ונסקה אל על. "חבל, חבל!" נאנחה הזקנה. "זאת היתה גזעית. אבל סוף סוף יש לנו, תודה לא ל, עדיין שאר העשרים ותשע." אז היא הוציאה פקודה לחסל מיד את חיל המשמר שכל כך התרשל בתפקידו. ומיד אחרי שזה נעשה, היא השתחותה עמוק לפני עשרים ותשע המלכות הצעירות ואמרה: "הוד מלכותכן תסלחנה לנו שנתלוש לכן כעת את הכנפיים. ממילא הן היו רק מכבידות על הוד מלכותכן בתוך הקן, שם בין כה וכה אין מקום לעוף. זה אמנם כואב מעט, אבל הוד מלכותכן תבננה אחר כך שהדבר נעשה לטובת עצמכן." אז הרימו המלכות הצעירות צעקות קורעות לב, אבל זה לא עזר להן. דקה אחר כך שכבו כל הכנפיים בצד פגרי הבעלים. "וכעת פנימה!" הריעה הזקנה. הנמלים נעמדו בשני טורים והשתחוו ארצה בשילוב מחושים, כאשר ירדו המלכות הצעירות לתוך התל. "עכשיו יבוא כל השאר לגמרי מאליו", הפטירה הזקנה. "ברוך השם! היום הזה עברנו. התפטרנו מהמון אספסוף. מזל שבכל התל לא נשאר אפילו זכר אחד. רק הייתי רוצה שהחזקנו בנסיכה המתפרעת. היא היתה הטובה מכולן." אבל הנסיכה המתפרעת עפה בכנפיה דרך היער, והחיים נראו בעיניה נהדרים ללא גבול. היא פגשה הרבה נמלים מכונפות אחרות, שכירכרו סביבה, ויותר מאחד האדונים הצעירים ביקש את ידה. "תודה רבה על הכבוד, אבל אני כבר הייתי לאיש! בעלי מת, וכעת אין עוד מה לעשות בי", היא ענתה למחזרים והמשיכה במעופה. אבל אחרי שהתעופפה לה כך יום אחד, היא שבעה נדודים. "בעצם אין הרבה טעם בצוענות הזאת", אמרה בלבה. "גם לחיים המיושבים הצדדים הנעימים שלהם. אני חושבת שאיסד תל נמלים חדש." אמרה ועשתה. היא חיפשה לה מקום ביער האשוחים שמצא חן בעיניה, נחתה על האדמה והחלה מיד חופרת בקרקע ברגליה ובלסתותיה. "הכנפיים המטופשות האלה מפריעות", אמרה. "בעצם אני גם לא יודעת מה תועלת יש בהן עוד עכשיו. אני מרגישה שכעת אני מבוגרת ומיושבת בדעתי ומשוחררת מכל צימוקי המוח. נראה לי שאתלוש לי אותן." היא השתטחה על בטנה, פרשה כנפיה, הציבה רגליה עליהן והזדקפה בבת אחת. ראץ' ... שם שכבו הכנפיים. אז היא המשיכה לחפור. עד הערב היא השלימה גומה קטנה וחמודה, בערך בגודל אגוז מלך. "כעת ננוח מפרק העבודה, ומחר נטיל ביצים", אמרה לעצמה. ובבוקר המחרת היא הטילה חמשים ביצונות נחמדות. "הם", מלמלה, "זה היה נחמד, אילו היתה לי פה המטפלת הזקנה וכמה עוזרות מסוגה; הן היו יכולות לשמור לי על הביצים. אבל עכשיו אין עצה, אני חייבת לשים יד בעצמי." והיא עבדה בכפיה, כאילו היא פועלת פשוטה ולא מלכה גאה. היא סובבה את הביצים, כסתה אותן, כשירד גשם, ונשאה אותן לשמש. כשבקעו הרימות, היא רצה והביאה מזון. "אין די בזה", רטנה, "אינני מצליחה להשביע אותן." רגע אחד היא הירהרה, מה עליה לעשות. אז היא ערפה בהחלטיות מחצית הרימות והשליכה אותן למאכל ליתר העשרים וחמש "אכלו", אמרה, "ושמחו בחיכם!" העשרים וחמש אכלו, גדלו והתגלמו. והמלכה טיפלה בגלמים כשם שטיפלה ברימות, עד שבא היום שהם התבגרו. אז היא הבקיעה את העטיפות, ולאורי העולם יצאו עשרים וחמש פועלות נמלים קטנות וחמודות. "ראה ראה", אמרה. "עכשיו עברנו את הקשה ביותר. אני מקוה שאתן מוכנות לציית למלכתכן?" אז השתחוו העשרים וחמש עד הארץ. "טוב. כעת תנו יד! אני רוצה שיתרומם כאן תל גבוה כמו זה שנולדתי בו. קודם כל בנינה לי מרתף טוב ... ואז הבאנה מחטי אשוח ... רק תהינה חרוצות כמו שצריך!" העשרים וחמש קפצו במרץ אל העבודה. "רגע!" צעקה המלכה. "קודם כל חפשנה לי כמה כנימות! אני זקוקה ללימונאדה." והיא קיבלה

אותה. "עכשיו הזדרזנה בבנין!" אמרה. "כי עכשיו אני מטילה ביצים!" והפועלות בנו, והיא הטילה ביצים. הביצים היו לרימות וגלמים ופועלות, ועד מהרה עמד שם תל קטן. התל הזה צמח וגדל הגיע הזמן שתיפתח כבר Bladlusen והתנשא, עד שהיה גדול בדיוק כמו זה שהמלכה עזבה. הכנימה העונה החמימה והירוקה. זמן ארוך די הצורך נמשך החורף, והכל שבעוהו בנפשם. קפאון, רוחות סערה, סופות שלגים השתוללו ככל שיכול לעלות על רוחו, עד כי אפשר היה לחשוב שהוא עצמו שבע רצון עכשיו. וחץ מזה גם היה כתוב בלוח, שעכשיו יהיה סוף לחורף. הכלניות והזהביות והחספסנית הריחנית השלימו הכנת נבטיהם ורק המתינו שייעלם הקפאון מתוך האדמה. העלים החדשים של העצים שכבו מקופלים יפה בניצניהם ואמרו זה לזה שעכשיו אינם יכולים להתאפק עוד. הפרוש המצוי רכש לו חזה אדום, וגרונו היה כל כך עמוס בתרועות אהבה עד שהוא כמעט נחנק. אבל האביב לא בא. תחת זאת בא הזרזיר. והוא היה מצוברח, מפני ששום דבר לא היה בסדר. "וכי יש בזה טעם לפתות מישהו לבא לכאן, כשאתם עוד לא יותר מתקדמים?" שאל. "מי פיתה אותך?" החזיר לו הפרוש שאלה. "הלא יכולת להישאר במקום שהיית בו, במקום להתרוצץ סביב בעולם ולהציץ איפה ערוך השלחן. מי שכמונו נשאר פה על עמדתו במשך כל החורף, הוא גם זכאי לקבל עכשיו את כל האוכל." "מעולם לא ראה אף אחד פרוש שבע", אמר הזרזיר. "הכל נכנס לתוכך, כיבש כרטוב, בלי הבחנה. אתה לא מתרומם מהשלחן כל עוד נותר זרעון רקוב אחד. אבל כמובן יש לך תירוץ. אותך הייתי רוצה לראות מעופף לאיטליה על גדמי הכנפים האלה שיש לך!" "כנפי די טובים בשבילי", אמר הפרוש. "ובעיני מוצא חן פה מאד." ברגע זה הפך קולו לשירה, והוא רן זמר כל כך צלול וברור, שכל בני היער הרימו ראשיהם והאזינו. הכלניות, הזהביות והחספסניות הגיחו מתוך האדמה ופרשו פרחיהם. ניצני האשורים התעבו, ונבטי כל העולם זעו, מבלי אשר אפשר היה עדיין לראות בהם מה יצא מהם. הנחל קיפץ לפי מנגינה שונה לגמרי מלפני כן. ואפילו הזרזיר השמיע ציוצים עליזים והחל מקושש גבעולים לקנו. האביב הגיע. וכשחלפו הימים, זרחה השמש וזרזף הגשם, התגברה והלכה נביעת החיים. האשור ליבלב בירוק בהיר נהדר. "אתה תצטנן", אמר האלון, שעמד עדיין אפור ומכוער. "לא בגילי", השיב האשור וניענע בעליצות את ענפיו הירוקים ברוח האביבית. "לא תאמין כמה מסוגל הנוער לסבול. זכור שאני צעיר ממך בחמש מאות שנים. אבל בחור זקן חייב כמובן להיזהר יותר." "אני בא, אני בא!" קרא האלון. "הרי אני מזדרז ככל שאני יכול. זה רק בא לי ככה בהפתעה." הזבובים החלו מזמזמים. הזבלית נחלצה מחורה. הדבורים רפרפו בין הפרחים ושוחחו ביניהן איך הדבש בשנה זו. הבומבוס החליט להתישב בבית של קבע. הגירית קמה ממרבץ החורף שלה והילכה לה, מצומקת מהצום הארוך. השועל ריחרח לעבר משק האיכר, שמא יעלה באפו ניחוח פרגיות. העטלף יצא מהעץ הנבוב שבתוכו הוא ישן בחורף וניסה כנפיו הטובות ברוח הערב. העורבים צרחו כשם שצרחו כל השנה, ובלילות יללו הנישופים והלילות. זה אמנם נשמע אומלל, אבל כוונתם לא היתה כי אם אך לטובה. הנמלה הבנאית הזקנה פתחה את תל הנמלים, התישבה לפני הפתח וחיככה בשביעות רצון את כלי הפה שלה. "יום יפה שיהיה לכולכם ביחד", אמרה והחותה ברכה לכל העברים. "אני שמחה באופן יוצא מהכלל לראותכם נאספים. מקוותי שתהיו נחמדים ומנומסים, כדי שהחבורה האצילה הצעירה שלי תיהנה ממראכם." "הנה לנו הנמלה המשוגעת!" אמר הפרוש. "היא כל כך חמוצה, שאף אחד לא רוצה לאכול אותה. זה עלה לה לראש, אני חושב." "יום נאה לך, פרושון מצוי!" אמרה הנמלה. "היש לך תרועה נבחרת ומיוחדת בשביל המלכות הצעירות? סיפרתי להן עליך, כשהן שכבו עדיין בתוך ביציהן המלכותיות, אז אסור לך לשבור לי את המלה." "מה לכל הרוחות את חושבת לך?" שאל עץ האשור. "יום יפה לך, אשור יקר שלי!" אמרה הנמלה. "כמה נאה אתה בשנה זו! וכמה יפה הגזע שלך! הרי זה יהיה להם עונג לנמלים לעלות ולרדת בך." עץ האשור צחק, והפרוש צחק, וכל היער כולו צחק. אבל הנמלה כנראה לא שתה לבה לזה. היא היתה המבוגרת ביותר בכל תל הנמלים. לכן היא יצאה ראשונה וסידרה את כל האחרות בעבודותיהן. כעת נפתחו כל פשפשי התל, ונמלים שרצו בכל מקום. הם תיקנו מה שהתקלקל במשך החורף. הם אספו מזון, איווררו וניקו, ולבסוף הם נשאו את הגלמים החוצה אל השמש. אחדים מהגלמים היו גדולים יותר מהאחרים, ובאלה טיפלו הנמלים ביראת כבוד יתירה, כי הם היו גולמי מלכות. ואחרי זמן מה התבקעה עטיפת הגולם, ואז לא היה עוד קץ להתרפסות. "מהו כל זה?" שאלה הגדולה שבמלכות הצעירות בהביטה סביב בעיניה, שלא ראו כלום לפני כן. "זהו העולם של הוד מלכותך!" הסבירה הנמלה הזקנה. "כל זה נברא לענג את

נשמתה הגבוהה של הוד מלכותך. אם טוב בעיני הוד מלכותך, אציג בפניך את הנכבדות שבבריותי."

"הציגי!" פקדה המלכה. "שם יש קודם כל האשור, הוד מלכותך", אמרה הנמלה. "הוא שלי?" שאלה המלכה. "הוא נברא למען הנמלים, ולפיכך קודם כל למען הוד מלכותך. על גזעו ההליכה חלקה ונעימה. פה ושם מצוי טחב, ובתוכו טמונות אקריות ושרצים אחרים כמזון, אם תחפוץ הוד מלכותך לסעוד פת שחרית בחיק הירק." "טוב מאד", אמרה המלכה. "תואיל נא הוד מלכותך לשים לבה שהאשור ירוק", ארה הנמלה. "צבעו כצבע רובו המכריע של הטבע. כי ירוק מטיב עם העינים - עם עיני הוד מלכותך. וכן תואיל נא הוד מלכותך לשים לבה אל הפרוש המצוי, המריע תרועותיו שם בתוך השיח. הוא ועוד המון ציפורים אחרים מהווים את תזמורת החצר של הוד מלכותך. המוסיקה כל כך טובה לעיכול. טובה גם, כדי להירדם לצליליה. וחוץ מזה, לליווי אירועים חגיגיים. למשל עכשיו, כאשר הואיל הוד מלכותך לעזוב את בית הגולם המלכותי ולאחוז ברסן השלטון. לזה קוראים אביב! ... מדוע, אינני יודעת, אבל בודאי מסתתר בתוך השם הזה איזה שהו רמז לדבר מה מתולדות הנמלים. אז מטיבים הציפורים לשיר במיוחד. באותו זמן עולים הפרחים הקטנים הנאים מתוך האדמה. ניצני העצים נפתחים ... בקיצור, נערכת ממש חגיגה עממית לכבוד הוד מלכותך. ובעבור שיהיו הכל שמחים, הומצאו כמה וכמה ענינים. כך למשל מקבלות הציפורים גוזליהם; וחרקים נחותים רבים יוצאים גם הם בכל שפלותם מתוך בתי גולמיהם. ועוד הרבה דברים אחרים מהמין הזה." "טוב מאד", אמרה המלכה. "הרי הכל נעשה כדי לשעשע אותי, ואפשר שהדבר מהנה אותי. אבל הרי עלי גם לחשוב על עמי. האין שם דבר המביא לו תועלת?" "אבל כמובן!" ענתה הנמלה הזקנה. "הרי ישנה השמש, וישנן כל החיות הנאכלות על ידי נתוני הוד מלכותך. אבל במיוחד צריכה אני להסב תשומת לב הוד מלכותך לשתי בריות שבכלל אין להן שום תפקיד בעולם לבד משרות הנמלים; את אלה ברא האלהים הטוב אך ורק למעננו בלבד. אני מתכוונת לעץ האשוח ולכנימה." "מה זה עם האשוח?" שאלה המלכה. "זהו עץ גבוה מאד ... אם תואיל הוד מלכותך להביט אל על, מעט שמאלה, אזי תראה אותו הוד מלכותך. הוד מלכותך תבחין בכך שעלי האשוח שונים מאד מהעלים של שאר העצים ... מין מקלונים קטנים מחודדים וקשיחים, והם ירוקים גם בחורף וגם בקיץ. אלה הם עצי הבניה שמהם נבנה תלנו, אותו חלק של הקן הבולט מעל פני הקרקע." "אני רואה", אמרה המלכה. "והכנימה?" "ובכן ... אותה עדיין אינני יכולה להראות להוד מלכותך. היא באה מעט יותר מאוחר בשנה ... בעוד ימים אחדים היא תהיה פה, אם תוסיף השמש לזרוח. זוהי מין חיה מיוחדת ביותר, בעצם לגמרי בלתי חשובה, וראויה לציון רק בזכות התועלת שיש ממנה לנתיני הוד מלכותך. היא דומה לכתם קטן ומופיעה תמיד בהמונים גדולים היושבים בצד התחתון של העלים, צפופות ולחוצות זו לזו, לפעמים זה על גבי זה. הכנימה נועצת את החדק שלה בתוך העלה ומוצצת מתוכו את המיץ. משהו אחר אינה עושה כלל, היא זזה ממקומה רק באי-רצון גדול, לא חושבת על כלום ולא עושה כלום." "ומה תועלת יש לנו מהבהמה המטומטמת הזאת?" שאלה המלכה. "תועלת גדולה מאד, הוד מלכותך. היא הפרה שלנו. היא מייצרת מין מיץ, טעים באופן יוצא מהכלל, המהווה את מבחר מזוננו. הוד מלכותך ליקקתהו פעמים רבות, אבל כמובן לא הרהרה במקורו. לכן אנחנו מעריכים מאד את הכנימה, מגינים עליה מפני אויביה ובכלל פורשים עליה את ידנו החזקה. הכנימות הן בהמות הבית שלנו, הוד מלכותך." "הראי לי כנימה אחת!" אמרה המלכה. "ברגע שהן תצאנה, הוד מלכותך ..." "הראי לי אותה תיכף ומיד, אני אומרת!" "למרבה הצער זה בלתי אפשרי", ענתה הנמלה הזקנה. "כפי שאמרתי להוד מלכותך, אולי בעוד ימים אחדים ..." אבל המלכה לא נרגעה בכך. היא צעקה ובעטה סביבה ונשכה את הנמלה הזקנה, אשר התחננה לרחמים ורצה לבסוף בצר לה לתוך התל. המלכה רדפה אחריה. "הראיתם מעולם דבר כזה!" אמר האשור. "אני לא, על כל פנים", ענה הפרוש. "השרצים האלה יצאו כנראה לגמרי מדעתם. הם מאמינים בתמימות וברצינות שנוצרנו רק לצורך השבעת רצונם." "לא ייאמן!" לחשו הכלניות הזהבית והחספסנית אמרו אותו דבר. האשוח צחק, עד שנשרו ממחטיו. האחד סיפר לאחר, ועד מהרה ידע כל היער שהנמלים מאמינות כי העולם כולו נברא רק בעבורן. אף אחד לא הצליח להבין את הדבר. ובעיני הכל הוא נראה טפשי ונלעג. "יש שם דברים בגו", אמר הפרוש. "אם אפגוש את הנמלה הזקנה, אנסה לחלץ את הענין מפיה." "למחרת השכם בבוקר פתחה הנמלה את התל. "בוקר טוב", אמר הפרוש, שכבר גמר לשיר את זמרת השחר לפני הענף של אהובת לבו. "מצב רוחך את לא נראה לי ורדרד במיוחד, ידידתי הותיקה." "אכן", נאנחה הנמלה, "קבלתי אתמול מכות

איומות כאלה מהמלכה. אם לא הייתי מתחבאת בתוך מעמקי הקן שלנו, אני חושבת שהוד מלכותה היתה הורגת אותי." "ראה ראיתי מזה די הצורך. אבל באמת, אילו מין שטויות נוראות סיפרת שם למלכה שלך! הרי ניסית לשכנע אותה שהנמלים הן החיות הכי נכבדות בכל העולם, והכל נברא רק בשבילן." "אמרתי אך אמת לאמיתה", טענה הנמלה. "וזו תוסיף לעמוד במקומה, גם אם הוד מלכותה בוחרת להתעלל בי." "את משוגעת!" אמר הפרוש. "כל היער צוחק עליך!" "צחקו לכם אתם", אמרה הנמלה הזקנה. "מה רע בכך, שאתם צוחקים, כל עוד אתם עושים במלאכתכם, לתועלתנו ולהנאתנו!" "היא משוגעת היום כמו אתמול", אמר האשור. "שמעו נא, המונים טובים. אנסה להסביר לכם למה אני מתכווין. המלכה תמיד ישנה היטב ועד מאוחר, אחרי שהיא מרביצה למישהו, לכן יש לי זמן לשיחת בוקר קטנה. ועוד יותר כן, מפני שהיא עדיין לא התחילה להטיל ביצים. כשנגיע לזה, כבר נשרוק מנגינה אחרת." "בדיוק כמו אצלינו", אישר הפרוש. "ספרי, קדימה. הרי אנחנו מכירים אותך כבריה הגונה, והיינו אך שמחים להיווכח שלא השתטית לגמרי לעת זקנה." "אז נתחיל בך, פרוש מצוי יקר", אמרה הנמלה. "לא מצא חן באזניך מה שאמרתי שאתה שר למעננו. בשביל מי אתה שר?" "בשביל אהובתי", אמר הפרוש. "ובשביל גוזלי. ולהנאתי שלי." "ודאי, ודאי. איפה האהובה שהיתה לך בשנה שעברה? הלכה! ואיפה הגוזלים שלכם? פרחו! אתה מתחתן, מביא ילדים לעולם, תוחב להם כמה זבובים לתוך המקור, מלמד אותם קצת לנפנף בכנפיים, ובזה זה נגמר. אתה לא רואה אותם עוד. אין לך שום עסק עם שאר הפרושים המצויים ביער. אתה חפשי ותלוש, נודד, אומן. אין בך סדר ומשטר. אתה לא נמנה על האזרחים המיושבים." "הו שמים אדירים, אי זו מנה מלוא הפה!" אמר האשור. "כן ... כעת אנחנו מגיעים אליך, האשור הטוב שלי!" אמרה הנמלה. "אתה עומד לך כל כך גדול וגאה באדרת הירוקה שלך וחושב את עצמך למי יודע מה. אתה צוחק עלי כשאני אומר שאתה קיים למען הנמלים. אלא בשביל מי?" "למען עצמי, אני חושב", אמר האשור. "בטח, בטח", ענתה הנמלה הזקנה. "הבה נראה פעם, אי זה מין בריה אתה! איפה כל הפאר הירוק שלך עד הסתו? חלף. נגמר. חסל. מה אתה עושה בילדיך? אתה משיר אותם סביב סביב לרגליך, איך שמזדמן להם לנפול, ומניח להם לגדול מבלי להשגיח עליהם כל עיקר. אם יצמחו צפופים כל כך עד שיחנקו זה את זה, לא איכפת לך בכלל. בקיץ אתה מתרברב במחלצות ירוקות, בחורף אתה קופא מקור בזרועותיך הערומות. איזה מין טיפוס אתה? בריה קלת דעת שלא איכפת לה מכלום. אין בך משטר וסדר!" "לדבר ככה לאשור!" קראה החספסנית. "ועכשיו אדבר אליך, חספסנית", אמרה הנמלה. "את נאה, בהחלט, תאווה לעיניים! כיף חיים להסתכל בך. כמו ביקור במחזה משעשע מוצלח. וכמה זמן זה נמשך? נגיד שני חדשים? אז את גמורה ... מתה, את מבינה. את מוריקה, מפזרת זרעיך ומסתלקת מהעולם. את אפילו לא חיה מהשנה האחת עד האחרת, כמו הפרוש והאשור. את כולך רק הצגה חד פעמית ... המסך מתרומם, המסך יורד ... הנמלים מוחאות כפיים, על שהיית כל כך חמודה וחביבה. אבל בודאי את רחוקה מלהשתייך לחברת האזרחים היציבים. בך יש עוד פחות משטר וסדר משיש באחרים." "באופן כזה את יכולה לגמור את כל היער", אמר הפרוש. "אכן אני יכולה, בהחלט!" אמרה הנמלה. "זאת אומרת, אם עוד לא מספיק לך." "ועוד איך מספיק לנו!" אמר הפרוש. "אבל עכשיו הלא תואילי לספר לנו, למה לדעתך טובות הנמלים יותר ממנו האחרים?" "הנמלים", הצהירה הנמלה והביטה נכחה בסבר פנים רציניות, "הנמלים הן פסגת יצירתו של הבורא." הכל צחקו, אבל זה לא הפריע לנמלה הזקנה. "הלא תראו", אמרה, "נמלה היא בעצם לא כלום." "עכשיו את מתחילה לדבר בטעם", אמר הפרוש. "הנמלה היחידה אינה כלום", אמרה הזקנה. "יש לה מקומה במדינת הנמלים, ואם היא מתה, מיד תופשת אחרת את מקומה. לכל אחת ואחת ממנו התפקיד שלה, וכולנו ביחד עובדות לטובת מדינת הנמלים ולטובת האזרחים. מי שעובד, זכאי לקבל את לחם חוקו, וגם מקבל אותו. מי שלא עובד - אנחנו פשוט הורגים אותו." "אז אתן כולכן ביחד שוות?" שאלה החספסנית. "בשום פנים לא. אנחנו רק לא חולמים כמוכם כל אחד לעצמו בלי טעם ומטרה. לכן אנחנו לא נעלמים מהעולם ולא עומדים חסרי ישע כמוכם. יש לנו קודמים כל המלכה שלנו, המולכת עלינו ... זאת אומרת, היא חייבת כמובן לשמור את הכללים ולציית לחוקה, שאם לא כן מריהיה סופה. ליתר בטחון יש לנו בהתחלה כמה מלכות. הטובה מכולם אנחנו מחזיקים אצלינו, האחרות מהגרות ובונות קנים חדשים, או שאנחנו הורגים אותן. וככה אנחנו עושים גם בזכרים. מיד אחרי שהמלכות התחתנו, אנחנו הורגים את כל הזכרים. כי אז הם לא מועילים לנו עוד ורק נופלים למעמס על המדינה." "איזו מדינה נהדרת!" אמר הפרוש. "להרוג את

הבעל ... הנשמע מעולם כדבר הזה! היותר לי לשאול ... גם את הרגת את בעלך?" "לי מעולם לא היה בעל", השיבה הנמלה. "אני לא בנויה לנישואין. אני אמנם כעין נקבה, אתה מבין, אבל אף פעם לא היה לי זמן לחשוב על סיפורי אהבה ולא החשבתי את זה מעולם. אני פועלת ולא דבר זולת זה. וכך הם רובנו. אנחנו בונות את התל, ואנחנו דואגות לביצים שמטילה המלכה שלנו. אנחנו מאכילות את הזחלים, מזיזות את הגלמים ואוצרות מזון לחורף - בקיצור, עושות כל מה שיש לעשות במדינה מתוקנת. אם צריך, אנחנו גם יודעות להילחם. לאחדים מבינינו יש לסתות גדולות; אלה החיילים, ואני לא מקנאת במי שאלה עולים עליו. אנחנו גם זורעים דגן באביב וקוצרים בסתו ... אבל מה מבינים מכל זה טיפוסים זרוקים כמוכם? אני מספרת על זה רק כדי שתוכלו לראות שזה אמת, כשאני אומרת, שהנמלים הן החיות האצילות ביותר בעולם, וכולכם האחרים קיימים רק לטובתנו ולהנאתנו." "אילו חיי עבדים!" אמר הפרוש. "פי מאה יותר טוב להיות ציפור חפשית תחת השמים מגלגל כזה בתוך מכונה כמוך." "או אשור אדיר ביער", אמר האשור. "או פרח ריחני", אמרה החספסנית. "בבקשה", ענתה הנמלה. "כל אחד לפי טבעו. איך תוכלו להבין אותנו, כשאתם ברמת תרבות כל כך נחותה!" "איך זה היה עם הכנימה?" שאל הפרוש. "תוכל לשאול אותה בעצמך, כשהיא תבוא", אמרה הנמלה. "עכשיו אין לי עוד זמן לעמוד פה ולפטפט." ובזה היא הלכה למלאכתה. האחרים דיברו עליה, צחקו עליה ופנו לעניניהם. יום אחד היו שם הכנימות. לא קל היה לומר מאין הן הגיעו. הן ישבו בצד התחתון של כמעט כל העלים של שיח ערערמורן אחד שצמח קרוב אצל התל של הנמלים הבנאיות. הן ישבו כל כך צפופות, עד שדחקו זו בזו; במקומות אחדים הן ישבו זו על גבי זו, כאשר העליונות השחילו חדקיהן בין האחרות ומצצו מיץ. סביב סביב על העלים נצצו טיפות שקופות. אלה אספו הנמלים ונשאון למטה אל תלן, אם לא שתו אותן בדרך. אבל היה צריך להישמר שלא תראה זאת הנמלה הזקנה ותכה את הפושע. כי מזון זה היה המשובח מכולם, ואסור היה לטעום ממנו לכל בריה לבד מהמלכה ומאהביה בימי חייהם הקצרים. "המותר לי להציג בפני הוד מלכותך את הכנימה", אמרה הנמלה הזקנה. והיא נגעה קלות בכנימה אחת גדולה שישבה קרוב מאד לקצה העלה. "תני למצוץ", אמרה הכנימה. "מצצי לך, מלאכונת שלי", אמרה הנמלה הזקנה בנימתה הנחמדת ביותר ... "ככל שתרבי למצוץ, כן יטב. מלכת הנמלים חפצה לראותך." "תני למצוץ", אמרה הכנימה. "לא אניח לה, שייכנס בה דרך ארץ", אמרה המלכה. "חסלו אותה." "לא יתכן, הוד מלכותך!" התנגדה הנמלה ... "זאת היא, שמספקת את המיץ, שהוד מלכותך שותה בכל בוקר בקומה ... ראי נא, הנה טיפה ... אם תואיל הוד מלכותך ..." המלכה שתתה מהטיפה. "אה!" היא אמרה. "שימי עינך על הכנימה. מי שיצער אותה או יטרוד אותה במאומה, ייהרג." "לפקודתך, הוד מלכותה", אמרה הנמלה. אז פנתה המלכה אל הכנימה. "הנני ממנה אותך לכנימת החצר הראשית האישית שלי", אמרה ונגעה בכנימה בחגיגות שלש פעמים בלסתות המלכותיות הנעלות. "תני למצוץ", אמרה הכנימה. ברגע זה היא השריצה שבע עשרה כנימות קטנות. אלה היו פועטות ביותר ולא נראו בעין בתחילה. אבל הן ניגשו מיד ומצצו בעלים, ובעיני המלכה נדמה כאילו היא יכולה ממש לראות איך הן גדלות. "מעניין ביותר!" אמרה. "שְׁמַחְתִּי שהעדר גדל. איפה הבעל?" "לא קיים בעל", אמרה הנמלה הזקנה. "אי זה מין דיבור הוא זה?" שאלה המלכה. "הלא חייב להיות לה בעל, אם הביאה שבעה עשר ילדים!" "לא, הוד מלכותך", אמרה הנמלה. "הטבע המשגיח על הכל סידר למען הנמלים את הענינים כך שאין לה צורך בבעל. לבעלים הרי לאמיתו של דבר אין תועלת מיוחדת ... היורשה לי להזכירך בכל הכבוד שהרגנו את בעלה של הוד מלכותך מיד אחרי החתונה." "את זה מוטב שלא תזכיר לי", אמרה המלכה. "בעלי הטוב והיקר. התאבלתי על מותו יום שלם." "ודאי ודאי", אמרה הזקנה. "הנה הוד מלכותך יכולה לראות בעצמך. מסיפורי האהבות יש רק צרות ואי-נעימויות. ובהמת בית כזאת כמו הכנימה שם ... על הוד מלכותך לדעת שאפילו לי לא היה מאהב מעולם." "זה בדיוק עוד חסר", אמרה המלכה. "וכי מה תעשה שפחה כמוך במאהב!" "נכון בהחלט, הוד מלכותך. עליך לדעת שלאימה של הכנימה היה פעם איזה מין בעל בסתו שעבר. איך בדיוק זה היה אתו, אינני יודעת. אבל נשואה היתה, וביצים הטילה גם כן, ואז היא מתה. וכדי שלנמלים לא תהיינה צרות מזה, אותה כנימה שיצאה מהביצה ממליטה צעירות במשך כל הקיץ, כך שיש תמיד די הצורך מיץ מתוק בשביל הוד מלכותך ובשביל אותם נתינים שהוד מלכותך מעניקה להם טיפה. לקראת החורף, כשאין לנו עוד שימוש במיץ, מתחתנות הנכדות של הכנימה, כמה שאני יודעת, מטילות ביצים ומתפגרות, אחרי שדאגו באופן זה לטובת הנמלים בשנה הבאה. אין לחדד שנעשה

הרבה למען הנמלים." "זה נכון", אמרה המלכה. "שימי לבך היטב אל הכנימה שלי! עכשיו אני נכנסת ומטילה עוד יותר ביצים. זה אני חייבת לממלכתי." בזה היא הילכה מעדנות אל תוך התל. הנמלה הזקנה פתחה לה בהדרת כבוד את הדלת פאחר פנתה לעבודתה. "השמעת מעולם כדבר הזה!" צעק הפרוש. "מעודי לא, בכל ימי חלדי", אמר האשור. "זה לא יאמן!" אמרה החספסנית. "זה שקר!" אמר האשור. "הבו נשמע מה אומרת הכנימה", הציע הפרוש. "עכשיו שהנמלה הזקנה הסתלקה אפשר אולי להוציא ממנה סוף סוף את האמת. - האי את, כנימה! אי זה סיפור הוא זה עם הנמלים ואיתך? את הפרה של הנמלים? את בעולם רק בשבילך?" "תן למצוץ", ענתה הכנימה. אז התחננו הכל שהכנימה תספר להם את הענין לאמיתו. הם אמרו שהיא חייבת לעזור להם; כי הנמלים מוכרחים על כל פנים לקבל שיעור הגון בשל התנשאותם. הרי לא ייתכן ששרצים קטנים כאלה יתנפחו להם על חשבון כל שאר הבריות. אבל כמה שביקשו, התחננו ואיימו, שום דבר לא עזר. "תנו למצוץ" היה כל מה שאמרה הכנימה. אז ירד הערב. הפרוש גמר לשיר את שירו האחרון להיום. הרוח שכבה לנוח, השמש שקעה, החספסנית עמדה והרהרה על כי נגזר עליה למות בקרוב. הנמלים הגיפו את מאת הדלתות הזעירות של תלן, ושקט שרר בכל היער. ואפילו הכנימה הפסיקה למצוץ, מפני שלא יכלה עוד. וכשהיא יושבה לה שם ככה, יצאה מתוכה טיפה צלולה אחת. "זה בשביל הנמלים", אמר הפרוש המצוי. "מה איכפת לי הנמלים", אמרה הכנימה. "מה את אומרת?" שאל הפרוש. "אני אומרת: מה איכפת לי הנמלים." "אבל הטיפה שהטלת על העלה ... הנה באה עוד אחת ... " "פיפיקקי", אמרה הכנימה. רגע אחד הושלך ביער הס. אז צעק הפרוש את הדבר לידיעת האחרים, כמה שיכול היה מרוב צחוק. והאשור צחק, והחספסנית צחקה, עד שהתפקעה ומתה ... האחד סיפר לאחר, ועד מהרה ידע כל היער את הסוד, והוא צחק וצחק ולא יכול לעצור לפנים היו במשוכה עצים ושיחים לרוב, אבל הם נגדעו; ועכשיו Edderkoppen בעד עצמו. העכבישה צמחו מתוך הגדמים ענפים דקים, ארוכים, קרחים. בין הגדמים עלו גזיר ופטרוסלינון בר ושאר עשבים מהסוג הזה שנראים כל כך דומים זה לזה ואשר מי שאינם יודעים יותר טוב קוראים לכולם יחד בשם רוש. ענפיהם היו ארוכים כמעט כענפי השיחים. והם השתחצו כל כך כאילו הם שיחים של ממש ולא עתידים לקמול אחרי הקיץ ולהתחיל מחדש מתוך זרע קטן, בדיוק כמו איזה בבונג פשוט ובזוי או כמו אמנון ותמר. הם התנפחו עד התפוצץ ברוב גאווה והתרווחו, הושיטו ענפיהם לרוח שתמרוט אותם, נכפפו, השירו עלים והצמיחו חדשים, כאילו יש להם עוד זמן ארוך לחיות. אם שאל מישהו, איך עומד עניינם, הם עשו עצמם כלא שומעים, או שביטלו את השאלה והתכחשו לכל ידיעה על הצפוי להם. ואז הם התעטרו בפרחים לבנים נאים ונשאו אותם גבוה למעלה כמו שמשיות, בעוד אשר מהענפים האמיתיים שצמחו על הגדמים לא יצא לעולם דבר זולת נצרים מגודלים שלא יכלו לעשות לא פרי ולא פרח. "הרי זה ממש יער שלם פה", אמרה העכברה ערב אחד, כשישבה בירק ונשאה עיניה הנוצצות. "אנחנו היער", אמר הגזיר. "הביטי סביבך, בבקשה", אמר הפטרוסלינון. "אם מצאנו חן בעיניך, בני קנך בתוכנו! כל מה שיש לנו להציע עומד לשרותך." אבל השיחים האמיתיים הזהירו את העכברה. "אל תאמיני להם! הם רק מתרברבים כל זמן שנמשך הקיץ. יבוא החורף ואינם, ולא יוותר מהם שריד." "זרה לי המלה הזאת, חורף", אמר הפטרוסלינון. "אני לא מאמין בחורף", הצטרף הגזיר. "זה אגדה שמכרו לשיחים כשהיו ילדים." "זה עם החורף הוא סיפור אמיתי", אמרה העכברה. "ואתו יבואו קיפאון ושלג. לזה חשוב להכין מזוה מסודר. טוב שהזכרתם לי. נראה לי שאכרה לי מחילה קטנה בין האבנים ואתחיל לאגור." "באדמה יתחפר מי שירצה", אמר הפטרוסלינון. "אנחנו נושאים נפשנו ליעדים נעלים יותר", אמר הגזיר. אחר כך הם עמדו זמן מה ולא אמרו כלום, עד שנאנח הפטרוסלינון ואמר את מה שחשבו שניהם: "לו אך תבא ציפור ותבנה את קינה בנו!" "נסוכך עליה וננדנד אותה, והיא תרגיש כל כך טוב שהשיחים האמיתיים ימוגו מרוב קנאה", אמר הגזיר. "הלא תקבלו אותי?" שאל קול. והנה בריה משונה אחת אפורה ומגוחכת התקרבה בצעדים מדודים על פני המשוכה. "מי את?" "אני העכבישה", ענתה הבריה. "את יודעת לעוף?" שאל הגזיר. "אני יודעת מכל דבר כל מה שצריך." "את אוכלת יתושים?" שאל הפטרוסלינון. "כל היום." "את מטילה ביצים?" שאל הגזיר. "כי את אשה באמת, נכון?" "כן, תודה לא·ל", ענתה העכבישה. "אז בשבילנו את ציפור", אמר הפטרוסלינון. "ברוך בואך!" קרא הגזיר. "קלה את נראית, את לא תשברי ענפים." "רק התחילי לבנות כל אימת שתרצי", אמר הגזיר. "חומרים יש כאן בשפע במשוכה." "אם תקח לנו פה ושם עלה, זה לא משנה בכלל", הוסיף הפטרוסלינון. "תודה רבה, כל

מה שאני צריכה נמצא אצלי", ענתה העכבישה. "אינני רואה כל מטען", אמר הגזיר. והפטרוסלינון שאל: "אולי בעלך יביא אחריו את הכבודה?" "אין לי בעל", השיבה העכבישה. "הו מיסכנה", אמרה העכברה, שישבה בצד ושמעה הכל. "את בודאי בודדה נורא." "ובכן - הנה לנו שוב פיטפוט הנקבות הרגילים", לעגה העכבישה. "זה מה שעושה אותנו הנשים יצורים כל כך בזוים ומגוחכים. כל הזמן "בעלי" פה ו"בעלי" שם. רוצה הייתי לדעת למה זה בעצם טוב, בעל! זה באמת רק מעמסה. אם אני אקח לי אחד אי פעם, על כל פנים הוא לא יגור אצלי." "איך שאת מדברת!" אמרה העכברה. "אני לא יכולה לדמות לי דבר יותר מפחיד משבעלי לא יחיה אצלי. והייתי רוצה לדעת, איך יכולתי להשתלט על הילדים, אם הוא לא היה עוזר לי, הנשמה הטובה!" "שטויות - ילדים. מה הבעיה?" ענתה העכבישה. "אני לא מבינה מה ההתפנקות הזאת. מטילים את הביצים במקום הגיוני ומניחים אותן לדאוג לעצמן." "אינה מדברת כציפור", העיר הפטרוסלינון, מהורהר. והגזיר אמר: "אני מתחיל לפחד ממנה." "אתם יכולים לקרוא לי איך שאתם רוצים", אמרה העכבישה. "אבל על כל פנים אני מתנגדת לכל מגע עם הציפורים הפושטיות. אם יש כאן יותר מדי מאלה, אז אני לא רוצה לגור פה." "לא לא", ענה הפטרוסלינון, שחש שהעכבישה תעזוב את המקום. "כמעט אף פעם אין פה ציפור." "אז כשנגדעו העצים הן עפו ליער", סיפר הגזיר. "כן, שומם פה", קוננו הענפים הארוכים על גדמי העצים, "אין שומעים כל ציפצוף." אך העכבישה חלקה עליהם. "פה נאה ונחמד", אמרה. "הזבובים מזמזמים, וזה משמח את לבי." אז הזדקפו הגזיר והפטרוסלינון ברוב גאווה. אבל העכבישה רחשה אנה ואנה והביטה סביבה. העכברה עקבה אחריה בעיניה. "במחילה", אמרה העכברה, "מדוע בעצם את רוצה לבנות קן, אם את מניחה את הביצים שלך לגורלן?" "הקשיבי פעם אחת, יקירתי העכברה", השיבה העכבישה, "מוטב שתסכיני לראות בי נקבה עצמאית. אני חושבת רק על עצמי ועל צרכי ודואגת בעצמי לכל עיני. אם אשפיל את עצמי אי פעם כדי לקחת לי בעל, ידאג הוא לעצמו, הנקניק!" "אבל - איך שאת מדברת עליו!" אמרה העכברה. "בעלי הרבה יותר גדול וחזק ממני." "אינני מכירה אותו", השיבה העכבישה באדישות. "הזכרים בשמפחה שלי הם בערך רבע הגודל משלנו הנשים. הם נקניקים מיסכנים שלא שוים זבוב. הייתי מתביישת לחיות בצוותא עם מחזר כזה ... אבל עכשיו אני בונה." "מוטב שתחכי עד שיאיר היום", יעץ לה הפטרוסלינון. "במה בעצם את רוצה לבנות?" שאל הגזיר. "ככה אני, אוהבת את האפלולית", ענתה העכבישה. "וחומר בנין הבאתי אתי." אחרי הדברים האלה היא טיפסה לצמרת הגזיר והביטה סביבה על פני הארץ. "צריך עינים טובות כדי לראות משהו בערב הזה", אמרה העכברה. "עיני שלי לא רעות בדיוק, אבל בתאורה כזאת לא הייתי רוצה להתחיל לבנות קן." "אשר לעיניים, יש לי שמונה מהן", הודיעה העכבישה. "והן רואות מה שהן צריכות לראות. יש לי גם שמונה רגלים, שתדעי את זה מיד ולא תתפלאי על הדבר. בכלל אני נקבה הרגילה להתמצא כהינף יד. אינני מכירה אנינות והצטעצעות." כעת היא הצמידה את אחורי בטנה לסעיף הגזיר שעליו ישבה והתנפלה, ראש קדימה, לאויר. אז צעקה העכברה בבהלה: "היא תשבור לה את המפרקת!" אבל העכבישה ענתה מלמטה: "אין לי מפרקת. ואילו היתה לי, לא הייתי שוברת אותה. לכי את הביתה לבעלך היקר! כשתחזרי מחר, תראי מה יכולה נקבה בת חיל לעולל אם אינה מבזבזת זמנה באהבה וכיוצא בזה רגשים מיותרים." אז הלכה משם העכברה, הן מפני שהיו לה עסקים משלה, והן מפני שדברי העכבישה פגעו בה. אבל הגזיר ופטרוסלינון הבר הרי אנוסים היו להישאר במקומם, וכמוהם הענפים הארוכים שעל גדמי העצים. ובאופן כל כך משונה התנהגה העכבישה, שאף אחד מהם לא הצליח לגרוע עין ממעלליה במשך כל הלילה. כי מאומה היא לא עשתה מלבד לקפוץ שוב ושוב ראש קדימה לחלל האויר. פעם קפצה מעל סעיף זה ופעם מזה, חזרה וטיפסה למעלה וקפצה שוב. ואף על פי שלא היו לה כנפים, כפי שיכלו הכל לראות, היא נחתה אט אט על הקרקע או על סעיף אחר; לא פעם אחת היא החטיאה בקפיצתה ולא ניזוקה במאומה. אנה ואנה, מעלה ומטה היא נעה כל הלילה. "היא בכל זאת ציפור!" עלץ הפטרוסלינון. "בטח", הצטרף הגזיר, "וכי מה חשבת שהיא?" אבל הענפים שעל גדמי העצים התנועעו בלעג זה כנגד זה. "לעולם אין זו ציפור", הם אמרו. "וכי יודעת היא לשיר? השמעתם אותה אפילו רק מציצת?" הגזיר והפטרוסלינון הביטו זה בזה מהורהרים. וכשישבה העכבישה רגע אחד בשקט והתנשפה, העז הפטרוסלינון לשאול: "תגידי - את יודעת לשיר?" "פו!" ענתה העכבישה. "נראה לך שאני מתעסקת בהבלים כאלה? לשום מה לי לשיר? החיים הרי הם רק עמל ויגיעה, ואם חפצה נקבה בודדה להתקיים, היא חייבת להזיז את עצמה ולקחת הענינים בידיים נמרצות." "אבל הציפורים שרות",

התעקש הגזיר. "הם שרים, כי הם מאוהבים", הסבירה העכבישה. "ואילו אני לא מאוהבת." "רק תחכי שיבוא החתן המתאים", אמר הפטרוסלינון. "אם יבוא, שיזהר לו", אמרה העכבישה. ובאומרה זאת היא קפצה שוב, ראש קדימה, לחלל האויר, ועל זאת היא חזרה עוד פעמים רבות. וכשהתחיל השחר להפציע, כמעט נפלו תחתם הגזיר והפטרוסלינון ברוב פליאתם. באמצע האויר שבין הענפים היתה העכבישה תלויה. היא משכה רגליה תחתיה והצטנפה לגוש אחד וישנה כאבן. "היא יושבת עליך?" שאל הגזיר. "לא", השיב הפטרוסלינון. "היא לא יושבת עליך?" "מה פתאום", אמר הגזיר. "היא גם לא יושבת עלינו!" הודיעו הענפים. "אז היא בכל זאת ציפור!" קראו בגיל הפטרוסלינון והגזיר. "ציפור לא ישנה כשהיא תלויה באויר", אמרו הענפים. "אז כנראה היא קוסמת", לחשה העכברה, שבאה לשם באותו רגע. "אך המתינו שהאור יהיה מלא, ואז אולי נראה נכוחה." וכשזרחה החמה, הם ראו. בין ענפי הגזיר והפטרוסלינון נמתחו שתי וערב המון חוטים דקים שבהקו בשמש תאווה לעיניים. חוטים אחרים הצטלבו בהם בטבעות, זו גדולה מזו. "אהא", אמרה העכברה. "עכשיו אני מבינה. שם באמצע היא יושבת. אבל איפה היא עכשיו?" "פה", ענתה העכבישה מתחת עלה אחד. "אני לא סובלת שמש ישירה. איך מוצאת העבודה שלי חן בעיניך? עוד לא גמרתי אותה, דרך אגב." "נו נו", אמרה העכברה, "להגיד לך את האמת, זה קן מוזר שבנית לך שם." "שטויות, קן", אמרה העכבישה. "אתם פיפטתם על קן, לא אני. את מדמה לך כל הזמן שאני נקבה עלובה ורכרוכית כמוך וכמו כולן. אתן טועות. למה לי קן? טוב לי מאד פה תחת העלה הזה. פה יש צל, פה נעים להיות. החוטים הם רשת המלכודת שלי. בה אני לוכדת זבובים. שמא תבוא איזו מקלחת גשם קטנה? אז אוכל שוב לגשת לעבודה." מעט אחר כך הסתתרה השמש אחרי עננים. גשם ירד קליל ומתון; וכשפסק, יצאה העכבישה ופשטה לתוך האויר הלח את שמונה הרגלים שלה. ואז ניגשה לעבודה. הכל ראו אותה מושכת מתוך שיפולי בטנה בבת אחת הרבה חוטים דקים ועדינים. אחרי כן התחילה לסדר את החוטים במסרקים שנשאה בקצות רגליה; היא שזרה אותם לחוט יחיד אחד עבה ותלתה אותו ואחרים כמוהו זה בצדו של זה, בכל מקום שבו נראה בעיניה פתח גדול מדי או חולשה ברשת. כל החוטים היו שמנוניים ודביקים, כך שכל זבוב מוכרח היה להיתפש בהם. במשך היום הושלמה הרשת, והכל התפעלו ממנה, כי כל כך יפה היתה. "עכשיו סידרתי את הכל", הכריזה העכבישה. ברגע הזה בא זרזיר והתישב על קצה אחד הענפים הארוכים. "האין פה משהו שאפשר לאכול?" שאל. "כמה זחלים? איזה עכביש?" הגזיר והפטרוסלינון לא אמרו כלום; כמעט שהם קמלו בבהלתם על הסיכוי לאבד ברגע אחד את האכסנאית שלהם. העכברה ליתר בטחון הסתלקה; אבל ענפי גדמי העצים קראו בעירבוביא שזה עתה הגיעה עכבישה נאה שמנה ועסיסית שטוותה בלילה את רשתה. "אני לא רואה שום עכביש", רטן הזרזיר ועף לו משם. העכבישה השתלשלה חיש מהר לקרקע בקצה חוט אחד ארוך ושכבה שם דום כמתה. עתה חזרה וטיפסה למעלה, התישבה באמצע רשתה והושיטה מעליה כל שמונה רגליה. "זה כמעט נגמר ברע", אמרה. "אבל עכשיו תורי." בזה הרגע בא וקרר זבוב קטן וחמוד שלא ראה את הרשת; הוא טס הישר לתוכה ונלכד בה. "הנה סיפתח!" עלצה העכבישה. בלסתותיה, שהיו מלאות ארס, היא נשכה את הזבוב, וזה מת מיד. אחר כך היא מצצה את מיצו. וכן עשתה בשלושת הבאים אחריו לרשתה. אחר כך לא יכלה עוד לאכול. כמה שרצרצים קטנים שנאחזו היא הניחה להתפתל ולדנדן ולא אבתה להניע אבר. כשבסוף בא עוד זבוב אחד נאה ושמן, היא טוותה סביבו פקעת חוטים קטנה ותלתה את החבילה. "זה יטעם לי אם יבואו זמנים רעים", אמרה. "נבון מאד", הסכימה העכברה. "זהו בעצם הראשון מכל דבריו שאני יכולה להסכים אתו. אבל חוץ מזה, זה אני חייבת להגיד לך, השיטה שלך לא מוצאת חן בעיני. את ערמומית יותר מדי. וגם את משתמשת בארס כמו הנחש. זה נראה לי לא ישר." "אהה, ככה זה בעיניך?" לעגה העכבישה. "וכנראה זה רע יותר ממה שאתם עושים? את בודאי מחצרצת בחצוצרה כשאת מתגנבת אל טרפך ... נכון, עכברונת חביבה ויקרה?" "אפשר שהייתי עושה את זה, אילו היתה לי חצוצרה", אמרה העכברה. "אני אינני שודדת ורוצחת כמוך. אני אוספת לי אגוזים ובלוטים ומה שעוד נופל בחלקי ולא עשיתי מעולם שום רע לשום בריה." "לא, את בחורה מתוקה וחמודה מהסוג הישן", לעגה העכבישה. "את לוקחת מה שנופל, ואת שמחה בחלקך. אחר כך את הולכת הביתה שילטפו אותך בעלך והילדים. אבל אני קורצתי מחומר אחר. אני אין לי ענין בליטופים, אבל יש לי תיאבון אני. בשר אני רוצה ... בשר זבובים יפה ועסיסי. והרבה. אני אינני מבקשת מאומה, אני משיגה לי בעצמי מה שאני צריכה. אם טוב לי, כל הכבוד והתענוג שלי; אם רע לי, אינני מיללת לאף אחד. טוב היה אילו היו

נקבות רבות כמוני." "את כל כך גסה", אמרה העכברה. "בבלט!" ענתה העכבישה. "זה אצל האחד כמו אצל האחר. אני לא יותר רעה מהרגיל. מה שנוגע לגזיר ולפטרוסלינון, אלה רבים על הפרפרים והדבורים וגונבים זה מזה איור ואור כמה שהם יכולים." "נכון מאד", אישר הפטרוסלינון. "גברת נבונה להפליא", הוסיף הגזיר. אבל העכברה אמרה: "זה שם כל כך מכוער, השם שלך!" "אין לי מה לעשות נגד זה", השיבה העכבישה. "בני האדם נתנו לי אותו, בגלל טיפת הארס שיש לי בלסתות. הם כל כך מרחמים על הזבובים המיסכנים שאני תופשת; והם עצמם הורגים כל זבוב שנחת להם על האף. כולם אותו דבר. הכל איווולת והצטעצעות. ודרך אגב לא איכפת לי בכלל להחליף את השם. את יכולה בשקט לקרוא לי טוואית, אם זה יותר נאה בעיניך. זה יכולה גברת קטנה ועדינה כמוך להגיד בלי להתעלף; וזה מתאים לי, כי אין חיה בעולם כולו שטווה כל כך יפה כמוני." "יכול להיות כל זה", אמרה העכברה והנידה ראשה. "אבל בכל זאת זה נראה רע מה שאת עושה; וגם את מכוערת נורא." אז צחקה העכבישה: "ככה! זה מה שמפריע לך? תראי, עכברתי היקרה, אני לבושה באופן תכליתי. הבגד האפור שלי מתאים בדיוק לעבודה שלי ולא מעורר תשומת לב מיותרת. אני לא צריכה להתגנדר כמו האחרות שמתקשטות כדי להצליח בחיים ומטרללות ומתהלכות בראותנות, עד שכל פיקח שרואה אותן צריך להתבייש בשבילן. כמוכן הטמבלים בזים לי בגלל הלבוש הפשוט שלי. שיבושם להם! אני לא שמה לב אליהם. ואני אוכלת אותם, אם הם נקלעים לי לרשת." העכברה הניעה ראשה והלכה מזה, בעוד הפטרוסלינון והגזיר מתלחשים ביניהם. אבל העכבישה התנדנדה ברשתה, פשטה רגליה ועיכלה. כשיצאה השמש, היא סרה אל תחת עלה; וכעת היתה שם שוב העכברה והביטה אל על. "היא ישנה?" שאלה. "אני חושב", ענה הפטרוסלינון. "ואת אל תעירי אותה בפטפוטים שלך." "הינה ונשארתי היא הציפור שלנו", אמר הגזיר. "אם היא מתנהגת באופן שונה מציפורים אחרים, על כל פנים היא חלקה לנו את הכבוד ונתנה בנו האמון להשתכן בתוכנו; ועל כן אנחנו דורשים לתת לה את הכבוד הראוי." "גם כן ציפור, זאת!" לעגו הענפים. "בכל אופן יותר טוב מלא כלום", אמר הפטרוסלינון. "ברנשים כמוכם ראוי להם לסתום את הפיות", הוסיף הגזיר. "בכם באמת לא משתכן אף אחד." "ציפור איננה", פתחה העכברה. "אבל זה לא אומר שהיא לא שוה כלום. אני חושבת שהיא בתולה זקנה ומסכנה שמתקוטטת עם חייה. אולי האהוב שלה נטש אותה. זה כואב. בעלי הראשון ברח עם עכברה לבנה, בדיוק אחרי שילדתי את השגר שלנו. אני מדברת מנסיון." "זה אפשר", הירהר הפטרוסלינון. "אבל מה יש לעשות?" "אנחנו צריכים לנסות להביא אליה את האושר", הציעה העכברה. "אם היא תמשיך לנהל חיי בדידות כאלה, היא תתמרמר בכל יום יותר ויותר, ובסוף ייחנקו כל הרגשות הרכים בתוכה. לו אך יכולנו למצוא לה חתן!" "אכן - אילו אך!" נאנח הפטרוסלינון. "אז היא תבנה אולי קן אמיתי עם ביצים קטנות בתוכה", אמר הגזיר. ברגע הזה הושיטה העכבישה את ראשה מתחת לעלה. "על מה אתם מפטפטים שם?" "עליך", ענתה העכברה. "אמרנו בדיוק עכשיו שאת צריכה להתחתן. לאורך זמן זה לא טוב בשביל נקבה להיות לבדה. זה עושה אותה מוזרה וחמוצה. אילו רק ידעת כמה זה מלבב לצפות בילדים הקטנים ולהאכיל אותם וללמד אותם לחיות." "פטפוטים!" רטנה העכבישה. "זה ייעודנו הטבעי", אמרה העכברה. "ותגיד את מה שתרצי, אני בכל זאת אעשה בשבילך כל אשר בכחי. בדרכי לאורך המשוכה אני רואה בכל יום המון עכבישים. הם אמנם הרבה יותר קטנים ממך, אבל חוץ מזה די נחמדים. אולי אמצא אחד גדול. ולזה אגיד אז שיושבת פה בתולה יפה ומתגעגעת לחתן." "זה יהיה שקר גס", שסעה אותה העכבישה. "וגם את לא צריכה בכלל לחפש חתן שיהיה גדול ממני; כי הגברים שלנו כולם ציפלונים קטנים מיסכנים. אף אחת מאתנו העכבישות לא חושבת שהגברים שוים משהו, רק שתדעי לך. אנחנו מזמן הבנו שרק הבנות שוות." "עכשיו אני רצה", אמרה העכברה. "אני כבר אמצא את הנכון. ואני משוכנעת שאת תהיי הרבה יותר נחמדה אם תתאהבי." "רוצי לך את, עכברתי הקטנה", אמרה העכבישה. "הגבר הזה לא יוולד לעולם שימצא חן בעיני. אבל את הרי אין לך שום דבר בראש חוץ מאהבה וכאלה הבלים." היא לכדה זבוב אחד, טוותה סביבו פקעת ותלתה אותו, ואחר כך הסתתרה תחת העלה. ואילו העכברה רצה משם, בעוד הפטרוסלינון והגזיר מסתודדים בדיונים על העתיד. בבוקר המחרת ישב אדון עכביש אחד נחמד באמת על הפטרוסלינון, אך במרחק הגון מהבתולה הנשכנית. הוא ציחצח את בחניניו וטוה כמה חוטים נאים, להראות למה הוא מסוגל. והוא כופף ופשט את רגליו, כדי שהיא תוכל לראות איזו צורה יפה לו. שבע מעיניו בהקו במאהבות, השמינית השגיחה שלא תאכל אותו. "התרשי לי, העלמה הבתולה, להציע לך לבי וידי",

אמר. "הוא יודע לסדר מילותיו", שיבח הפטרוסלינון. "עלם חמד!" אמר הגזיר. "זה אני ששלחה אותו לכאן", אמרה העכברה. "סמרטוט", אמרה הבתולה. אבל האדון עכביש לא נטש את הזירה כל כך בקלות. הוא כופף בחן את קדמת גוו, מינה שתי עיניים על השמירה לבל יאונה לו רע, ואילו השש האחרות הביטו בכפל מאוהבות. "אל תדמי בנפשך שאני מבקש לנפול עליך למעמסה", הבטיח. "יש לי קורים משלי למטה במשוכה, ובקלות אתפוש לי את מעט הזבובים שאני צריך. אפילו תליתי חמשה יפים ושמנים בעטיפת מטוה, ולכבוד יהיה לי להגישם לך מחר, למען תראי שרק האהבה דוחפת אותי." "התרופף לך בורג?" אמרה הבתולה. "מה לעזאזל יש לי לעשות עם גבר-סמרטוט כזה?" "ישמור הא-ל", אמר הוא - וכעת נותרה רק עין מאוהבת אחת, כל כך זועמת היא נראתה. "אם אין זו שעת רצון להצעת, אסוג לי תיכף ומיד ואמתין עד שבפעם אחרת..." "דומתני שזו עצה טובה בשבילך", אמרה. "ראה שתסתלק לך במהירות, או שאני..." אז מהר הוא לשלשל עצמו בקור והיא אחריו. אבל הוא נמלט, ומעט אחרי כן היא יושבה שוב בקוריה ונראתה זועפת יותר מאי פעם. "אי זו נקבה!" אמרה העכברה. "אמנם אכן... מה!" לעגה העכבישה. אבל הפטרוסלינון ביקש לפייס: "הרי גם אי אפשר לקחת מיד את הראשון שבא סתם ככה." והגזיר ניחם: "זה רק פשוט לא היה המתאים." בינתיים התרוצץ המועמד ביש המזל במשוכה וסיפר ליתר האדונים העכבישים על הגברת היפה והמרשימה שמתחה את קוריה בין הגזיר ובין פטרוסלינון הבר. "היא גדולה ככה", הודיע ופרש רגליו ככל יכולתו. "אבל היא יהירה... גאותנית במידה שלא תיאמן. כל כך כואב לי הלב שהיא דחתה אותי, וזה בודאי עוד יהרוג אותי. דבר אחד על כל פנים בטוח: אני לא אתחתן לעולם!" הכל פערו עיניהם למשמע דבריו ורצו לשמוע הכל עוד הפעם. ולא ארך הזמן עד שהיו מספרים בכל המשוכה על הנסיכה עכבישה הגאוותנית והיפה. בתום עמל יומם היו הגברים מתכנסים ומדברים רק על אודותיה. הכל התלקחו באהבה ווקדת אליה עד שדימו שאין להם חיים בלא הבלתי מושגת. בזה אחר זה הם יצאו לבקש ידה של היפהפיה, וכולם מצאו סוף עגום. הראשון היה בחור נמרץ והחלטי. הוא שפך בוז ומרורים על החתן המגורש על שהבטיח לנסיכה את חמשת הזבובים ששמר במזוהו. "הבטחות כאלה לא עושות רושם על הנקבות", אמר. "צריך לשלם להן במזומן תיכף על המקום. תראה איך אעשה אני!" והוא בא עם בוהקן נהדר אל הבתולה והניחו בלא אומר לרגליה. אך היא קיבלה פניו באופן שונה משציפה. "היפרנס אותי זכר?" היא צעקה. ובטרם ידע מה היה לו התנפלה עליו ונשכה אותו למוות. הזבוב בתחילה הניחה בבוז על מקומו; אך בשעות אחר הצהרים, כשחשבה שאין רואה אותה, השתלשלה באחד החוטים ומצצה מתוכו את המיץ. לא יותר שפר גורל החתנים שבאו אחריו. ששה מהם נשכה באמצע נאום החיזור שלהם; רק לשנים לא המתינה אפילו עד שיפצו פיהם. את האחד חטף הזרזיר, בדיוק ברגע שרצה להביע את הערצתו, ואחד נפל, מרוב תדהמה על מבט עיניה, לתעלה, וטבע מיד. "עכשיו הם שנים עשר", אמרה העכברה. "אני לא ספרתי אותם", השיבה העכבישה. "אבל עכשיו כנראה יניחו לי." "את נקבה איומה", אמרה העכברה. "סופך שתרדי לקבר בלי להותיר צאצא." זו היתה הפעם הראשונה שהעכבישה הראתה פנים מהורהרות. "באמת לא הוגן שאי אפשר להגיע לצאצאים בלי גבר." "עתה נמס לבה הקשוח", אמרה העכברה. והפטרוסלינון והגזיר קראו "אוה" ו"אה" בחדוות סקרנות. אבל העכבישה מוטטה כל תקותם. "הבלים!" אמרה. אך עדיין היא נראתה מהורהרת, בהתה במסרקיה ולא הרגישה בזבוב שעף לרשתה. מעט אחרי כן אמרה: "צריך בעצם לדאוג שתבואנה לעולם כמה נערות עכבישות בנות חיל. דומתני שאני חייבת להותיר אחרי ממשיכות דרכי שאוכל להוריש להן את הבוז לזכרים העלובים." "היא מתחילה להיפתח לתבונה" לחשה העכברה. והגזיר ופטרוסלינון הבר הניהנו, אבל אף אחד מהם לא דיבר, שלא להפריעה בהרהוריה. אבל העכברה רצה לאורך המשוכה וקראה לכנוס כל האדונים עכבישים שנותרו בחיים. "זה שיבקש את יד הנסיכה מחר, יקבל אותה", הכריזה העכברה. "אין עוד להכיר אותה. הקרח נמס. לבה כמו שעוה. אינה לוכדת זבובים, אינה אוכלת, לא שותה, רק יושבת ובוהה באויר בגעגועים. הזדרזו!" אחרי הדברים האלה רצה משם העכברה. אבל האדונים עכבישים הביטו זה בזה בספקנות. לאיש מהם לא ממש היה האומץ להעז עוד נסיון; יותר מדי נורא היה גורל השנים עשר. אחדים מהנבונים אפילו מהרו לטפס לראש הענפים והתחבאו שם תחת העלים, כדי להתרחק מכל נסיון. רק מעטים נשארו מאחור וחשבו על מה שאמרה העכברה; ביניהם היה גם אדון עכביש אחד צעיר קטן ורזה שהיה תמיד מאזין כשדיברו האחרים על הנסיכה הנפלאה, אך מעולם לא דיבר בעצמו. "נראה לי שאני אנסה", הצהיר פתאום. "אתה?" קראו האחרים

בערבוביא. והם פרצו בשחוק על הרעיון שהצפולן התיימר לבצע מה שעלה לבחורי עכבישים
אמיצים רבים בחייהם. אך הקטן הניח להם לצחוק כל כמה שרצו. "דומני שאיני מצר צעדי איש
מכם", אמר בנחת. "מכם הרי ממילא אף אחד אינו מעז. ולי פשוט מתחשק הניסיון. הייתי שם
והסתכלתי בה; אכן סהדי במרומים שהיא נקבה יפה. אם בחלה בשנים עשר מחזרים, אולי היא תקח
את השלושה עשר. אני גם חושב שהאחרים התנהגו לא נכון." "אוהו, זה אתה חושב?" אמרו היתר
והוסיפו לצחוק. "ואיך תתנהג אתה?" "אתם יכולים לבוא ולראות בעצמכם", השיב הוא. "מחר אבקש
את ידה." ולמחרת היום באמת עשה כן. הוא התקרב על כל שמונת רגליו; בצעדים מדודים בלא כל
חיפזון. במרחק מה מאחור באו כל זכר בעכבישי המשוכה. הענפים הארוכים על גדמי העצים
האריכו צוואריהם כדי לראותו והפטרוסלינון והגזיר פרשו פרחיהם ועליהם להקל עליו את ההליכה
ככל האפשר. העכברה עמדה מרוב סקרנות על רגליה האחוריות, בלשה בעיניה וכרתה אזניה. אבל
הנסיכה עצמה ישבה בתוך רשתה והעמידה פנים כאילו אינה רואה אותו. "הוד יקר הנסיכה", התחיל,
"באתי לשאולך אם היא חפצה לקחתני לאיש?" "זה השלשה עשר", אמרה. אל בלבה חשבה שהיא
מחבבת אותו יותר מכל קודמיו. הללו רצו כולם לקחת אותה לאשה ... זה שבכאן שאל אם היא
רוצה לקחת אותו לאיש. זה נשמע עניו ונאה. "היא מתרככת" ריננה העכברה ורקדה בגיל. "פסט!"
קרא הפטרוסלינון. "סט!" אמר הגזיר. והאדונים עכבישים לחשו זה לזה: "היא עוד לא טרפה אותו!"
"היטב ידעתי שחוצפה היא זו להפנות אליה בקשה כזאת", אמר המחזר. "סוף סוף מהו בסך הכל
זכר עלוב לעומת נקבה, ומהו במיוחד נקלה ושפל כמוני מול הוד יופיך שאת הגבירה הנהדרת
והיפה ביותר במשוכה כולה. אבל דוקא זהו מה שמושך אותי - אליך!" אז הסתובבה העכבישה אליו
והביטה בו. בבהלתו כמעט שקע באדמה והשפיל בפניה כל שמונת עיניו. כל האדונים עכבישים
האחרים נסו משם על נפשם מהר ככל שיכלו. "עכשיו היא טורפת אותו!" קראו הגזיר והפטרוסלינון.
"היא עלמה ענוגה ועדינה!" צהל הענפים על גדמי העצים. "נקבה איומה היא!" אמרה העכברה.
אבל היא לא טרפה אותו. היא לקחה זבוב שעף בזה הרגע לרשתה, נשכה אותו למוות וניגשה
לסעוד בו לבה בנחת ונוחות מבלי לגרוע מהמחזר אחת מעיניה. שרצרץ מבחיל היה זה, במיוחד
כעת כשהוא רועד בכל גופו מפני שהאמין שהקיץ עליו הקץ. אבל ככה דוקא מצא חן בעיניה. היא
היתה בדעה שככה נאה לזכר. וכשראה שאינה מתכוונת להתנפל עליו, אזר עוז די צרכו לסיים את
נאומו. "כל כך טוב אני מבין שאינך יכולה למצוא בי שום דבר נאה", אמר. "לא אנסה להציג עצמי טוב
יותר משאני, והרי אני רק זכר עלוב. אבל אילו יכולתי להיות לאביה של בת שתהיה דומה לך, הייתי
רואה את עצמי כמי שהגיע למטרת ייעוד חיו ומודה בהכנעה על אושרי." ואז אירע הפלא. היא
לקחה רגל מהזבוב והשליכה אותה לעברו, מעשה שפירושו אצל העכבישים כמו "כן". רוטט באושר
ובפחד התקרב אליה יותר. "טוב", אמרה, "אני לוקחת אותך. אבל תיזהר לך שלא תעצבן אותי! כי אז
אוכל אותך." "היא לקחה אותו!" צעקה העכברה ויצאה מכליה מרוב שמחה. "היא לקחה אותו!"
אמרו הגזיר והפטרוסלינון. "היא לקחה אותו!" אמרו הענפים על הגדמים ורישרשו מרוב פליאה.
"היא לקחה אותו!" קראו האדונים עכבישים, שחזרו למקום, אבל עכשיו נמלטו שוב, כדי להודיע על
דבר החתונה במשוכה סביב, וגם כדי שלא יטרפו לצורך הסעודה. והחתונה נחוגה באמת. בכל
המשוכה היתה צהלה ושמחה שאין דומה להן, ויותר מכולן עלצה העכברה; כי הלוא בזכותה בא
הדבר. או שמא היו פטרוסלינון הבר והגזיר שמחים עוד יותר; כי על כן בצמרותיהם יחלו עתה חיי
המשפחה שהיו כל כך מתגעגעים אליהם ושיעמידו אותם במעמד שוה עם השיחים האמיתיים.
ואפילו הענפים על הגדמים הישנים נדבקו בשמחה הכללית ושכחו את קנאתם. הנישואין נחוגו מיד,
שכן לא היה למה לחכות. הפטרוסלינון והגזיר השירו מכל ענפיהם את פרחיהם הלבנים
כהשתתפותם בחגיגה. העכברה נשאה את גוריה למעלה אל המשוכה למען יראו את הזוג המאושר,
הפעמונית צילצלה בפעמוניה, הפרג צחק, והחבלבל סגר את עטרת פרחו שעה אחת מוקדם יותר
מהרגיל, שלא להטריד את החתן והכלה בסקרנות שלא בעתה. הכלה אכלה את כל הזבובים
שתלתה במתני קורים, מבלי שהציעה אחד מהם לחתן. אבל בזה לא היה נזק, כי אושרו ישב לו גבוה
למעלה בגרונו, עד שממילא לא יכול היה לבלוע כלום. הוא הקטין את עצמו ככל האפשר. פעם
אחת, כשליטפה את גבו באחת ממסרקותיה, הוא נחרד כל כך עד שהאחרים חשבו שהוא הולך
למות. - - - בבוקר המחרת השכימה העכברה קום. "הלא ראיתם עדיין מאומה מהזוג הצעיר?"
שאלה. "לא", ענה הפטרוסלינון. "הם ישנים", הציע הגזיר. "האח", אמרה העכברה, "כמה טוב

שהשאנו אותה סוף סוף בשעה טובה ומוצלחת! עתה תראו כמה חביבה ונוחה לבריות היא תהיה מעכשיו. הנסים שמחוללת האהבה אין קצה למו. וכשיבואו ילדים... "את חושבת שאז היא תשיר?" שאל הגזיר. "אני מאמינה שיקרה הטוב ביותר", השיבה העכברה. "היא לא נראית כמו מי שיש לה קול מתאים לשירה, אבל כמו שאמרתי - האהבה! עכשיו תראו אי זה זוהר יהיה נסוך עליה כשתבוא. אם רק נכיר אותה!" והעכברה צחקה, והפטרוסלינון והגזיר צחקו, והשמש זרחה וצחקה איתם. לבסוף הגיחה העכבישה מתוך העלוה. "מזל טוב, מזל טוב!" ציפצה העכברה. "מזל טוב!" אמרו הגזיר והפטרוסלינון. ואילו העכבישה התמתחה ופיהקה. אחר כך הלכה והתישבה ברשתה כאילו לא קרה כלום. "איפה האדון הבעל?" שאלה העכברה. "קשה לו להיפרד מהמרבץ כל כך מהר?" "אכלתי אותו הבוקר", ענתה העכבישה. אז צעקה העכברה צעקה גדולה ומרה שנשמעה בכל המשוכה, והפטרוסלינון והגזיר רעדו עד שנשרו כל פרחיהם. והענפים חרקו כמו בשערה. "הוא נראה כל כך טיפש ומגעיל, איך שהוא ישב על ידי", הסבירה העכבישה. "הרי הוא היה יכול להסתלק." "זאת שערוריה!" צווחה העכברה. "לאכול את בעלה החוקי שלה!" והגזיר והפטרוסלינון קראו: "אוי!" ו"וי!" ביום הזה היה שקט מוזר במשוכה, וגם בימים שבאו אחריו לא נעשה שם שמח יותר. העכבישה שמרה את רשתה ולכדה וזללה יותר זבובים מאי-פעם. היא לא דיברה מלה, ועיניה ברקו זעף כל כך איום שאף אחד לא העז לומר לה מלה אחת. האדונים עכבישים נשמרו היטב שלא להתקרב אליה. הם התאספו בכל ערב ושוחחו על המעשה. "אבל סוף סוף הוא קיבל אותה", אמר אותו אחד מביניהם שנטה ביותר לרגשי רומנטיקה. אז התנפלו עליו האחרים ושאלו אותו אם הוא חושב זאת להישג של מזל להיטרף בידי אשתו למחרת החתונה לארוחת בוקר. ועל זה לא היה לו מה להשיב, כי הרומנטיקה שלו לא היתה לגמרי אמיתית. העכברה הילכה אט. היא נפגעה בנשמתה מכל הסיפור כל כך כאילו קרה במשפחתה שלה. הגזיר והפטרוסלינון תלו את סוכיהם והרגישו נבוכים ומבווישים בפני הענפים על הגדמים. וכל כך מוחצת היתה המפלה, עד שאפילו הענפים חשו שאין זה נכון ללעוג להם. - - - אבל יום אחד, כשהשמש בערה ויקדה, התכופף הפטרוסלינון לפתח מחילת העכברה ולחש: "פסט - עכברה יקרה..." "מה יש?" שאלה העכברה ויצאה. "זה אנחנו, הגזיר ואני. רצינו לשאול אותך משהו", אמר הפטרוסלינון. "את כל כך חכמה... תגידי לנו... את חושבת שאפשר שהעכבישה תהיה לבריה חדשה, אם היא צריכה עכשיו להטיל את הביצים שלה?" "אני כבר לא מאמינה כלום", השיבה העכברה. "אינני מאמינה שהנקבה הזאת תטיל ביצים." ואף על פי כן כך היה. בבוקר אחד נאה באמת התחילה העכבישה להטיל ביצים; והיא עשתה את זה באופן כזה, שאף אחד במשוכה לא שכח עוד את הענין. "פוה", התאוננה. "שצריך עכשיו להסתרב עם קישקושי הילדים!" היא הטילה גוש של עשר ביצים ועמדה שם והביטה בו בזעף. "בני לך קן בשביל הביצים", אמר הפטרוסלינון. "כל אשר לנו עומד לרשותך." "שכבי עליהן והדגירי אותן", הוסיף הגזיר. "נקלע מעליך גג, פן תטריד אותך השמש." "אספי זבובים קטנים בשביל הילדים, כשיבקעו", יעצה העכברה. "אין לך מושג כמה יכולים גורים כאלה לזלזל." "התאמני בשירים שתוכלי לשיר להם", העירו הענפים על הגדמים. "הבלים!" היתה תשובת העכבישה לכל העצות הטובות האלה. היא הטילה עוד ארבעה גושים, ואחר כך טוותה סביב כל אחד מגושי הביצים פקעת צפופה של חוטים עדינים. "לגמרי איננה חסרת לב", אמרה העכברה. וכעת לקחה העכבישה פקעת אחת, רצה במורד המשוכה וקברה אותה באדמה. אחר כך עלתה שוב, הורידה את הפקעת השנית וכן הלאה עד שכל חמש הפקעות היו קבורות. "ובכן", אמרה, "עכשיו עברנו את זה. ואף אחד לא ישכנע אותי לעשות את זה עוד פעם. והרי עכשיו סוף סוף חזרתי להיות נקבה משוחררת ועצמאית." "נקבה לתפארת!" אמרה העכברה. "בושה וחרפה לכל מין הנשים!" והענפים על גדמי העצים ליגלגו: "ציפורה מתוקה קטנה!" אבל הגזיר והפטרוסלינון לא אמרו מאומה. בבוקר המחרת לא היתה שם העכבישה. "הזרזיר חטף אותה", סיפרה העכברה. בין רגע היא נעלמה בתוכו. ראיתי את זה במו עיני. "רק שלא יקיא אותה", אמרו הענפים. "זאת בודאי מנה מפולפלת." אז הגיעו הסתו והחורף. העכברה ישבה והתחממה בחורה, וביצי העכבישה שכבו בתוך האדמה המגנה. הגזיר והפטרוסלינון קמלו ומתו. הענפים על גדמי העצים השירו עליהם, אך הוסיפו ורישרשו בשערה ובכפור ובשלג עד האביב. האשור והאלון זה היה בימים קדמונים. לא היו שם ערים עם בתים ורחובות ומגדלי כנסיות Bøgen og Egen מתנשאים. לא היו שם בתי ספר. כי לא היו שם נערים רבים, ואלה שהיו, למדו מאביהם לירות בקשת וחץ, לצוד את האייל במחבואו, להרוג את הדב כדי לעשות להם בגדים מפרוותו ולשפשף זו בזו

שתי חתיכות עץ, כדי שתידלק אש בהן. אחרי שידעו זה על בורין, הסתיים חוק לימודם. גם לא היו שם רכבות, לא שדות מעובדים, לא אניות על הים, לא ספרים, כי הרי לא היה שם אף אחד שיכול היה לקרוא אותם. לא היה שם כמעט כלום חוץ מעצים. אבל עצים גם היו שם די הצורך. הם עמדו בכל מקום, מחוץ אל חוף, השתקפו בכל הפלגים והאגמים והושיטו ענפיהם העצומים השמימה. הם נטו החוצה מעל החוף, טבלו ענפיהם במי הביצה הגדולים והביטו מהגבעות הגדולות בגאווה על פני הארץ. הם הכירו כולם את זה, כי שייכים היו למשפחה גדולה, ובזה היו גאים. "אנחנו כולנו יחדיו עצי אלון", אמרו ונשאו ראשיהם. "לנו שייכת הארץ, ואנחנו מושלים בה." ובזה היו צודקים, היו שם רק מעט מאד בני אדם אז. חוץ מזה לא היה שם כלום אלא חיות בר. הדב, הזאב והשועל שיחרו לטרף, בעו האיל היה רועה בקצה הביצה. היערון ישב בחוץ לפני חורו ואכל בלוטים, והבונה בנה את בתיו המשוכללים אצל גדת הפלג. ככה היה זה יום אחד, הדב בא במרוצתו ונשכב בכל משמניו תחת עץ אלון אחד גדול. "אתה פה שוב, שודד", אמר האלון וניער עליו המון עלים נובלים. "באמת ראוי היה לך שלא לנהוג נדיבות כזאת בעלים שלך, ידידי הותיק", אמר הדב וליקק את כפיו. "זהו כל מה שיש ממך, שאתה יכול לסכוך מפני השמש." "אם אני אינני מוצא חן בעיניך, אתה יכול ללכת בדרכך", ענה האלון בגאווה. "אני אדון בארץ, ובכל אשר תביט, אין אתה מוצא אלא את אחי." "אכן אמת", רטן הדב. "זה בדיוק הענין המשעמם. הייתי במסע קטן בחוץ לארץ, אני אגיד לך, ונעשיתי מעט מפונק. זה היה בארץ אחת למטה בדרום, - שם חטפתי לי תנומה תחת עצי אשור. אלה עצים גבוהים, תמירים, לא כאלה חבר'ה זקנים עקומים כמוכם. והצמרות שלהם כל כך צפופות, שקרני השמש לא יכולות בכלל לחדור בעדם בכלל. שם זה היה תענוג בלתי-מהול לישון שנת צהריים, זה יכול אתה להאמין." "עצי אשור?" אמר האלון בסקרנות. "מה זה?" "לייחל היית צריך שתהיה נחמד כמו חצי מעץ האשור", אמר הדב. "אבל עכשיו לא מתחשק לי לפטפט אתך עוד. נאלצתי לרוץ יותר ממיל בגלל צייד אחד ארוך שסרט אותי ברגל אחורית אחת בחץ. עכשיו אני רוצה לישון, ואתה אולי תואיל בטובך לעשות לי שקט, אם אתה לא יכול לעשות לי צל." הדב התמתח ועצם את העיניים, אבל מהשינה לא יצא כלום בפעם ההיא. כי העצים האחרים שמעו מה שהוא סיפר, והחלו דיבורים ודיונים ורישורש בעלים כמו שלא היו ביער מעולם. "השד יודע אי זה מין עצים אלה?" אמר האחד. "זה כמובן סיפור אחד שהדב רוצה למכור לנו", אמר האחר. "אילו עצים יכולים אלה להיות, שהעלים שלהם יושבים צפופים כל כך, שקרני השמש לא יכולים לחדור ביניהם?" שאל אלון קטן אחד, שהאזין למה שדיברו עליו הגדולים. אבל בצדו עמד העץ הזקן, המסוקס, שהיכה את האלון הקטן בראשו באחד מענפיו היותר נמוכים. "אתה תסתום אתה", אמר הוא, "ותתאפק מלבדר עד שיהיה לך משהו לדבר עליו. ואתם האחרים אל תאמינו למלה אחת מהשטויות של הדב. אני הרבה יותר גבוה מכם, ואני יכול לראות למרחק על פני היער. אבל ככל שאני יכול לצפות למרחק, אין שם שום דבר חוץ מעצי אלון." האלון הקטן השתתק, מבויש, והעצים הגדולים האחרים התלחשו זה עם זה, כי היה להם הרבה דרך ארץ מפני הזקן. אבל הדב קם על רגליו ושיפשף את עיניו. "עכשיו קילקלתם לי את תנומת הצהריים שלי", הוא רטן, "ואתם יכולים להאמין שאתנקם בכם. כשאבוא עוד פעם, אביא אתי כמה זרעי אשורים, ואני ערב שאתם כולכם תצחיבו מרוב קנאה, כשתראו כמה נאים הם העצים החדשים." בזאת הוא רץ משם. אבל האלונים שוחחו כל היום זה עם זה על העצים המגוחכים שעליהם סיפר להם. "אם הם יבואו, אני אחנוק אותם!" אמר עץ האלון הקטן; אבל מיד הוא קיבל אחת על הראש מהאלון הזקן. "אם הם יבואו, אתה תנהג בם בנימוס ובדרך ארץ, כלבלב", אמר הוא. "אבל הם לא יבואו." ואמנם בזה טעה האלון הזקן, כי אכן הם באו בכל זאת. לקראת הסתו שב הדב ושכב תחת האלון הזקן. "אני מביא לך ד"ש מלמטה שם", הוא אמר ופלה כמה חפצים מגוחכים מתוך פרוותו העמוסה. "רק תראה פה בעיניים מה שסיפרתי לך." "מה זה?" שאל האלון. "זה פרי אשור", השיב הדב, "זרע מעץ האשור שהבטחתי לך." אז הוא רמש אותו באדמה והתכוון ללכת משם. "חבל שאיני יכול להישאר ולראות איך אתם אוכלים את הלב", הוא רטן, "אבל בני האדם הנתעבים נעשו כל כך תוקפנים. באחד האמשים הם הרגו את אשתי ואחד מאחי, ואני חייב למצוא לי מקום שאוכל לחיות בו בשלום. כמעט אין עוד פינה שדב מהוגן יכול להתקיים בה. היו שלום, עצי אלונים זקנים ומסוקסים!" אחרי שהדב הסתלק משם, הביטו העצים זה בזה מהורהרים. "נראה עכשיו, מה יצא מזה", אמר האלון הזקן. ובזה הם השלימו עם המצב. החורף בא ומרט כל העלים מהם, השלג רבץ בשכבה עבה על כל הארץ, וכל עץ ועץ עמד במחשבותיו שלו וחלם על האביב.

וכשנעשה אביב, הוריק העשב, והציפורים המשיכו בשירים במקום שבו הפסיקו. המוני פרחים הצטופפו על פני האדמה, והכל נראה רענן וחגיגי. רק עצי האלונים עמדו עדיין בענפים קרחים מעלים. "המכובד ביותר הוא לבוא באחרונה", הם אמרו זה לזה. "מלך היער אינו בא, לפני שכל החברה התאספה." אבל סוף כל סוף הם באו בכל זאת. כל העלים התפרצו מהניצנים העבים, והעצים הסתכלו זה בזה והחליפו מחמאות, כל כך נחמדים הם היו. האלון הקטן גדל בהרבה. בזאת הוא נעשה חשוב מאד בעיני עצמו ודימה שמעתה מותר לו להתערב בשיחה. "עוד לא יוצא כלום מעצי האשור של הדב", הוא אמר בליגלוג, אך באותה עת פזל בחשש למעלה אל האלון הזקן שנהג תמיד לתת לו על הראש. האלון הזקן שמע היטב מה שאמר, וכן גם כן העצים האחרים. אבל הם לא אמרו כלום. אף אחד מהם לא שכח מה שסיפר להם הדב, וכל בוקר, כשזרחה השמש, הם הציצו בסתר למטה כדי לראות מה יהיה על האשורים. בעצם הם היו מודאגים קצת, אך גאים היו מכדי לדבר על כך. ויום אחד בקעו סוף סוף הנבטים הקטנים מהאדמה. השמש זרחה עליהם, והגשם זלף עליהם, ולא ארך הזמן, עד שהם צמחו כהוגן לגובה. "לא, כמה שהם חמודים!" אמרו האלונים הגדולים ופיתלו ענפיהם העקומים עוד יותר, כדי שיוכלו לראות אותם היטב. "ברוך בואכם בינינו", אמר האלון הזקן והינהן ברוב חסד למטה אליהם. "אתם תהיו לי ילדי טיפוחים, ויהיה לכם טוב ממש כמו לילדי שלי." "תודה", אמרו האשורים הקטנים, ויותר הם לא אמרו. אבל האלון הקטן לא סבל את העצים הזרים. "זה מבהיל, איך שאתם תופשים גובה", הוא אמר כנעלב. "הרי אתם כבר מגיעים לי כמעט עד המתניים. היורשה לי לבקשכם לזכור שאני הרבה יותר מבוגר וגם אזרח בן אבות." האשור צחק בעליו הירוקים הקטנטנים, אך לא אמר דבר. "אולי אני אכופף את ענפי מעט הצידה, כדי שהשמש תיטיב לזרוח עליכם?" שאל בנימוס העץ הזקן. "תודה רבה", ענו האשורים. "אנחנו יכולים לצמוח כל כך טוב בצל." והקיץ חלף כולו ועוד קיץ ועוד כמה נוספים. האשורים הוסיפו כל הזמן לצמוח וגדלו לבסוף עד למעלה מראש האלון הקטן. "קחו את העלים שלכם אליכם!" צווח האלון. "אתם מצלים עלי, וזה איני יכול לסבול. אני צריך הרבה אור שמש. קחו מפה את העלים, שאם לא כן, אתנוון ואמות." האשורים רק צחקו וגדלו עוד. עד שבסופו של דבר הם סגרו את גג עליהם מעל ראש האלון, והוא גוע. "זה היה מעשה מכוער" קראו האלונים הגדולים וניערו בכעס את ענפיהם. אבל האלון הזקן גונן על ילדי הטיפוחים שלו. "זה מגיע לו בצדק", אמר הוא, "בשביל ההתרברבות שלו. אני אומר את זה, אף על פי שהוא בשר ובשרי שלי. אבל מעתה גם תראו שתתנהגו יפה, אשורים קטנים, שאם לא כן ארביץ לכם על הראש." השנים חלפו, והאשורים המשיכו לגדול והיו לאילנות צעירים ותמירים שהגיעו כמעט אל בין ענפי האלון הזקן. "אתם מתחילים להידחף לטעמי קצת יותר מדי", אמר הזקן. "מוטב היה שתנסו להתעבות מעט יותר ולפסוק מלרוץ ככה לגובה. רק תראו, איך הענפים שלכם עמוסים בעלים. כופפו אותם כראוי, כמו שאתם רואים שאנחנו האחרים עושים. מה אתם רוצים לעשות, כשתבוא סערה רצינית? אתם יכולים להאמין, הרוח מעלעלת היטב בצמרת! הרבה פעמים חרקו הענפים הזקנים שלי, ואיך אתם חושבים שיקרה לכם עם התפאורה הדקיקה שאתם מושיטים לאויר?" "כל אחד גדל באופן שלו, ואנחנו בשלנו", ענו האשורים הצעירים. "זה נוהגים עכשיו שם, במקום שאנחנו באים ממנו, ובכל זאת אנחנו יכולים להיות טובים כמוכם האחרים." "בדיבור כזה אין הרבה דרך ארץ כלפי עץ זקן עם טחב על ענפיו", אמר האלון. "אני מתחיל להחרט, שהייתי כל כך טוב אליכם. - אם יש בכם שריד של רגש כבוד, הואילו בטובכם להזיז את העלים שלכם קצת הצידה. בשנה הזאת כמעט לא היו ניצנים בענפים התחתונים שלי, כל כך אתם מצלים עלי." "אנחנו לא בדיוק מבינים, מה זה נוגע אלינו", השיבו האשורים. "לכל אחד די בדאגה לעצמו. אם הוא טוב במלאכתו והמזל מאיר לו פנים, אז ישגשגו עניו. מי שלא, יכול למצוא את עצמו נופל על הפנים. ככה הוא מהלך העולם." והענפים התחתונים של האלון התנוונו, והוא התחיל ממש להיבהל. "אתם הרי תכשיטים אמיתיים", הוא אמר, "איך שאתם משלמים לי תחת הכנסת האורחים שלי. כשהייתם קטנים, הנחתי לכם לצמוח אצל מרגלותי והגנתי עליכם מפני הסערה. הנחתי לשמש לזרוח עליכם, ככל שרציתם, והתיחסתי אליכם כאילו הייתם ילדי שלי עצמי. ועכשיו אתם תמורת כל זאת חונקים אותי." "ברבורים!" אמרו האשורים. אז הם פרחו ופרו, וכשהפרי היה בשל, מרטה הרוח בענפים ופיזרה אותו סביב למרחקים. "אתם בריות פוחזות כמוני אני", אמרה הרוח. "לכן אני מחבבת אתכם ובשמחה אתם לכם יד." והשועל התגלגל אצל מרגלות האשור ומילא פרוותו בפירות הקוצניים ורץ אתם למרחוק לתוך הארץ. הדב עשה כן

גם הוא ועוד לעג לאלון הזקן בשוכבו בנחת בצל האשורים. היערון התלהב מהמאכל החדש שנפל בחלקו, והביע דעתו שפרי אשור טעים הרבה יותר מבלוט. סביב סביב נבטו האשורים הקטנים החדשים, שגדלו מהר כהוריהם ונראו כל כך ירוקים ועליזים, כאילו לא ידעו, מהו מצפון רע. אבל האלון הזקן השקיף בעצב על פני היער. מכל העברים הציצו עלי האשורים הבהירים, והאלונים נאנקו ותינו צרתם זה לזה. "הם לוקחים את הכח ממנו", הם אמרו והתנערו, ככל שיכלו בתוך האשורים המצרים להם. "הארץ איננה שלנו עוד." ענף אחר ענף התנוון, והסערה שברה אותם והשליכה אותם על הארץ. לאלון הזקן היו עכשיו רק בצמרת עוד כמה עלים. "הקץ קרוב", הוא אמר בכובד לב. אבל עכשיו היו בארץ הרבה יותר בני אדם משהיו לפני כן, והם הזדרזו לגדוע אלונים, כל זמן שעוד נותרו מהם. "עץ של אלונים יותר טוב משל אשורים", הם אמרו. "הנה סוף סוף אנחנו מקבלים קצת הכרה", אמר האלון הזקן. "אבל סופנו לשלם עליה בחיינו." אז אמר לעצי האשורים: "מה עשיתי, שעזרתי לכם מנעורכם! אי זה שוטה זקן הייתי! לפניכם היינו אנחנו עצי האלונים האדונים בארץ, ועכשיו אני צריך לראות כל שנה, איך נופלים אחי סביב במאבק אתכם. בעצמי אני כמעט גמור, ואף אחד מבלוטי לא נבט בצל שלכם. אבל לפני שאני מת, רוצה הייתי לדעת, איך בעצם אתם קוראים למין התנהגות כזאת שלכם." "זה אמור במהרה, חבר ותיק!" ענו האשורים. "אנחנו קוראים לזה תחרות, וזה לא משהו שהמצאנו אנחנו. זה הדבר שמושל בעולם." "אינני מכיר את המלה הזרה שלכם", אמר האלון. "אני קורא לזה כפיות-טובה נבזית." ואז הוא מת. גבעת האשורים ביער היה מקום אחד שנקרא "גבעת האשורים", לפי ששם צמחו האשורים היפים והתמירים ביותר. כל כך גבוהה היתה הגבעה עד כי הספנים בים השתמשו בה כאות כיוון. סביב סביב בארץ נראתה למרחוק הגבעה הירוקה, והעורב השחור, שישב שם בכל ערב על העץ הגבוה ביותר והרהר בעניני העולם, יכול להביט ממושב הרחק הרחק על פני הארץ. לא רק העצים שם למעלה היו היפים ביותר ביער כולו, אלא הכל היה על גבעת האשורים יותר יפה, יותר חזק ויותר גדול מבכל מקום אחר. אם נזקק נער היערן לשלשולים בשביל חכתו, הוא מהר ללכת אל גבעת האשורים, מפני ששם נמצאו השלשולים העבים והארוכים ביותר. צרכה בתו של היערן לאדמה בשביל שיח הורדים שלה, היא הלכה אל גבעת האשורים, כי בשום מקום אחר לא היתה אדמה שחורה כל כך שמנה כמו שם. אם רצה איש צעיר לקשור לאהובתו זר פרחים, הוא לקטו אל נכון על גבעת האשורים, כי שם היו הכלניות לבנות ביותר, פעמוני המאי בשומים ביותר וורדי הכלב למרגלות הגבעה יותר יפים מבכל חלק אחר של היער. בכל בוקר באו גם הקיכליים ממרחקים, לסעוד לבם בפירות הורדים הסמוקים. וכך בדיוק היה שם למעלה עם הזבובים, הדבורים והפרפרים ... כולם היו יצורי פאר. אם ישב אי פעם ביער פרוש מצוי יפה, אז ידעו שאר הציפורים מיד שמוצאו מגבעת האשורים. אם נבט והציץ מהאדמה עץ נאה במיוחד, חשבוהו יתר העצים לזרע מגבעת האשורים שנשאו השועל או הארנבת בפרוותו, או שגילגלתהו הרוח שמה. גבעת האשורים גם ידעה זאת היטב והתגאתה בדבר. כולם שם היו מאוחדים בדעתם כאילו הם משפחה גדולה אחת. ואמנם אכל הפרוש את הזרעונים, השועל חטף את גוזלי הפרושים, העצים רבו ותיחרו על אור החמה, וכל פרח ניסה לפתות את רוב הדבורים, בדיוק כמו בשאר העולם. אבל אלה שנאכלו ואלה שהוחנקו השלימו בכבוד עם גורלם. "זה נשאר במשפחה", אמר כל אחד. והיער היה גאה בגבעת האשורים, והעצים הצטופפו סביב מרגלות הגבעה והגנו עליה מפני סערות וקור. הם חשבו: אם טוב לגבעת האשורים, טוב גם ליער כולו ... זה נישא והתנופף כעין דגל גבוה מעל כולם. כעת רצה האביב לבוא, ובכל התעוררו אי שקט וגעגועים. הפרוש המצוירן במלוא גרונו, וכל אלה שלא ידעו לשיר זימזמו ונאנחו וצהלו בכל כחותיהם. השמש עמדה בכל זהרה ברקיע השמים וקראה לניצנים ולנבטים בבטן האדמה: "צאו לאור!" או הגשם טיפטף, כדי להעיר את הטבע מתרדמת החורף שלו. כל מי שזרחה עליהם השמש וזלף המטר עשו מה שיכלו. בכל לילה עברה אנחה דרך ניצני האשורים: אנחנו רוצים להתפקע! ובאדמה נתנועעו הכלניות. הן באמת היו לבסוף הראשונות שנענו לקריאת השמש והגשם. כשזרחה בוקר אחד השמש, היא הושיטה קרניה לתוך אלף גביעי פרחים לבנים. "למעלה הראשים!" פקדה השמש. "אתם פרחי, לפני כל השאר. אני משכתי אתכם החוצה מתוך האדמה השחורה, על ידי אתם חיים, בלעדי אתם צריכים למות. מהרו ליהנות מחייכם, כי הם קצרים." אז הזדקפו הכלניות, ולעת צהריים הן עמדו כחטיבת חיילים. אבל כששקעה השמש במערב, הן הטו ראשיהן שמה, ובבוקר יום המחרת הן השתחוו מזרחה; וכך עשו מדי יום ביומו. אז הגיע תור האשורים, וכל העלים החדשים,

שבקעו מעטיפות הניצנים, הטילו צל על הכלניות. לבסוף לא יכלה אפילו קרן שמש אחת לחדור עוד בעד גג העלוה. אז נגזר דין הכלניות למות. בצייטנות הן נבלו ופיזרו זרעיהן על פני האדמה, למען יוכלו גם ילדיהן אחריהן לחיות כמוהן חיי שמש מאושרים, אף כי קצרים. איש לא שאל מה היה עליהן, כי פעמוני המאי ופרחים רבים רבים אחרים תפשו את מקומן. כולן נלחמו ככל שנמשך הקיץ על קיומם ונהנו ממנו. בכל העברים רחשו וצעקו וזימרו החיים, עד הערב, עת נעשו כולם שקטים ולאים. "מעניים איך זה בא לנו שאנחנו על גבעת האשורים ראש וראשונים בכל היער?" שאל הפרוש ערב אחד, כשזריחת הירח לא הניחה לו לישון, עת חילל הזמיר בסבך למרגלות הגבעה. "מפני שאנחנו שוכנים במקום מרומם כל כך", השיב זקן האשורים. "השמש והגשם באים קודם כל אלינו, לפני שהם מגיעים אל האחרים." "לא, כי אלא מפני שאנחנו משפחה אצילה כל כך", אמר ורד הכלב. "שנה אחר שנה נשמרנו מהתערב באחרים." "זה מפני שאנחנו חרוצים", אמרה דבורת בומבוס אחת גדולה. "בריות חרוצות משגשגות." אבל העורב השחור חבט בכנפיו וצוח בקולו הצרוד: "זה בגלל האדמה השחורה השמנה!" אחרי שאמר זאת, הוא עף משם, וכל היתר הביטו אחריו. "חכם רזים הגון הוא זה!" קרא הפרוש. "הוא אומר דבר עמוק שאף אחד לא מבין אותו, ואז הוא בורח, כדי שלא יצטרך להסביר מה שאמר." "וכי איך יהיה זה שיופי יבוא לי בזכות האדמה השחורה המכוערת?" שאל ורד הכלב. "מה מעניינת אותי האדמה!" אמר הפרוש. ובורת הבומבוס קרא: "העורב משוגע!" "נשאל את פי האדמה השחורה עצמה", הציע האשור; והוא כופף ענפיו והנמיכם עד סמוך לאדמה ואמר: "היי, את, אדמה שחורה ... הואילי להגיד לנו אם אושרנו בא לנו בזכותך!" הכל הטו אזנם, אבל האדמה לא אמרה כלום. אז שאל האשור עוד הפעם, וגם הפרוש שאל ודבורת הבומבוס ופעמון המאי. "הניחו לי!" אמרה האדמה בסוף. יותר לא הצליחו להוציא ממנה, ככל שביקשו; ואז האיר הבוקר, והיו צריכים לחשוב על ענינים אחרים. אבל בערב הבא הם שוב דיברו על הענין ומצאו שלא החכימו בינתיים; והעורב חבט בכנפיו וצווח בנסיקתו: "זה בגלל האדמה השחורה." "מה אתם מציקים לי? מה אתם שואלים אותי?" השיבה האדמה. "הלא טוב לכם, לכן אין לכם לדאוג ולחקור. אני שומרת סודי לעצמי. אין לכם מושג איך שורץ ורוחש וזוחל וגדל בתוכי. אילו ידעתם, מה שאני יודעת, הייתם נופלים אחר מרוב פליאה." "כלום את לא יודעת!" אמר הפרוש. כל האחרים חשבו גם הם כן, והירח הציף כולם באור יקרות. סמוך סמוך לזקן האשורים, מקום שם ישב הפרוש, היה על האדמה כתם מואר באור הלבנה. אז יצא מתוך האדמה שלשול. "הוהו איזו תולעת טעימה!" קרא הפרוש. "אילולי הייתי כל כך ישנוני, הייתי זולל אותה." "מוטב שתמשוך מקורך ממנה!" אמרה האדמה. "הישאר אתה עם הזבובים שלך, זה יותר טוב בשבילך." "כככה?" אמר הפרוש. "ולמה, בבקשה, אם יורשה לי לשאול? שמא אולי זה כבוד האדון שלשול, שעלינו להודות לו על יפי גבעת האשורים?" "אולי", השיבה האדמה ביבושת. אז צחק הפרוש כל כך, עד שכמעט נפל מעל סעיפו. והאשור צחק ודבורת הבומבוס וורד הכלב שבמסוכה, עד כי נשרו עליו. סביב סביב ביער שמעו הכל את הצחוק ואמרו: "שמעו איך הם עליזים על גבעת האשורים. נו, יש להם על מה למלא פיהם שחוק. אין מאושר כמוהם." בסתיו נגדעו עצים רבים ביער. אלה שמתחת לגבעת האשורים הופלו כולם, אבל בגבעה לא נגע איש. "החלקה הזאת תישאר ותעמוד, כל זמן שנשמתי בקרבי", אמר היערן. "היא פינת החמד היפה ביותר ביער כולו!" ובעוד הזדקרו בכל אזורי היער גדעים רבים, כך שהציפורים נאלצו לבנות קיניהם במקומות אחרים, ובקרחות הערומות צמחו לגובה אברניות נשר, עמדה גבעת האשורים באביב זקופה וגאה ונראתה למרחוק בכל הארץ. "לא מוצא חן בעיני כל כך בשנה הזאת", אמרה האדמה. "אני משערת שהקץ הקיץ על תפארתנו." "כככה?" אמר הפרוש. "שמא אולי האדון שלשול הנכבד אינו בקו הבריאות?" "אולי", ענתה האדמה, והכל צחקו, והד צחוקם נשמע בכל היער. כשבא האביב הבא והכלניות פרחו, השמש בחנה אותן באי רצון. "אין אתן רבות כמו בדרך כלל", אמרה. "גם לא כל כך גדולות ... וגם לא יפות כל כך ... מה הענין איתכן?" "אנחנו לא יודעות", ענו הכלניות. "אנחנו לא מבינות. אנחנו עושות מה שאנחנו יכולות; אבל קר כל כך באדמה בשנה הזאת." "דומני שצמרתי אינה צפופה הפעם כמו בשאר שנים", אמר האשור הזקן, כשפקעו ניצניו. "השנה אין כל כך הרבה פעמוני מאי בגבעת האשורים" אמרה בת היערן. "פרות הורדים כאן הרי בקושי מספיקות להשקיט את הרעבון", התלוננו הקיכליים. ובסתיו קונן הפרוש: "הפעם כל כך נורא קר פה שמתחשק כמעט להיות לציפור נוד." "משנה לשנה זה יהיה יותר גרוע!" הכריזה האדמה השחורה. "כככה?" אמר הפרוש. "שמא אולי האדון שלשול הנכבד

אינו נוטה לנו חסד כבעבר?" "אולי!" השיבה האדמה. ואף על פי שצחקו עתה כולם, כבר לא היה צליל קולותיהם ערב. ואמנם לא האמין אחד מהם מה שאמרה האדמה, אבל הרי הכל ראו שאין מצבם טוב עוד כבעבר, והם חששו לעתידם. ובאמת הלכו עניניהם הלך ורע. עשר שנים חלפו, עשרים וארבעים שנה. הפרחים מתו וקמו לחיים חדשים מתוך הזרעים, והפרושים החדשים המשיכו חיי קודמיהם; האשורים הוסיפו לעמוד, ואותו עורב שחור עדיין ישב בצמרותיהם. ואף על פי כן היה הכל שונה מבימי קדם. תושבי גבעת האשורים מצאו חיהם קשים ורעים. האביב נדמה להם כי הוא מאחר לבוא מאי פעם, והקיץ נעשה קצר ויותר קצר. הסערות השתוללו בסתיו בפראות יתירה, וגם החורפים החמירו וקשו. הפרחים לא הדיפו עוד ריח כה עדין, והציפורים לא שרו עוד יפה כמקודם. צמרות האשורים היו דלות וקטנות, ובהן סעיפים מתים רבים; פעמוני מאי לא נראו עוד כלל, וורד הכלב היה לשיח זעיר ובלתי נחשב. "רק תגידו מה זה!" צעק זקן האשורים ביאוש. "הנאבד כולנו בענין רע? במה חטאנו? מי אויבנו?" "האדמה השחורה!" צוח העורב השחור ועף משם. "האדמה השחורה?" שאל זקן האשורים. "לפנים אמרו שהיא מעשירה אותנו ... האם היא זו שמשחיתה אותנו עכשיו? אדמה, אדמה! הסבירי עצמך, התגונני! אנחו מתים, אין אנחנו סובלים עוד." "המדמה אתה בנפשך שמצבי יותר טוב?" השיבה האדמה. "גם אני הייתי לאחרת! עקרה ומרוששת! ובכל שנה המצב רע יותר. אני קשה וגושית עד גועל. ... המוות מהלך על גבעת האשורים, האמן לי!" "אז נילחם בו כולנו יחדיו", הציע האשור. "מה את יודעת על אסוננו? למה קורא העורב תמיד בשמך? הרי הוא כל כך חכם ... האם זה אמת, מה שהוא אומר? ... הלא תספרי לנו ... תעזרי לנו!" "העורב אינו יותר חכם מכם", ענתה האדמה. "רק התגנב לאזניו דבר. אני יודעת הכל, אבל לא אומרת כלום. אין תועלת בדיבורים על זה. אתם לא רציתם להאמין לי. הגורל מרחף על ראשו ... דיננו חרוץ למות." "אולי השלשול אשם בכל?" שאל הפרוש. "אולי", ענתה האדמה. "מה תכליתם של כל הפיטפוטים האלה?" קרא האשור הזקן בכעס. "לי נראה שהזמנים אינם מתאימים להלצות תפלות. את השלשול אני מכיר ... בחור מהוגן, שזוחל ומתפתל לו בין השרשים שלי. איך תהיה צמרתי הגאה והיפה שהיתה לי בימים הקדמונים פעלו? ואיך כנגד זה יוכל הוא להיות האשם בעוני שבו אני חי עכשיו? הוא אינו מועיל לי וגם איננו מזיק. הניחו לו!" "שהפרות האדומים המבריקים שלי יהיו בגלל התולעת המיסכנה הזאת?" התקצף ורד הכלב. "וכי בזכותה משפחתי היא האצילה שבכל משפחות הפרושים ביער?" הצטרף אליו הפרוש המצוי. "כשתגיע עת מותנו, אספר לכם הכל", אמרה האדמה השחורה. הזמן חלף, והכל נעשה עוד הרבה יותר רע. האשורים הגאים נרקבו מתוכם, מתו ונפלו. שרכים אפורים גדולים צמחו במקום שלפנים עמדו בו כלניות. ורד הכלב שבמשוכה מת. האברש טיפס במעלה הגבעה וכיסה את הקרקע בזרדיו החומים והקשים. "כאילו אנחנו בבית מחסה לעניים", אמר הפרוש. "אני חושב, מה ששמעתי בנעורי על יפי גבעת האשורים אינו אלא סיפור בדים." "מה לכל הרוחות חסר לגבעת האשורים?" שאל היערן. לבסוף הגיעה השעה שהכל יכלו לראות כי החיים על גבעת האשורים דועכים. כל העצים שכבו נפולים, לבד מהזקן ביותר. הוא עדיין עמד, גזע רקוב ואכול, ונשא ענף ירוק אחד ויחיד. כל אימת שהרוח התעוררה מעט, חרק ונאנק הבחור הזקן. רק כלנית זעירה אחת יצאה לאור העולם באביב הזה; היא נחבאה בבישנות באברש. דבורי הבומבוס איחרו בואן עד לפריחת האברש; שכן לא היה שם מה שיפתה אותן לבוא יותר מוקדם. הפרוש העביר דירתו לפינת יער אחרת, והעורב היה מת. כיון שנעלמו העצים, לא נראתה גבעת האשורים מהארץ השטוחה, והימאים בחרו להם אות כיוון אחר. היערן משך בכתיפיו בכל פעם שעבר. לא היה שם עוד מה לעשות. וכך עמדה הגבעה ככתם מכוער ושומם ביער. "אשור ... אשור זקן ... יש עוד חיים בך?" שאלה האדמה השחורה. "מעט מאד", השיב האשור. "נותרו לי עוד שבעה עלים ירוקים; בטרם תחלוף השנה יקיץ קצי." "גם קצי", אמרה האדמה. "לא! גם את יכולה למות?" שאל האשור. "בתוכי יש אדמת ביצה", ענתה האדמה השחורה, "אם אתה יודע מה זה." "לא, זה אינני יודע. זה גם בכלל לא איכפת לי. אנחנו גמורים ... זה הכל." "בודאי, זה הכל. וכעת אספר לך איך אירע הדבר." "מוטב היה להמשיך לחיות מלהאזין לסיפורים", אמר האשור דעתו. "אבל בגילנו הרי חייבים להיות שבעי רצון אם עולה בידנו רק להעביר את הזמן." "התכופף מעט אלי", אמרה האדמה. "אני כבר כמעט לא מסוגלת לדבר ... נשארה ממני רק עוד שארית קטנטנה, עליך לדעת." "אינני יכול להתכופף", השיב האשור, "וגם אין לי ענפים שיכולתי להושיט אליך, חוץ מהזרד ההוא שאת רואה שם למעלה." "נו אמרה האדמה, "הנה בא מישהו שידע לספר הסיפור

יותר טוב ממני." "אינני רואה אף אחד", ענה האשור. אבל סמוך לגזע האשור שכב שלשול קטן, דקיק, חיוור, שהתנועע רק מעט מאד ונראה מיסכן מאד. "זה השלשול", אמרה האדמה השחורה. "השלשול? במאות השנים הרבות שאני חי על הגבעה הזאת, לא שמעתי דבר מגוון כזה. המתולעת אלמד חכמה?" "ספר הכל, שלשול יקר!" ביקשה האדמה. אבל השלשול התפתל באי נחת אנה ואנה ורק ניסה לחזור ולרדת אל תוך האדמה. "אין לי מה לספר", אמר. "רציתי רק לראות אם לא אמצא עליה שאוכל למשוך איתי לתוך האדמה; אבל אין כאן. אני יכול בודאי להתכונן למות; משפחתי הרי כבר מתה." "מכל עברים שומעים על מוות ועל מיסכנות", אמר האשור. "לי יש רק שבעה עלים, כפי שאתה רואה, ומאלה אינני יכול לוותר אף לא על אחד. זה באמת די מעט בשביל אשור בגילי. בימים הקדמונים יכולתי בעונג להשיר עליך כל מספר עלים שרצית." "ישמור הא לי!" לחש השלשול ביראת כבוד עמוקה. "מעולם לא היה עולה על דעתי לשאת עיני אל העלים הירוקים. רק כשנושר אחד ... ושוכב ונובל ... רק אז אני לוקח לי אותו, אם אינני פוגע על ידי זה בשום בריה." "הוי לא, שלשולי היקר", אמרה האדמה השחורה עם אנחה עמוקה. "אתה באמת ובתמים לא פגעת בשום בריה ... אינך יודע כלל, מה היית בשביל גבעת האשורים. גם האשור אינו יודע זאת, ואף אחד אינו יודע חוץ ממני שבקרבי חיות. אבל עכשיו יתגלה הדבר לאזני כל אשר אזנים להם לשמוע." "אני אצטרך כנראה לחזור למטה", הצהיר השלשול. אבל ברגע זה חטפתהו ציפור ונשאה אותו חיש ביעף אל קנה. "כעת אנחנו שני השורדים היחידים", נאנחה האדמה השחורה, "אם אפשר עוד לדבר אצלנו על חיים." "אינני מבין כל זה", אמר האשור הזקן. "אבל רק ספרי!" "ובכן, אגולל עכשיו את סיפור גבעת האשורים", אמרה האדמה. "הגם שמילותי משיגות אותך רק מבעד לאברש הסמך." "זה בסדר", עודד אותה האשור. "אז תקשיב! מה שאמר העורב שכל תפארת הדר היער וגבעת האשורים צומחת מתוכי, האדמה השחורה, זה היה נכון לגמרי. בכל אביב צימחו הכלניות ופעמוני המאי וכל השאר מתוך קרבי. שלחתי את המיצים אל על דרך שרשיך, כך שנעשו עליך ירוקים ורחבים. התכחיש זאת?" "בגילי אין מכחישים עוד דבר", היתה תשובת האשור. "טוב", המשיכה האדמה, "אבל כעת השאלה: מנין קיבלתי כל זאת." "דומני שהחזרנו לך מה שקיבלנו", ענה האשור. "אני לפחות יודע שבכל סתיו השרתי עליך כל העלים שהיו לי. אם היה שם סעיף לא יוצלח גם הוא נשר עליך. והענפים ששברה הסערה, גם אותם קיבלת. פירותי נפלו לתוכך ... דומני שקיבלת הכול בחזרה. כמובן בליווי תודה על שירותיך ... "נכון", אמרה האדמה, "החזרת לי הכל. והכלניות חזרו גם כן ופעמוני המאי וורד הכלב מהמשוכה. הזבובים מתו ונפלו עלי, לא פחות מהם הפרושים ... כל נוצנות, כל קליפת ביצה הכל הוחזר במקום בדיוק. אבל מעולם לא חשבת, איך זה שיכולתי לנפק בכל אביב דברים חדשים, כשבסתיו מעולם לא קיבלתי בחזרה אלא משומשים?" "לא, על זה מעולם לא שברתי לי את ראשי", הצהיר האשור בכנות. "מעולם לא נהגתי להרבות במחשבות. הייתי גדול וירוק ויפה. השמש זרחה עלי, הגשם ירד עלי, והציפורים צייצו בענפי. לשם מה היה עלי לחשוב הרבה? חיותי, ודי בזה." "הם נו, ואני מעודי הייתי חושבת הרבה; אולי יש לי אופי יותר מעמיק משלך. ואמנם גם לא הופרעתי כל כך. ככל שרחש והתרועע ונאנק בקרבי הלא היה זה למטה במעמקי החשיכה. אני לא ראיתי מזה כלום, אבל האזנתי במשנה מרץ וגלגלתי מחשבות ביתר חריצות. ואמנם ממש על בוריו של דבר מעולם לא הצלחתי לעמוד. אינני יכולה לספר לך איזה מין כוחות היו אלה שפעלו בתוכי. הייתי כמו בית מלאכה שאין העבודה נחה בו לעולם. בטוח הוא שבתוכי נהפכו העלים הקמלים למיצים נהדרים שעלו בתוכך והלבישו אותך בפאר חדש. גשם היה נחוץ לךך ושמש ... ואני חושבת, שאפילו הכפור העז הביא תועלת. תמיד רתח הדוד שלי, ובועות עלו; כי הרי לכם שם למעלה היה ביקוש גדול נורא ועצום. אבל מי שניצח על הכל זה היה השלשול." "זה הרי לא יתכן!" אמר האשור. "וכי איך קרה זה?" "קודם כל משכו השלשולים את העלים הנושרים למטה אל תוך האדמה. בלילה, כשהכל היה שקט והציפורים ישנו, אז הם עלו על פני השטח ופשטו על העלים ומשכו אותם אליהם למטה. לא נדיר היה שבליילה אחד לא הצליחו להתגבר עליהם, כי הרי אינם אלא יצורים קטנים וחלשלושים. אז נשאר העלה תקוע באדמה מגולגל כעין כיס, עד שירד שוב הלילה. יותר מאוחר הם אכלו את העלים הרקובים למחצה ... זאת אומרת: העלים עברו דרך גוף השלשול הארוך וחזרו והופיעו בקצה האחורי כאדמה." "משונה!" אמר האשור. "אז בעצם את קיימת בזכות השלשול?" "בעצם כן", ענתה האדמה השחורה. "אבל הוא עושה עוד יותר מזה. הוא חופר את מחילותיו שתי וערב, למעלה ולמטה. דרך המחילות האלה זורמים המים ונושב האויר; שני

אלה חיוניים לאדמה שתהיה טובה ... ובמחילות האלה יכולים השורשונים שלך להתרווח ולצמוח. "הסיפור נעשה יותר ויותר משונה. השורשונים העדינים שלי? ... היודעת את שהעדינים ביותר משרשי הם החשובים ביותר? בלעדיהם אינני יכול לחיות כלל. אם מתקמט אחד מהם, אותו חלק ממני שאליו הוא שייך מת מיד. הרי הם אלה היונקים את החיים אל על." "אני הלא צריכה לדעת את זה," אמרה האדמה, "כיון שאני היא זאת שמתוכה הם יונקים." "וזה בא לי בזכות השלשול?" "כך הדבר! ועוד יותר קבלנו ממנו. הוא חרש וקילטר אותי, כך שהיה נוח לצמוח בתוכי. הוא מעך ומירס אותי ... בדיוק מה שעושים בני האדם בכל מחרשחותיהם, קלטרותיהם ומכונותיהם, משיגה התולעת הקטנה והבזויה כשהיא זוחלת ומתפתלת בתוך האדמה." "משונה!" קרא האשור. אז הוא שתק זמן מה, וגם האדמה שתקה, שכן זקנים היו ותשושים, והדיבורים עיפו אותם. אך לבסוף אמרה האדמה בנחת ושלוחה: "לפיכך עלינו להודות לתולעת הזאת על כל תפארתנו. לא אחד מכולנו יכול להכחיש, שאנחנו חייבים לו הרבה. השלשול הוא שהעניק לגבעת האשורים את יופיה המהולל." אז רעד האשור הזקן והתנער, ושלשה מעליו נשרו. "שלשולים!" צרח. "שלשולים! אני רוצה שלשולים! שלשולים! שלשולים!" "אכן, לו אך יכולנו להישג אותם," אמרה האדמה השחורה בעצב. "אבל אלה נעלמו ולא ישובו לעולם. הציפור חטפה לפני רגע את האחרון ... אתה הלא ראית." "למה הם הסתלקו?" שאל האשור. "מפני שכאן לא היה עוד מקום טוב בשבילם לשהות בו," ענתה האדמה. "כבר מאז התחיל הדבר, כשהאנשים כרתו את היער למרגלות גבעת האשורים. אז נחשפה הגבעה יותר מדי לסערות ולקור וגם לשמש. שוחחתי על זה עם השלשולים. עליהם לעקור מכאן, אמרו, או למות. השמש והקרה, אמרו, הציקו להם נורא." "אילו דרישות יש לשקצים עלובים כאלה! הנה אני עומד פה מאות על מאות של שנים, בקרה ובחמה, והייתי לכבוד לכל היער, ולא קיטרתי מעולם על מזג האויר. ועכשיו אני צריך לשמוע לעת זקנה איך האספסוף הזה מציב דרישות, ככה צריך להיות, וככה, ולא אחרת, ועוד מבקשים לשרת אותם ולהגיש להם!" "אתה מדבר, כמי שעל הדר ועצמה גאותו. וכי במה אתה יכול להאשים את השלשולים? בשקט ובעונה הם עשו את מלאכתם ומעולם לא נטלו שכר על חייהם הנאמנים לחובתם במחשכי האדמה. מעולם לא הוזמנו לחגיגת האביב, הכל בזו להם וטרפו אותם, ואף לא אחד חלק להם את הכבוד הראוי להם. עכשיו הם אינם, ולנו הלקח שאחרי הנזק." "נחזיר לנו את השלשולים!" קרא האשור. "זה בלתי אפשרי! המאמין אתה שלא עשיתי כל שבכחי כדי להחזיק בהם? מה הייתי לפנים, ומה אני עכשיו? מעט העלים השוכבים עדיין בתוכי הופכים רק בחלקם לאדמה, מפני שאין עוד שלשולים בתוכי. הם מצטמקים ומתקשים לעוגה שחורה, ושרשי האברש והעשבים צומחים דרכם ... זה קרקע ביצה, אתה מבין כבול גועלי. כל חיינו הירוקים ואושרנו קבורים בתוכו. בקרקע הזאת צומח רק אברש ושוב אברש. ובקרוב תתוסף עוד רעה על רעתנו. אז יתערב חול עם אדמת הביצה וקרקע נושאת עפרה, קשה כסלע. אז יבוא סוף על גבעת האשורים וסוף על כולנו." "זה לי סיפור נאה!" אמר האשור. "ברגל אחת בין כה וכה עומדים בתוך הקבר ואין עוד יותר מארבעה עלים בצמרת. הוי השלשול הזה, השלשול הזה!" "ככה זה!" הסכימה איתו האדמה. "מימנו מרבה לחשוב על הענינים האלה, כל זמן שטוב לו? מה אנחנו יודעים מאין באה התפארת ולמי לנו להודות עליה? נהיה נא ענוים!" "נצעק, נתעקש, נתנגד!" קרא האשור. "את כמובן רגילה לענותנות, כי את שוכבת ככה שטוחה לפני רגלי כול. אבל אני רגיל לעמוד זקוף וגבוה. מאות שנים ראו אותי ממרחקים ומלביים. האני אשפיל עצמי לפני תולעת עלובה? בשארית כחי אקרא בכל היער שהשלשולים ישובו ויעשו את חובתם." "שוטה זקן!" זה היה כל מה שאמרה האדמה. אבל האשור רעד וצעק בקול רם כל כך, שהצעקה נשמעה למרחק רב: "שלשול, שלשול!" אז נשרו עליו האחרונים, וכעת נגמר הכל. עוד זמן רב עמד האשור הזקן כגדם מת על פסגת הגבעה. אבל עכשיו נקראה הפסגה "גבעת אברש." זחל לבנין גן הכרוב היה מלא זחלי לבנין הכרוב, ואחד מהם היה הגדול ביותר. הוא זחל על Kaalormen הכרוב ראש כרוב אנה ואנה, יום אחר יום. הוא היה עבה ושמן וכל כך ירוק, עד שכאבו העינים מהסתכל בו. הוא זלל וזלל, שום דבר אחר לא עשה חוץ מלזלול. "שרץ מטופש!" אמר הגנן. "אתה והאחים שלך זוללים חצי מהכרוב שלי. אם לא הייתם כל כך רבים הייתי הורג אתכם." "שרץ מטופש!" נזף הזמיר, שישב בשיח היסמין. "לא איכפת לו מפרחים, משירה וממוסיקה! רק לזלול - לזלול - לזלול." "שרץ מטופש!" ציצה הסנונית שחלפה בכנפיה הארוכות והמחודדות על פני גינת הכרוב. "אין לו אפילו החוש הקטן ביותר לפיוטיות - לא חושב לעולם על זריחת השמש ואויר הקיץ. אין בו שום שמץ של

מעוף. רק לזלול - לזלול. ועל הכל הוא עוד מכוסה בשערות מגעילות, עד שאי אפשר אפילו לאכול אותו עצמו. "שרץ מטופש!" רטנה הנמלה, שעברה במרוצה ובפיה גרגיר זרע. "האינו חושב לעולם על בית ומולדת? על הילדים? על מזון לחורף? רק לזלול - לזלול - לזלול." "הו שמים רחמנים!" אמר זחל הכרוב. ויותר לא אמר לפי שעה, כל כך המום הוא היה מכל הקינטורים. אבל בעודו זולל מהכרוב הירוק העסיסי, הוא גילגל במחשבותיו את הדברים ששמע וביותר את מה שאמרה הנמלה. וכשעברה הנמלה בפעם הבאה, היו בפי הזחל דברים מוכנים בשבילה. "הי את, נמלה!" קרא. "חכי רגע והסבירי לי מה שאמרת לפני כן על הילדים. את לא יודעת שאני בעצמי ילד? ... אני זקוק רק לזמן כדי שאהיה גדול ונאה." הנמלה נעצרה תחתיה ושמטה הגרגר שהיה בפיה, כל כך מופתעת היתה. "אתה ילד?" אמרה. "ילד כארז! ממש פיל אתה - חמשים פעם גדול ממני. ואתה תהיה ילד? הייתי רוצה לדעת איך תיראה כשתהיה גדול." "אני לא יודע בדיוק", אמר הזחל כממתיק סוד. "אבל יש לי תחושה. אילו אך יכלתי לספר לך מה שאני מרגיש לפעמים בתוכי. אני בטוח לגמרי, שפעם אהיה משהו גדול - רק תתנו לי אתם זמן לגדול. אעופף על כנפים יפות מעל הגינה ... אהיה לפרפר ... רק שימי לבך, אז תראי! אני יודע מתוך חלומותי שאני קרוב משפחה שלכם האחרים וטוב בדיוק כמוכם." "אוף!" אמרה הנמלה וירקה. "זה ממש מגעיל לשמוע השטויות האלה. חלומות - תחושות? - לא, ישנו דבר שנקרא 'משפחה' ו'תל נמלים'; בזה אני מחזיקה. היה שלום, זחל-כרוב טיפש!" בזה היא רצה לדרכה, אך נעצרה מעט אחר כך ואמרה עוד פעם: "אוף!" והשמש קפחה, וזחל הכרוב השתזף בקרניה, בעוד הוא זולל את הכרוב הירוק. שעת הצהריים הגיעה, והזמיר שבשיח היסמין לא יכול לשיר עוד בחום כזה. הוא שתק ונימנם שנת צהריים. הסנונית נסקה אל על, לשאוף לה מלוא הפה אייר צח, הנמלה נשאה את ביציה הלבנות הקטנות למעלה אל השמש, והגנן ישב תחת עץ אגוז המלך הגדול ואכל ארוחת צהריים עם אשתו וילדיו. אבל זחל הלבני המשיך ללא לאות לזלול. פתאום באו הרבה הרבה נקודות שחורות קטנות באויר מעל גן הכרוב. הן ריקדו מעלה ומטה ומעלה ומטה. לבסוף הם נמצאו בדיוק למטה מעל זחל הלבני; וזה יכול לראות שהן היו חיות קטנות ונאות הנישאות על כנפיים עדינות ושקופות. "מי אתם? - מה אתם רוצים?" שאל זחל הכרוב. "אנחנו אימהות!" ענו החיות הקטנות. "ואנחנו משוטטות כדי לחפש מקום לילדים שלנו." "זה אמנם די מכובד", אמר זחל הלבני, שזכר, מה אמרה הנמלה. "אבל אני בכל זאת לא מחבב אתכן." "זה באמת עצוב", אמרו השרצרות. "כי אתה דוקא נורא מוצא חן בעינינו." ועם זה נחתו רבות מהן על גבו של זחל הכרוב. "אוי! אוי!" צעק זה. "רצח! הצילו! משטרה!" השרצרות חזרו והמריאו, אך נשארו מרחפות על כנפיהן השקופות באויר מעל זחל הלבני. "מי אתם בכלל?" הוא שאל והתפתל בכאבים. "מה עשיתי לכן, שאתן כל כך רעות אלי?" "כל אחד דואג לעצמו ולאשר לו", השיבו החיות, "עכשיו דאגנו אנחנו לילדים שלנו. שמנו, דרך אגב, צרעניות הלבני - אין זה שם יפה, אבל אין לנו טוב יותר ממנו. חוץ מזה אנחנו קרובות משפחה של הנמלים, שאתה מכיר." "משפחה זה טוב ויפה", אמר זחל לבני הכרוב ונאנח. "אבל אני לא יודע למה הכל מחרפים אותי ועוקצים אותי ולועגים לי. - מה זה היה עכשיו, מה שעשיתן אתי?" "זה יתגלה לך עוד במועד המתאים", השיבו צרעניות הלבני. "להפעם היה שלום ותודה." אז הן נסקו למרומים וחזרו והיו לנקודות שחורות קטנות ונעלמו בסוף כליל. אבל זחל הלבני נאנח אנחה עמוקה וארוכה וזלל כרוב כפליים כדי להתנחם. ואף על פי כן לא יכול להסיח דעתו מהביקור המפוקפק שפקדו. "יש לי תחושות!" אמר בקרבו. "תחושות רעות! אילו אך יכלתי למצוא לזה פשר!" אבל אחרי שחלף זמן מה, הוא התחיל למצוא לדבר פשר. הוא לא יכול עוד לשבוע בכלל. ככל שזלל יותר, כך גבר רעבונו. הוא גמא את חתיכות עלי הכרוב לתוכו, ועם כל זה לא ידע את נפשו ברוב רעב. "מה זה שוב עכשיו", הוא אמר בזעף. "זה אנחנו!" ענה מישהו בתוכו. "מה?" אמר זחל הלבני והתגלגל בתדהמה על צדו האחר. "המהלכים בי רוחות רפאים, או שמא יצאתי מדעת?" "זה אנחנו - הילדים של הצרעניות!" חזר ואמר הדבר למטה בקיבתו. בראש זחל הכרוב הסתחרר והתערבל העולם. אבל משהתאושש קימעא, הוא הבין את המצב. "זאת אומרת, הצרעניות הטילו הביצים שלהן בתוך הגוף שלי!" הוא זעק בחימה שפוכה. "ועכשיו אני נדרש כנראה לפטם את הצאצאים הזללניים שלהם?" "נכון מאד!" אמרו הצעירים. "קלעת בול. וכעת קדימה, זחל טיפש ועצלן! זלל עד שתתפקע, שאם לא כן, נאכל אותך אנחנו." ועם זה הם צבטו ונגסו כהוגן בבשר מארחם. "אוי! אוי!" צווח הזחל. "אני עכשיו - עכשיו אני תיכף!" "כן, אבל תזדרז!" אמרו הצעירים. "אנחנו כל כך רעבים, כל כך רעבים!" וזחל לבני הכרוב

זלל עוד הרבה יותר מלפני כן, אבל זה לא הושיעו. הוא לא יכול ולא יכול לשבוע, והצעירי הצרעתינות תבעו כל הזמן עוד. הנמלה, הסנונית והזמיר לגלגו עליו בכל יום, והגנן היכה על הכרוב במגרפה שלו, כל כך מרוגז היה על כל מה שהלך לאיבוד. אבל זחל הלבנין בלע הכל לתוך בטנו ודימה בנפשו שאין אף אחד בעולם שהיה לו גורל כל כך אומלל כמוהו. "לגלגו עלי אתם!" חשב הוא. "זה קל לכם. רק ראוי היה שתדעו שאני עצמי משיג את ה, אני עמל - הריווח כולו מקבלים צעירי ההצרעתינות." הוא זלל וזלל עד ייאוש. לבסוף לא יכול עוד לשאת את חייו. כל היום הוא יכול לחוש, איך הצרעתינות חימרו בתוכו. בייאוש הוא התגלגל סביבו על עלה הכרוב והתפתל והתכווץ וזעק לעזרה. "מוטב שתאכלו אותי מיד כולי!" צעק. "יותר טוב שתתנו לי למות מיד - אני כבר לא יכול לסבול את החיים." "פאהא!" צחקו בתוכו הצעירים ונשתנקו ברוב עונג. "זה לא כל כך פשוט. כשיבוא הזמן, אכול תיאכל - על זה אתה יכול לסמוך; אבל לעת עתה עליך רק לשתוק ולאכול." בכל יום שחלף גדלו הצעירים יותר ויותר ותבעו עוד יותר מזון. כשלא יכלו עוד לשבוע ממה שזחל הכרוב אכל, הם התחילו לנגוס משני גושי שומן גדולים שצבר הזחל בימיו הטובים, לפני שבאו הצרעתינות. אלה נועדו להיות לו לכנפים ולרגלים, לכשתהיה לפרפר; וכשהרגיש כי הם נעלמו, הוא בכה בדמעות שליש. "הו חלומותי היפים!" אמר. "מעתה לעולם לא אהיה לפרפר, לעולם לא אעופף בשמש על פני כל הגינה." "הרי תמיד אמרתי לך שזה היה שטות עם הפרפרן!" אמרה הנמלה, שעברה בדרכה בדיוק אז. "שמעי", אמר זחל הכרוב, "אם יש לך לב בקרבך, עזרי לי, נמלה." ואז הוא סיפר על אסונו. הסנונית והזמיר באו והאזינו, וזחל הלבנין התחנן אליהם שיושיטו לו עצה ועזרה. "אני הרי שייך אליכם", אמר לבסוף. "האמינו לי, אני מרגיש את זה. אם רק ינתנו לי זמן ומנוחה, יצא ממני משהו יפה - - פרפר. הרגשתי את זה עוד משהייתי קטן-קטן." הסנונית והזמיר הביטו זה בזה והנידו ראשיהם. אבל הנמלה, שהיתה החכמה בכל השלשה, הנהנה בכובד ראש, ואחר כך אמרה: "זה עם המשפחה, יתכן שהוא אמת. באופן כלשהו. הרי כולנו בני אדם, כפי שהגנן אומר. אבל זה עם הפרפר, זה בודאי רק דמיון. צר לי עליך, באמת, צר לי, אבל לעזור לך אינני יכולה. אתה מוכרח לשאת את גורלך בסבלנות!" "אני לא יכול לשאת אותו!" צעק הזחל. "אני מת מזה. חשבו על הפרפרים - האין הם יצורים נפלאים ונהדרים? אין זה מענג אתכם להסתכל בהם? עזרו לי, שמעתם! אם אני מת, מת פרפר. רק שערו בנפשכם שיום אחד לא יהיו עוד פרפרים בעולם?" "נו", השיבה הנמלה בשלוחה, "מה שנוגע לזה, העולם עודנו עומד, גם אם אתה צודק. פה יש מספיק זחלי לבנין בגן, ואם אתם באמת ילדי פרפרים, ישארו מהם די הצורך, גם אם ילכו כמה אחדים. - חוץ מזה, אין לי זמן להתעסק בתעלולי שוטים. אם רצונך לשמוע מה דעתי באמת, אז היא זאת, שאמך לא היטיבה לדאוג לך, מאחר שככה נפלת ביד הצרעתינות. וכעת ארוץ הביתה ואדאג לילדים המופקדים לטיפול. היה שלום!" אז הלכה הנמלה. הזמיר עף אל השיח וחילל את שיריו לאויר הערב הענוג, שהכל יוכלו להאזין ולהתפעל ממנו, והסנונית המריאה ונסקה גבוה אל על ובישרה מזג אויר נאה ליום המחרת. אבל הזחל התפתל בשפלות נפש על גבי עלה הכרוב שלו וזלל. - "דומני שאנחנו נעשים יותר מדי פה בפנים", אמר אחד הצרעתינים הצעירים בבוקר. "אין לי אויר לנשימה." "לזה יש עצה", אמר אחד האחרים. "ננקב חור בצינור הנשימה של הפונדקאי שלנו, אז נוכל לנשום יותר טוב. אבל שים לב שיישאר לו משהו, שאם לא כן, אנחנו מסתכנים שהוא ילך וייחנק לפני הזמן." אמרו ועשו. אבל זחל לבנין הכרוב צרח יותר חזק מאי פעם: "אויר, אויר! אתם רוצים שאיחנק?" "לא, זה לא", ענו הצעירים. "אבל זה טוב בשבילך שתלמד להסתפק במועט. רק תחזור ותתנפל על הכרוב!" "עכשיו אני לא יכול יותר!" אמר זחל הלבנין בוקר אחד. "עכשיו זה גם יכול להיות מספיק", אמרו צעירי הצרעתינות. בערב הם זללו את השארית האחרונה של הפונדקאי שלהם. רק העור נותר מזחל הכרוב המת. הוא התיבש והתכווץ ונשאר מונח סביב הצעירים, שהתעטפו בו כמו בפרוה רכה. ביום יפה אחד הם פרחו. שרצצים נאים היו, עם כנפיים קלות ושקופות, כמו שהיו להוריהם. "הידד!" הם צעקו. "עכשיו העיקר למצוא זחל לבנין בשביל הילדים שלנו. כל אחד דואג לשלו, ככה מסודר הטבע. מה בכך, אם זה עולה בחייו של הזה או ההוא. אנחנו המשטרה של הטבע - אנחנו מפקחים שהדברים ישארו מאוזנים. הלא יהיה זה בלתי נסבל, אילו העולם היה מלא זחלי לבנין הכרוב?" "או מלא צרעתינים!" צייצה הסנונית ובלעה מהם בו ברגע מלוא הפה. הדבקון בחוץ, לפני משוכת הגינה של היערן, עמד עץ תפוחי בר בענפיו המעוקמים ובפירותיו החמוצים כחומץ. לפנים הוא היה מוקף סביב סבך קוצני. אבל שיחי הקוצים נבלו ונרקבו, וכעת עמד עץ התפוחים לגמרי לבדו על קרחת יער קטנה המצומחת בעשב ירוק. זקן

היה, מכוער וקטן. גובהו הספיק בדיוק כדי להביט מעבר למשוכת האילסר לתוך הגינה אל עצי תפוחי הגראבנשטיין והרנטות המוזהבות, שפירותיהם הגדולים בהקו בשמש הסתיו באדום ובצהוב, ושנראו הרבה, הרבה יותר אציליים מעץ תפוחי הבר. בכל בוקר רץ כלבו הזקן של היערן סביב משוכת הגינה, כדי לשאוב מעט אויר צח וכדי להניע מעט את אבריו הזקנים. מפיו כבר נשרו כל השניים, ורק אחת מעיניו ראתה עוד. ליד עץ תפוחי הבר הוא נעמד תמיד והתחכך בגזעו. "בגלל הפרעושים", אמר הכלב. "בבקשה!" השיב עץ התפוחים בידידות. "תרגיש בנוח. הרי אנחנו מכירים כבר מאז שהיית כלבלבון שובב ועשית היכרות עם השוט של היערן, אם לא רצית לשמוע בקולו. לעונג הוא לי תמיד לגמול חסד עם ידיד ותיק. ודרך אגב, הלא יש לך די עצי תפוחים יותר קרובים אליך ... שם בפנים בגינה. למה אתה לא מתחכך באלה?" "כבוד למי שראוי לכבוד!" אמר הכלב. "עצי התפוחים האמיתיים אפשר שהם טובים למדי למטרותיהם שלהם, אבל אתה טוב בשבילי ... אתה מחוספס כזה." "אני הוא עץ התפוח האמיתי!" ענה זה, נעלב. "אלה שם בפנים הם יצורים בעלי מום שבני האדם גידלו להם. הם צומחים במקומות שהיערן הציב אותם, והם מניחים לו לגנוב מעליהם את הפירות ברגע שמתחשק לו. אני גדלתי פרא, ואני אדון לעצמי!" הכלב התחכך וניענע ראשו הזקן והנבון. "גם אתה, מוטב אילו באת בשרות האדם, ידידי", אמר. "שם אתה בידיים טובות. ואחרת מה יהיה על בחורים זקנים כאלה כמוך וכמוני? כמובן אתה חייב לעשות מה שדורשים ממך, אבל כנגד זה אתה גם מקבל מה שאתה צריך." "משם אולי קיבלת גם את הפרעושים שלך?" לעג עץ התפוח. אבל הכלב כבר המשיך במרוצתו וחזר לחצר, ולא שמע עוד מה שאמר העץ. מיד אחר כך בא שחרור והתישב על אחד הענפים העבים ביותר של העץ. הוא חבט בכנפיו וקינח מקורו בסעיף אחד. "היה טעים?" שאל עץ התפוח. שכן הוא ידע שכך הוא מנהג השחרור אחרי אכילתו תמיד, והוא היה עץ מנומס, כל עוד לא העליבו אותו. "תודה!" ענה השחרור והוסיף לחכך את מקורו. "הרבה עבודה יש לך היום!" העיר העץ. "אוהו! למקור שלי נדבק גלעין", אמר השחרור. "הוא יושב שם כמרותך; ואני לא מצליח להתפטר ממנו, כמה שאני משפשף." "מה זה היה שאכלת?" "ענבות לבנות נהדרות. מימי עוד לא טעמתי משהו כל כך משובח - ובענבים אני מבין, כמו שאתה יודע. זה היה רחוק מאד מאד מפה, ועכשיו התעופפתי יום וחצי עם הגלעין המטופש הזה. כל הזמן אני מנסה להוריד אותו ... אה! סוף סוף! ... עכשיו זה ירד. אבל זה דבוק עכשיו עליך, עץ תפוח-בר זקן. מזה לא תתפטר לעולמים!" "הנח לו!" השיב עץ התפוח בעליצות. "ואל תדאג! כשיתחילו הגשמים והרוחות, הוא יתנדף לו כבר." השחרור עף לדרכו, ועץ תפוח הבר עמד שקוע בהרהוריו, ועל ענפו הגלעין, בערב ירד גשם זלעפות, והגלעין החליק אט אט במורד הענף הרטוב, עד שנתלה בצד התחתון. עכשיו הוא יפול! חשב העץ. אבל הגלעין לא נפל. בלילה התחוללה סערה איומה, וכל העצים התכופפו באנקות. בגינת היערן נשרו תפוחי הגראבנשטיין, הרנטות המוזהבות ותפוחי היונים כמלוא סלים וקופות. אבל הגלעין נשאר דבוק במקום שאליו הגיע. הלא משונה זה! חשב עץ תפוח הבר. וכשבא הכלב במרוצת הבוקר שלו, סיפר לו העץ על החפץ המוזר. "אי זה מין דבר זה יכול להיות?" שאל. "בטח פרעוש", אמר הכלב והתחכך. "אלה אף פעם לא עוזבים אותך. הוא מקפץ עליך? הוא נושך?" "זה לא", השיב עץ התפוח. "אתמול בלילה הוא התגלץ לאט לאט לצד השני של הענף שלי, בעצם הוא לא מפריע לי." "אז זה לא פרעוש!" קבע הכלב. הסתיו התקדם, וכל התפוחים הטובים שבגן נקטפו ונאכלו או נשמרו. לעץ תפוח הבר לא שת איש לבו. פירותיו הושארו על ענפיו, עד שהם נשרו מאליהם על הארץ; שם הם שכבו ונרקבו. אבל העץ היה מרוצה בכך. הוא ידע, שיצמחו מהם הרבה עצי תפוחי בר קטנים, והרי לשם כך גידל העץ את פירותיו. אז בא החורף ועמו קפאון ושלג. הכלב הזקן שכב כל היום בחדר מחתח לתנור. אבל עץ תפוח הבר עמד בחוץ בשלג, ומתחת לענף עדיין ישב הגלעין המוזר. כשחזר האביב, בא יום אחד הכלב במרוצתו סביב המשוכה. הוא נע לאט יותר מבשנה הקודמת והתעוור בינתיים גם בעינו האחרת כמעט לגמרי. אבל הוא בכל זאת מצא את הדרך לעץ התפוח והתחכך בו בעוז כזה, שניכר עד כמה מציקים לו הפרעושים. "הכל כמו שהיה, כלב?" "כן, עץ תפוח ... גם אצלך?" "עכשיו תשמע", אמר העץ. "אתה עוד זוכר את הגלעין שהביא לי השחרור, לא? שים לב ... לא מזמן התחלתי להרגיש במקום שהוא ישב בו מין עיקצוץ, גירוד, ונימלול." "אז זה בכל זאת פרעוש!" אמר הכלב. "תשמע! זאת היתה הרגשה מעצבנת מאד. ואז התנפח לי הענף באותו מקום ... "זה פרעוש, זה פרעוש!" קרא הכלב. "בלי שום ספק. רק תתחכך בי, עץ תפוח זקן! זה הדבר היחיד שמקל קצת על ההרגשה; וזה רק הוגן שאחזיר לך מקצת הטובה

שלך." "איך נראה פרעוש?" שאל עץ התפוח. "אהה!" ענה הכלב והתחכך. "בעצם, טיפוס כזה אף פעם לא נותן לך זמן להתבונן בו כראוי." "יש לו עלים ירוקים?" "לא שאני יודע." "הסתכל רגע פה!" ביקש העץ. "שם ... בענף התחתון שלי ... בדיוק מעל הראש שלך ... זה פרעוש?" הכלב הזקן נעמד על רגליו האחוריות ומיצמץ אל על בעיניו הטרוטות. "אני לא רואה כל כך רחוק", אמר. "אבל גם הפרעושים על הזנב שלי אף פעם לא הצלחתי לראות, אז זה לא אומר כלום." עם זה הוא המשיך בדרכו. אבל אחרי כמה רגעים נשמע על ענף עץ התפוח קול דקיק: "אני אינני פרעוש. אני הדבקון." "עכשיו אני חכם כמו שהייתי", אמר עץ התפוח. "אני צמח כמוך", הסביר הקול. "אני אהיה לשיח ... עם שרשים, ענפים, פרחים ועלים." "אם כן מדוע אינך צומח על האדמה כמו כולנו?" שאל עץ תפוח הבר. "זה נגד הטבע שלי", השיב הדבקון. "אם כך, זה טבע רע", אמר עץ התפוח והתנער בזעם, עד שנשרו מפרחיו הלבנים ארצה. "כי זה אני מבין עכשיו, שאני אמור להזין אותך העצלן." "תודה רבה לך ... אם תיאות בטובך! השרשים שלי כבר יושבים בך חזק וגדלים מיום ליום ... עוד מעט אוציא פרחים ירוקים קטנים ... הם אמנם לא משהו מיוחד, אבל אז באים הפירות, ענבות לבנות, עסיסיות, נהדרות ... השחרור ממש משתגע אחריהן." "השחרור הוא עוף נחמד מאד", ענה עץ התפוח, "אבל אם הוא רוצה לאכול אצלי משהו, עומדים לרשותו התפוחים שלי." "רק אל תחשוב שאני מגדל את הענבות שלי בשביל השחרור", העיר הדבקון. "בתוך הענבה יש גלעין, ובגלעין הזה נמצא הזרע שלי. הגלעין כל כך דביק, שהוא נצמד למקור של השחרור שאוכל את הענבה, ולא יורד משם עד שהוא מקנח אותו בענף של איזה עץ תפוח זקן ויפה, שיהיה אומן לילד שלי, כמו שאתה בשבילי." "הרי לנו משפחה הגונה!" קרא עץ התפוח. "כלום אינך מתבייש לחיות על חשבון אחרים? וכלום אינך יכול להשליך זרעך על הארץ, כמו שעושה אחד כמוני, ולהניח לו להסתדר לבד?" "לא", אמר הדבקון, "זה אינני יכול. אבל אין טעם לנסות להסביר לך את זה. דבק בי משהו אפל, משהו אצילי, שמרומם אותי למעלה מעל שאר הצמחים. בני האדם מבינים את זה. הם המציאו עלי אגדות ושירים יפים ומוזרים ... תאר לך, באנגליה לא יכולים בכלל לחגוג את עיד אל פגר בלעדי. הם תולים אחד הענפים שלי מתחת לתקרה. ואז, כשהם רוקדים, אם הם עוברים מתחת לענף, מותר להם להתנשק." "פא!" נהם עץ תפוח הבר. "לא שוה להשחית על זה דיבורים! בכל הסביבה פה אין זוג מאוהבים אחד שלא ישב בצלי והתנשק!" "עדוין אינך מבין מהו הדבר האצילי, ידידי היקר", השכיל אותו הדבקון. "זוגות יכולים כמובן להתנשק בכל מקום שהם רוצים. אבל מי שרוקדים תחת ענף הדבקון, חייבים להתנשק ... גם אם הם לא זוג בכלל." "איזה מין מנהגים של חוצלארץ! אבל במקום שנמצא אחד כמוך, כנראה אין לצפות למשהו יותר טוב. אני מקוה שלפחות החורף יקפיא ויחסל אותך." "זה הוא בודאי לא יעשה! כשהעלים שלך יבלו וינשרו לארץ, ואתה תעמוד בשלג בענפיך הערומים, אז יהיו הענפים שלי רעננים וירוקים כמו תמיד. אני ירוק בקיץ ובחורף, עליך לדעת." עץ תפוח הבר היה כל כך כעוס, עד שלא ידע כלל מה יענה. אבל כשהכלב בא לבקרו ביום המחרת, סיפר לו העץ הכול. "אז זה בכל זאת פרעוש", אמר הכלב הזקן. "לפחות במובן מסוים. אתה צריך לנסות להתפטר ממנו בחיכוך. זה הדבר היחיד שיוכל לעזור." "אבל אני אינני כלב, שאוכל להתרוצץ ולהתחכך", אמר עץ התפוח. "בתור עץ מהוגן זה מר למדי בשבילי שאני חייב לסבול דבר כזה לעת זיקנה." "אל תתרגז יותר מדי!" הוכיח אותו הדבקון. "מי יודע אם לא תראה פעם נחת ממני." בקיץ הבא בא פרופסור זקן, על אפו משקפיים ועל גבו תוף ירוק ענקי לאיסוף צמחים, וטייל ביער. הוא התישב תחת עץ תפוח הבר, כדי לסעוד פת שחרית; בתוך זה הוא שקע במחשבות, השעין ראשו בגזע העץ ונשא עיניו אל העלוה. פתאום הוא ניתר ממקומו, הכריך נשמט מידו, והוא חידד מבטו לעבר הדבקון. הוא הסיר משקפיו, ניקה את הזגוגיות בממחטתו, חזר והרכיבם על אפו ושוב נעץ עיניו למעלה. אז הוא רץ לבית היערן והביא את היערן הזקן. "תראה את העץ הזה!" התלהב הפרופסור. "זהו העץ הכי מעניין בכל היער כולו!" "זה?" התפלא היערן. "זה רק עץ תפוח-בר זקן. בא תראה את עצי התפוחים בגינה שלי!" "אין לי כל ענין בתפוחים שלך", אמר הפרופסור. "העץ הזה לעומת זאת מעניין אותי, מפני שצומח עליו דבקון. עליך לדעת, שהדבקון הוא צמח נדיר מאד בארצנו. לכן חייבים מיד להקיף את העץ בגדר ולהגן עליו מפני נזק. כי אם ימות העץ, ימות גם הדבקון." וכך נעשה. עץ תפוח הבר הזקן גודר. הפרופסור כתב מאמר בעיתון על תגליתו; וכל האנשים שהזדמנו לסביבה סרו לפקוד את עץ התפוח והדבקון. "מה אתה אומר עכשיו?" שאל הדבקון. "אסופי היקר והחביב שלי!" אמר העץ. "אם מתחשק לך עוד משהו, רק תגיד לי!" וכשיצא

כלבו הזקן של היערן ורצה להתחכך כרגיל בגזע העץ, הוא נעמד בתמהון ובהה בעינו האחת העיוורת למחצה אל הגדר. "לך לגינה והתחכך בעצי התפוחים האמיתיים", אמר בנימה אצילית עץ תפוח הבר. "אני נושא דבקון על ענפי, וחייבים לגשת אלי רק בשיא העדינות. אם אני מת, מת גם הדבקון, אתה מבין. כתבו עלי בעיתון! אני העץ הכי חשוב בכל היער כולו!" "הוהו, ועוד כמה שאתה עמוק בלב היער, באמצע קרחת מוריקה, עמד Gøgen חשוב!" רטן הכלב וחזר הביתה. הקוקיה אטד גדול וזקן, ובתוכו בנו החנקנים קן. ביום הראשון במאי שבו זרחה השמש כהוגן נגמר הקן, ואחרי שישבו זמן מה ושוחחו על הענין, הטילה הגברת חנקנית שלש ביצים נאות. "אוף", אמרה ונאנחה עמוקות ככל שיכול חנקן להיאנח. "עכשיו נגמרו הנעורים ושגיונותיהם. מתחילים ברצינות החיים האמיתיים." בעלה ניחם אותה כמיטב היכולת, אבל היא נשכבה מצוברחת על הביצים ולא רצתה לשמוע ממנו כלום. "הגברים מברברים איך שהם מבינים", היא אמרה. "צריכים הייתם לנסות פעם בעצמכם, אבל אתם מנדבים לנו אמרות שפר מסוכרות ומניחים לנו לרבוץ על הביצים. ועכשיו אל תשב שם עם פרצוף כזה מאוהב. זה לא מתאים לך וזה מעצבן אותי! מוטב שתזדרז לך ותתפוש לי איזה זבוב שמן!" צווחה על בעלה. בערב היא היתה מחוץ לעורה מרוב ריתחה. "אילו ידעתי מה שאני יודעת עכשיו, לא הייתי מתחתנת, ואפילו היית שר עוד הרבה יותר מתוק!" צרחה. "אני לא סובלת את זה! אני לא סובלת את זה! עכשיו אני עף לי מפה!" החנקן הקשיב לה בשיון נפש. היה לו אותו סיפור עם נשיו האחרות - כי החנקן לוקח אשה חדשה בכל אביב - וידע שזה יעבור. "את יכולה בהחלט עוד לצאת היום לטיול קצר", הציע. "אבל אז את חייבת גם כן לרבוץ באמת בלי נוד וניע במשך כל הזמן הנותר, או שלא יצאו לעד ולעולם גוזלים מתוך הביצים. אשתי הקודמת - " "הלא תפטור אותי מלשמוע על הנקבה ההיא!" היא צרחה. בו ברגע המריאה אל על, והחנקן נחפז בעקבותיה, כדי להשגיח שלא יקרה לה משהו, כל כך רותחת היתה. אבל מיד משהתרחקו משם, ישב שם עוף אחר אצל הקן ונעץ בו עינו. הוא היה הרבה יותר גדול מהחנקן וכולו אפור-חום עם כתמים בהירים על חזהו וגחונו. בפה היתה לו ביצה אחת, ואותה הניח בזהירות בצד האחרות. היא לא היתה גדולה מהן ודומה להן בדיוק. עוד רגע אחד השתהתה הציפור הזרה והביטה בעיניים עצובות בקן הקטן והחם שבו הניחה ביצתה. אחר כך נשאה כנפיה וטסה מעבר לחלקת העשב אל תוך היער. על עץ גבוה ישב בעלה והמתין לה. "המצאת מקום טוב לביצה?" שאל. "כן", אמרה היא. "שמתי אותה אצל החנקנים בסבך האטד שם בחלקת העשב. הם בריות מהוגנות; הם יהיו טובים לילד שלנו." "אז אין אנחנו יכולים לעשות יותר", אמר הוא. "קוק, קוק!" ואז הם עפו שניהם. כשחזרו החנקנים הביתה, הם לא הרגישו שהיו שם ארבע ביצים במקום שלש. ראשית כל אף אחד מהם לא היה חזק במיוחד בחשבון, וחוף מזה השתפר עכשיו מצב רוחה של הגברת. היא נשכבה רגועה ושלוה על הביצים, ובעלה הטיב קולו בזמר שנשמע בכל היער. ארבעה עשר יום היא רבצה בסבלנות ודגרה, בעוד בעלה משוטט וצד פרפרים וזחלים וזבובים. הוא נעץ אותם על הקוצים בסמוך לקן, כך שהיא יכלה לקפוץ שמה ולחטוף אותם ולהיות בחזרה בין רגע. "אתה בכל זאת בחור טוב", אמרה וזיכתה אותו בהנד ראש אוהד. "אבל הלא סוף סוף זה צודק והוגן, שאתה דואג קצת לצרכים שלי, מאחר שאלה הביצים שלך שאני רובצת עליהן." בבוקר היום החמשה עשר נבקעו קליפות הביצים, וארבעה גוזלים ערומים שכבו שם ופערו מקוריהם הרחבים והצהובים. אבא חנקן בחנם בקפידה. "הרי אין להם עיניים וגם לא מקורים הראויים לשמם!" אמר. "אבל זה, אני מניח, עוד יבוא." "כמה שהם חמודים!" אמרה הגברת חנקנית. בעלה ישב בצד הבעה קונדסית ושרק. "ואת לא רצית להדגיר אותם בכלל!" אמר. "שטויות", נעלבה אשתו, "זה מעולם לא אמרתי. ואתה, מוטב שתביא לילדים המיסכנים שלך אוכל במקום לשבת שם ולצייץ הערות. הם פוערים את מקוריהם כל כך עד שאני יכולה להסתכל להם עד למטה לתוך הקיבות הקטנות המתוקות שלהם." והחנקן עף וחזר ושוב יצא כל היום הארוך כולו וימים רבים וארוכים אחריו. בכל פעם שהוא בא עם אוכל, פערו והרחיבו הגוזלים מקוריהם; נראה כאילו אינם יכולים לשבוע לעולם. אבל הארבעה לא היו כולם שוים ברעבתנותם. אחד הגוזלים היה זללן עוד הרבה יותר מהאחרים, אבל הוא גם גדל הרבה יותר מהר. "זה יהיה חנקן לתפארת", אמר האב בגאווה וליטף גבו במקורו. "אל לך להפלות בין הילדים שלך", השיבה האם בחומרה. "בעיני דוקא הקטן הוא המתוק ביותר." ערב אחד ישב החנקן תשוש ורצוץ נפש על יד אשתו, שרבצה על הקן כדי לשמור את הקטנים חמים. "זה לא פשוט, כשיש לך משפחה גדולה", אמר. "הרי רוצים להיראות מסודרים, אבל אין אף פעם זמן לסדר את ההופעה,

ונדמה לי שעבר כבר נצח משניסיתי בפעם האחרונה איזה טרילילי קטן. וגם הזמנים נעשים רעים יותר ויותר. פרפרים כבר כמעט אין למצוא עוד, והבוקר חטפו לי הפרושים פעמיים זחלים נהדרים מלפני המקור. בסוף עוד תצטרכי לעזור לי. ציפור עניה כמוני לא יכולה להרשות לעצמה להשאיר את האשה בבית להתגנדר. "הילדים שלך אתה קורא להתגנדר?" שאלה היא. "חוץ מזה, אתה לא צריך להתרתח כל כך. עכשיו יש לכל האברעה פלומה לעורם; אז הם יכולים בשקט לשכב לבדם בחום הזה. מהבוקר מחר אעזור לך." מעתה שטו שני החנקנים יחדיו ביער ועמלו בכל כחם להשיג טרף למשפחה. אבל ככל שהרבו להביא ציד הביתה, הצעירים לא פסקו מפעור מקוריהם, מצעוק ומדחוף זה את זה כדי לקבל כל אחד בעצמו את החתיכה הגדולה ביותר. יום אחד בצהריים, כשההורים באו הביתה במקורים מלאים אוכל, רגש הקן במהומה רבתי. הילדים האריכו צוואריהם כמו שלא האריכום מעולם וצרחו בערבוביא. "אחד ידבר, שיהיה אפשר להבין אתכם", אמרה הגברת חנקנית. "מה קרה?" בסוף התברר לה שהגוזל הגדול דחף אחד מהקטנים החוצה מהקן. זה שכב למטה בעשב וציץ צווחות אומללות, ואז בא השועל וטרף אותו. "הוא התחיל ראשון להרביץ", אמר הגוזל הגדול. "אני לא עשיתי לו כלום. אני לא אשם שהוא נפל החוצה." "אני אראה לך!" צעק החנקן בזעם ועט על הצעיר. אבל אשתו ניקרה בעורפו ונזפה בו חמורות. "התבייש לך, להתרתח ככה? אתה רוצה להתעלל בילד התמים? שלא תעיז לגעת בו! הרי אתה יכול להבין שהוא לא אשם בזה." ואחרי שבכו קצת על הילד המת, הם עפו להביא עוד אוכל. כמעט שכחו את הילד שאבד להם; כי שלשת הנותרים בחיים פיתחו תיאבון כל כך מחריד עד כי ההורים היו לעתים קרובים להתיאש. הגדול המשיך לגדול והיה כבר כפול בגודלו משני האחרים, ואלה התלוננו שהוא דוחק אותם בקן וחוטף מהם את האוכל. "אתם חייבים להסתדר בשלום, עד שתדעו לדאוג לעצמכם", אמרה אמא חנקנית. "אילו אך כבר הגיעו לפרקם והיו ביחד איתנו בדרך לארצות החמות", אמר אבא חנקן בדאגה. שבוע חלף, ודבר נוסף אירע שהסב לחנקנים צער גדול. יום אחד, כשחזרו הביתה, היה שם רק הגוזל הגדול בקן. "איפה אחיך?" צווחה האם בבעתה. "זה לא אשמתי!" ציץ הגוזל. "הם נפלו מתוך הקן. אני באמת לא אשם! אני רק הסתובבתי מעט, ואז נפל האחד, ואז נבהלתי כל כך, שנתקלתי בשני, שהוא גם כן נפל החוצה. אני באמת לא אשם. ואז בא השועל ואכל אותם." שני המבוגרים ישבו ובכו, כאילו מכים במ בשוטים. "בנינו את הקן קטן מדי", אמר לבסוף החנקן. "אבל מאיפה יכולתי לדעת שאקבל ילדה כל כך גדולה. הרי היא גדלה באופן ממש מחריד." "היית צריך לרדות בה בעוד מועד", אמרה אמא חנקנית. "הוי, ילדי המיסכנים, הקטנים, המתוקים!" "לו תישאר לנו עכשיו לפחות האחרונה", אמר החנקן. "עכשיו תהי ילדה טובה וזכרי שאין לנו אחרים לבד ממך." זאת הבטיחה הצעירה, ואז היא זללה את כל הטרף שהביאו ההורים. "עוד אוכל! עוד אוכל!" צעקה. "אני כל כך רעבה, כל כך רעבה!" והחנקנים יצאו דחופים למצוא משהו בשבילה. עכשיו הם הביאו עוד יותר מזון מלפני כן, כשהיו עוד כל הילדים בחיים. אבל הגוזלה לא יכלה לעולם לקבל די. היא גדלה וגדלה והיתה בסוף כל כך גדולה, עד שלא יכלה עוד להיות בקן. אז היא טיפסה החוצה והתישבה על סעיף אחד בצידו. "שמו שמים, ילדה!" צעקה אמא חנקנית, כשבאה אל הקן וראתה אותה יושבת שם. "בסוף תפלי למטה ותשברי לך את המפרקת!" "תמיד את נוזפת בי", אמרה הצעירה במרירות. "לא יכולתי עוד להיות שם בפנים. כל דבר אני עושה לא נכון ואני בכלל לא אשמה. הלואי שהייתי מתה. יש לך אוכל?" שני המבוגרים עזרו לה בזהירות לרדת לקרקע והורו לה להתחבא היטב בעשב ולא לצעוק, שלא ישמע אותה השועל. הם הביאו לה אוכל יותר ממאה פעמים בכל יום, והיא המשיכה עוד לגדול. ברבות הימים צמחו לה נוצות בכנפיה ובזנבה, עד שיכלה לעופף לכל רוחב חלקת העשב, וההורים נאלצות פעמים רבות נאלצו לחפש ולקרוא אחריה, כשבאו עם טרף. היה זה מראה משונה מאד, כשהשלשה ישבו ביחד; כי כעת היתה הצעירה גדולה כפליים מהחנקנים, כך שהיתה צריכה לשכב על הבטן, כדי שיוכלו לתחוב לה את האוכל בפה. וגם צבעה היה חום אפרפר, עם כתמים בהירים בחזה ובגחון. החנקן ישב לפעמים והסתכל בה ממושכות. "אינה דומה למשפחה", אמר לאשתו, שישבה ונימנמה, כל כך עייפה היתה. "אנחנו לא כל כך גדולים, וגם אין לנו הצבע הזה." בוקר אחד תפשה הצעירה זחל גדול, שעיר וגועלי, שהיה זוחל בדשא. "פלטי אותו! פלטי אותו!" צעקה האם. "הוא רעיל! את יכולה למות מזה!" "כאלה אני אוכלת הרבה פעמים", השיבה הצעירה בשוין נפש. "הם לא עושים לי כלום, וממה שאתם נותנים לי אני לא יכולה לשבוע." "חנקן מוזר!" אמר האב במנוד ראש. "זה לא חנקן בכלל", היה שם אחד

שאמר, קרובמאד. הוא נשא עיניו וראה גדרונית אחת זקנה שישבה והתנדנדה על אחד הסעיפים. "זה לא מה?" שאל. "זה לא חנקן", אמרה היא שוב. "זה לא חנקן? וכי לא אשתי עצמה הטילה את הביצה בקיננו, וכי לא גידלנו אותה ביושר ביחד עם אחיה שהם עכשיו מתים?" "הם מתים?" שאלה הגדרונית הזקנה. "אכן, ככה זה קורה. זה הסיפור הישן, וחופץ מזה גם סיפור מכוער מאד." "הבי אשמע את הסיפור", אמר החנקן, פרח והתישב על יד הגדרונית. אשתו באה גם היא, והצעירה ירדה למטה בעשב והאזינה. "זה מסופר במהרה", אמרה הגדרונית. "אבל טוב יהיה אם ישמעו אותו רבים ככל שאפשר. טוב לבני הנעורים להקשיב לזקנים." אז היא צעקה, ככל שיכלה בקולה הדקיק, ומכל העברים התעופפו ובאו המון גדרונים וחנקנים וזרעיות וחרפיים וחוחיות ושאר ציפורים קטנות. הם נחתו בשיחים סביב הגדרונית ועשו אזניהם כאפרכסות. "הלא מכירים אתם עוף אחד גדול ואפור שמרחרח לפעמים סביב הקנים שלנו?" שאלה הזקנה. "אני מכירה אותו היטב, זה הנץ!" אמרה חוחית אחת צעירה, שידעה וסיפרה תמיד הכל. "לא, חכמולוגית!" ענתה הגדרונית. "הלואי שצדקת. זה היה הרבה יותר טוב בשבילנו, כי ככה היינו נאכלים ובזה סוף פסוק. הנץ חוטף אותנו בשביל גוזליו, כמו שאנחנו תופשים זבובים וזחלים לצעירים שלנו. זה משחק הוגן, וזה דרכו של עולם, ונגד זה אין מה לומר, אף על פי שזה מצער בשביל מי שנטרף. - העוף שעליו אני מספרת שמו קוקיה. הוא נראה כמו הנץ בערך, אבל הוא איננו כמוהו שודד נועז ובכלל לא ציפור מכובדת המשיגה אוכל לילדיה. זהו טיפוס ערמומי ועצלן שלא עושה כלום חוץ מלהתעופף לו ביער ולהשתחף ולומר קוק-קוק. אל תחשבו שהוא בונה קן כמונו הציפורים האחרים ההגונים. מעולם הוא השכיב קש על קש. מעולם לא רבצה הקוקיה על ביצה, מעולם לא שמרה את גוזליה חמים בלילות הקרים, מעולם לא תחבה זבוב אחד במקורם הקטן והצהוב." "מה את שחה!" אמרה הגברת חנקנית. "אז מה היא עושה?" "כן - את לא יודעת את זה, מיסכנה!" השיבה הגדרונית. "אבל ידוע תדעי. מיד אחרי שהקוקיה הנקבה מטילה ביצה, היא לוקחת אותה במקורה ונושאת אותה לקן של זוג ציפורים מהוגן. אז מדגירים אותה השנים ומאכילים את הגוזל עם ילדיהם שלהם. הם אינם יודעים, כמה טוב הם יעשו לו, הם שוחקים עצמם לאבק, כדי להביא אוכל למפלצת הגדולה. ויודעים אתם, איזו תודה הם קוצרים על אהבתם? כן - ילד הקוקיה חוטף את האוכל מילדיהם שלהם, ואחרי שהוא גדל מספיק בשביל זה, הוא דוחף אותם החוצה מהקן, כדי שיהיה לו עצמו יותר נוח שם. - הנה לכם הסיפור." הציפורים הקטנות ישבו ורטטו על הענפים. החנקנים פערו עיניהם באלם אל מול הגדרונית, וכל נוצותיהם סמרו בחרדה. "הביטו בשני אלה שם!" אמרה הגדרונית והחותה לעברם במקורה. "להם היה גוזל קוקיה באומנה הקיץ. ראו, איך הם רזים וממורטטים. שאלו אותם מה היה על ילדיהם הקטנים שלהם. אבל אם רצונכם לראות את הילדה המאומצת הרעה שלהם, אז היא יושבת שם למטה בדשא ופורעת את לועה הרעבתן." כל הציפורים הסתכלו למטה בצעירה והקימו צעקה רמה. "ילדת קוקיה! ילדת קוקיה!" זאת רצה מעט קדימה אל חלקת העשב, הסתובבה וצעקה: "לא נכון! זה לא נכון! אני לא רעה וגם לא כפוית טובה!" אבל הציפורים עפו אחריה וביקשו לנקרה למוות. בראש הלהקה היתה החוחית הצעירה, שצווחה חזק יותר מכל השאר. אחרונים באו שני החנקנים, שלבם נשבר בקרבם על מה ששמעו, אך התחננו שלא יעשה דבר לצעירה. "הלא הוא היחידה שיש לנו!" אמרה אמא חנקנית. "ואני הדגרת את הפילה את החוחית בנגיחת מקור אחת." "אני די גדולה עכשיו להתגונן בעצמי!" היא אמרה. "אני רואה אמנם שמראית העין נגדי, ולכן אני רוצה להתעופף לי לדרכי. אני מודה להורי האומנים על כל מה שגמלו לי, אבל אינני מאמינה לסיפור של הגדרונית, ועוד אוציא את האמת לאור, אפילו אצטרך לטוס עד קצה העולם." אז היא טסה לה משם - מעבר לחלקת העשב, מעבר ליער הגדול. במעופה היא הרגישה בכח שבכנפיה שהיא בוגרת עכשיו. היא עפה מעל שדות, מעל יערות אחרים ומעל כרי עשב, שבהם היו איכרים מעמרים את השחת, הרחק הרחק לארצות נכר. כל אימת שנחתה לנוח היא הירהרה בסיפור ששמעה. היא לא יכלה בשום אופן להבינו וגם לא להאמינו. היא ידעה בנפשה שאיננה רעה יותר מציפורים אחרות, והיא לא יכלה להבין, על מה הפקירתה אימה לבוזם ולשנאתם של כולם. היא חשבה אם אי פעם תפגוש אותה ותמצא סדר בכל הענין. אז נעשה חורף פה למעלה בדנמרק. העלים נשרו מן העצים ביער, וחלקת העשב הירוקה הסתתרה עמוק תחת שמיכת שלג לבנה ועבה. באמצע הזדקר האטד מתוך השלג כאגודת זרדים שחורים. פה ושם על הענפים תלויה היתה ענבה, מצומקת לגמרי

מהכפור. לא היו שם עוד פרפרים, לא זבובים ולא זחלים ולא ציפורים אחרים לבד מהדרורים, הפרושים המצויים והירגזים, וחוך מהם עוד העורבים הגדולים, שצווחו וחבטו בכנפיהם, כדי לשמור עצמם חמים. הגדרון, החנקן, החוחית וכל האחרים המריאו בדרכם למטה לדרום, מקום שם זורחת שמש ביותר חום והעלים תמיד ירוקים. ושם למטה בארצות החמות ישבה הקוקיה הצעירה בערב היום הקצר ביותר ובהתה בעצב על הנוף. שקיעת החמה היתה בעיצומה, ואלפי פרחים הבהיקו בזוהרה. אבל הקוקיה לא ראתה דבר מכל זה. היא לא מצאה את אמה ולא שכחה את סיפור הגדרונית. אבל היא פגשה שלש קוקיות צעירות אחרות שחוו חוויות כשלה בדיוק, ונדמה היה לה שהיא שייכת למשפחה מקוללת שאינה ראויה כי תזרח עליה השמש. עודה יושבת ככה שרויה בהרהוריה הנוגים, ובעלולה שלידה נשמע קול רישרוש, וקוקיה נקבה מבוגרת גדולה הציצה עליה. "אינך נראית עליזה במיוחד", אמרה הזקנה. "למה את תולה את מקורך? שמא לא די חם לך פה, או שאינך מוצאת מזון לשובע?" "אני מחפשת אחרי אמי", ענתה הצעירה. הקוקיה הזקנה ניתרה אליה על הענף שבצידה והתבוננה בה מקרוב. "אולי אני אמך. כבר היום בצהריים שמתי לב אליך בחורשה. יש משהו בלבי שאומר לי שאת בשר מבשרי ודם מדמי." "אם את אמי, אז אין לך לב בכלל", השיבה הצעירה. "אמי רעה, היא עשתה עמי רעה." ואז היא סיפרה את סיפורה. הקוקיה הזקנה האזינה בקשב רב והנהינה באמצע פעם אחת בראשה. "בסבך אטד, את אומרת?" היא שאלה, כששתקה הצעירה. "ביער גדול, גדול למעלה בדנמרק? - כן - זה מתאים ביחד, ואת בתי. כמה גדלת וכמה יפה נעשית!" היא ליטפה אותה ברוך במקורה על הכנף, אך היא התעופפה בצעקה רמה למקום רחוק יותר וניערה נוצותיה. "אל תגעו בי!" אמרה. "את רעה, אני שונאת אותך!" "הו כן!" אמרה האם הקוקיה הזקנה, מבלי לשית לבה אל כעס ילדתה. "אני זוכרת את זה כאילו זה היה רק אתמול, שהתעופפתי אנה ואנה עם הביצה שאת היית בתוכה ותרתי אחרי קן. הרי צריכה הייתי למצוא קן שבו תהינה הביצים דומות לשלי. שאם לא כן, היו ההורים מגלים אותה ומעיפים אותה החוצה. זה נמשך זמן רב; עד שבסוף התעייפתי כל כך, שפחדתי לשמוט אותה." "הלואי שאיבדת אותה!" צעקה הצעירה. "אז לא הייתי באה לעולם בכלל, לא הייתי הורגת את האחים האומנים הטובים שלי ולא מצערת את החנקנים היקרים המיסכנים, לא הייתי שומעת איך מקללים את אמי וקוראים אותה עוף רע ועצלן מבלתי יכולת לומר מלה אחת להגנתה." הקוקיה הזקנה לא אמרה דבר, אלא רק הביטה בילדתה המתרעמת. "למה לא בנית לך קן כמו ציפורים אחרות הגונות?" אמרה הצעירה. "ומדגירה את הביצים שלך? והבאת לילדים שלך אוכל? למה? למה?" הקוקיה הזקנה הנידה בעצב את ראשה האפור. "לכל אחד הגורל שלו", היא אמרה ונאנחה, "ולו הגורל שלי. זה לא כל כך קל להיות קוקיה, את יכולה להאמין. כן, הרי תתנסי בזה בעצמך, כשתעלי לקיץ לדנמרק ותטילי ביצים." "כלום את חושבת שאני אתנהג באופן מחפיר כמוך?" שאלה הצעירה בלעג. "ואת, הממאנת את להאמין שהייתי בונה לי קן ומחזיקה ילדי אצלי עד שיגדלו ויפרחו להם לעולם!" שאלה הזקנה. "המאמינה את שבלב קל אני מטילה מדי קיץ את ביצי לקינים זרים ולעולם לא נודע לי מה היה באחריתם?" "אז למה את עושה את זה?" "הרי אינני יכולה אחרת", אמרה הזקנה. "זה הסוד העצוב של הקוקיה. הקשיבי ואספר לך אותו. אני מטילה רק ביצה אחת בכל שמנה ימים. והלא תביני שהביצה האחת היתה נרקבת עד שהשניה תוטל, ושאינני יכולה להדגיר אותן בעצמי?" "אז למה את לא מטילה את הביצים יותר מהר?" שאלה הקוקיה הצעירה. "לא מתחשק לך? הגדרונית הזקנה אמרה שאת עצלה כל כך." "הו כן", אמרה הזקנה. "הייתי רוצה כל כך. לא קיים הדבר שלא רוצה הייתי לעשותו, אילו אך יכולתי למצוא עצה להחזיק את ילדי אצלי. אבל אינני יכולה. יש מקום רק לביצה אחת בבת אחת בגופי, וכל ביצה צריכה שמנה ימים כדי להתפתח." הצעירה הביטה באמה באי-אמון. "אינני מאמינה לך", היא קבעה. "אלה רק תירוצים שאת מגבבת. החנקנית לא מגיעה לחצי גודלך, והיא מטילה את הביצים שלה במכה אחת." "זה היא עושה", ענתה הקוקיה הזקנה, "וזה מזלה, שהיא יכולה. אבל היא אינה אוכלת זחלים כאלה גדולים ורעילים כמונו הקוקיות. באלה אין הרבה בשר, את מבינה, ולכן אנחנו צריכים מהם כל כך הרבה, ולכן צריכה הקיבה שלנו להיות כל כך גדולה, שנשאר רק מעט מאד מקום בשביל הביצים." "הבאמת אני יכולה לסמוך על מה שאת אומרת?" שאלה הצעירה. "זה את יכולה. כך הדבר מסודר ולא אחרת. זה גורר את זה, הרואה את; צריך רק להבין את הענין. אז אפשר לשאת אותו, ככל שהוא כבד." "כן, אם כך, אין עליך אשמה", אמרה הצעירה, אחרי שישבה שעה קלה והרהרה בדבר. "ועלי לבקש את

מחילתך, על שכעסתי עליך כל כך. אבל מר וקשה בעיני שהציפורים האחרות אינן יודעות את זה ואינן מבינות אותנו." הזקנה הרצינה מבט נכחה, ואחר כך אמרה: "ככה זה תמיד בעולם הזה. הבריות מפטטות עד כמה ששכלן מגיע, ואין ברירה אלא להניח להן לפטפט. ואמנם זה אפשר למי שיש לו מצפון נקי ועושה מלאכתו באמונה. ומלאכת הקוקיה הלא הוא לאכול זחלים שעירים." בינתיים שקעה השמש לגמרי, והחשיכה ירדה. שתי הקוקיות ישבו עוד שעה ארוכה ביחד ושוחחו על החיים. לבסוף הן נרדמו. הצעירה חלמה שהיא מעופפת כשבמקורה ביצה ומחפשת קן של חוחית להטילה בתוכו. והאם הקוקיה חלמה שכבר בא הזמן שאינה צריכה עוד להביא לעולם ילדים ולהתענות בחרדה ודאגה לגורלם. היער ובתת האברש היו היה פעם יער נהדר ובו אלף גזעים תמירים ואיוושת רוח ושירת ציפורים בצמרותיו. סביב סביב נפרשו ונמתחו מדשאות ושדות, ושם מנגד בנה האיכר את ביתו. דשא ושדה הציגו מראה מלבב בירוק משביע עין שלהם, והאיכר היה חרוץ ומלא הכרת טובה על היבול שהוא הביא הביתה. אבל היער עמד כמו אדון גדול מעל כולם. במשך החורף שכב השדה שטוח ומיסכן תחת השלג, הדשא היה אגם מקורח אחד גדול, והאיכר הצטמק בפניה שבה עמד התנור; אבל היער עמד זקור ורגוע כמו תמיד בענפיו הערומים והניח לסערות ולשלגים להשתולל כלל אשר יחפצו. כשהגיע האביב, אז אמנם הוריקו כיער כדשא, והאיכר יצא והחל חורש וזורע. אבל היער התעורר לתפארת כזאת, שאיש לא יכול לתארה; למרגלותיו עמדו פרחים, ועל צמרותיו הירוקות נחה השמש; מתוך השיח הקטן ביותר צהלה שירת הציפור, ובכל מקום רחפו וגעשו ניחוחים וצבעים חגיגיים. אז קרה ביום קיץ אחד, כשהיער נופף בענפיו, שעינו נפלה על מין דבר חום מצחיק ונלעג, שהתפרש על הגבעות בצד מערב, ואשר כמותו לא ראה מעודו. "אי זה מין יצור אתה?" שאל היער. "אני האברש", השיב הדבר החום. "אינני מכיר אותך", ענה היער, "ואינני מחבב אותך. אתה מגעיל כזה ושחור כזה, לא דומה לשדה ולא לדשא ולא לשום דבר אחר שאני מכיר. יש לך ניצנים שנפתחים? אתה יודע לפרוח? לשיר?" "ודאי ודאי", אמר האברש. "באוגוסט, כשהעלים שלך נעשים כהים ועייפים, אז אני אדום אדום מן הקצה אל הקצה ויותר יפה מכל מה שראית מימין." "רברבן!" אמר היער. ואז הם לא דברו עוד ביניהם. בשנה האחרת נראה שבתת האברש פשטה דרך רבה במעלה המדרון והתקרבה לקצה היער. היער אמנם ראה את הדבר, אך לא אמר מאומה. נראה לו שאין זה לפי כבודו לשוחח עם טיפוס נאלח כזה. אבל בתוך תוכו הוא פחד. הוא לבש איפוא הדר וירק ככל שיכול ולא הראה דבר החוצה. אבל עם כל שנה שחלפה התקרבה אליו בתת האברש. היא כיסתה כעת את כל הגבעות ושכבה סמוך סמוך לפני תחומו של היער. "הסתלק לך!" אמר היער. "אתה מפריע לי. היזהר שלא תגע במשוכתי!" "אני רומש אותה", היתה תשובת האברש. "אני נכנס בך, אני אוכל והורס אותך." אז צחק היער, עד שרעדו כל עליו. "הוהו, כך היא דעתך!" אמר. "אם רק תצליח! חוששני שאני מנה גדולה יותר מדי בשבילך. אולי אתה מדמה בנפשך שאני אותו דבר כמו חלקת דשא או שדה, שאפשר לעבור עליהם בטיול? אבל אני הנני העצום והנכבד בכל הסביבה, עליך לדעת. אשיר לך פעם את שירי, אז תבואנה לך אולי מחשבות אחרות." והיער פצח בשיר. כל הציפורים שרו, והפרחים הרימו ראשיהם והצטרפו לזמר. הקטן שבעלים זימזם עם האחרים, השועל פסק באמצע סעודת תרנגולת שמנה והכה את הקצב בזנבו העבות, והרוח רצה בין הסעיפים וליווה את שיר היער כעוגב. "מה אתה אומר עכשיו?" שאל היער. האברש לא ענה. אבל בשנה הבאה הוא עבר את המשוכה. "השתגעתי?" צווח היער. "הרי אסרתי עליך לעבור אלי." "אתה אינך אדון לי", השיב האברש. "אני עושה כמו שאמרתי." אז קרא היער לשועל האדום וניער את ענפיו, כך שנשרו הרבה זרעוני אשורים ובלוטים ונאחזו בפרוותו. "רוץ החוצה אל בתת האברש, שועלי היקר, והנח שם את הזרעים!" ביקש היער. "אראה מה אפשר לעשות", אמר השועל ויצא לדרך. ועזרו הארנבת, האייל, הדלק והיערון. גם העורב סייע מתוך ידידות ותיקה לענין, והרוח נתנה יד וניערה את הענפים, עד שזרעוני האשורים והבלוטים עפו הרחק אל הבתה. "ובכן", אמר היער. "עכשיו נראה מה יקרה!" "כן, נראה!" ענתה הבתה. חלף זמן, היער הוריק וחזר ונבל, ובתת האברש פשטה והלכה יותר ויותר. לא דיברו עוד ביניהם. אבל ביום אביב נאה אחד הציצו בין שיחי האברש אשורים ואלונים זעירים שנולדו זה עתה מתוך האדמה. "מה אתה אומר עכשיו?" הריע היער. "שנה אחר שנה יגדלו העצים שלי, עד שיהיו גדולים וחזקים. אז הם יסגרו צמרותיהם מעליך; שום קרן שמש לא תחדור אליך, שום גשם לא ירד אליך, ובשל גבה לבך תמותי." אבל האברש הניע בחומרה זרדיו השחורים. "אינך מכיר אותי", אמר. "אני חזק ממה שאתה חושב. לעולם לא יוריקו עצירך בתוכי."

קשרתי את האדמה תחת וחקשתי אותה כברזל, ושרשיך לא יוכלו לבקוע דרכה. רק המתן עד השנה הבאה! אז ימותו הזאטוטים הקטנים שאתה כל כך שמח בהם עכשיו." "אתה משקר!" השיב היער. ואף על פי כן הוא היה שרוי בחרדה גדולה. בשנה הבאה קרה מה שאמר האברש. האשורים והאלונים הקטנים מתו כולם עד אחד. ומעתה באה עת רעה ליער. הבתה פשתה ופשטה לכל עבר. בכל מקום נראו עתה שיחי אברש במקום הסיגליות והכלניות. שום עץ צעיר לא גדל, השיחים נבלו, העצים הזקנים החלו מתים בצמרותיהם אסון ממש. "פה ביער כבר לא נעים לי", אמר הזמיר. "נראה לי שאבנה קני במקום אחר." "הרי אין כאן עוד עץ אחד מהוגן שאפשר לדור עליו", התלונן העורב. "האדמה התקשתה כל כך, עד שאי אפשר עוד לבנות מחילה ראויה לשמה", רטן השועל. היער לא ידע עצה. האשור הושיט ענפים רזים השמימה והתחנן לעזרה, והאלון עיקם ענפיו ביאוש אילם. "הלא תשיר לי עוד פעם שירך!" התגרה האברש. "שכחתי אותו", ענה היער בעצב. "פרחי נבלו, ציפורי פרחו." "אז אשיר אני", אמר האברש. והוא שר: זמר נרון על בתת האברש: בעלות מקדם החרס לזהבת כאש וכדם הבתה עם בוא הסתיו אל היער. גומא הצמר טווה כל היום פשתנו הצחור בביצה, וחרש מחליק הנחש החונק בצל צמרות האברש. מקונן חופמי, מזמררת זרעית, על אדמת נוד קיוית נדה. האיכר הכפוף בבקתת הבתה באלם אט מהלך. השנים נקפו, והיער הלך מדחי אל דחי. האברש כיסה כל קרקעיתו, עד שהגיע אל הקצה הנגדי. העצים הגדולים מתו ונפלו ברגע שהסערה נגעה בהם. אז הם שכבו שם ונרקבו, והאברש צימח עליהם. כעת נותרו אך כתריסר מהעצים וזקנים והחסונים ביותר, אבל כולם היו חלולי גזע וצמרותיהם מדוללות. "זמני חלף, באה עתי למות", אמר היער. "הלא אמרתי לך מראש!" קראה אליו הבתה. אבל עכשיו נפלה על בני האדם תדהמה גדולה, מפני שבתת האברש יצאה בעצמה כזאת נגד היער. "מאין אקח קרשים לבית המלאכה שלי?" קרא הנגר. "מנין לי עצים לבשל ארוחתי?" התלוננה האשה. "מנין נביא כפיסי הסקה לחורף?" נאנח האיש הזקן. "איפה אטייל באביב עם כלתי?" הטיח האיש הצעיר. והאנשים בהו זמן מה אל העצים הזקנים המיסכנים שתוחלתם אבדה; אז הם לקחו טוריות, מכושים ואתים ועלו לגבעות, מקום שם התחילה בתת האברש. "לשוא עמלכם", קרא האברש, "בי לא תוכלו לחפור!" "הוי לא", נאנח היער. אבל הוא היה עתה כל כך חלש, עד כי איש לא שמע עוד מה שאמר. לאנשים גם לא היה איכפת. הם עדרו וחצבו וחפרו, עד שביקעו את הקליפה הקשה. אז הם הביאו בעגלות אדמה וזבל ומילאו בהם את החורים, ואז הם נטעו עצים צעירים. אותם טיפחו ושמחו בהם והגנו עליהם מפני הרוח ככל שיכלו. ושנה אחר שנה גדלו העצים הקטנים. כמו כתמים ירוקים בהירים הם עמדו באמצע האברש השחור. וכעבור זמן באה ציפור ובנתה קנה באחד העצים. אבל מהיער הישן עמד עדיין עץ אחד ויחיד, שהיה לו רק סעיף ירוק אחד בצמרתו. עליו התישבה ציפור קטנה וסיפרה היבשה התרוממה מתוך הים במצוקי גיר Havet לו על היער החדש שגדל על הגבעה שמנגד. הים לבנים. שם למעלה צמחו יערות אשורים ירוקים ודשא ודגן זהוב ואלף פרחים ששגוניים. הציפורים שרו, והאיילים קיפצו, ושם היה נהדר, ככל שיכול להיות בעולם. האיכרים חרשו שדותיהם, ובקצה סמוך לשפת הצוק בנה לפניו אדון אציל אחד את טירתו, שהתנשאה עם מגדלים וצריחונים ודגלי רוח זהובים. מעל הכל היה הרקיע גבוה וכחול. למטה גילגל הים את גליו. "אני יכול לעשות מה שמתחשק לי!" אמר הים. "כשאני שרוי במצב רוח נינוח, אני מרקיד על גבי סירה בגודל קליפת אגוז, ולא יאונה לה כל רע. אבל כשאני כועס, אני מרסק את הגדולה שבספינות ומשלח אותה עם כל אנשיה ועכברושיה אלי מצולה. אין למעלה ממני, אין על ידי." "אני למעלה ממך" רטן הרקיע. "מי יודע אי זה מין ברנש אתה", אמר הים. "אתה תלוי שם למעלה ומתנפח לך, אבל בבחינה מדוקדקת יותר יש לי חשד חזק שהיה מתגלה שאתה רק אשליה." "הלא אני משתקף בך, כך שאתה יכול לראות מה אני", השיב הרקיע. "זה אתה עושה כל זמן שנוח לי", אמר הים. "אבל כשאני מעלה רק מעט אידוה, אני מטשטש את התמונה שלך." "אני צובע אותך בכחול", אמר הרקיע. "פֶּה", אמר הים. "זה אתה יכול לספר לילדים או לאיכרים. אני יש לי צבע משלי. ויש לי הרבה צבעים בכל העולם סביב, בכל מקום שאני מגלגל בו את גלי. והם באים לי מהחיות ומהצמחים שאני מגדל בקרבי." "אז יש שם אני", אמרה היבשה, "אני שוה לפחות כמון, אם לא יותר." אז היכה הים את גליו בצוק ותלש חתיכה קטנה מסלע הגיר. "את?" אמר. "את יצירה שלי ולא מאומה יותר מזה. איך שאת עומדת לך בכל הדר תפארתך, ככה צמחת כולך מתוכי." "זה שקר!" צעקה היבשה. "האמנם?" אמר הים. "הביאי ידך בחיקך ותראי שאמת דיברתי. הגיר הלבן שלך מלא חיות שלי. חלזונות וצדפות ואלמוגים ... כל חופן

מקרקעך מראה מניין את באה." "מה איכפת לי מהסיפורים הישנים", אמרה היבשה. "זה כבר היה לפני כל כך הרבה זמן, שזה כבר שקר. עכשיו יש לי צמחים שלי וחיות שלי, שהם מאת מונים יפים יותר משלך. ונראה לי שתניח לי להישאר מה שאני." "זה נדמה לך", אמר הים. "אבל איך שאת עומדת שם, אין זה אלא בחסדי. אני בנית אותך, ואני גם אחזור ואהרוס אותך, אם יתחשק לי. אני עושה מה שאני רוצה." "בוא, אם אתה מעז", אמרה היבשה. הים צחק והראה את שיניו הלבנות. אז הוא נגס עוד חתיכה קטנה מצוק הגיר ועוד אחת ועוד אחת. "בושם לך!" אמרה היבשה. והיערות הוריקו והעשב, הפרחים הדיפו ריחם, הציפורים צייצו, והאיילים קיפצו. האיכרים חרשו אדמתם, והטירה התנשאה אל על במגדליה וצריחיה ושבשבותיה הזהובות. עתה חלפו שנים אחר שנים, מאה אחר מאה, כי הגדולים מחשבים במספרים גדולים. הים הקציף משבריו סביב היבשה ולקח מסלעיה חתיכה אחר חתיכה. "אתה מצטופף עלי קצת יותר מדי לפי טעמי", אמרה היבשה. "אני עושה מה שאני רוצה", אמר הים, "ואני לוקח רק את אשר לי." "לפסגתי לא תגיע לעולם", אמרה היבשה. אבל הים היכה גליו ועבד, יום אחר יום, שנה אחר שנה, מאה אחר מאה. יותר ויותר חתיכות סלע התדרדרו אל קרבו ונמחצו ונשטפו. יותר ויותר עמוק חולל הים את הצוק. למעלה בטירה נדמה, כאילו יש להם לפעמים רעש במרתף, כשהשתוללה סערה של ממש. ובאחד הלילות התמוטט צוק הגיר עם הטירה והיער והכל. הוא נפל תחתיו בקול נפץ נורא, ולכן לא יכול אף אחד לשמוע את זעקת המוות של בני האדם ושל החיות. הקצף ניתז לגובה מאות אמות, הסערה שרה, והגלים המו. שלשה ימים אחרי כן היה הים רוגע וצלול. נותר שם רק חצי מהצוק. השאר נמחץ, נעלם, נמחק מעל פני האדמה מבלי להותיר עקבות. "עכשיו את במקום שהיית בו קודם", אמר הים. "נראה מעתה איך תתנהגי, לפני שארשה לך להשתקם עוד פעם." "אתה רשעים!" אמר הצוק. "אני עושה מה שאני רוצה", אמר הים. בדיוק מול אותו צוק, בגדה הנגדית של הים, אך במרחק מילים רבים, רבים, נראתה היבשה שונה לגמרי. היא היתה שטוחה וירוקה עם כרי דשא גדולים, שם הילכו הפרות ורעו והתפטמו. בתים רבים לא היו שם, ואלה שהיו, עמדו גבוה בראש סוללות או חומות אבנים או כלונסאות. "אינני מעז באופן אחר", אמר האיכר. "אני ירא את הים, העצום, העקשן. הוא עושה מה שמתחשק לו. בכל עת הוא יכול לבוא ולשטוף אותי וכרי המרעה והפרות שלי. אני חי בחסדו ומקווה לרחמי." "ראו - אלה היו דברי טעם", אמר הים. "אי זה הוא חכם? היודע מי החזק ביותר." לפעמים גלש הים על כרי העשב, רק כדי להראות שהוא יכול לעשות מה שהוא רוצה. שאם לא כן, דרך הארץ מניין? האיכר בנה סוללות מגן, כדי להתגונן בשסתומי ניקוז, שבהם יוכל הים לצאת, אם גלש פנימה. "אתה תבנה לך אתה", אמר הים. "אני שוטף משם את כל גיבובי הבוץ האלה, ברגע שמתחשק לי." "אני יודע את זה היטב", אמר האיכר. "בנית השערים, כדי שכבוד הדר עצמתו יוכל לשוב בקלות למקומו, כשיתחשק לו." "טוב", אמר הים. "חמול על כרי העשב הירוקים שלי", התחננה היבשה. "אני עושה מה שאני רוצה", אמר הים. וכדי להראות כחו ולהטריד מנוחת האיכר והיבשה, התל הים בהם מדי יום ביומו. הוא נסוג כל כך רחוק, עד שנראה רק הרחק באופק פס בוהק. הקרקע היתה חרבה עד למרחוק, הכנפיות תלו את עליהן והקפצנים את מחושיהם, והכל הרגישו בלתי נוח ביותר. "זה שפל", אמר האיכר. שעה אחת אחרי כן שב הים, תחילה לאט ואחר כך מהר יותר, בגלים קטנים, שקיפצו ודילגו, ובנחשולים גדולים שהתגלגלו. חיש מהר היתה הקרקע מכוסה שוב. עלי הכנפיות והחסניות נעו כאושת עלים ביער. והקפצנים ניתרו ביניהם כציפורים בעצים האמיתיים למעלה על אדמת היבשה. "זאת גאות", אמר האיכר. "זה אני", אמר הים. יום אחד טייל השחף סמוך לקו הגאות. "אני לא יודע מה קורה פה", צרח. "זה נעשה פה רדוד יותר ויותר. הרי בקושי עוד אפשר להרטיב כהוגן את הרגלים." "זה מפני שאני בונה חתיכת יבשה", אמר הים. "אתה?" תמה השחף. "חשבתי שאתה רק הורס." "אני עושה מה שאני רוצה", אמר הים. וכשירד השפל והים הסתלק, עמד שם צמח משונה על הקרקעית החרבה. לא היו לו עלים כי אם גבעולים עבים ומוזרים גדושי עסיס. אדום וירוק הוא היה, ושקוף כזכוכית. הפרחים היו כל כך קטנים עד שכמעט לא נראו לעין. "אתה איזה מין אתה?" אמר שיח הכנפית. "אני הפרקן", אמר הצמח. "אתה לא דומה לנו האחרים", אמר שיח הכנפית. "אני בכלל לא שייך אליכם", אמר הפרקן. "אני שייך לצמחים למעלה על היבשה." "אז תיזהר לך כשיחזור הים", אמר שיח הכנפית. "אל תדאג אתה בגללי", אמר הפרקן. "אני כבר יודע להסתדר ולבצע את משימתי." "אז יש לך אפילו משימה", אמר שיח הכנפית וצחק, אבל רק צחוק קלוש, כי הוא היה תשוש מהיובש. "אני אוסף טיין", אמר הפרקן.

"אני עוזר, כדי שכל מה שיש שם בים חתיכות קטנות של חרסית וגיר ודברים אחרים ימצא זמן לשקוע לקרקעית. זהו הטיין. עם חלוף הזמן נעשית מזה ממש יבשה וכרי דשא ירוקים." "וזה אתה מדמה בנפשך שהים ירשה לך?" אמר שיח הכנפית. "חכה בעצמך ותראה", השיב הפרקן. "ותנוח עכשיו מעט. אתה נראה סחוף ורצוף. אתה לא כמוני סובל הכל." אז חזרה הגאות, והים קרב בגלגול גליו. שיח הכנפית התאושש והתברך בלבו שעתה יראה את הפרקן בצרה. אבל בסוף לא היתה זו שמחה גדולה. כי הפרקן עמד שם זקוף והושיט ענפיו לתוך המים. "הוים עצום ואדיר", אמר שיח הכנפית. "עומד שם אי זה אחד ירוק שקורא לעמצו פרקן ומספר שהוא בונה יבשה ברשותך. זה נכון?" "ודאי ודאי", אמר הים. "אתה בשכל הכנפית המצומצם שלך מבין תמיד רק החצי מכל הדברים. אתה חושב שאין לי תענוג חוץ מלגעוש ולקצוף ולהשחית את היבשה; ואיך יודע שככה ממש אני נהנה גם כן לבנות יבשה. פה אני בונה עכשיו; ולא יאריך הזמן עד שתשכב אתה בשמש ותירקב." "ככה יקרה למי שבוטח באדונים הגדולים", אמר שיח הכנפית. "אתה כל כך רוגש היום, ים", אמר הפרקן. "אם לא תירגע, לא אוכל לאסוף טיין." "סליחה, סליחה, פרקני היקר", אמר הים. "מעכשיו איזהר. עכשיו זה טוב?" "אתה חייב להירגע עוד יותר", אמר הפרקן. והוא פרש את ענפיו, והם שיברו את אדוות הגלים, וקצף ורגז. עוד ועוד מיליונים של פרורי חרסית וגיר זעוריים שקעו על הקרקעית, שגבהה והלכה לאט אבל תדיר. "הנראה כדבר הזה מעולם!" אמר שיח הכנפית. "הפרקן הזה מדבר עם הים כאילו הוא אדונו." "הוא ילדי", אמר הים, "פרקני היקר והחביב." שיח הכנפית השתומם בפליאה. השחף עף ויצא לעולם וסיפר שהים השתנה תכלית שינוי ואין להכירו עוד. האיכר עמד על סוללתו והביט על פני המראה המצוחצחת. "כמה יפה היום הים", אמר. "מי יאמין שזהו אותו ים שרק באחרונה כל כך שאג ושצף ופרץ את כל סוללותי?" פתאום התחיל הים לרעוד. "פרקן", אמר, "פרקן קטני!" "מה יש?" רטן הפרקן. "עכשיו הלך כל כך טוב עם הטיין, והנה אתה מקלקל את הכל בגלים שלך." "אל לך לכעוס עלי", אמר הים. "אבל עכשיו בא השפל, ואני חייב להסתלק. כפי שאני רואה, הזרעים שלך בשלים כעת; ואם תשליך אותם עכשיו, אני חושש שייסחפו אתי למעמקים." "על זה כבר חשבתי", אמר הפרקן. "אל תדאג לזה! ציידתי כל אחד מזרעי בהמון שערות קטנות שבהן יוכלו להיאחז בקרקעית. הימלט לך אתה, אם אתה מוכרח, וחזור אלי עם עוד טיין!" "כמה שאתה חכם ומחושב, פרקן קטני חביבי", שיבח הים. אז הוא נס משם, והפרקן פיזר את זרעיו. אחרי זמן מה היתה כל קרקעית הים מכוסה צמחי פרקן שפשטו ופרחו, אספו טיין ופיזרו זרעים. המים נעשו רדודים יותר ויותר. "המותר לשהות פה!" אמר שיח הכנפית. "מוטב שתסור מעט הלאה מפה", ענה הפרקן. "וכי יכול אני?" אמר שיח הכנפית בתוגה. "אני יושב פה על אבן אחת שאפילו הים בקושי יכול להזיזה ממקומה, כל כך עמוק היא תקועה בחול." "מה לעשות - אינני יכול לעזור לך", אמר הפרקן. "זמן עבר. גם שלי יעבור יום אחד." והקרקעית גבהה הלך וגבוהה. עתה בקושי היה שם עוד יותר משלוליות בשעת הגאות. אז מת שיח הכנפית. "גם בעיני נראה, דרך אגב, שנעשה פה יבש במקצת", העיר הפרקן. "אני אעזור לך", אמר האיכר. "אתה מועיל, ואני מחבב אותך." הוא חפר תעלות עמוקות שבהם השתהו גבי מים; ושם צמח הפרקן בעוז ובשפע. הוא יצר שטיח ירוק של ממש על פני קרקעית הים. ובתוך השטיח הזה היו המון חיות מכל המינים שפיזו וקיפצו ואכלו זו את זו ומתו ודישנו את האדמה הפוריה. הים בא והלך כדרכו. "פרקן קטני יקירי!" הוא אמר. "כן, תודה", אמר הפרקן. "אני רואה ממך כל כך מעט. חוששני שקצי קרב." "האשפוך עליך גאות של סערה?" שאל הים. "לא לא!" נבהל הפרקן. "הלא זה יחריב את כן עבודתי. רק תישמר שקט לגמרי, ואני אעזור לעצמי כל זמן שאוכל." "אני עושה מה שאני רוצה", אמר הים. אבל הפעם הזאת הוא לא עשה כלום. האיכר עמד שם ונשא עיניו על פני הארץ החדשה. "אלה מישורי ההצפה", אמר. "בזמני לא תהיה לנו הנאה מהם. אבל זה יבוא, זה יבוא." בשעת בוקר אחת עמד שם צמח חדש בין הפרקנים. "מי אתה, ומה תבקש?" שאלו הפרקנים. "שמי ידיד החולות", השיב הצמח. "ואני רוצה להיות פה. ודרך אגב, אני פשוט רק עשב לגמרי רגיל." "כמה שאתה עניו!" קראו הפרקנים. ידיד החולות הוציא כמה שלוחות שהשתרשו והצמיחו לגובה ציצות עשב חדשות. "לאן אתה רוצה עכשיו?" שאלו הפרקנים. "רגע ... הנה אתה מגיע גם מהצד האחר. למה אתה מתכוין בעצם?" "אוך, אני רק מתפשט לי מעט", ענה ידיד החולות. "דומני שהשרשים שלי קושרים את האדמה החדשה. הרי היא כל כך פרייה, ממש נורא." "רב תודות על עזרתך", אמרו הפרקנים. "בואך ברוך, אם יכול אתה להועיל לאדמה החדשה. זה אנחנו שאספנו אותה, זה אני רוצה להגיד

לך. לא נראה לי שהים יתנגד לנוכחותך." "עם הים אין לי עסקים", אמר ידיד החולות. "אני לא כמוך פעם בצד הזה ופעם בזה. אני שייך ליבשה ורק ליבשה בלבד." "טוב טוב", אמרו הפרקנים. "אתה לא חייב להתרגש כל כך. אם רק לנו יורשה להישאר פה." "כל אחד דואג לעצמו, ולכל אחד הזמן שלו", אמר ידיד החולות. "עכשיו בא זמני שלי." והעשב צימח. גבשושית פה וגבעונת שם, יותר ויותר שלוחות שבאו בתנופה בלתי מתקבלת על הדעת והשתרשו מיד וצימחו לגובה. ועד מהרה גדל העשב גבוה מעל הפרקנים וצמח ביניהם ובתוכם וסביב בכל העברים. "אנחנו נחנקים!" צעקו הפרקנים. "זו דרכו של עולם", אמר העשב. "מי שעשה חובתו, הוא גמור וצריך לפנות מקומו לבא אחריו." "ים! ים! בא והושיענו!" קראו הפרקנים. אבל הים היה רחוק ולא שמע אותם. לא עוד הוא בא אפילו בעת הגאות עד המקום שבו עמד העשב. הוא נשאר הרחק בחוץ, מקום שם עמדו פרקנים אחרים ואספו טין. אז מתו הפרקנים הישנים, הם נרקבו ודישנו את הקרקע, כמו שעשתה לפניהם הכנפית. ידיד החולות פשה ופשט על פני כל הארץ שהתרוממה מתוך הים. ומתוכו עלו צמחים אחרים. צמחו שם עדעדי בצות ואסתרי בצות גבוהי גבעול וסגולי פרחים; והדבורים זימזמו סביבם ומצצו דבש מהם. שם צמחו עדעד ימי ומדחול וסמר ימי ועוד אחרים רבים. השחפים דגרו על הארץ ודישנו אותה, כך שהיתה פוריה יותר ויותר בכל יום שעבר. באו קורות עץ צפות, ובאו אצות וכל מיני צופת שנושא עמו הים, וכל זה עשה יד אחת להגביה ולחזק עוד ועוד את היבשה החדשה. וכמו שהחניק ידיד החולות את הפרקנים, כן בא גם היום שידיד החולות נדחק מהמקום. תחתיו בא הדוחן. בא עשב אנגלי והצמיח פרחים. באה חפורית, ובאה לענה. "עכשיו כמעט נראה לי כדאי לעזור קצת", אמר האיכר. "פה יכול לגדול כר מרעה נאה, אם יהיה לי מזל." אבל הרחק בחוץ קרא הים, שהיה ביום הזה לא לגמרי רגוע: "אל תשכח לעולם, שקיבלת את הארץ החדשה ממני. כשיבוא מישהו ויספר לך שאני רשע ומחולל רק אסונות, אז תראה לו את כר העשב החדש שלך וספר לו שהים הטוב העניק לך אותו!" "זאת אעשה", אמר האיכר; "אם אך כבוד הדר עצמתי לא ישכח יום אחד את הדבר הזה ויקח ביד האחת מה שנתן באחרת. לי נראה הטוב ביותר להקיף את כר העשב בסוללה קטנה, למקרה שתשכח פעם את עצמך ברתחה של רגע." "יש בזה משהו נכון", אמר הים. "רק תבנה לך סוללה שתוכל להזכיר לי שזאת הארץ שלי, אם אשכח את זה. הרי יודע אתה, שאם אני מתכעס באמת, לא יועילו לך כל הקונצים האלה." "אמנם אני יודע את זה", אמר האיכר, "אני עוד זוכר -" "זה בסדר", אמר הים, שלא אהב לשמוע על התפרצויותיו, במיוחד כשהיה בלתי שקט. האיכר בנה את סוללות המגן והגביה אותן ככל יכולתו. הוא חפר וניקז וזרע עשבי מספוא. שנה אחר שנה הוריקה הארץ הלך וירוק. עד מהרה היא מלאה פרות אדומות, שהלכו בעשב עד כרסן והתפטמו בו. יום אחד, כשחפר, נתקלה אתו במשהו קשה. הוא הרים את החפץ והתבונן בו. זו היתה חתיכה גדולה של ברזל חלוד, ששימש לפני כשבשבת, כפי שאפשר היה לראות. "יודע השד איפה אתה ישבת והסתובבת", אמר. "אולי גם מוזהב היית פעם ונתון במקום רם ונישא. יש לך צורה אצילה כזאת." באומרו זאת השליך את הברזל על הסוללה ושכח אותו. שנה הלכה אחר שנה, ואיכר בא אחר איכר. הארץ החדשה לא נבדלה במאומה מהישנה. בוטחת וירוקה היא השתרעה מאחורי הסוללות שבני האדם למדו כל הזמן לחזק יותר ויותר, כדי שתוכלנה לעמוד יותר טוב בפני הים, אם יבוא. והרי זאת הוא עשה מדי פעם בפעם. משקים עשירים שכנו סביב סביב ב מישור האחו, כפי שכונתה הארץ הפוריה. ממרחקים באו פרות רזות והילכו בעשב העסיסי והתפטמו בו ואז הובלו אל השוחט. ומעבר לסוללות שכב הים וירד בשפלו ועלה בגאותו ושטף את הפרקנים שאספו טין ויצרו יבשה חדשה ונחנקו תחת ידיד החולות - בדיוק כמו לפני כן. זה תמיד אותו דבר. אז היה זה יום אחד, שישבה תפוחית אחת בשיח הלילך שבגינת האיכר. היא היתה בדרכה דרומה, כי החורף עמד בפתח, גוזליה פרחו מזמן, והזבובים התחילו להיעשות נדירים. "ארץ יפה זאת", אמרה ונשאה עיניה על פני כל הירוק הפרוש סביבה. "אילו היו פה יותר עצים, הייתי רוצה לגור פה, כשאחזור לקיץ הבא." "אני הארץ היפה על פני כל האדמה", אמר מישור האחו. "אבל גם נוצרתי באופן בלתי-רגיל. מתוך הים עליתי. הים יצר אותי. ציפורים ודגים, אצות ופרקן ואלף חיות אחרות וצמחים אחרים תרמו לי כל אחד הפרוטה שלו. לכן אני נאה ומעניין יותר מכל חלקי תבל האחרים." "הים יצר אותך?" שאלה התפוחית. "זה מוזר. אני תמיד חשבתי שהים עושה רק רע. על זה אני חייבת לשמוע פרטים. ספר. יש לי די זמן. השמש כל כך מחממת היום, ומצאתי שבעה עשר זבובים פה בגן. אמשך במסעי רק בלילה." ומישור האחו סיפר איך השתלשלו הענינים. "השומעת את את הים בחוץ מעבר לסוללות?"

הוא שאל בסוף. "הוא אמי. לו אני חב את חיי. בסבלנות הוא קיבץ מיליוני פרורים זעירים של חרסית וחול וגיר, כדי לבנות אותי. הוא דישן אותי בצמחיו שלו. הוא עצר את גליו כדי שכל זה גם יספיק לשקוע ולהתישב ואני אהיה יבשה חזקה וטובה." "אכן", אמרה התפוחית. "אני מכירה גם סיפור על הים, ועכשיו אתה תשמע אותו. זה במרחק פרסות רבות מפה, ולפני שנים רבות וארוכות. שם שכנה ארץ, יפה כמוך, אבל שונה לגמרי. היא התנשאה על חופי סלע לבנים השמימה ונשאה יערות ירוקים, שדות דגן שראשיהם נעים ברוח כגלי הים, ודשא שופע. הציפורים שרו ביער, האיילים קיפצו. האיכרים חרשו את אדמתם, וניחוח הפרחים נישא בכל מקום. הרחק בחוץ על צוק החוף בנה לו בעל האחוזה טירתו. זאת התנשאה עם מגדלים ושיני חומה ושבשבות זהובות." "הארץ ההיא רוצה הייתי לראות", אמר מישור האחו. "לא תוכל להגיע לשם", המשיכה התפוחית. "כי הארץ ההיא כבר איננה בעולם. היא התמוטטה יום אחד, וזה היה הים, שעשה את זה." "את משקרת", אמר מישור האחו. "דבר כזה לא מסוגל היה הים לעשות מעולם. אמנם יקרה שהוא יתכעס ויתז קצף מעל ראש הסוללות. גם שמעתי האיכר מספר שבילילה אחד בימי אבי סבו הוא השתפך על פני כולי. אבל ביום המחרת הוא חזר ויצא בעד שערי הניקוז ושכב שקט ובנה יבשה כלפנים." "אינני משקרת", אמרה התפוחית. "רק תמשיך להקשיב! בכל יום לקח הים פרור אחד של גיר מסלע החוף, וככה הוא חצב תחתיו חלל גדול. בסוף היה הסלע תלוי כולו באויר. ואז התנער הים בכל כחו ולקח תנופה והסתער, ואז התמוטט צוק החוף. בני האדם והחיות והפרחים נפלו ביחד אתו והתרסקו. הטירה התמוטטה על כל מגדלותיה וצריחותיה ושבשבותיה המוזהבות. ביום המחרת שיכשך הים על כל זה בשלוחה גמורה, כאילו כלום לא קרה." "בכל זאת אינני מאמין לך", אמר מישור האחו. "מנין לך כל זה?" "מהסבתא של הסבתא של הסבתא רבתא", סיפרה התפוחית. "היה לה קן בעץ אשור נהדר על צוק החוף. חמשה גוזלים קטנים היו לה, וכמובן גם בעל. אלה כולם נספו בגלים. היא עצמה ניצלה ממש בנס. אבל האסון זיעזע אותה כל כך, שהיא לא שכחה אותו כל ימיה. כשהיא חזרה שנה אחרי כן מאיטליה והיו לה בעל חדש וששה ילדים, היא סיפרה להם על מה שקרה לה. ואתה יכול לסמוך עלינו, שהידיעה על הים הרשע תעבור בירושה מדור לדור." "אינני יכול להאמין בזה", קרא מישור האחו. "חכה רגע", אמרה התפוחית. "מה זה שם?" היא עפה אל הסוללה, מקום שם השליך האיכר את השבשבת הישנה והחלודה, בחנה אותה וניקרה אותה במקורה. "זה דגל-רוח!" אמר. "ושבשבת אצילה זאת היתה. אולי היא עמדה על הטירה שעל החוף הסלעי. שאל פעם את הים!" מישור האחו שכב זמן מה והירהר. הים היה רוגש יותר מבדרך כלל מדי פעם ניתז קצף מעל הסוללה. "הסכת ושמע את הים העדין והנחמד שלך", לעגה התפוחית. "ים!" קרא מישור האחו. "עזוב אותי!" החזיר לו הים קריאה. "אני עצבני היום, אני לא יודע מה יכול לבוא לי לעשות." "זה לא יכול להועיל", קרא מישור האחו: "כל הימים הוקרתי אותך כאמי היקרה והודיתי לך שהענקת לי את החיים. עכשיו יושבת פה תפוחית שמספרת שאתה רשע ופרוע וחוללת אסון איום." "אני עושה מה שאני רוצה", השיב הים. "שלח את התפוחית החוצה אלי, אטביע אותה!" "פתח אזניך ושמע!" אמרה התפוחית. והמישור שאל: "האם אמת שלפני שנים רבות השמדת חוף סלעי נהדר עם אדוני הטירה, עם איכרים, איילים ויערות ועם משפחה שלמה של תפוחיות?" "זה יכול בהחלט להיות", ענה הים. "מה אני יודע עוד מהסיפורים הישנים! אני עושה מה שאני רוצה." "האם זאת השבשבת של הטירה ששוכבת שם על הסוללה?" קרא מישור האחו. "אם שוכבת שם שבשבת, אז בודאי היא עמדה לפני כן באיזה שהוא מקום", אמר הים. "מה כל הדיבורים האלה? אתה ארצי. אני בנית אותך, ומה שיש בך, קיבלת ממני. הנח לי עכשיו. אני מזהיר אותך." "אתה יכול לשמוע?" אמרה התפוחית. מישור האחו הירהר. דמדומים ירדו. הפרות רבצו בעשב הגבוה והעלו גרה. האיכר עמד בפתח ביתו והביט מערבה. "השמים נראים לא טוב", אמר. "והים רוגש מאד הערב. אם רק לא נקבל סופה בלילה." "אני נשארת פה עד מחר", צייצה התפוחית. "הבה נוסיף עוד לשוחח, מישור אחו! אני מבינה היטב שנמאס לך. זה אף פעם לא נעים לשמוע דבר כזה על מישהו. אבל האמת קודמת לכל." מישור האחו שכב בשתיקה והירהר. הערב החשיך. האיכר ישן וכל אשר לו. התפוחית ישנה בשיח. הים שאג חזק יותר ויותר. קרעי עננים פרועים רצו על פני הרקיע. אז פתאום ניעור המישור מהירהוריו. "אתה רשע, ים!" הוא קרא. "מה אתה אומר?" שאג הים. "יצאת מדעתך? אתה מחרף אותי, שהענקתי לך את החיים?" "אתה רשע, ים!" קרא מישור האחו שוב. "גנב! שקרן! צבוע! אף גרגיר אחד מכל מה שנתת לי לא שייך לך. כל פירור גזלת ממני. גנב! שקרן! צבוע! את צוק החוף ריסקת ונשאת הנה

ושיחקת אותה נדיב בשלל השוד שלך! עכשיו אני מכיר אותך, ואני בז לך." "אתה מטורף?" שאלוהם, וכל כותרות הגלים הלבנות קפצו על ראש הסוללה. "את החוף הסלעי בניתי אני, ואותך בניתי. את חוף הסלע נתצתי, ואותך אשמיד ביום שיתחשק לי. אני עושה מה שאני רוצה." "גנב! שקרן! צבוע!" צעק המישור. הים כמו פסק מטרוף זעמו לרגע אחד. אבל אז הוא התרומם בכל עצמתו. "השאלה איתך, ילד כפוי טובה!" צעק. הוא ביקע את הסוללות והסתער על מישור האחו. הוא שיבר את צירי השסתומים, העצים וכל אשר עמד בדרכו. הוא הציף את בית האיכר והטביע אותו וכל אשר לו במיטותיהם, כמו שהטביע את הפרות באחו. הכל התרחש כל כך מהר, שאי אפשר היה להבינו. שעה אחת אחרי שהתחילה ההתקפה היו מישור האחו ועוד שטח גדול מעבר לו מוצפים במים. רק המגדלים הגבוהים ביותר עוד הזדקרו מתוך הים. שום יצור חי לא נותר. בראש תורן הדגל בגינת האיכר ישבה התפוחית. רק בקושי נחלצה מתוך המים. היא נופפה בכנפיה, היתה מבולבלת לגמרי מאימה ולא יכלה לעוף. "אתה רשעים!" צעקה. "אני עושה מה שאני רוצה", אמר הים. אז שטף הגל את התפוחית, ואיננה עוד. חול האדמה השחורה והחול הלבן לא בקלות מגיעים לשיחה ביניהם. הם שוכנים במקומות שונים ומדברים בשפות שונות. אפילו בחלום אינם נפגשים; כי האדמה חולמת על יערות ירוקים, על ורדים אדומים ודגן זהוב וטוב, ואילו החול אינו חולם כי אם על ידיד-חולות ועל הגלים הפראיים. לעתים הם מתקרבים זה אל זה, אך מבלי אשר ייווצר ביניהם אי פעם שיתוף של ממש. כי הרבה חול מעיפה הרוח על פני האדמה, והשועל, הארנבת, הפרוש והפרחית נושאים מבלי משים בכפות רגליהם אדמה רבה החוצה אל החול. כך הם מתערבים, ובאמצע בין האדמה האמיתית ובין החול האמיתי נוצרת רצועה שאינה לא זה ולא זה. 'אדמה רזה' מכנה אותה האיכר, מפני שאינה מניבה לו יבול רב כאדמת השדות; 'אדמה טובה' קורא לה הדייג, על שום שהיא נותנת לו יותר מהחול. אבל היה שם פעם מקום אחד שבו עמדו האדמה השחורה והחול הלבן זה מול זה פנים אל פנים, עד כי הוכרחו להביט איש בעיני רעהו. שם הם גם למדו לדבר זה עם זה, והגיעו הדברים לידי ויכוח סוער ביניהם. היה זה כך שהיה שם איש אחד אשר מלפנים חי חיים מאושרים על פני האדמה השחורה, מקום שם גדלים היערות והדגן והורדים. אבל אז קרה לו מקרה רע, עד כי לא יכול עוד להישאר במולדתו. הוא סבר שיצטרך לבלות את שארית ימיו במקום פראי ושומם ופרוץ. לכן הוא בנה לו בית קטן ונמוך, סמוך ככל האפשר לחוף הים, בין שתי חוליות, שעליהם צמחו רק ידיד חולות ושיחי ערבה ננסיים וכיוצא באלה צמחים דלים ועלובים. מהחלון נשקף הים רחב הידים, אשר נשא לעתים שאגה מחרישת אזנים. כברת חוף ארוכה היה אפשר ללכת מבלי לראות שום בית או גינה. ואמנם היה ענין האיש ככה, שעל אף הכל התגעגע למה שאבד לו עם עזבו את מולדתו. לכן הוא הצמיח לו גינה קטנה, שעלתה לו בהרבה עמל וכסף. ממרחקים הוא הזמין עגלות כבדות עמוסות באדמה, שהסוסים אך בקושי יכלו למשכן בתוך החול. הוא שתל, זרע והגין על הנבטים הצעירים מפני הסער והקור שבאו מהים. אחרי שחלפו שנים רבות, הוא השיג את יעדו הנכסף ויכול לשבת בימי קיץ בצל עציו הירוקים, לקטוף את ורדיו ולהיזכר ביערות הגדולים של הימים הקדמונים. ואמנם עכשיו הוא איש זקן. אבל אין לזה קשר עם הסיפור. האיש חשוב לסיפור שלנו רק בכך שהוא ייסד את הגן וקירב בכך את האדמה והחול זה לזה במידה כזאת שהם יכלו להחליף ביניהם מחמאות. זה נעשה בצדו הדרומי של הגן, מקום שם עמדה גדר קרשים שהיתה בנויה מלוחות עץ של אניות שנשברו על החוף. הגדר היתה נעוצה בקרקע בקורות חזקות, אבל מתחת לקרשים נותר פתח קטן שבעדו הציצה האדמה החוצה והישירה מבטה מול פניו הלבנים של החול. כאן מתחיל הסיפור. זה שמספר אותו שמעו במו אזניו; כי הוא גם ישב בתוך גדר הקרשים בצל העצים וגם שכב בחוץ, מקום שם מושל החול הלבן. והוא ראה בעצמו את החור מתחת לגדר ואת כל הבריות המשונות המופיעות בסיפור הזה. בכל בוקר, עם זריחת השמש, פתחה האדמה בכל מיני דיבורים רבי משמעות שנועדו להרגיז את החול ואכן הרגיזהו. כששמע החול את ברכת השחר הזאת, הוא התנהג כמשוגע וקרא: "רוח, רוח יקרה וחביבה! קחי אותי, הרימי אותי, הסיעי אותי!" "בעונג רב!" ענתה הרוח. ואז הסתער החול כמטורף על הגדר; אבל זה לא עזר לו, כי הגדר עמדה איתנה ולא נסוגה כמלוא אצבע; ואפילו הועף מעט חול מעבר לגדר לתוך הגינה, האדמה רק צחקה על זה. כי היא ידעה שבעוד רגעים מעטים יבוא האיש הזקן עם אתו וישליך את החול המתחצף בחזרה למקומו. לא עבר זמן רב, והרוח הלכה לה להלאה משם, למקומות אחרים שגם בהם היו לה עסקים, או שהיא נשכבה בין כרידיד החולות וליחששה. החול חזר אז ונרגע, שכב מקומט

בפסים וקפלים כעוסים ומשונים והרהר בדברים. "בעצם אינני יודע על מה את כל כך מחשיבה את עצמך", אמר. "למה טובים הורדים והדשא שלך יותר מידיד החולות שלי? הלא ראית את שיחי הערבה הננסית שלי? והחרחבינה החופית וכרוב החוף שלי?" "שיר לי משהו עליהם!" החזירה האדמה. "למה אינך מזמר לי פזמון קטן על עושרך?" "זה איני יכול", אמר החול בעצב. "אתה רואה, אתה לא יכול!" הריעה האדמה השחורה והתרחבה במשמניה הפוריים. "זהו עצם הענין. על חרחבינה ועל ידיד החולות אי אפשר לשיר שירים. אין בהם פיוטיות. על ורדים ועל עצים ירוקים, על אלה אפשר לשיר. הציפורים - "גם לי יש ציפורים!" קרא החול. "שחפים ושחפיות ועוד הרבה אחרות." "גם כן ציפורים! הרי אלה לא שרים ... הם צורחים וצווחים, עד שצריך לסתום בפניהם את האזנים. ואיזה מין חיים הם מנהלים? את הביצים הם משליכים על החול העירום, ואז הם שוכבים עליהם בעצמם. שום זכר לקן או לאיזו נינוחות מיושבת! הצעירים צריכים לדאוג לעצמם לאוכל, כשהם בקושי מגיעים לגודל הסופי שלהם. ממש תנאי חיים יפים, עלי לומר! אבל ישמור הא ל ... עניים מרודים הרי חייבים להסתפק בכל." "וכי הציפורים שלך יותר טובים?" "מה אתה מברבר? פה בחוץ אמנם לא קורה הרבה. אבל שם, במולדתי האמיתית ... שם אתה יכול לראות ציפורים, חביבי! הם שרים, כך שבני האדם עומדים מלכת ומאזינים ... שם יש זמירים ותפוחיות, חורפיים, קיכליים ופרושים. הם בונים בשיחים קנים שאין כמוהם לחומד, מרפדים אותם בפלומה, שערות ושחת נאה מהמדשאה, כך שגוזליהם יכולים לחיות בתוכם כנסיכים ונסיכות. טוב להם מאד, אתה מבין. אני מספקת כל צרכיהם על הצד היותר טוב, נושאת ענבות מתוקות ודגן בשביל אלה שאוהבים לאכול אותם, והם מקבלים זבובים ותולעים ככל שהם חפצים." החול שכב לו והרהר. ככל שהרהר יותר, כן גברו בו הכעס והזעם. לפנות ערב התעופף והתנתז לו להנאתו, נערם לחוליות קטנות ופיזר במקום אחר חוליות שהיו שם ובכלל התנהג כפי שחול נוהג להתנהג. על ידי זה הוטב מעט מצב רוחו. "איך שאתה משתולל!" קראה האדמה. "מעופף ונגרף לכל עבר. לצמח מהוגן לעולם לא תבא מחשבה להאחז בך בשרשיו, אפילו היית מציע לו מזון. הרי אתה היית פעם חושף לו את השרשים ופעם קובר את כל הצמח. למים הטובים אתה מניח לחלחל למטה, כאילו הם ליכלוך ... אתה טיפוס קל דעת, בלתי אפשרי לגמרי. אני משוכנעת שאתה בעצמך אשם בעוני שלך." "אני כמו שאני!" החזיר החול. "אני שוכב במנוחה ומתעופף ככל שמוצא חן בעיני. אני אדון על אחוזתי כמו שאת גבירה על כתם הארץ הקטן שלך. עד מקום שעניך מגיעות, מושל אני לאורך הים. הגלים נושאים אותי למעלה, והגלים חוזרים ולוקחים אותי. הרוח מסיעה אותי, והרוח שומטת אותי. אני רטוב ויבש, איך שמזדמן." "הראוי היה שתיעשה כמוני", אמרה האדמה. "כבד ושמן ורגוע. אז היו הצמחים משתרשים בך, ואתה היית מעשיר." מאי היה, ונוף החולות היה תאווה לעינים. מכיון החוף לא נראו אלא ידיד חולות ובית האיש הזקן עם הגינה; הכרכומים הצבעוניים עמדו בפריחתם, וכל העצים והשיחים נשאו ניצנים עבים. אבל באותו צד של החולות שהיה מוגן מפני הרוח בהק זוהר שטיח של אמנון ותמר, עד שאפילו האדמה השחורה קינאה מאד. "הא", אמרה, "אני באמת מאמינה שאתה רוצה לחקות אותי. את הפרחים בטח גנבת? וכי איך יכול כל הפאר הזה לצאת מהמצע העקר שלך?" "כן ... הנה את רואה!" קרא החול בגאווה. "כך אני נראה, כשאני פורח." "נחמד למדי", אמרה האדמה. "אבל זה הרי לא אמיתי. עוד לפני שיעבור החודש תיבול כל כל התפארת הדקיקה." וכך היה. האמנונים ותמרים נעלמו עד מהרה, והחול היה שוב עצוב. אמנם היו לו שיחי הערה הננסית וידיד החולות וחילף החולות, שנשא את שבוליו כמיטב יכלתו והיה באמת בן דוד למחצה של הדגן הצהוב. אבל האדמה רק צחקה ואמרה שאלה אינם שוים להסתכל בהם ואין בהם תועלת של כלום בעולם. "אילו עלים מכוערים יש להם!" לגלגה האדמה. "אי זה אפור-כחלחל מיסכן - וכמה הם קשוחים! היתכן להציע לבריות דבר כזה?" וכשהצביע החול על החרחבינה המשונה, שעמדה שם כמו שיח זעיר, קשוחה כחות, צבעה כחלחל-אפרפר מעיקרה ועד ראשה, וגם פרחיה תכולים - לא היה שם עץ אחד בגן שלא צחק עד שרעדו עליו. "הלזה יקרא פרח?" שאלה האדמה. לא עזר אפילו שנפתחו ניצני ורד הכלב, אפילו שהוא היה קטן וחמוד מאין כמוהו בפרחיו העדינים. הוא, כמו גם דבקת גבינת הצ'סטר, נפסלו כיצורים עלובים ומגעילים. ובעוד הם התאמצו בכל מיטב כחם להיראות יפים, התקשט הגן כל כך בשפעת פרחים נהדרים, עד שכל הדבורים והפרפרים שהזדמנו לסביבה עפו ללא דיחוי לפרחי הגן הללו והניחו את פרחי החול העלובים לנפשם. "שיעופו להם, שיסתלקו להם!" אמר החול. "יש לי חיות משלי, הן טובות." "באמת?" שאלה האדמה. "היורשה, מבלי לדחוף את

האף, לשאול לשמותיהן?" "בשמחה. הגם שעניים אנחנו, הרי אנחנו ישרים ואמיצים דיינו לעמוד מאחורי דעותינו ושמותינו. יש שם למשל "סלח לי שאני מפסיקה אותך", אמרה האדמה. "אבל אל תשכח את הסנדל הזהוב המת שאני רואה שם למטה." "אזכור אותו", השיב החול, "והרי אני יכול בעצם להתחיל בו, אם את נהנית מזה. אמנם לאמיתו של דבר הוא לא שייך אלי, אלא לים. אבל תחתיו שוכבות מאות רימות של זבובים שאוכלות אותו בבוקר, בצהרים ובערב ומתפתחות עם זה יפה מאד." "זה באמת סיפור נאה למדי", אמרה האדמה, "אני רק לא מאמינה שהוא אמיתי." "חביבתי הרוח", קרא החול, "עשי לי טובה - הפכי נא רגע אחד את הסנדל הזהוב שם למטה!" "לשרותך תמיד!" ענתה הרוח, ו-אחת, שתיים, שלש! נהפך הסנדל. דבר רימות הזבובים היה אמת, כי שרצו שם המוני המונים של רימות לבנות שמנות, והן נראו מרוגזים מאד על שנלקח מהן הסנדל הזהוב הרקוב שלהן. "נו", אמרה האדמה, "הרימות איפוא נמצאות באמת. מה עוד?" "עוד יש שם על ידיד החולות; גם באלה אין מה לפקפק. ושם למטה על שפת הים רץ העכביש שלי; יש לו בטן גדולה כמו אגוז. לך בודאי אין גדולים ממנו ביערות הירוקים שלך שאת כל כך מתרברבת בהם." "טוב", אמרה האדמה. "העכביש יכול להתקבל. אבל אתה זקוק ליותר, אם אתה רוצה לחשוב על תחרות אתי." "על זה אני בהחלט לא חושב", השיב החול, "אני מונה לך רק מה שיש לי. הראית כבר את הצרחולית שלי, והפרפרים השחורים שלי עם הכתמים האדומים על הכנפים? ויש לי גם פרחית קטנה, אם זה ימצא יותר חן בעיניך. אני בהחלט לא כל כך עני כמו שאני נראה." "זה יפה שאתה שמח בחלקך. מידת ההסתפקות גם נצרכת מאד במצבך, ומינים אחדים של בעלי חיים הרי יש לך באמת. רק, אתה חייב לסלוח לי אם אומר לך שבעיני הם בלתי מושכים את העין ביותר ... צהובים ואפורים ולבנים. אפילו השחפים שלך שאתה כל כך מתגאה בהם אין להם צבע." "לדעתי הן נראות כמו שהוא טוב ביותר בשבילן. מתקבל על הדעת שבשביל הציפורים שלך זה נכון לגמרי להבריק בירוק ובצהוב ובאדום, כיון שהן מתעופפות בין עצים ופרחים. אלה שלי מוכרחות להתלבש בצורה אחרת, אם עליהן להתגונן בפני אויביהן. הן חייבות להיראות כמו הים והחוף שמעליהם הן עפות. והחרקים שלי חייבים להיות דומים לי, אם רצונם להימלט מפני העלולים לסכן אותם. נראה לי שאת חייבת להבין את זה, הרי את כל כך חכמה." "זה בדיוק מה שאמרתי", אמרה האדמה, "אתה וכל השייכים לך, אתם עניים וקטנים וצריכים להתאים את עצמכם לזה. שכמותינו אמיד יותר ויכול איפוא לחיות ביתר מעוף." אז התרומם החול ביעף נזעם. "מה איכפת לך?" שאלה החרחבינה והרים את פרחיו התכולים והקשוחים. "אנחנו שמחים בחיינו ולא מתגעגעים לגורל יותר משופר." "הנח לאדמה לפטפט", אמר השחף וטס לו על כנפיו הארוכות. "החוף יפה, והים גדול, וביערות הירוקים חם ומחניק." "סמוך עלי, סמוך עלי", ליחשש ידיד החולות. "אני שייך לך ולא לשום בריה אחרת." "אני אוהב אותך, החול הצהוב", אמר חילף החולות והניד קצהו. "הייתי מת, לולא יכלתי לשכון בתוכך." והרוח ליטפה, הגלים שאנו, והחול התנחם כמיטב היכולת. אבל האדמה שכבה שמנה ומלאה חשיבות עצמית בגינה הקטנה וידעה היטב שהאחרים בתוך תוכם בכל זאת התמרמרו. הקיץ היה בשיאו והחום בלתי נסבל. האיש הזקן רוקן את בארו בהשקייית גנו האהוב. רפה ונכה רוח הוא ישב כפוף גו על הספסל וראה איך תלו הפרחים את עליהם וכמה מאובקים וצמאים היו העצים. "יותר משעשיתי אינני יכול לעשות", נאנח. "אנחנו צריכים לקוות לגשם. אם הוא לא יבוא לפני שיעבור השבוע, אנחנו מתים כולנו." "איך המצב?" שאל החול. "אי זה חום נפלא ונהדר! זה בדיוק הדבר הנכון בשבילי ובשביל היצורים שלי." "זה אני מאמינה", אמרה האדמה. "אתם הקבצנים רגילים לכל. אנחנו המנהלים חיים מסודרים סובלים כמובן." אז צחקו החול והחרחבינה, אמנון ותמר והעכביש, השחפים וכל האחרים. "עכשיו תורי", הכריז החול. "יתכן" אמרה האדמה. "גם אם ימות כל מה שיש לי בצמא וביובש, לא הייתי רוצה להיות תקועה בעורך, טפרן עלוב. אני לפחות חייתי!" "הרבה חיים לא רואים בעלים התלויים", לגלג החול. "את יבשה עכשיו כמעט כמוני ... ואת מתחילה להאפיר כולך ... מי יודע, אולי עוד אחיה לראותך עניה כמוני אשר לעגת לי תמיד." "אתה מדבר לפי מידת השכל שלך", ענתה האדמה. "אין בך די מהפיוטיות להבין את זה. אבל אני - אפילו בעתות היובש מלאה אני בניגונים ובאגדות המפליאות ביותר. אין לך שמץ של מושג מכל התפארת והיופי הנובעים מתוכי. בתוכי מתחוללים מחזות עלילה גדולים, אירועים מזעזעים, נוראים, הנותנים לי חומר להרהורים עמוקים בשעה שאני מחכה לגשם; אבל אתה תמיד אפור ושוה ולבן וצהוב ומשעמם. שערות ידיד החולות שלך היו מסתמרות כפליים, אילו סיפרתי לך מסיפורי האלה." "ספרי!" ביקש

החול. "לשם מה? אתה בין כה וכה לא תבין. יכלתי לספר לך על כל הפרחים יוצאי הדופן הגדלים בשם במולדתי. אילו יכלתי לספר לך באיזו ערמומיות הם מפתים דבורים וזבובים לבוא אליהם ומשגרים עליהם את אבקת הפרח שלהם עד הפרח הבא בתור. יכלתי לספר לך על הניחוח הממלא את יערותי ... על שדותי עם התבואה הזהובה הכורעת תחת כובדה שלה, ובתוכה הדרדר הכחול והפרג האדום ... על התפקעות הניצנים ועל התחרות הגדולה באביב, כשהכל שואפים ודוחקים למעלה אל האור ואיך כולם יוצאים מכליהם מרוב שמחה: הפרחים ובני האדם, החיות והעצים. לספר הייתי יכולה על הנמלים ... גם לך יש נמלים אתה?" יש לי, כמה ... בידיד החולות", לחש החול, מבויש. "חה! אבל לי יש מהן מיליונים, אתה רואה. הן בונות תילים עצומים תחת העצים ומתרוצצות יומם ולילה ... ואילו חיים מענינים הן מנהלות! אבל זה הרי יודע כל ילד, על זה אני לא רוצה בכלל לדבר." "נו! כל זה טוב ויפה", הודה החול, "אבל איפה המפחיד, המזעזע?" "מה דעתך למשל על הקוקיה?" שאלה האדמה. "אתה מכיר אותה?" "לא." "כמובן - וכי מאיפה תכיר אותה! זהו עוף אציל ומפונק להפליא, שגר בכל שנה רק זמן קצר מאד פה בארץ ... רק בחדשי הקיץ היפים ביותר. כל כך אציל הוא זה, שבעצמו אינו בונה לו קן כל עיקר, אלא מטיל את ביציו בקנים של ציפורים אחרות. והציפורים הזרות דוגרות לו על הביצים מתוך מחשבה שהן של עצמן. הקוקיה הצעירה דוחפת אחר כך את הגוזלים החוצה מהקן וזוללת וזוללת, והאומנים לפעמים מתים בסוף מרוב רעב וצער ... אח, זהו סיפור מבעית שיש בו להדיר שינה מעיניך בליל קיץ. והקוקיה שלי, אתה מבין, וכל אלה ציפורים שלי ויערות ירוקים שלי ... "אכן, הסיפור באמת נורא. אני שמח שאין לי חלק בו!" "מתוכך מדברת קנאה מזוקקת. אתה רחוק ממענין. זה אתה יודע, וזה מציק לך." החול התנתז והתעופף; כי הוא חש שהאדמה צודקת, והדבר הרגיז אותו. "האין ביניכם אחד מענין?" שאל בזעף וסקר את יצוריו. "כלום באמת אין מכם אף אחד מענין?" אבל הוא הוצרך לשאול פעמיים, לפני שזכה לתשובה. "המותר לי..." פתח חילף החולות. האדמה פרצה בצחוק רם, והחול הביט בחשד מה בצמח הזה, שקדקודו נד קלות ושנראה לבד מזה אפרורי ומשעמם למדי. "סיפור נאה יהיה זה!" לעגה האדמה. "אם יש לך באמת משהו לספר, חביבי החילף", הזהיר החול, "אז ספר! אבל אל תשכח איך הם צוחקים עלינו כשאנחנו לא מענינים." "הסיפור עצוב מאד", אמר חילף החולות. "אבל אם אתם רוצים לשמוע אותו, בבקשה ... "היורשה לי לשאול אילו נפשות מופיעות בו?" חקרה האדמה. "רק נפש אחת." "ומי?" "זה אני." "חאחאחא!" צחקה האדמה. וכל הפרחים והעצים בגן שכחו את צמאונם והצטרפו לצחוק. "ספר!" אמר החול בכעס. "אבל אם הסיפור לא טוב, אשטוף אותך ואקבור אותך." "זה לא יהיה עונש בשבילי", ענה חילף החולות. "להיפך. אני מרגיש אפילו טוב ביותר, כשאתה שוטף אותי. אבל עכשיו הקשיבו!" החול שכב בשקט עם קפליו וקמטיו הקטנים, וגם האדמה האזינה. העכביש קפא על עומדו על רגליו הארוכות והשעירות, רימות הזבובים יצאו מתחת לסנדל הזהוב המת, השחף עמד על חלוק אבן סמוך לחוף, והרוח וידיד החולות פסקו מלחישתם. כולם היו כל כך מתוחים, אם חילף החולות יודע לספר דבר שיוכל להשתיק את האדמה הרברבנית. ואז התחיל חילף החולות. "עליכם לדעת, שבעצם זאת חרפה גדולה שאומרים על ידיד החולות שהוא מלכד את החולות, כי אני עושה את זה הרבה יותר." "הנה שוב רואים!" קרא ידיד החולות, נפגע. "לי נראה שאין לכם על מה לריב", אמרה האדמה. "אבל כשהאבוס ריק, הסוסים נושכים זה את זה." "הדבר כמו שאני אומר", המשיך החילף, "ואני חושב שראוי לכם לדעת את זה, מפני שגורלי כה עצוב. כשאני נובט מתוך הזרע שלי, אני שולח את שרשי העדינים למרחקים ולעומקים בתוך החול. במקום שאני יוצא על פני השטח, אני מצמיח אגודת עלים קטנה, וממנה זוחלים שוב שרשים עדינים, בונים אגודות עלים חדשות, וכן הלאה, כל עוד אני חי." "זה בודאי מענין מאד", העיר ידיד החולות בלעג. "אבל הסיפור הזה יכלתי לספר באותה מידה גם אני, כי אני עושה בדיוק אותו דבר." "מענין אי אפשר לקרא לזה", הודיעה האדמה, "אבל נוגע ללב. המחשבה שחילף החולות יגדל ויגדל כל הזמן בתוך החול העלוב ממש קורעת את הלב." אבל חילף החולות המשיך ולא שת לבו לפטפוטי האחרים: "אני אוהב את החול כמו שלא אוהב אותו אף אחד מכל האחרים שגרים פה; וכל מה שיש בי ומה שיש לי מותאם לחול היפה המעופף והניתז. העלים בתוך ניצני מגולגלים באופן כזה שהניצנים קשוחים וחדים כחרבות ופורצים בקלות דרך החול. העלים שלי קשים וחזקים, ואני מחזיק אותם גלולים תמיד, כדי שאוכל לשמור את המיץ בתוכם. כל נקבוביות הנשימה שלי נמצאות בצדה העליון, ואני מפני לרוח תמיד את הצד התחתון, כדי שהיא לא תעשה לי צרות." "שמעו נא, איך הוא מתרברב!" קרא ידיד החולות. "לי

נראה שאין לו על מה להתרברב", אמרה האדמה. "הרי כל זה מיסכן ועלוב עד אין קץ." "עכשיו בא החלק העצוב", התחיל חילף החולות מחדש. "ראו נא, אני שמעתי זמן כה רב איך האדמה לועגת לחול הנהדר שלי ומשתעשעת על חשבוננו, ואני יודע שהחול היה רוצה יותר מכל להיות אדמה טובה ופוריה ולהצמיח פרחים ועצים. לכן אני מקדיש כל חיי לעזרה לחול להשיג את המטרה הזאת. אני לוכד אותו בשרשי ובקני השרש שלי, כשהוא רוצה להתרומם; אני קושר ומאחז אותו, אף על פי שזהו אסוני." "למה?" שאלה האדמה. "הלא גם בשבילך צריך להיות נחמד ונעים, אילו היה החול שקט ומיוצב. אז היית יכול לגדול בנחת וברגיעה, והעלים שלך היו מקבלים צבע יותר בריא, ירוק של ממש." "לא", אמר חילף החולות, "בדיוק זה אינני יכול. אני חי ומת עם החול המתעופף. אני בכלל לא יכול להתפתח כראוי אם לא שוטף אותי החול. כל פעם שאחת מאגודות העלים הקטנות שלי מתכסה בחול, ניסך בי זרם של חדות חיים ושמחה. אני מרגיש כפליים יותר חזק וכפליים יותר שמח, שולח שלוחות חדשות וצומח, צומח, עד שאני פורץ מתוך החול." "ואז?" שאלה האדמה. "אז אני נתקע שוב." "זה כאילו משותק כחי אחרי שהשגתי את יעדי. כנוע ורפה לב אני ממתין שהחול ישוב לשטוף אותי ומפיח בי אומץ חיים חדש." "משונה, משונה מאוד!" קרא ידיד החולות. "כן", המשיך חילף החולות, "ככה זה אתי. לכן אני אומר שגורלי כל כך עצוב. ללא לאות אני עמל בליכוד החול האהוב שלי, וכשזה הצליח, אני צריך למות. אני עובד על המוות של עצמי. אני עובד למען אחרים. ידיד-חולות, חרחבינה ואמנון ותמר הצבעוני תופשים את מקומי. כשהחולית מתיצבת, עד שאפשר להתישב עליה, זה בראש ובראשונה בזכותי. בגלל זה בני האדם זורעים אותי בתוך החול בכל מקום, ואני עושה את עבודתי ומת. זהו סיפורי העצוב. לבי נחתך כשאני מספר אותו, אבל עשיתי זאת, כדי שתראה האדמה השמנה והטיפשית איך אנחנו חיים על החוליות, ושיש מי שאוהב את החול המתעופף הלבן והעני יותר מחייו שלו." "חילפי היקר, היקר!" קרא החול וכיסה חיש מהר כל אגודותיו. "תודה רבה!" אמר חילף החולות. "עכשיו אני מאושר." "זה באמת סיפור נוגע ללב", אמרה האדמה. "סיפור חמוד לנערות צעירות, על אהבה ועל הקרבה עצמית. אבל איפה החלק המבעית, המותח, הדראמאטי?" אז שכח החול את חילף החולות האוהב, שלפני רגע כל כך התמוסס עליו לבו, ושטף והתעופף כמטורף. "כמה שאת רעה!" אמר. "אני שמח שאני לא דומה לך." "חאחאחא!" צחקה האדמה. "הענבים היו יקרים מדי לשועל." החול לא אמר כלום, אבל נעצב על לבו מאד. וחילף החולות לא שמע מאומה, כי אם רק הוסיף לגדול מתחת לחול. למחרת בבוקר השכם-השכם התהלך זבוב אחד קטן ובלתי נחשב סמוך למקום שבו הציצה האדמה השחורה מתחת לגדר ושכב החול שרוי בצערו ומרירותו. "אעשה לך טובה, חול יקר ולבן", אמר הזבוב. "אתה?" שאל החול. והאדמה לגלגה: "אי, כבר הגעת לידי כך שזבובים צריכים לעשות לך טובות?" "את תדאגי לענינים שלך!" אמר הזבוב. "אני יודע מה שאני יודע. יקירי החול, אתה מתהפך במחשבות אם לא יקרה גם בתחומך משהו מענין ... משהו ממש, ממש מעורר חלחלה, מפחיד, משהו שבגללו תקנא בך האדמה השחורה." "ככה באמת", נאנח החול. "טוב. אני אעזור לך. אני אראה לך משהו שהוא נורא יותר מכל מה שהאדמה יכולה לבדות מלבה השמן. אבל אתה חייב לשים לב ולהתאזר בסבלנות, כי הדבר נמשך זמן מה." "אני אפקח שבע עינים ואמתין עד שיבוא המשיח." "אתה מכיר את הצרחולית?" "ועוד איך אני מכיר אותה! כשהיא כל כך נוברת בתוכי!" "שים לבך אליה. וגם אלי שים לבך ... הנה היא באה! כעת אני מתנדף. היא אמנם לא מכירה אותי, אבל לעולם אין לדעת ... ווש! נעלם הזבוב." "יתמשך לו זה עד שירד גשם", העירה האדמה. "אפשר שעוד יהיה מענין, אף על פי שהדיבורים של הזבוב לא היו מבטיחים במיוחד. נו, נחכה ונראה!" אז קרבה ביעף הצרחולית. היא דמתה מאד לצרעה בכנפיה השקופות ובצבעי בטנה הזועקים. היא נחתה על החול, הילכה מעט אנה ואנה, ריחרחה עד שמצאה מקום שמצא חן העיניה, והחלה חופרת. ארבע הרגלים האחוריות נעצה בקרקע בפיסוק רחב, ובשתיים הקדמיות חפרה. החול עף בסילון מתחת לבטנה אחורה. והיא המשיכה, עד שהגיעה למטה, עמוק, עמוק, מקום שם היה החול פחות תיחוח. מדי רגעים מספר יצאה הצרחולית, עמוסה בגושיש קטן, לפני השטח, וחזרה והוסיפה חפור, עד שהשלימה מלאכתה. "במחילה, מה את עושה שם?" שאל ידיד החולות. "בניתי דלת לדירה בשביל הצעירים שלי", ענתה הצרחולית. "עכשיו גמרתי. שם למטה יש בור בגודל אגוז-מלך. עכשיו אביא מעט אוכל, ואז אטיל את הביצה." "חכי רגע!" קראה החרחבינה, "המחילה מתמוטטת!" "זה רק החול הרופף החיצוני", אמרה הצרחולית. "שם אני חופרת לי מעבר בקלות,

והמקום אני מכירה לפיהשקע. דוקא טוב, שהחול מתמוטט, כי אז לא מגלים איפה גר הילד היקר שלי, ואף אחד לא יכול להזיק לו." "ילד אחד?" שאלה האדמה בלעג. "גם כן משהו ראוי לדיבורים. אצלי יש לחיות תמיד ילדים רבים." "אני מטילה שש ביצים", השיבה הצרחולית. "כל אחת בקן משלה. ארבעה עשר יום אני צריכה להתעופף ולהביא מזון לכל ששת הקטנים. זה כל מה שאני יכולה." "הנה את רואה, אדמה שחורה שמנפחת את המח", אמר החול והתקמט לקפלים עמוקים מאד. "ששה ילדים, ולכל אחד מהם בית משלו. זה מכובד - מה?" "אני מחכה לחלק המעורר חלחלה", ענתה האדמה. הצרחולית כבר הסתלקה, וכעת חזר הזבוב. "הנה זה!" הוא קרא מיד ורץ אל המקום שבו היה הקן חבוי. אבל הוא נשמר מלהתקרב יותר מדי והילך סביב בקשת גדולה. "היא הטילה את הביצה?" שאל. "לא", אמר ידיד החולות. "אבל תיכף היא תחזור, ואז היא תטיל. והיא גם מביאה לילד אוכל. נראה שהיא אימא מצויינת." "כל אחד דואג לילדים שלו כמיטב יכולתו", הכריז הזבוב. "אני דואג לשלי. אסור, דרך אגב, לספר, שהייתי פה." שוב נעלם הזבוב, כי הצרחולית חזרה נאבקת במטען של עכביש עצום. היא התישבה לפני הקן, התנשפה מעט, עקצה ונשכה עוד קצת בעכביש, כדי לודא שהוא באמת משותק, והחלה קוברת אותו במאורה. כשזה היה עשוי, היא חזרה אל פני השטח. החרחבינה וידיד החולות, החול והאדמה, אמנון ותמר והשחף שישב בחוץ על האבן, נעצו בה עיניהם במתח. "עכשיו הטלתי את הביצה שלי", אמרה. "ומזון לילד יש שם גם כן, לכשיבקע, ונראה שיבקע בקרוב, כיון שהשמש זורחת כל כך יפה על הארץ הברוכה. מחר אביא אוכל נוסף. אני מבקשת מכם: אל תאמרו לשום בריה איפה שוכן ילדי!" "לא!" קראו כולם. אז הצרחולית הסתלקה שוב, והזבוב חזר. "אני מריח שהיא היתה פה", אמר הזבוב. "עכשיו צריך לעבוד, כל עוד יש זמן." עם זה הוא התחפר בתוך המאורה ונשאר למטה זמן רב. כשחזר אל האור, הבהיק משמחה. "מה עשיתי?" קרא ידיד החולות. "עשיתי מה שיכולתי למען ילדי", השיב זבוב. "הטלתי שם למטה שבע ביצים." "מה לדעתך תאמר על כך הצרחולית?" שאלה החרחבינה. "איך היא תדע?" אמר הזבוב. "שם למטה שורר לילה שחור כעורב מזופת ומפוחם; אי אפשר לראות את היד לפני העינים. היא לא תרגיש כלום." "אבל כשיבקעו הצעירים של הצרחולית, הם יאכלו את הביצים שלך", הקשה ידיד החולות. "שלי בוקעים ראשונים", השיב הזבוב וחיך בעליצות מחושיו זה בזה. "אז הם טורפים את הילד של הצרחולית וחוגגים עליו, ועל כל המזון המשובח ... אכן, בינתיים יש שם למטה רק עכביש אחד, אבל הוא בודאי תביא עוד." "לפחות היא אמרה", סיגידיד החולות. "זה בסדר." אתם לא מאמינים כמה טוב זה בשביל ילדי זבובים להתפטם בעכבישים. בכל זאת יש עוד צדק בעולם." הזבוב עף משם, והאחרים בהו זה בזה. "בעצם זה מחזה מבחיל", התחילה האדמה. "זכרי נא את הקוקיה שלך", החזיר החול בלעג ארסי. "הלא רצית משהו מבעית ומותח? ... לי נראה, שהענין מתחיל באופן מבטיח למדי." ואז הזהיר החול באחרים שלא יתערב אחד מהם, ויקרה אשר יקרה. כי כבודם עומד כאן למבחן; חשוב, אמר החול, מאד, לעמוד על שלנו מול האדמה המתנפחת בחשיבות. וכולם הבטיחו חגיגת מה שביקש, אבל בלילה כולם לא יכלו לישון מרוב מתח. רק בצהרי יום המחרת הופיעה הצרחולית. הפעם היא הביאה זחל של פרפר. "כמה טורח!" אמרה. "הביצה בחור הזה פה היא הצעירה שלי. שאר ילדי כבר בקעו, לכן הם קודמים." "הרי את שוחקת את עצמך", אמר ידיד החולות. "אווה, כשמוכרחים, מספיקים המון. אם רק מצליחים לתפוש את הטרף! אבל פה הרי אין מבחר גדול." "כן, הכל נורא מיסכן ועלוב פה", רטנה האדמה. "נו, אני רוצה להתלונן", אמרה הצרחולית. "בערך מאה יחידות אני צריכה במשך הזמן הזה: זבובים, עכבישים וזחלים, איך שמזדמן; ואלה אני גם מוצאת. אם רק לא ימצא מישהו את הקנים ויגזול את המזון מהילדים." "וכי מי יעשה את זה?" שאל ידיד החולות. "יש לך הרבה אויבים?" "לכל הבריות המהוגנות יש אויבים. יש שם למשל הזהבית, העצלנית. זאת לא מתחשק לה לאסוף אוכל בעצמה, והיא מטילה את הביצים שלה לתוך הקנים שלי. אמנם ממנה אני לא חוששת כל כך בסביבה הזאת. היא מתנכלת למשפחה שלי באזורים הפוריים. אבל ישנו זבוב אחד, בומביל קוראים אותו, שהוא גם כן פושע מתועב כזה. אבל אני חושבת, שהצלחתי להחביא את הקן כל כך טוב עד שהוא לא ימצא אותו." "אהא ... אז זה מין קוקיה!" התערבה האדמה. "זה אני לא יודעת. אני רק יודעת שהוא בריה משוקצת. ואילו יכולתי להשיג אותו, הייתי מחסלת אותו מהר מאד." אחר כך התחפרה הצרחולית עם הזחל, חזרה אל האור ועפה משם. מעט אחר כך הופיע הזבוב, טיפס וירד גם הוא וחזר עליז. "הכל בסדר", הודיע, "הולך מצוין." במשך יותר משבועיים הביאה הצרחולית בכל יום אוכל. "כמה שמחה אני!" אמרה.

"לילד יש תיאבון. הוא הזללן הגדול ביותר מכל הששה. אין לכם מושג כמה הוא אוכל." "אייך הוא נראה?" שאל ידיד החולות. "מנין לי לדעת? הרי למטה שם עלטה שחורה וסמיכה. אני איני רואה ילדי לעולם; אבל לפחות אוכל למות במצפון שקט, כשאני מאכילה אותם היטב. וזה ברור שהם יצורים מהוגנים, אם הם זוללים ככה." "נורא!" קראה החרחבינה, משהסתלקה הצרחולית. "מעורר חלחלה, מה?" אמר החול. "הום", אמרה האדמה, "אינני מכחישה שהענין מתחיל להיעשות מותח. אבל עדיין לא שמענו את הסוף. נראה קודם כל איך יהיה זה. הרי אף אחד ממנו אינו יודע מה קורה שם למטה במאורה." ביום החמשה עשר באה הצרחולית בלי אוכל ובכנפים חלשות מאד. "עכשיו אינני יכולה עוד", נאנחה. "ואני מקוה מאד שעשיתי די. אני מרגישה בבירור שאני הולכת למות." "חכי עוד מעט, והתבונני פעם בילד", אמר ידיד החולות. "זה כבר לא אראה", השיבה הצרחולית. "גם אני לא ראיתי מעולם את הורי." זמן מה היא עוד יושבה שם הביטה בכניסה אל המחילה, החליקה בכוחה האחרון את החול, כדי להסתיר את הקן, הישירה רגליה ממנה והלאה ומתה. "נשמה טובה!" נאנח ידיד החולות. אבל החרחבינה קראה: "הנה בא הזבוב!" "כעת נראה את הקטע האחרון של המחזה", אמרה האדמה, שהיתה סקרנית מאד, אך לא ששה לגלות את זה. "נורא מותח!" קבע החול. "הרבה, הרבה יותר מפחיד מהסיפור של הקוקיה. וחוץ מזה, אין זה סיפור, שאפשר להאמין או לא להאמין אותו, אלא הכל מתרחש בדיוק מול העינים שלנו." כשהזבוב ראה את הצרחולית, הוא נרתע, נבהל. "אל תפחד!" אמר ידיד החולות. "היא מתה. ועל פשעיך השפלים היא לא למדה מעולם." "שמור לך הגידופים לעצמך!" החזיר לו הזבוב. "אני דואג לילדים שלי, כמו שעושים כולנו. זה הכל אבל נדמה לי, שעכשיו הם צריכים לצאת עוד מעט." הכל נעצו מבטם במקום שתחתיו היתה הכניסה למחילה, וכעבור זמן קצר נשמע רשרוש בחול. הופיעה רגל דקיקה אחת ... ועוד אחת ... ועוד ארבע, ואז עמד שם זבוב חדש לגמרי, שהתעטש ושפשף לו את החול מתוך העינים ועף משם והלאה, מבלי לומר לאמו אפילו בוקר טוב. "זה צאצא שלי!" אמר הזבוב. "אי אפשר לטעות בו" אמרה החרחבינה. "אותם נימוסים מצוחצחים וחמודים." ואז יצא עוד זבוב אחד צעיר ואחר כך בזה אחר זה עוד חמשה. "נו", שאל החול, "מה את אומרת, יקירתי האדמה?" "אני?" התממה האדמה, כאילו אין כל זה נוגע לה. "אני אומרת רק: עכשיו יורד גשם." וכך היה. הגשם הקיץ זה היה בסוף מרץ. מחליקי הקרח אוחסנו עד החורף Haletudserne על הסיפור קץ נמהר. הראשנים הבא, כי הקרח נעלם מעל כל מקוי המים. גם השלג נמס וזרם בחפירים עד שעלו על גדותיהם. רק עמוק מתחת לסבך השיחים נותר עוד מעט; אבל השארית הזאת היתה כל כך מועטה ושחורה, עד שאיש לא שת אליה לבו. והעשב החל מתבייש, מפני שהוא היה כל כך צהוב; והוא התעניין למטה באדמה, אם לא יבא בקרוב הצימוח החדש. הסיגליות פקחו בזהירות את עיניהן הכחולות, ובניצני העצים רחשה עשייה נמרצת, כדי שהירק יהיה מוכן בזמן לעצרת. מדי יום ביומו תפחו והלכו הניצנים יותר ויותר; בתוכם מוכנים היו מלבושים רבים בצבע ירוק בהיר; וביום נאה אחד פקעה סבלנותו של שיח החזרזר, ועמה פקעו ניצניו, והוא נופף בעליו הזעירים, כאילו אינו מסוגל עוד לסבול את החום. ואילו השמש הציצה מדי רגע בין הנשיאים הנוסעים על פני האדמה וקראה בקול גדול: "עכשיו אני באה, עכשיו אני באה! עכשיו מהרו וגשו לעבודה, והכל יהיה בסדר!" כך חשבה גם הזרזירה, שישבה ביער על גדת החפיר והתגעגעה. קר היה אמנם, בייחוד בלילות, וגם המזונות היו מצומצמים לפי שעה למה שאי אפשר בפחות ממנו. אבל הזרזירים מעדיפים להקדים חודש ולא לאחר יום אחד. הזרזירה הצטחצחה והתגנדרה, זקרה מקורה אל על ושרקה, כדי לשמור על מצב הרוח המרומם. מששיעממה אותה נגינתה שלה, היא היטתה ראשה השחור לצד אחד, עצמה עיניה והאזינה למי החפיר, שגירגרו וזרמו בשאון ומילמלו לעצמם כל מיני שיקשוקים. "שירה, נחל!" אמרה הזרזירה. "שיר לך! אתה שר על הקיץ. עד אז אתה תיבש ותיאלם, אבל אנחנו האחרים אז נתחיל ברצינות, כי אז יהיו הימים מלאים זריחת שמש והשדות מלאים תולעים, ולי עצמי יהיה קן מלא ילדים חמודים." "הו הא", נאנח קול אחד בקרבת מקום. "כשבאים ילדים, באות גם דאגות." הזרזירה הביטה סביבה והבחינה בצפרדע חומה גדולה שהיתה בוהה בה בעינים עצובות. "את איפוא זאת!" אמרה. "אביב שמח אני מאחלת לך! אבל אסור לדבר כמו שאת מדברת. מובן מאליו שיש הרבה עבודה כשהקן מלא בילדים. הם רעבים, הם צועקים; ועד שסותמים להם את הגרון באוכל, גומרים מלאכת יום הגונה. אבל כנגד זה גם נהדר לשבת בערב ליד הקן ולשיר. - הלא את מסכימה איתי?" "אני אומרת: קואקס!" רטנה הצפרדע. הזרזירה העמידה פנים כאילו לא שמעה מאומה, והמשיכה בשויון נפש:

"ועוד יותר יפה הוא לראות את הילדים גדלים מול העיניים, לראות איך הם מקבלים עיניים ... וכנפיים וזנבות ... וללמד אותם לעוף ולצוד תולעים." "קואקס! קואק! קואקס!" צעקה הצפרדע וניתרה שלשה ניתורים עצומים. "מה זה צריך להביע הקירקור הזה", גערה בה הזרזירה. "הלא זה נשמע ברברי להחריד!" עוד בטרם סיימה דבריה, וכבר קפצה הצפרדע, ראש קדימה, לתוך החפיר. היא הצמידה ידיה לחזה וחתרה ברגליה בבעיטות שחיה גדולות. שלש-ארבע פעמים היא שחתה אנה ואנה, ואחר כך היא הגיחה שוב מתוך המים, התישבה על מקומה הקודם ליד הזרזירה ובהתה בעצבון עמוק לתוך חלל האויר. הזרזירה שרקה מנגינה ענוגה, ואחר כך אמרה: "זה עזר? את כנראה חמת מזג במקצת, וזה די טפשי מצידך! לא נכון להתיחס לחיים בחגיגות כזאת. ספרי לי מה מציק לך! זה עוזר לפעמים לשפוך את הלב בפני הזולת, ואני משתעממת." "את ממילא לא היית מבינה אותי, גם אילו סיפרתי לך את הדבר", ענתה הצפרדע. "מה יודעת ציפור טובה כמוך על זה? לך יש קנך החם והנעים, ואת יכולה לחנך ילדיך שיהיו לבריות הגונות. למישהו אחר אין נוחות כזאת. לי אין בכלל שום קן, וצאצאי אני נאלצת להפקיר מכל וכל לחסדי הגורל." "אין לך קן?" תמחה הזרזירה. "אז איפה את מטילה את הביצים שלך?" "שם למטה" אמרה הצפרדע והחוותה אל החפיר. "לתוך המים?" "כן, כמובן לתוך המים", אמרה הצפרדע, "הלא אין בזה כדי להתמיה. לביצים שלי אין קליפה קשה כזאת כמו לשלך; אילו הייתי מטילה אותן על האדמה, הן היו מתייבשות מיד ומתות." "וכי הילדים שלך יודעים לשחות? ישר מההתחלה?" שאלה הזרזירה. "אכן", אמרה הצפרדע, "זה הם יודעים. זה טבוע בדם במשפחה שלנו. אבל חוץ מזה הם יצאו כל כך משונים מהוריהם, עד שאפשר למות משברון לב עליהם." "למה - מה הם עושים?" שאלה הזרזירה. "בואי והיווכחי בעצמך!" אמרה הצפרדע. היא ניתרה לאורך גדת החפיר, והזרזירה צעדה אחריה; שכן היא היתה סקרנית, ובעונה הזאת לא היה לה שום ענין דחוף להפסיד. כשהגיעו למקום אחד שבו התרחב החפיר למעין אגם קטן, ואשר המים נראו עומדים בו ללא זרימה, נעצרה הצפרדע. המים שרצו המוני חיות זעירות, ששחו אנה ואנה, מעלה ומטה, ונגסו בצמחי המים. רגלים לא היו להם, אבל לעומת זאת בטנים תפוחות ענקיות וזנבות ארוכים עטורי סנפירים. הם נראו כמו כדורים עם זנבות דגים. ובשני צדי ראשיהם צמחו להם מין ציציות שהתנפנפו במים. הצפרדע תקעה בזרזירה מבט נוגה, אך לא אמרה דבר. "ראה ראה!" אמרה הזרזירה וליקקה מקורה. "אלה נראים באמת מתאבנים למדי. מתחשק לדעת מה טעמם! הם דגים בטח, מה?" "אין לי מושג מה הם", השיבה הצפרדע. "אבל מהביצים שלי הם הגיחו; אינני חושבת שבמשפחתי היו אי פעם דגים." "רגע", הירהרה הזרזירה בקול. "שמעתי על זה, אבל אינני זוכרת בדיוק איך זה מסודר. רק זה זכור לי בבירור, שבסוף יצאו מהם צפרדעים אמיתיים. את תראי, אחרי שהם ישתפשפו מעט, את תשאבי מהם נחת." "אבל! יש להם עוד להתפטר מכמה דברים, לפני שהם יהיו לצפרדעים", ענתה לה הצפרדע. "אילו זנבות יש להם! הנראה כזה צפרדע עם זנב? והבטן הזאת! הרי אפשר לראות מבעד לעור את כל המעינים! והתלאים האלה ליד הצואר! ואיפה הרגליים שלהם בעצם? רק תראי איך הם טסים במים לפה ולשם ואוכלים עשב וכאלה דברים, כשבדיוק לפני האף שוחים להם החרקים המובחרים ביותר! וכי מה חטאתי, שילדי נעשו כאלה מפלצות!" הצפרדע נתנה קולה בבכי, והזרזירה כבר חשבה שאולי מוטב להסתלק משם, כי כל עצב היה לה לזרא. אבל אז קפצה הצפרדע בקשת ארוכה לתוך החפיר, שחתה עד לאבן אחת שהיתה מזדקרת מעט מעל פני המים, וטיפסה עליה. "ראו תראו, הנה היא הבריה המשונה הזקנה!" צעקו החיות שבמים. "עכשיו יהיה לנו שמח!" הכל צחקו, עד שבטניהם הכדוריות רעדו וזנבותיהם התנועעו בגיל. אחר כך הקיפו את האבן סביב ושרו במלוא גרונם: "צפרדעת זקנה על כרעיים עצלות על הארץ יכולה אם רוצה לדדות זמנים חדשים, חדשים הרעיונות! יעמוד נגדם מי שיכול. אנחנו לא נסכים לצלוע על כרעיים בחרות ננענע את האחוריים במים הצלולים!" שתי פעמים הם שרו את פזמונם המחוצף, ועל לחיי הצפרדע הזקנה זלגו הדמעות. "הנה את רואה!" אמרה לזרזירה. "ככה הם מדברים לאימא שלהם!" "או - אה?" אמרה הזרזירה מהורהרת. "אכן זה נראה לא טוב." כעת התרחקו השרצים הקטנים ושחו לאורך התעלה. אחרי שהצפרדע ניגבה את עיניה והתאוששה קימעה, היא ראתה שרק אחד מהם נותר לבדו במים מתחת לאבן. הוא חבט בזנבו בעוז. "פווייה! תתבייש לך!" צעקה הצפרדע. "עדיין אתה עומד לך שם ולועג לאמך הזקנה! אילו ברנשונים אתם!" "אני לא ברנשון", השיב הצעיר. "אני ראשן." "עוד תראה מה יקרה לך כשאתפוש אותך, חוצפן! אפילו השם המכובד של הורייך לא נאה לך!" הראשן שחה פעמים אחדות לפה ולשם ונגס באחד מצמחי

המים. אחר כך הוא חזר ועצר תחת האבן ואמר: "כל הזמן את מייללת וקוצפת כאילו סוף העולם הגיע! אני לא מבין איך את יכולה לעשות כאלה הצגות, אימא צפרדעה זקנה! אולי שכחת שגם את היית פעם צעירה?" "שאני שכחתי?" התכעסה הצפרדע. "בימי נעורי היו מושגים אחרים על דרך ארץ, העלמה הציצנית! כשאני הייתי נערה צעירה, לא הייתי מתרועעצת במים עם קישקושים כאלה בראש כמו אלה שיש לך!" "על זה אינני יודע כלום", השיב הראשן בעליצות ונופף בציציות ראשו. "האין הם יפים? חוץ מזה, אלה הם הזימים שלי. בלעדיהם לא הייתי יכול לנשום." הצפרדע הזקנה רעדה בזעם. "ככה... זימים? אילו מזימות אתה זומם בהם, אה? זנב ארוך ונהדר יש לך לדגל-אהבה? מה? אבל להשיג לך רגלים מהוגנות, זה כנראה למעלה מהיכולת, הא?" "למה לי רגלים?" שאל באדישות הראשן. "את אולי זקוקה לזה, כדי ללכת שם למעלה על האדמה. אני הרי שוחה, הרי בשביל זה יש לי הזנב שלי. היום בכלל אי אפשר בלי זנב. בסגנון הישן המסורבל כבר לא מגיעים לשום מקום. התרבות מתקדמת, וחייבים לשחות עם הזרם." הצפרדע שילבה זרועותיה על חזה ונשאה עיניה השמימה. "זה נורא!" נאנחה. "ודרך אגב, אין בכלל סיכוי לפקוח את הראש לברברנית זקנה כמוך", קבע הראשן. "את לא מבינה כלום, זמן עבר. רציתי רק להזכיר לך, שאת בעצמך הבאת אותי לעולם. לכן את גם חייבת לקבל אותי איך שאני." במלים אלה שחה הראשן לדרכו. הצפרדע הזקנה חזרה אל גדת החפיר והתישבה ליד הזרזירה. זו לא ידעה במה תרפא שברון לבה של האם האומללה. לכן היא שרקה ואמרה: "עכשיו יבוא האביב, והכל יבוא על מקומו בשלום, את תראי. איפה היית בחורף?" "ישבתי בתוך חור, למטה בקרקעית אגם הטחנה", ענתה הצפרדע. "ואוהו מזה באמת אפשר לקבל דיכאון", אמרה הזרזירה. "כדאי לך לטייל קצת, לראות עולם. זה מרענן ועושה מצב-רוח טוב." "מה את שחה?" אמרה הצפרדע. "אני, עם הגזרה שלי! אני עשויה למנוחה. אם אני רק מנתרת עד הצד השני של האחו, כבר כואבות לי הרגלים האחוריות." אז המריאה הזרזירה. הצפרדע צלפה בלשונה ולכדה זבוב אחד שישב לו על עלה ולא חשב על כל רע. היא בלעה את הזבוב ושקעה שוב בהרהוריה הנוגים. הזרזירה היתה עסוקה מאד באיטום קינה וריפודו. הקן שכן בתיבת הזרזירים התלויה בעץ האולמוס שלפני בית היערן. היא יכלה להרגיש שבקרוב תבוא העת להטיל את הביצים, שכן ראשה היה כבד עליה באופן משונה כזה, ומדי פעם היא פרצה בבכי-פתאום. אז היא נזכרה בצפרדע המיסכנה, שלא הזדמן לה לראותה כבר זמן ארוך למדי. היא עפה לשפת החפיר וקראה. "הנה אני! אני פה, גברת זרזירית!" אמרה הצפרדע, ממקום סמוך מאד לזה שנחתה בו הזרזירה. "מה זה?" אמרה הזרזירה. "עדיין את יושבת פה? מה שלום ילדיך? עכשיו קרובה שעת שלי ללדת, ואז נזכרתי בך." "זה היה נחמד מצדך, לבוא לראות בשלום אשה עניה", ענתה הצפרדע. "חוץ מזה, תודה! נראה לי, שמצבי נראה משופר במידת-מה." "איך זה?" שאלה הזרזירה. הצפרדע רמזה לה וניתרה עד סמוך מאד למים. "התואילי לראות בעצמך?" אמרה. והזרזירה הציצה לתוך החפיר, שהיה מלא ראשנים. הם פיזזו ושחו סביב כמקודם, אבל עכשיו הם היו הרבה יותר גדולים. ולאחדים מהם היו מאחור ירכי צפרדעים חמודים ביותר, אפשר היה לראות בעיניים, הן, לשנים מהגדולים ביותר כבר היו אפילו זרועות קטנטנות. "נכון?" אמרה הצפרדע הזקנה. "הם מתחילים להתנהג יותר יפה. אמנם עדיין נשאר להם הזנב הגועלי וציציות הראש המתועבות האלה. אבל עכשיו אני לפחות רואה לדבר טעם ותכלית. עכשיו אני גם יותר מתאפקת, כבר לא גוערת אותם. אני חושבת, מוטב להניח לטבע לעשות את שלו. קשה לשמור על שלווה איתם גם כן. פעם כשאמרתי לאחד מהם מילה טובה, שהוא מתחיל לקבל תבונה, הוא צחק לי בפנים ואמר שאני לא אדמיין לי שהוא יהיה אי פעם חטיאר צלען כזה כמוני - הוי, הילדים, הילדים! שתראי את יותר נחת מהצאצאים שלך!" "תודה", השיבה הזרזירה. "עכשיו אני עפה הביתה ומתחילה." וחלפו ימים רבים שבהם רבצה הזרזירה על ביציה בתיבה שבעץ האולמוס, ולא חשבה על הצפרדע כלל. אבל כשיכלה להרגיש שמעתה יוכלו האפרוחים לבקוע בכל רגע, היא ביקשה מבעלה, בעוד שיש לו זמן לכך, לעוף אל החפיר ולדרוש בשמה בשלום הצפרדע. "הצפרדעה גם כן אם", אמרה. "אבל היה לה מזל ביש עם הילדים שלה, המיסכנה. צריך לעודד אותה קצת." היא סיפרה לבעלה כל מה שראתה ושמעה על גדת החפיר, ואחר כך הוא עף לשם. אבל ככל שבלש וחיפש במים, הוא לא מצא אף ראשן אחד. החפיר כבר היה יבש למחצה, ובתוך הבוץ זחלה רק קרפדה שמנה אחת זקנה. אז הוא שמע שאון גדול באחו שבצד הרחוק של החפיר. "קואקס! קואקס! קואקס!" היו אלה המון צפרדעים שצעקו בערבוביא. במרכז המעגל יושבה הצפרדע הזקנה, וסביבה בעשב ניתרו ודילגו ילדיה. לכולם היו עתה

רגלים, וציצות הזימים נעלמו מראשי כולם. הם נראו בסך הכל כמו צפרדעים אמיתיות קטנות וחומות אמיתיות, שעורם הרטוב הבהיק בשמש, והם אמרו קואקס! בהמולה מחרידה. אבל לכולם עדיין נשאר גדם זנב קטן מנערוותם. "הקשיבו ילדים!" אמרה הצפרדע הזקנה. "רק התישבו בדעתכם. אני כל כך שמחה, כל כך שמחה בכם. עוד תראו, בסוף עוד תתפטרו משארית הזנב המתועבת, ואז הכל יהיה בסדר גמור." כעת היו שם אחדים מהצפרדעונים הצעירים שהתישבו באופן שזנבם היה מוסתר. הם היטו ראשם הצידה והביטו בזקנה בחיבה. "כבר אין לנו זנב בכלל! אנחנו כבר צפרדעים ממש, אימא קטנה יקרה! מעולם לא התכונו לשום דבר בכל הראשונות!" אבל היו שם אחרים, שהושיטו זנבם קדימה ככל שיכלו ולעגו לזקנה, כמו שעשו בשחר ילדותם. "שטויות! שטויות! שטויות! אימא צפרדעת זקנה!" הם צעקו. "אנחנו כמו שהיינו תמיד ... את לא יכולה לראות את הזנב? רק אל תכניסי לך לראש שנהיינו "מיושבים בדעתנו", כמו שאת קוראת לזה. לזה לא נגיע לעולמים. תמיד נישאר ראשנים חפשיים ועליזים!" הצפרדע הזקנה גידפה והתחננה, והצעירים צווחו, והיה שאון איום. הזרזיר הניד ראשו השחור וטס הביתה, כדי לספר לאשתו מה ראה. "משפחה רוגשת למדי", אמר. "זאת משפחה אומללה!" אמרה הגברת זרזירה. "מיד כשאוכל שוב לצאת ולטייל עם הקטנים, אלך לבקר. לילדים שלנו יהיה טוב לראות משהו מהעולם. אז הם ידעו להעריך יותר את הקן החמים והנעים שיש להם." ומשהזרזירונים הקטנים פקחו עיניים והצמיחו נוצות ולמדו להתעופף מעט, יצאה אמם איתם לאחו, כדי שיכירו את הצפרדע הזקנה. הם הלכו זמן רב וחיפשו וקראו בשמה; לבסוף הם מצאו אותה תחת אבן אחת גדולה ואפורה. "ובכן", אמרה הזרזירה. "עכשיו הגעתי אני לשלב הזה, כמו שאת רואה. - ומה שלומך? איפה הילדים שלך?" "אלה הלכו להם, מזמן", השיבה הצפרדע. "הם התפזרו על פני כל האחו ודואגים כל אחד לעצמו." "זה היה זרזיז", אמרה הזרזירה. "ואיך הם נראים?" "אוהו!" ענתה הצפרדע. "הם הצפרדעים החמודים ביותר שאפשר לראות בעיניים. הם מקפצים, והם אומרים קואקס! לא יכלתי לבקש לי ילדים טובים יותר." "כשהסוף טוב, הכל טוב", אמרה הזרזירה. "כן הוא", ענתה הצפרדע. "בזה את צודקת. אבל ההתחלה היתה באמת קשה למדי. ותארי לך: יום אחד, אחרי שהם התבגרו לגמרי, ואחרי שהתפטרו מהזנב ומהקשקושים האלה בראש, שוחחתי איתם על העניין. ואז הם הסתכלו לי בכאלה עיניים, כאילו הם לא יודעים כלום ממה שהיה. והילדים צחקו וצחקו ולא הניחו לי לגמור מלה אחת. עד שבסוף אמר האחד שאני חונקתי אותם לא נכון. כשלה יהיו ילדים, אלה בודאי ילמדו מהשהו אחר, אם הם יעשו כאלה תעלולי קופים. - בבקשה מכבודך, מה את אומרת לזה? ואני כמה היטפתי להם וכמה השתדלתי ונאבקתי!" "אכן ... כפוי טובה הם בני הנעורים", אמרה הזרזירה. "נו", הפטירה לבסוף הצפרדע, "הרי בסופו של דבר הם בכל זאת נאלצו לעלות על הפסים, וזה העיקר. בחורף נשב כולנו בחורים שלנו בקרקעית אגם הטחנה, ואז לא יוכל אף אחד לראות עליהם, באילו Det gamle Piletræ זנבות וקישקושים הם התעסקו כשהיו צעירים." עץ הערבה הזקן מינים וסוגים רבים יש של עצי ערבות; והם דומים זה לזה כה מעט עד שכמעט אי אפשר להאמין שהם שייכים למשפחה אחת. יש מהם, שזוחלים על פני האדמה, כל כך קטנים ומיסכנים הם. הם שוכנים בבתות אברש או ברום הרים או בארצות הקוטב הקרות. בחורף הם חבוים לגמרי תחת השלג, בקיץ הם בדיוק נושאים את אפם מעל צמרות האברש. הם בריות המצטנעות מפני עוניים. רק טיפשי הוא להתבייש בעוני, ובאמת הערבות הננסיות אינן מתביישות כלל. אבל הן יודעות שהאדמה שבה הן צומחות עניה כל כך, שלעולם אינם מגיעים למידת אילנות הגונים. אילו היו רצות לגבהים ומתנשאות כדוגמת דודניהן האציליים, הצפצפות הצריפיות, אל תוך השחקים, הן היו לומדות במהרה לקח מר. כי על כן הצפצפות הן דודניהן. הן האצילות שבכל עצי הערבות, וזאת הן יודעות, כפי שכל אחד יכול לראות עליהן בחצי עין. מי שרק שם לבו על האופן שבו הן מזדקפות יבין מיד במה הענין. האשור והאלון והשדר וכל שאר האילנות לשמותיהם מושיטים ענף מנומס אחד לצד הזה וענף מנומס אחד לצד האחר. "המותר לי לבקש בכל הכבוד מעט אור שמש?" אומר הענף למעלה באויר. "שמא אוכל להועיל במעט צל?" שואל הענף היותר קרוב לאדמה. אבל אצל הצפצפות הצריפיות נשמע זמר שונה בהחלט. שם הסיסמה: "כל הענפים ישר למעלה! להיצמד לגזע! אין מה להסתכל שם למטה! אל על שור! ... קדימה צעד!" וכל הענפים בשוה מתנשאים כלפי מעלה, וכל העץ צומח זקוף וגא וארוך כעמלק. זה מאמץ. אבל זה אצילי. וזה משתלם. כי מי ראה מימיו אילן נאה יותר מצפצפה כזאת צריפית אמיתית - זקופה כחייל בדיל וגבוהה כצריח? וכשעומדות

הצפצפות לאורך הדרך, בשורה ארוכה בכל אחד מהצדדים, מתעוררות מחשבות של יראת כבוד בלב ההולך בה, ואינו מתפלא כלל, כשמתברר שהשדרה מובילה לארמון נאה. הערבה הננסית והצפצפה שייכות לאותה משפחה. האחת היא הפשוטה שבקצה הפשוט, והאחרת האצילה שבקצה האציל. ביניהן יש עוד הרבה ערבות אחרות. ישנן ערבות שעליהן בצד האחד כמו כסף, וערבות שעליהן מתנועעים בתוגה כזאת ברוח הקיץ הקלילה, שהמשוררים חורזים עליהם שירים. יש מהן, שענפיהן נתלים כראש האבל, עד שבני האדם שותלים אותן על קבריהם, ויש אשר ענפיהן כל כך גמישים וחזקים, שבני האדם קולעים מהם סלים. ישנן גם כאלה שמהן יכול לגלף חלילים מעולים, מי שיודע אומנות זו. וישנן המון ערבות שאין שום דבר מיוחד לספר עליהם. עץ הערבה שבסיפור הזה שייך בדיוק לסוג הממוצע הזה. אבל היה לו גורל, ובגללו הוא בא לדפוס. תחילת גורלו היתה שאחת הצפצפות הגאות שעמדו בשדרת בית האחוזה הופלה בסערה נוראה. היא נשברה למטה אצל השורש, הגדם שורש, והחור שנוצר בשורת העצים הארוכה נראה מכוער. אך הגיע האביב, בא איפוא היערן עם ייחור ותחב אותו באדמה במקום שבו עמדה הצפצפה הישנה, הידק היטב ברגליו את האדמה סביב והניע ראשו על הייחור. "עכשיו אזור חלצין ורוץ לגובה", אמר. "אני יודע שזה בדם שלך, ויש לך רק להסתכל לאורך הדרך; שם אתה רואה כמה דוגמות יפות לגדול אחריהן." האיש חשב שנטע צפצפה. אבל זה היה ענף פשוט של ערבה רגילה, מה שלקח בטעות, ומשחלף הזמן והייחור גדל, התגלה הדבר. "איזה מין בריה משונה זה?" אמר היערן. "זה נעקור שוב." "הנח לו לעמוד עכשיו, אחרי שהוא בא לשם", אמר בעל האחוזה. כזה היה מצב רוחו באותו יום. "הנסבול אותו?" שאלו הצפצפות לאורך הדרך. שעה ארוכה הם איוששו והתיעצו; וכיון שלא ידע איש מהן איך אפשר להתפטר מהעץ החדש, הן הסכימו לסבול אותו. סוף כל סוף שייך היה למשפחה, אם כי לא לענף האציל. "אבל התאמץ והימתח ככל שאתה יכול", אמרה הצפצפה שעמדה קרוב לו ביותר. "נקלעת לחברה הגבוהה, אתה מבין. יותר מתאים היית לאגם הרפש של כפר איכרים מלשדרה. אבל כעת כבר קרתה השערוריה, ועכשיו חשוב לטשטש אותה. אנחנו האחרים נזדקק עוד קצת יותר, ואז נקוה שהאנשים המכובדים יחלפו מבלי להבחין בך." "אעשה אשר בכחי", ענתה הערבה. בשדה סמוך עמד בראש גבשושית קטנה עץ אלון. עוד צמח על הגבשושית שיח נהדר של ורד הכלב. שני אלה קלטו מה אמרו עצי השדרה, והאלון החל מלגלג עליהם. "שאתם מסכימים לעמוד שם בחוץ בצד הדרך!" אמר. "שהלא תרצו גם לתתחיל לרוץ אנה ואנה כמו בני האדם השוטים? מעשב מכוער ומטופש זה מצד אמכם שהיא זרעה אתכם שמה. הנכון הוא לגדול ביער ביחד עם אחרים, מי שאינו דיפה ואציל כמוני, שיכול לעמוד לבד." "אמי בכלל לא זרעה אותי", אמר עץ הערבה. "מה אתה שח!" אמר האלון. "אז אמך לא זרעה אותך בכלל? והאחרים אולי גם הם לא זרועים? אולי נפלתם הנה מהשמים?" "אילו פקחת עיניך, ראית שהיערן שתל אותי פה", אמר עץ הערבה. "אני ייחור." ולאורך כל הדרך איוששו הצפצפות זו לזו: "אנחנו יחורים ... יחורים ... יחורים ...". היתה זו שדרה אמיתית. "התנהגת כיאות וכשורה", אמרה הצפצפה שעמדה קרוב ביותר לערבה. "רק המשך כמו שהתחלת; אז נסלח לך על שאינך אציל כמונו האחרים." "אעשה אשר בכוחי", ענה עץ הערבה. האלון לא אמר דבר. הוא לא ידע מהם ייחורים ולא רצה לחשוף חולשתו ולומר דבר טפשי. אבל לקראת ערב הוא לחש לשיח ורד הכלב: "מה היה הקישקוש הזה עם הייחורים?" "זה לא קישקוש", ענה שיח הורדים. "מה שאמרה הערבה הוא נכון. אני עצמי אמנם צמחתי כמון מתוך זרע, וגם לא ראיתי שהיערן שתל את עץ הערבה; כי באותו יום הייתי עסוק מאד עם הניצנים שלי. אבל יש לי בגינת האחוזה כמה בנות דוד אציליות. אלה צמחו מייחורים. ניחוחם כל כך בשום, צבעיהם כל כך עזים וגביעיהם כל כך רבי עלים, עד שאי אפשר להאמין. אבל זרעים אין צומחים להן." "מה אתה שח!" אמר האלון. "אכן, גם אני מעדיף להישאר ורד בר, כמו שאני", אמר שיח ורד הכלב. השנים נקפו. אביב בא וקיץ, סתו וחורף. באו גשם ושלג, שמש וסערה, באו ימים טובים ורעים. הציפורים עפו מהארץ וחזרו שוב, הניצנים התפקעו ונבלו שוב, העצים לבשו עלים וחזרו והשירום, כשבא זמנם. יחור הערבה צמח ומהר לגדול, כנהוג במשפחתו. הוא היה ממש עץ עכשיו, עב גזע וסעוף צמרת. אבל דבר אחד לא היה אפשר להכחיש: - צפצפה לא היה זה. והעמיתו בשדרה היו בלתי מרוצים אתו מאד. "הלא תוכל בשום אופן לצמוח מעט יותר לגובה?" שאלה הצפצפה הקרובה ביותר. "הרי בעצם בכלל לא היית צריך להיות פה, אבל כיון שכבר נקלעת לשדרה על ידי מקרה מצער, הייתי מצפה שתתמתח מעט יותר לגובה." "אעשה אשר בכחי", השיב

עץ הערבה. "חוששתני שאשר בכחך אינו די טוב", אמרה הצפצפה. "אין אתה משכיל כלל לשמור ענפך קרוב אצלך. הם מדולדלים ברפיון לכל הצדדים, כאילו אתה אשור או שדר או אלון או איך שקוראים לכל העצים הפושטיים." "את קוראת לי פושט, פחזנית כרוח?" אמר האלון. אבל הצפצפה לא שעתה לדבריו והמשיכה להוכיח את הערבה על פניה. "ראוי לך לקחת דוגמא מאשת אדון האחוזה", אמרה. "בהתחלה היא היתה ממש לא כלום זולת נערת מטבח פשוטה בתכלית. היא ציחצה סירים והפיחה אש ובחשה בדיסה. ראיתי אותה פעמים רבות מהלכת פה בשדרה עם דלי ביד וזרועות חשופות בראש גלוי ושמלה מורמת." "גם אנחנו ראינו את זה ... ראינו את זה ... ראינו את זה ... את זה ..." "התאוושש לאורך השדרה. "אז התאהב בה האדון בעל האחוזה ולקח אותה לאשה", אמרה הצפצפה. "עכשיו היא הולכת במשי עם סרר ונוצת יען על הראש ונעלי זהב ברגליים וכפפות ארוכות מפריס. היא נראית מלמעלה ועד למטה ... עוד היום היא נסעה פה בכרכרה מהודרת עם ארבעת הסוסים החומים לפנים." "גם אנחנו ראינו את זה ... ראינו את זה ... ראינו את זה ..." "התאוושש לאורך השדרה. "היא באה לשדרה, אתה מביין", אמרה הצפצפה. "היא למדה להזדקף ולאושש, ועכשיו היא מאוששת. נראה לי, שאתה יכול ללמוד מדוגמתה. הרי אתה מהמשפחה, אפילו שאינך מהצפצפות האמיתיות, ככה שזה צריך להיות קל בשבילך יותר משהיה בשבילה." "אעשה אשר בכחי", אמר עץ הערבה. אבל לא יצא מזה כלום. הענפים הוסיפו להתארך לצדדים, והעץ כולו הגיע רק למחצית גובהה של הנמוכה בצפצפות. דרך אגב, הוא היה באמת נאה ונחמד למראה, אבל הרי זה לא שנחשב בחברה הגבוהה. והצפצפות כעסו עליו יותר ויותר עם כל יום שעבר. הן עצמן עמדו זקופות, הזדקרו לתוך אויר העולם ולא נתנו כל צל זולת זה שהטילו גזעיהן. אבל תחת עץ הערבה היה מקום מוצל גדול למדי. "הוא מקלקל את כל השדרה", רטן העץ הקרוב ביותר. "כל השדרה ... כל השדרה ... כל השדרה ...", התאוושש לאורך השדרה בין הצפצפות. אז היה זה ביום קיץ אמיתי שזוף שמש, שאדון האחוזה בא והלך בשדרה. הוא הסיר מגבעתו, ניגב זעתו מעל מצחו והתישב בצל עץ הערבה. "תודה על הצל, עץ ערבה חביב", אמר. "הצפצפות הארורות עומדות ומזדקפות ולא נותנות צל בגודל היד שלי. אני חושב שאכרות את כולן ואשתול ערבות במקומן." כזה היה מצב רוחו באותו יום. "השמעתם שאדון האחוזה שיבח אותי", אמר עץ הערבה, משהלך. "ודאי וודאי שמענו את זה", אמרה הצפצפות הקרובה ביותר. "זה ממש שערוריה שלמה. הוא דיבר כאחד האיכרים הפושטקים. אבל זה בא כמובן מהחתונה עם נערת המטבח. הלא זאת אמת נצחית, שילדים דומים מיטיבים ביותר לשחק יחדיו." "ילדים דומים מיטיבים ביותר לשחק יחדיו ... ילדים דומים מיטיבים ביותר לשחק יחדיו ..." התאוושש לאורך כל השדרה. האלון שעל כפל הקרקע הקטן בשדה כופף את ענפיו העקומים מרוב צחוק. וורד הכלב, שפירותיו החלו מאדימים, החוה לעץ הערבה ניפוף צמרת מעודד. "לכל אחד מה שמגיע לו", אמר. "לנו הדאגות שלנו, ולאצילים דאגות משלהם. אני לא אתחלף עם אף אחד." "הרי רוצים למלא את מקומנו בעולם", נאנחה הערבה. אחרי הימים החמים באו גשם וסערות. הדרכים השתבשו בבזבז ובמים עכורים. רק השדרה התיבשה חיש מהר, ולא חשוב כמה גשם ירד. כי הצפצפות לא הטילו צל, כך שהשמש יכלה להגיע לשם מיד משפסק הגשם. וגם מפני הרוח הן לא עמדו כמחסום, כך שהיא יכלה לחוש וליבש את השלוליות. בא אדון האחוזה ונסע שם עם אשתו. כשהגיעה הכרכרה למקום שבו עמד עץ הערבה, ניתז הבוץ על שמלת המשי החדשה שלה. "אוף!" היא אמרה. "איזה מרפש חזירים הוא זה?" אמר אדון האחוזה. היערן, שישב על הספסל אצל ההכב, הצביע על עץ הערבה. "זה היצור הזה שם", אמר. "הוא נשתל בטעות, ועכשיו הוא עמד צמח לגודל הזה. הוא מעכב את הרוח ומסתיר את השמש, ולכן יש תמיד ביצה גדולה תחתיו, כשכל שאר השדרה כבר יבש." "הנשמע כדבר הזה!" אמר אדון האחוזה. "ואיך שהוא נראה! הרי הוא מקלקל את כל שדרת הצפצפות האצילה. אתה תדאג שעוד מחר בבוקר תקוצץ לו הצמרת, יערן ... לקוץ את כל הצמרת, אתה שומע!" כזה היה מצב רוחו באותו יום. ביום המחרת באו וניסרו את עץ הערבה בגובה קומת איש. הגזע העבה והערום נותר לבדו. רק חמשה עלים נותרו בו, והללו ישבו בסעיף קטן למטה סמוך לאדמה ובעצם לא היו שייכים לשם בכלל. כל הצמרת היפה היתה מוטלת בחפיר. היערן קצץ את כל הענפים בגרזינו. "אלה יהיו לייחורים?" שאל עץ הערבה, נפול רוח. "לא, זרדים להסקה!" השיב היערן וקצץ את אחרוני הסעיפים. "אם מוטב שתהרוג מיד גם אותי", אמר עץ הערבה. "בינתיים אתה נשאר עומד פה במשך החורף", אמר היערן. "כשהשלג ישוה את כל

פני השטח בשכבה עבה, תוכל לשמש ציון דרך על יד החפיר. מה יקרה אחר כך, על יחליט אדון האחוזת. "קץ נאה למחזה התעתועים של הייחורים", אמר עץ האלון. "עץ ערבה מיסכן", אמר שיח ורד הכלב. "תודה", אמר עץ הערבה. "הלא אני עדיין מבולבל קצת. זה לא כל כך פשוט לאבד את כל הצמרת. לכן אינני יודע אל נכון מה נעשה לי." "זאת שערוריה משפחתית נוראה", אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "שערוריה משפחתית כמו שהעולם לא ראה דומה לה. מי יתן שיוציאו אותך האנשים לגמרי, שלא תוסיף להמיט עלינו חרפה, כלונס נבול ומנוול!" "שערוריה משפחתית ... שערוריה ... שערוריה ..." התאושש לאורך השדרה. "אינני מרגיש נבול בכלל ... משונה", אמר עץ הערבה. "גם לא ידוע לי שעשיתי מאומה שעלי להתבייש בגללו. הוצבתי פה, ועשיתי כמיטב יכולתי למלא את מקומי. אדון האחוזת שיבח אותי ביום האחד וצויה לגדוע אותי ביום האחר. צריך לקבל את החיים איך שהם באים. לצפצפה לא הייתי, אבל למשפחה אני שייך בכל זאת. ולמשפחה יש עוד תכונות אחרות חוץ מגאווה. נראה עם השנים, מה יהיה עלי." "הוא מדבר כגבר באנשים", אמר שיח ורד הכלב. עץ האלון לא אמר מאומה. הצפצפות איוששו באצילות, אך לא הוסיפו עוד לדבר על שערוריה משפחתית. ובכן אירע הדבר, שאדון האחוזת ואשתו נסעו לאיטליה וגרו שם שנים אחדות. והתוצאה של זה היתה, שלעץ הערבה הגדוע הונח לעמוד בשלוח בין הצפצפות הגאותניות. כשהאדונים נעדרו מהשדרה, לא היה שם איש שנתן את דעתו על השדרה האצילה. במשך החורף עמד עץ הערבה דומם ודרך נפש. הלא טבעי לגמרי, שאין חשק לדבר, אחרי שנקטם הראש. אבל במרץ הוא פתאום החל נאנק בבכי מר: "הוי ראשי! ראשי! צעק. "מעולם בכל ימי חיי לא שמעתי כיוצא בדבר הזה", אמר האלון. "האינו מדבר על ראשו? והרי הכל יכולים לראות שזה נקטע לו ונשאר אך גדם עלוב." "אתה יכול לדבר", אמר עץ הערבה. "שוה בנפשך כאילו אתה במקומי. כל הצמרת שלי נעלמה עם כל הענפים הגדולים והסעיפים הקטנים שכבר ישבו עליהם הניצנים החמודים לשנה הבאה, כל אחד בחיק העלה שלו. אבל כל השרשים עדיין נשארו לי ... כל אלה שהצמחתי לי אז כשעוד היה לי לכלכל משק בית גדול. עכשיו יצא הקיפאון מהאדמה, והשמש זורחת, והשרשים יונקים ומוצצים. המיץ זורם למעלה בתוך הגזע שלי ועולה לי לראש. ואין לי שימוש בו לכלום ... אוי, אוי ... אני מתפוצץ, אני מת!" "עץ ערבה מיסכן" אמר שיח ורד הכלב. אבל מעבר מזה על הגבשושית הקטנה עמד שיח סמבוק, שאיש לא דיבר אליו כרגיל ואשר לא נהג להתערב בשיחת האחרים. "הכל יבוא על מקומו בשלום", אמר. "מוטב שתשמע בקול שיח סמבוק עני אך ישר! בסוף יסתדר הכל, ככה או ככה!" "אכן, עליך עבר הרבה", הסכים האלון. "ועוד איך!" אמר הסמבוק. "גדעו אותי וקיצצו אותי והסירו ראשי מעלי ושיברו בי כל הפינות והקצוות. אבל בכל פעם שקטעו ממני בצד האחד, הצמחתי בצד האחר ענף חדש. לעץ הערבה קורה בודאי אותו דבר. גם הוא שייך למשפחה איתנה." "השמעתם את זה!" אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "שיח הסמבוק משוה את משפחתו אתנו! נעמיד פנים כאילו לא שמענו ... נתמתח ונאושש." "אנחנו מתמתחים ומאוששים ... מאוששים ... מתמתחים ... מאוששים", התאושש לאורך השדרה. "מה הבלטות הקטנות המשוונות שם בקצה עץ הערבה?" שאל האלון. "ראו ראו ... למעלה זה תופח ... כנראה איזו פריחה ... שזה רק לא ידביק אותנו!" "הו לא, אלה ניצנים", אמר עץ הערבה. "אינני מבין את זה, אבל אני מרגיש. אלה באמת ניצנים חיים אמיתיים. אני מוריק שוב ... אני מקבל צמרת חדשה." כעת הגיע הזמן העסוק ביותר של כל השנה, עת כל אחד היה טרוד בעצמו ולאיש לא היה זמן לחשוב על עץ הערבה המיסכן. הצפצפות האצילות והסמבוק הדלפון קיבלו עלים חדשים. העשב הוריק בגדת החפיר, הדגן גדל בשדה, שיח ורד הכלב הוציא את עליו העדינים, כדי שהפרחים יראו יפים כפליים, כשיצאו ביוני. סיגליות וכלניות פרחו ומתו, חניניות ואמנון ותמר, שן הארי, אנתריסקוס ופטרוסלינון ... מכל העברים עלצו חיים והמולת חדוה. הציפורים שרו, כמו שלא שרו מעולם, הצפרדעים קירקרו בביצה, והנחש שכב על גדר האבנים ושיזף גופו השחור בשמש. היחיד שלא השתתף היה האלון. הוא היה חשדן מטבעו ולא רצה בשום אופן להפקיע ניצניו, לפני שיראה שכל האחרים כבר ירוקים. לכן הוא הוא העביר מבטו מזה אל זה על כל סביביו וגילה ראשון מה שקרה עם עץ הערבה. "תראו תראו!" הוא צעק. אז הסתכלו שמה כולם לשם וראו שעץ הערבה נשא המון רב של ענפים נהדרים, ירוקים, ארוכים, מתנועעים, שהזדקרו הישר אל על והניפו עלים נאים וירוקים. כל הענפים ישבו כעין זר למעלה על הגדם הקיטע והיו כל כך תמירים ויפים עד כי שום צפצפה לא צריכה היתה להתבייש בם. "הלא אמרתי", הזכיר שיח הסמבוק, שעמד מכוסה כולו עלוה ירוקה כהה. "עכשיו יש לי שוב

צמרת", אמר עץ הערבה. "אפילו שהיא לא כל כך יפה כמו שהיתה הישנה - צמרת היא והינה, זה לא יכול אף אחד להכחיש." "לא", אישר ורד הכלב. "זה נכון. דרך אגב, אפשר להיות מאושר מאד בלי צמרת. לי מעולם לא היתה אחת, ואינה בעיני כבוד ויקר גדול." "אם יורשה לי להביע דעתי, צמרת היא רק טורח", אמר שיח הסמבוק. "גם לי היתה אחת לפני, אבל אני מרוצה מאד שהסירוה מעלי ושאני יכול להצמיח את ענפי איך שבא לי." "אני אין זה לרוחי", אמר עץ הערבה. "אני עץ, ולעץ חייבת להיות צמרת. אילו לא קיבלתי צמרת חדשה, הייתי נמק ביגון ובושה." "יש בו בכל זאת דם צפצפות!" אמרה הצצפה הקרובה ביותר. היתר איששו בהסכמה לאורך השדרה. "עוד נראה מעתה מה יצא מזה", אמר האלון. הקיץ חלף כפי שהוא נוהג לעבור. השמש זרחה, עד שכל מה שהיה בו חיים התחנן לגשם. אז ירד הגשם, עד שהכל צעקו לשמים לתת להם שמש. עץ הערבה לא הרבה בבקשות. מטבעו הוא היה מסתפק במה שיש. ולבד מזאת הוא שמח כל כך בצמרתו החדשה, שנראה כאילו הוא יהין לכל מה שיבוא. למעלה בצמרת, באמצע זר של ענפים ירוקים, היה חור, שנוצר כשהיערן קטע את הצמרת. החור הזה לא היה קטן כל כך; ואחרי שירד גשם, הוא עמד מלא מים, ואלה נשארו שעה ארוכה גם אחרי שהשמש כבר ייבשה את האדמה למטה. יום אחד בא שחרור ונחת למעלה. "התרשה לי לשתות אצלך לגימה אחת, עץ ערבה זקן?" שאל. "שמחה הוא לי ועונג", ענה עץ הערבה. "ודרך אגב, אני לא זקן כל כך בכלל. רק התעללו בי." "אכן", אמר השחרור. "אתה קיטע. זה אנחנו מכירים." "הלא תואיל לנגב רגליך" ביקש עץ הערבה. "אני מתכוין, רק שלא יעכרו המים, אם יבוא אולי מישהו אחר וירצה לשתות. הרי אי אפשר לדעת ביובש הזה." השחרור שיפשף רגליו ברסיס עץ אחד. הרסיס ניתק; וכשעפה משם הציפור, נותר אחריה גושיש אדמה זעיר. ביום אחר באה סנונית, ואחר כך זרעית, ואחר כך באו עוד ציפורים רבים אחרים. כי עד מהרה נפוצה השמועה שבכל עת מצוקת מים אפשר בדרך כלל למצוא עוד לגימה אחת של מים אצל עץ הערבה הקטוע הזקן בשדרה. הכל השאירו אחריהם דבר זה או אחר; ובסתיו נערם כל כך הרבה, עד שביום אחד בהיר הכל התמוטט ומילא את החור הקטן שבו היו המים. "הנראה שיש לך שם פונדק קטן", אמר האלון. "וכי למה לא אהיה נחמד ונדיב אל הבריות החיות עמי בעולם?" שאל עץ הערבה. בא הסתיו. עלים נבולים טולטלו על עץ הערבה ושכבו ונרקבו שם. כבר בסוף הקיץ בחרה שפירית אחת לה את ראש הערבה כמקום למות בו. אחד הזרעים המנוצים של שן הארי נחת על ידה. החורף בא, השלג ירד על כתם השאריות הקטן ונשאר שוכב שם כל הזמן שהוקצה לו, בדיוק כמו למטה על פני האדמה. "הלא זה ממש כאילו יש לי חתיכה קטנה של העולם בראשי", אמר עץ הערבה. "לא בריא זה שיש בראש יותר מדי", אמר האלון. "פעם היתה לי צמרת גדולה ונהדרת", אמר עץ הערבה בתוגה. "עכשיו אני מרוצה עם פחות מזה. חייבים לקבל את החיים איך שהם באים." "נכון מאד", אמר ורד הכלב. "הכל יבוא על מקומו בשלום", הצטרף שיח הסמבוק. "הרי אמרתי לכם." "פשטן חסר יומרה שמסתפק בחלקו", אמרה הצצפה שעמדה קרוב ביותר. "פשטן ... חסר יומרה ... מסתפק בחלקו", איוושה השדרה לכל אורכה. החורף חלף, ואביב בא. בבאמצע למעלה בראש עץ הערבה צמח נבט קטן וירוק. "או! אתה איזה מין אתה?" שאל עץ הערבה. "אני רק שן-ארי קטן", אמר הנבט. "ישבתי עם המון אחי על הראש של אמא. לכל אחד ממנו היה מחובר מצנח קטן. 'עתה עופו לכם, ילדי', אמרה אימא; 'ככל שתרחיקו עוף, כן ייטב. אני לא אוכל לעשות למענכם יותר ממה שעשיתי; וגם לא אכחד שאני קצת דואגת לכל הילדים שהבאתי לעולם. אבל זה אין להשיב עוד, ואני מקוה שתגיעו למקום שבו יוכל שן-ארי הגון למצוא את מזונו.' "כן, בדיוק ככה מדברת אימא-פרח קטנה", אמר שיח ורד הכלב. "ומה אז", אמר עץ הערבה. "אז הרי בא משב רוח", המשיך שן-הארי, "והמראנו כולנו באויר, נישאים כל אחד על מצנחו. איפה נשארו האחרים, אין לי מושג, אבל אני יכול לזכור שהתחיל לרדת עלי גשם, ואז הורדתי לכאן. חשבתי כמובן שאחרי שאתיבש אוכל להמשיך לעוף; אבל זה לא הסתדר, כי התפרק לי המצנח. לכן נאלצתי להישאר במקום שהייתי. התפלאתי מאד לגלות ששכבתי על אדמה. אחר כך באה עוד אדמה, שכבתי חבוי בה כל החורף, וכעת נבטתי. הנה לך כל הסיפור." "הלא זה ממש אגדה!" אמר שיח ורד הכלב. "אפשר", אמר שן-הארי. "אבל מה יהיה אתי בעתיד? למען האמת, הייתי מת להיות שוב למטה על האדמה." "אעשה למענך כל מה שבכחי", אמר עץ הערבה. "אני בעצמי התנסיתי באסון, וכבוד גדול ועידוד הוא לי שאתה צומח בתוך ראשי המיסכן." "תודה רבה לך, שאתה נחמד אלי!" השיב שן-הארי. "ידידותיות אינה נפוצה כל כך בעולם הזה, וצריך להכיר בטובתה כשפוגשים אותה. אבל

סוף כל סוף הכישרון זה מה שנחשב, ואני חושש שמזה לא יהיה לך די." "אני יודע היטב למה אתה מתכווין", אמר עץ הערבה בעצב. "אינני יכול לסוכך עליך, מאז שהיערן הסיר את צמרתי היפה מעלי. הענפים הארוכים שלי שם למעלה אמנם מאד מוצאים חן בעיני, ולא הייתי רוצה לותר עליהם; אבל צל לא יוכלו לתת, וצמרת לא אקבל עוד לעולם, זאת אני מרגיש היטב. אז אתה חושש שהשמש תצרוב אותך." "אה, זה לא רציני!" אמר שן-הארי. "ככל שיותר תזרח לי השמש לתוך פני הצהובים, כך אשמח יותר. לאלא ... זה האדמה שבגללה אני חושש." "זה גם באמת העיקר החשוב ביותר", אמר האלון. "אבל זהו עניינו של עץ הערבה. אם הוא רוצה לקיים בראשו מלון לפרחים, הוא גם חייב כמובן לדאוג לאדמה." "אבל מה, אין שם אדמה, שן-ארי יקר?" שאל עץ הערבה. "אמנם יש", ענה שן-הארי, "והיא גם טובה, לא בגלל זה אני מדבר. אני רק חושש שאין שם די ממנה. אגיד לך משהו, יש לי שורש נורא ארוך ... כלונס של ממש, על דברתי. אחרי שאני מגיע לגודלי המלא, הוא יורד די עמוק לתוך האדמה." "הם", לעג האלון, "שן-ארי עלוב כזה רוצה לדבר על שרשים." עץ הערבה עמד שעה אחת ולא אמר דבר; אבל בתוך עצמו הוא גילגל והיפך מחשבות. שיח ורד הכלב ניחם את שן-הארי ודיבר רק טובות על עץ הערבה, הסמבוק הביע בטחונו שבסוף הכל עוד יהיה טוב, האלון שאל בנהמה בלתי אדיבה, אם אפשר בכלל לצפות למשהו טוב מעץ שאין לו צמרת. "תשמע", אמר לבסוף עץ הערבה, שלא שת אזנו כלל לדיבורי האחרים. "עכשיו אני אגיד לך משהו, שן-ארי יקר, שבדרך כלל אינני אוהב כל כך לדבר עליו. הרי אתה יודע שאירע לי אסון ואיבדתי את הצמרת שלי?" "שמעתי שאמרת את זה לפני כן", השיב שן-הארי. "והרי אני גם רואה שאתה נראה קצת מדוכא בין שאר עצי השדרה." "אל תדבר על הצפצפות", אמר עץ הערבה בעצב. "הן קרובות משפחה שלי, אבל הן לא סלחו לי מעולם על שהוצבתי כאן בטעות בעודי שתיל. הבט בהן והבט בי, ואז תבין מיד שיצור בלתי מוצלח כמוני הוא כתם-חרפה בשדרת צפצפות אצילית." "מעט רגש בושה עוד נותר בו!" אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. וכל שאר עצי השדרה איוושו בהסכמה. "אתה חושב על זה יותר מדי", אמר שיח הסמבוק. "ככל שמרבים במחשבות, הענין הולך ורע. אני הייתי מזמן שוקע בתוך האדמה, אם רציתי לבכות אחרי כל האבדנים והקיצוצים שעברו עלי כבר." "כן כן, אין בזה כלום", הסכים עץ הערבה. "לכל אחד הסגנון שלו, ולי הסגנון שלי. אין בדעתי כלל לשמוט ידי ברפיון, אבל אני יודע שאני נכה ושללא אהיה לעולם משהו אחר. חשבתי בהתחלה שהענפים הארוכים שם למעלה יהיו לצמרת חדשה, אבל זה היה רעיון הבל. הם גדלים ומתפשטים ומוריקים, ויותר לא יוצא מהם. ועוד אני מרגיש היטב בעצמי שאני מתחיל להירקב." "מה זה שאתה אומר?" אמר שיח ורד הכלב. "אתה נרקב?" שאל האלון. "כן - זה הרע מכול", אמר שיח הסמבוק. "הוא מסגיר לאספסוף את סודותיו הכמוסים", אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "הבו נתמתח ונאוושש ונשא מבטנו כלפי מעלה, אחי-לשדרה יקירי." כל הצפצפות איווששו. "אני נרקב", אמר עץ הערבה. "אני נרקב בקדקודי. איך לא אירקב? עומד שם אגם למעלה בקיץ, שוכב שם שלג בחורף, ועכשיו הוא מלא אדמה לחה. אני חש בבירור, שהחור גדל והולך כל הזמן ויורד ומעמיק לתוכי. עצתי נעשית פריכה. הקליפה טובה למדי עדיין, ואני שמח, כל זמן שהיא עדיין מחזיקה מעמד. אזי יכול המיץ לעלות מתוך שרשי לענפי הארוכים היקרים. נו ... אני משער שהציפורים יבואו כרגיל ויבקרו אותי, והם הרי מביאים איתם אדמה, ולכן מצטרף כל הזמן יותר ויותר, ככל שהחור בתוכי מעמיק והולך. הם גם מניחים את הזבל שלהם. ועלים נובלים נושרים על צמרתי הגדועה המיסכנה. אני גם משוכנע שיש לי שלשול שם למעלה. איך הוא הגיע לשם, אינני יודע, אולי ציפור אחת איבדה אותו ממקורה. על כל פנים הוא מושך את העלים לתוך האדמה ואוכל אותם והופך אותם לאדמה. לכן אני אומר כמו שיח הסמבוק: בסוף יבוא הכל על מקומו בשלום." "זאת אומרת, אתה מתנובב?" שאל האלון. "אכן", ענה עץ הערבה. "בזה אין מה לשנות. הרי זה אינו ממין הענינים שמדברים עליהם בדרך כלל, אבל שן-הארי היה כל כך עצוב. ואף אחד לא יוכל להגיד שאני קיבלתי אצלי פרח מהוגן ואחר כך הנחתי לו לגווע בפחד." "הנשמע מעולם אילן שדיבר ככה?" אמר האלון. "לא, בזה גם אני חייב להודות", אמר ורד הכלב. "עכשיו אני עצמי לא מאמין שזה עוד ימשך זמן רב ככה", אמר שיח הסמבוק. "תודה לך, עץ ערבה זקן וחביב", אמר שן-הארי. "עכשיו אמשך לגדול בראש שקט. הלא יש לי רק השנה הזאת לדאוג לה. אחרי שאני משלח לעולם את זרעי, על מצנחיהם הקטנים, גמרתי כל מה שנדרש ממני. הייתי שמח אם ירצה אחד מהם להישאר פה ולצמוח אצלך." "תודה רבה", אמר עץ הערבה. "הוא מניח לורד ולסמבוק לנחם אותו ... הוא מודה לשן-הארי ... כזה אחד הוא קרוב משפחה שלנו ...

מבחינך! אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. " מבחיל ... מבחיל ... מבחיל ...! " התאושש לאורך כל השדרה. ערב ירד, ולילה, והכל ישנו. הרוח פסקה מנשוב, ובצפצפות לא נשמע עוד כל איושוש. אבל האלון שעל הגבשושית בשדה קרא לעץ הערבה. "פסט ... פסט ... עץ ערבה ... אתה ישן?" "אינני יכול להירדם", אמר עץ הערבה. "בתוכי רוח ומקסם ומחלחל ורותח. אני מרגיש, איך זה יורד יותר ויותר עמוק ... אינני יודע מה זה; אבל זה עושה לי מצב רוח שחור." "אתה מתנובב", אמר האלון. "אולי זה זה", אמר בתוגה עץ הערבה. "בזה הלא אין מה לשנות. אף אחד לא נמלט מגורלו." "תשמע, עץ ערבה", אמר האלון. "בעצם אינני מחבב אותך." "לא ידוע לי במה פגעת בך", אמר עץ הערבה. "יתכן בהחלט שלא פגעת בי", אמר האלון. "נדמה לי רק שמהתחלה, משעוד היית יחור, התנפחת והתרברבת לא מעט. אבל יהיה זה איך שיהיה. כל כך נכמרו עליך רחמי, כששמעתי שהתחלת להתנובב. רק היזהר לך, שים לב! להתנובב, זהו אסון נורא." "באמת אין לי שום מושג מה אני יכול לעשות שלא אתנובב", אמר עץ הערבה. "זה גם אני איני יודע", הודה האלון. "אבל בכל זאת אני אומר: היזהר. ראה אם לא תוכל להשפיע על הציפורים שמבקרים אצלך שיחטטו ויוציאו את האדמה מהחור שבראשך, לפני שהוא יהיה יותר מדי עמוק." "אבל הרי לא אוכל לחתור תחת שן-הארי", התנגד עץ הערבה. "עכשיו זה אולי עוד לא מסוכן. ענפי מוריקים ומלבלבים, ושרשי יונקים די כח. כל זמן שהשורש טוב, הכל טוב, כיוודע לך." "רק שים לב", חזר האלון. "אינך יודע מה גדולה הסכנה, אבל אני יודע. אגיד לך משהו: יש לי דוד זקן, חלול ונבוב." "יש לך?" אמר עץ הערבה. "כן, בכל משפחה יש משהו עכור. לך יש הדוד, ולצפצפות יש אני." "אין לך מושג איזה מין חיים הוא חי", אמר האלון. "הוא נורא זקן ונורא נבוב. כן ... מבחינה מסויימת הוא דומה לך, אבל מצבו עוד הרבה, הרבה יותר רע. לא נותר ממנו כלום חוץ מקליפה דקיקה ועוד איזה ענף עלוב בקצה צמרתו. גם כמעט כל השרשים שלו מתים. ותמיד הוא מלא ינשופים ועטלפים ושאר מיני שרצים. חיים איומים הוא חי." "צר לי לשמוע את זה", אמר עץ הערבה. "אני אומר רק: הישמר לנפשך!" אמר האלון. והשנים באו ונמוגו, והזמן חלף כדרכו. יותר ויותר לעומק נרקב עץ הערבה, והחור התמלא באדמה, ובאו יותר ויותר אורחים. באחד האביבים עמד שם פתאום צמיח חדש, ועץ הערבה קיבל פניו בברכה לבבית, בהאמינו כי הוא שן-ארי. "נו", שאל הצמיח, "למה אתה חושב אותי?" "אני חושב עליך רק הטוב ביותר", אמר עץ הערבה. "אבל הרי אתה עדיין כל כך קטן. המותר לי לשאול לשמך?" "אני צמח תות-שדה", אמר הצמיח. "ואחד מהאצילים ביותר. דומני שאני שייך לאותה משפחה שגדלה בגינת אחוזת האדונים. רק תמתין עד שאטען פירות, ונראה!" "ישתבח שמו!" קרא עץ הערבה. "לו אך יכלתי להבין, מאיפה באת אתה!" ובא לשם עוד נצר אחר, שהתגלה כתחילתו של שיח דומדמניות. ואחר, שלישי, שגדל והיה לעץ חוזרר קטן וחמוד. צמחי שן-ארי התיצבו בכל שנה אחדים. הדבורים באו וזימזמו ומצצו צוף ועפו איתו הביתה לכוורותיהן. הפרפרים עופפו מפרח לפרח, מצצו פה ושם מעט צוף ובלעו אותו מיד. הם ידעו שמותם נגזר, ולכן לא היה טעם לשמור משהו. "מה נפלא!" אמר עץ הערבה. "אילו אך ידעתי, מנין באה כל ברכת האושר!" "על זה אין ראוי לשאול, אלא יש לקבלו כשזה בא", אמר שיח הסמבוק. "אתה תזכה לשיבה נאה", אמר שיח ורד הכלב. "אתה מתנובב והולך", אמר האלון. "זכור מה סיפרתי לך על דודי הזקן והחלול." "לאט לאט הוא נעשה לגמרי פריך בראש", אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "פריך בראש ... פריך בראש", התאושש לאורך השדרה. השחרור היה האורח הראשון שביקר אצל הערבה, והוא חזר מדי שנה בשנה פעמים רבות. יום אחד הוא הגיע בהול מאד וביקש רשות להסתתר בראש הערבה למעלה. נער אחד בכור שטן, אמר השחרור, ירה עליו במשך כל הבוקר ברובה אויר. "באמת הצייד אסור בעונה הזאת", אמר. "אבל מה זה איכפת לפרחח כזה. ואם כבר מוכרחים לקפח את החיים, הלא אפשר לבקש לפחות להילכד בפח מהוגן." "לי נראה יותר נעים להיירות", אמר עץ הערבה. "אז לפחות נגמר הענין בבת אחת." "בזה אני לא מסכים אתך", השיב לו השחרור. "כל זמן שיש חיים יש תקווה. בפח מקטרעים וחושבים כל הזמן שיש עוד סיכוי להשתחרר." "הו כן!" אמר עץ הערבה, מהורהר. "אחרי שחושבים על הדבר כראוי, הרי גם עיני איננו שונה. אני גם כן לכוד בפח ויודע שאצטרך למות עוד מעט, ואף על פי כן אינני שש להיפרד מהחיים. נו ... והלא כעת הגעתי לזקנה מבורכת, כמו שאמר ורד הכלב. אילו אך ידעתי מנין באו לי כל היצורים החביבים הגדלים על ראשי!" "זה אני אגיד לך", אמר השחרור. "אתה יכול לסמוך עלי שרובם הגדול הגיע לכאן בזכותי." אז הוא סיפר באיזו תאוה הוא זולל ענבות אדומות, ממין זה וממין אחר. במיוחד הוא אהב לשהות בגינת

אחוזת האדונים, שהיתה מלאה במיטב המטעמים. ואם הוא ישב אחר כך בראש עץ הערבה ועיכל את מזונו, הלא קרה שנשאר אחריו משהו שבחברה טובה אין מדברים עליו ושבספר טוב אי אפשר בשום אופן להזכירו בשמו ושאף על פי כן תפקיד גדול וחשוב לו בעולם. ואם היה מישהו בודק את זה מקרוב, היו בזה די הרבה זרעונים. "מה, זה נכון", אמר עץ הערבה. "כן, כמובן זה נכון. אז לאמיתו של דבר אני חב לך את כל אושרי." "ככל הנראה", אישר השחרור ושרק לעצמו בחשיבות משועשעת. "הלא יש לנו שליחות כאן בעולם, כל אחד. - אבל תראה ... אני חושב, על דברתי, שיושב שם תות בשל ונהדר." הוא אכל את התות ואמר "אום!" ו"אה!" ו"אוה!" כל כך מעודן היה טעמו. "בדיוק כמו אלה שגדלים בערוגת אדון האחוזה", אמר. "אבל נדמה לי כמעט, שהתות קיבל טעם עוד יותר משובח מזה שהוא צמח פה למעלה אצלך, עץ ערבה זקן." "שחרורי החביב", אמר צמח התות. "הלא אתה מגיע לעתים קרובות לחצר האדונים. הלא תעשה לי טובה ותספר לאדון האחוזה שאני צומח פה למעלה?" "את זה בודאי ובהחלט לא אעשה בשום אופן", אמר השחרור. "ראשית כל אני לא אחשוב אפילו בחלום לספר למישהו אחר, איפה צומח תות טעים. ושנית, לאט לאט עביתי ושמנתי כל כך, שאני חייב להיזהר מעט. שאם לא כן, בקלות יבוא לאדון האחוזה הרעיון שתותים טעימים כפליים אחרי צלי שחרור." "איזו צרה!" אמר צמח התות. "הלא אני יודע שאדון האחוזה אמר שהוא אוכל תותים רק מהמשפחה שלנו, ואנחנו כל כך מעטים. שמעתי גם ציפור אחת שרה על שהוא חזר מאיטליה, ואני משוכנע, שאם הוא היה יודע שאני צומח פה למעלה, הוא היה מטפס לכאן בעצמו וקוטף את התותים שלי." "אני מקוה מאד שהוא לא יעשה את זה", נאנח עץ נערבה. "הכבוד הזה אין לי כח לשאתו." "אכן אין בך כח", אמר האלון. "כי אתה נבוב ומתנבב יותר עם כל יום שעובר. הענפים הארוכים שלך אינם ירוקים השנה כמו בשנה שעברה. אתה נעשה יותר ויותר דומה לדודי המיסכן. קצץ קרב, עץ הערבה." "אולי אתה צודק", השיב עץ הערבה. "אף אחד לא נמלט מגורלו. אני חש בעצמי, שקליפתי נעשית דקה ויותר דקה, ולמטה היא כבר מחוררת בשני מקומות." "הלאה הערבה!" אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "הוא בושה וחרפה למשפחה." "הלאה ... הלאה ... הלאה", התאוושש לאורך השדרה. הזמן חלף; ולא מובן היה כלל איך עדיין חי עץ הערבה הזקן. הקליפה נשרה בחתיכות גדולות, החורים למטה גדלו ונפגשו באמצע, עד שיום אחד יכול השועל להיכנס בזה ולצאת בזה. העכברים כירסמו בעצה הפריכה. מהענפים שבקדקוד נותרו רק שלשה או ארבעה, והם היו דקים ומדולדלים מעלים עד כדי לעורר חמלה בלב כל רואה. אבל הגינה למעלה בראש העץ שיגשגה יותר מאי פעם. צמח התות נשא פרחים גדולים שהיו לתותים אדומים כבדים. וגם שיח הדומדמניות צמח לגובה וחנט אשכולי פירותיו הראשונים. פרחי שן הארי הבהיקו בזהוב, סיגלית כחולה קטנה באה לשם גם היא, וגם מרגנית שדה אדומה, שנפתחה רק לקראת הצהריים, כחום השמש, וכן שיבולת אחת גדולה של שיפון שהתנועה ברוח. "זה נעשה יותר טוב עם הזמן", אמר שיח ורד הכלב. "הגם שפקד אותך אסון וקיפחת צמרתך, בכל זאת אתה רשאי להודות שהגורל היטה לך חסד ונתן לך תחליף." "אכן זה מה שאני אומר גם כן", אמר עץ הערבה. "לו רק אוכל לשאת כל האושר הזה! קליפתי הולכת ודקה, ובכל שנה אני מאבד ענפים אחדים." "אתה מדדה לעבר קץ רע ומר", אמר האלון. "הזהרת אותך ... זכור את דודי הזקן הנבוב והמיסכן!" "דומה שהקץ בא כמו שהוא בא תמיד", אמר שיח הסמבוק. "אם הסוף בא ככה או ככה, הוא מגיע בשביל כולנו בשוה. אבל אני חושב שיש עוד תוחלת לעץ הערבה." "אין רואים עליו עוד שהוא שייך למשפחה", אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "ענפיו שלו קמלים ונובלים, ואלה רק שבטים ועלים זרים שהוא מתהדר בהם. ככה טוב. אנחנו לא נגלה שהוא שייך אלינו ... פססט! ... פססט ... פססט!" "התלחשש לאורך השדרה. בשערב אחת זחל ועלה השלשול על ראש הערבה. עד כה התחבא בתוך כיס האדמה פנימה מפחד הציפורים הרבות שבאו לשם. הוא היה ארוך ועבה ושמן ככל ששלשול יכול להיות. "ראו ראה! שלום לך וברוך בואך, שלשולי היקר!" אמר עץ הערבה. "ידוע ידעתי היטב שאתה נמצא פה, אבל עד עכשיו לא היה לי העונג לראות אותך. אני שמח שטוב לך אצלי. איך בעצם הגעת לכאן?" "זה בגלל השחרור", אמר השלשול. "הוא שמט אותי מתוך מקורו. זאת אומרת, הוא תפס רק את חצי. השאר נמלט לתוך האדמה; לכן הייתי רק חצי שלשול, כשהגעתי." "שמחתי בכל זאת שבאת", אמר עץ הערבה. "לא איכפת לי אם אתה שלם או חצוי. הלא גם אני איבדתי את הצמרת שלי, ולעולם אישאר נכה עלוב. אבל אתה, נראה שהתאוששת?" "כן, בהחלט", אמר השלשול. "זה לא מפריע לי בכלל-בכלל, אם קוצצים ממני קצה אחד. זה חוזר מיד

וצומח, אם מניחים לי. אבל תגיד, אתה יודע איזה נבט הוא זה הקטן שמציץ פה על ידי, עם הכובע העבה המשוונה?" "אינני מכיר אותו", אמר עץ הערבה. "הרי נחלשתי עם כל השנים האלה, וכמעט שאינני מתמצא עוד בכל מה שצומח עלי ובתוכי. ואתה, אתה מכיר אותו?" "ודאי", אמר השלשול. "אני עצמי משכתי אותו לתוך האדמה לפני שנתיים. הוא היה מחובר עם עלה אחד ועם עוקץ, והעוקץ והעלה אכלתי שניהם, אבל על הגוש המעוגל לא הצלחתי להתגבר. זה לא מפליא כל כך, כי זה היה בלוט. כעת הוא נבט ... הנה לך אלון קטן." "אלון!" אמר עץ הערבה ביראת כבוד. "זה הועף לכאן בסערה החזקה שהיתה בסתיו לפני שנתיים", אמר השלשול. "אני זוכר את זה היטב, כי אתה חרקת כל כך שהאמנתי שהגיע סופנו של כולנו." "מה אתה שח?" שאל האלון שעל הגבשושית בשדה. "צומח אצלך אחד מילדי?" "כן", השיב עץ הערבה הזקן. "זה באמת אלון קטן. זה כבוד גדול בשבילי." "שגעון", אמר האלון. "הרי הוא ימות." "מות נמות כולנו", אמר הסמבוק. יום אחד בא אדון האחוזת וטייל בשדרה. היו עמו היערן ושני ילדיו, נער קטן ונערה קטנה. הם היו אך ימים מועטים באחוזת והביטו סביבם בסקרנות, כי הכל היה להם חדש. "מהו לכל הרוחות הגדם הישן הזה שעומד שם?" אמר אדון האחוזת והצביע במקל על עץ הערבה הזקן. "זה הלא מכער לנו את כל השדרה. תדאג שהוא יעלם מחר, יערן. המראה הזה ממש מחליא אותי." כי כזה היה מצב רוחו באותו יום. "עכשיו זה בא", אמר האלון. "זה היה גזר-דין-המוות שלך, עץ ערבה זקן. נו ... אל תתעצב! דומני - מוטב שיבא הקץ במכה אחת, מלהתנובב בכל יום יותר ויותר." "ובכל זאת צר לי להיפרד מהחיים", אמר בעצב עץ הערבה. "ומה יהיה עכשיו על כל האורחים שלי?" "עליהם לשמוח על ימי החיים שהיו להם", אמר ורד הכלב. "עכשיו נראה קודם כל מה יצא מזה", אמר שיח הסמבוק. "אני עברתי רע יותר מזה, ובכל זאת תמיד נשארתי בחיים." "כמה שמחים אנחנו שזה יגמר", אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "כמה שמחים ... כמה שמחים ... כמה שמחים!" התאוושש לאורך השדרה. למחרת לפנות צהריים בא היערן. היה עמו רק גרזן יד קטן, כי הוא שיער שיספיקו לו מכות מועטות כדי לחסל את גדם הערבה הישן והרקוב. אבל בדיוק ברגע שרצה להניף גרזינו, נפלה עינו על שיח הדומדמניות למעלה בראש הערבה. אשכולותיו היו גדולים ובשלים. הוא הושיט ידו, קטף ענבה אחד ואכל אותה. "מעניין", אמר. "בדיוק אותן ענבות כמו בגינת המשק. לא להים פתרונים איך הם הגיעו לכאן." "יערן! יערן!" זה היה בנו של אדון האחוזת, שבא במרוצה לאורך השדרה. הוא רצה לצפות בגדיעת הערבה הזקנה. היערן סיפר לו על שיח הדומדמניות וקטף לו ענבה. "תרים אותי, אני רוצה לקטוף לי בעצמי", אמר הילד. היערן הרים אותו. הוא אחז בשתי ידיו בענפי הערבה שם למעלה ומשך כל כך בחזקה, שהם נשברו. אז לפת את הקליפה הדקה של העץ, שהיתה כל כך רקובה, עד שנשארה חתיכה גדולה בכל אחת מידי. אבל אז הוא ספק כפיו בפליאה ובשמחה וקרא בקול רם: "יערן! יערן! פה יש גינה שלימה פה למעלה! פה יש התותים הכי נהדרים על יד שיח הדומדמניות ... ופה עומד עץ חוזרר קטן ... ואלון אחד קטן וחמוד ... וגם עשבים יש פה ... חמישה שיני-ארי צהובים ... גם שיבולת שעורה, יערן ... לא, כמה יפה זה, כמה יפה! זה חייבת אחותי לראות ... ואבא ... "הזדרז עכשיו וזלול את התותים", אמר היערן. "כי עכשיו צריך לשרש את הגדם, ואז יהיה סוף לכל התפארת!" "תוריד אותי!" אמר הילד והתנועע באי-סבלנות. "אתה לא תעז לכרות את העץ", אמר, משעמד על האדמה. "אתה שומע ... שלא תעז." "זה אני מעז בהחלט", אמר היערן וצחק. "הלא שמעת בעצמך שאדון האחוזת צוה לעשות את זה." "עכשיו אני רץ ומביא את אבא", אמר הנער. "ואתה לא תעז לגעת בעץ, לפני שאני חוזר. אם תעשה את זה בכל זאת, אז אתה יכול לסמוך עלי שאנקום בך כשאהיה פעם בעצמי אדון האחוזת." אז הוא אץ לאורך השדרה. היערן התישב בחפיר והמתין, כי זה נראה לו הדבר החכם ביותר. "גחמות של אדון אחוזת יש לו לבחור", אמר. "מה זה היה שאמרתי אני?" אמר שיח הסמבוק. "מוטב שתשמעו תמיד בקול אלה שיודעים משהו." "זה מתח איום!" אמר עץ הערבה. "שרק לא אתפרק לחתיכות מרוב פחד. הנער כבר משך בי כהוגן, והרי גלוי וידוע שאין לי עוד הרבה להתקיים אתו." "עכשיו אתה חייב להחזיק מעמד, עד שנראה מה יצא מזה", אמר שיח ורד הכלב. "מעולם עוד לא ראיתי דבר כל כך מותח." "גם אני לא", אמר האלון. "אבל הסוף לא יכול להיות טוב, אחרי שאתה כבר נבוב פעם אחת." אז בא הנער עם אדון האחוזת. הקטן הצביע וסיפר. היערן גילגל לשם אבן, כדי שיעמוד עליה אדון האחוזת ויציץ בראש עץ הערבה. "לא, דבר כזה עוד לא ראיתי", אמר. "הרי זה אמת לאמיתה ... יש שם גינה שלמה למעלה. ותותים משלי, אני חושב, על דברתי ..." הוא קטף אחד ואכל אותו. "אום!" אמר.

"בטח, זה בדיוק הטעם הנכון. נדמה לי כמעט שאלה פה עוד יותר טעימים מאלה שבבית." "ועכשיו יכרת העץ, אבא?" שאל הנער. "בשום אופן לא", אמר אדון האחוזה. "פשע וחרפה לגדוע עץ כזה. הלא הוא העץ הכי מעניין שיש לי בכל האחוזה. תדאג שיחזוק למעלה בחישוק, יערן! וגם תשים פה גדר קרשים, שלא יתחככו בו הפרות ויזיקו לו! עץ הערבה הזקן היפה הזה נשתדל לשמור לנו כמה שאפשר. הוא ממש מחמם לי את הלב." כזה היה מצב רוחו באותו יום. סרט ברזל הוצמד למעלה סביב גזע עץ הערבה, ולמטה הוקמה גדר. כל אימת שנסע אדון האחוזה עם אורחים בשדרה, הוא צוה לעצור את העגלה לפני עץ הערבה. "כן - השדרה באמת נחמדה מאד", אמר. "אבל אלה הלא רק צפצפות פושטיות רגילות לגמרי. אבל פה תראו משהו מעניין יוצא מהכלל ... כן, זה נראה כמו גדם ישן של ערבה, אבל באו רגע הנה ..." אחד אחד הם קמו מהעגלה ועמדו על האבן ששכבה שם והתפעלו מהגינה שבראש עץ הערבה. "אילולא חישוק הברזל הייתי מתפקע", אמר עץ הערבה. "כל כך הרבה כבוד ואושר לנכה עלוב כמוני! שוו בנפשכם ... שאדון האחוזה באמת טיפס למעלה ואכל אצלי תותים! ושכל האורחים הזרים באחוזה רואים אותי." "לא ייאמן", אמר האלון. "הרי זה בדיוק, כאילו היה פרס על התנובות." "זאת אגדה", אמר ורד הכלב. "אספר אותה לכל ציפור שתנחת עלי, כדי שיודיע אותה לכל העולם." "הכל בא כמו שאני אמרתי", אמר שיח הסמבוק. "אם מתבוננים בענין כראוי, הייתי זה בעצם אנוכי שחולל את כל האגדה", אמר השחרור. "אבל אני כשלעצמי, למען האמת הייתי מעדיף את המצב הישן. אז היה אפשר לשבת פה למעלה בשלוחה ושלוש. עכשיו עלול בכל רגע לבוא מישהו ולדחוף את הראש בין הענפים ולהגיד 'לא!' ו'אוה!' ו'אה!'" "בכל ימי לא ראיתי כדבר הזה", אמרה הצפצפה הקרובה ביותר. "השמעתם מה אמר אדון האחוזה על צפצפותיו הגאות והאצילות? עלינו, שעמדנו על המשמר בצד הדרך בקיץ ובחורף, שנה אחר שנה, זקופות ותמירות ... צפצפות פושטיות רגילות לגמרי הוא קרא לנו. ועץ הערבה הגועלי והמטופש ... וגדם הישן והרקוב הזה ... שאנחנו עוד קרובי משפחה שלו נוסף לכל ... אוף!" "אוף ... אוף ... אוף!" התאוושש לאורך השדרה כולה. ביום חורף אחד התעוררה סערה, עד שכל עצי היער חרקו ונאנקו. ביללה טיאטאה הרוח את השדרה, וכל הצפצפות הגאות התכופפו כקני חלף. השלג ניתז ארצה, עד שהתערבלו שמים וארץ. "עכשיו אני יכול עוד!" אמר עץ הערבה הזקן. אז הוא נשבר, למטה סמוך לשורש. חישוק הברזל שהקיף את ראשו עף בשיקשוק על הדרך הקפואה. הגדר התמוטטה. גינת הצמרת התפזרה לכל העברים לפני הרוח ... שיח הדומדמניות וצמח התות, החוזר והאלון הקטן, צמחי שן-הארי והסיגלית ... הכל ביחד הועף משם והלאה, ואין איש יודע מה היה עליהם מאז. השלשול שכב למטה והתפתל. "זה לא אעבור", אמר. "שיחתכו אותי לשתיים ... או לשלש חתיכות. אבל זה יותר גרוע. האדמה קשה כברזל, אין חור אחד שאפשר להיכנס בו. והקור נושך בעורי הדק. היו שלום כולכם ביחד, עכשיו אני מת." באביב שורש גדם הערבה. אבל אדון האחוזה הורה שלא ישתל במקום שום עץ חדש. מדי עוברו שם הוא סיפר למי שהיו עמו בכרכרה על עץ הערבה הזקן והמעניין שנשא גינה שלמה בראשו החלול. ושיח ורד הכלב סיפר עליו לציפורים, ששרו על הדבר בעולם כולו. האלון לא למד כל ימיו להבין את הענין, ושיח הסמבוק אמר שהוא הבין אותו כל הזמן. השחרור נלכד בפח ונאכל. אבל הצפצפות עודן עומדות בשדרה ומאוששות, אצילות ונעלבות. הבלתי נראים הסיפור מתרחש בחדר יום יומי רגיל של ילד יום יומי רגיל. החדר לא היה גדול במיוחד וכמוהו גם לא הנער. בחדר עמדה מיטת ברזל כמו שנותנים לילדים ... מיטה שאי אפשר להתגלגל מתוכה ושאפשר להגדילה. חוץ מזה היו בחדר שלחן מעץ אשוח ושני כסאות שבימיהן הטובים היה מקומם בסלון. משהתדרדר מצבם, הוצאו משם ומילאו מעתה התפקידים פה. ועוד עמדה בחדר שידת מגירות שבה היו מונחים הלבנים והמצעים של הנער, ומעליה היה מדף עם ספריו. בקיר היתה תלויה תמונה של אבא ואמא, ואמא החזיקה אותו עצמו על ברכיה. היא נהגה לומר שכילד קטן הוא היה הרבה יותר מנומס מעכשיו. זה גם התקבל מאד על הדעת, כי לילד קטן הרבה יותר קל להיות מנומס מלגדול. כן, ועוד היתה שם קשת יורה חצים, שהיתה שבורה, וחצוצרה, שלא חסר לה מאומה, אבל שהיה אסור לנער לחצרץ בה, כי היא הרעישה יותר מדי. כמעט עוד שכחתי את המנורה הישנה והכלוב עם הציפור הקנרית קנרי, בעצם, כי קנו אותו מפני שירתו, והרי רק הזכרים שרים. הוא עמד מעבר לחדר בחלון, ומחוץ לחלון עמד בית אחורי בעל קירות גבוהים אפורים ומכוערים. פעמים רבות הרבה הנער באי הצדק שבהחזקת ציפור כלואה בכלוב. אבל אם הוא ישחרר את הקנרי שלו, הלא ינקרוהו הציפורים האחרים. אם רצה

באמת לעשות לו טובה, חשב הנער, היה צריך לנסוע אתו לאיים הקנריים, אבל לזה למרבה הצער לא היה לו די כסף. כי הוא קיבל בשבוע רק עשרים פרוטות דמי כיס, ומזה עוד היה עליו לקנות חרטים ועפרונות. ואמנם הוא גם קיבל עשר פרוטות על כל "מצוין" שבתעודות בית הספר. אבל זה נפל בחלקו לעתים רחוקות למדי. פשוט היה זה נער יום יומי רגיל לגמרי. עכשיו הוא שכב במיטתו והיה חולה. מזה ימים רבים הוא לא היה בבית הספר, וגם לא נראה הדבר כאילו בקרוב יחזור ללכת לשם, כי בגדיו לא היו תלויים בחדר. זה גם ניכר בפניו הרזים, וידיו, שהיו מונחות על השמיכה, היו דקות וחיוורות ונקיות כמו שלא היו לפני כן מעולם. ולא היה זה נס שהנער היה כל כך רזה ודקיק, שכן הוא לא קיבל שום מאכל לבד מהחלב שעמד בצד מיטתו, וחוץ ממנו תרופה ירוקה וגועלית שאך בקושי יכול לבולעה, כל כך גועלית היתה. ממנה הוא קיבל מלוא הכף אחת לכל שעתיים, וחלב הותר לו לשתות כמה שהתחשק לו. אבל כמעט אף פעם לא התחשק לו, ומזה היו הרופא והאם בלתי מרוצים ביותר. כעת נכנסה האם אל החדר והביאה עציץ ובו פלרגוניום גדול ונהדר בצבע אדום זוהר. "נכון שהוא יפה?" שאלה. "קניתי אותו בשוק, והוא יהיה שייך לך ויספר לך שעכשיו יגיע עוד מעט האביב. זה היה הכי יפה והכי גדול. אתה רוצה עוד משהו?" "מותר שגם הציפור תעמוד פה?" "כן, זה מותר." והיא העמידה את הכלוב על יד הפלרגוניום, וכשראה הקנרי את הפרח האדום והיפה, הוא נתן קולו בשיר, כי גם הוא הרגיש שהאביב מתקרב. אז חייך הנער חיוך קטנטן. אמו ליטפה אותו והלכה למטבח. היה עליה לדאוג שארוחת הצהריים תהיה מוכנה כשיגיע האב הביתה. וכשהוא בא, הוא נכנס מיד אצל בנו. אבל אז ישבו ההורים בחדר האחר. הנער שמע את שקשוק הצלחות והסכ"ם. הוא חשב לשאול אותם מה הם אוכלים, אבל ויתר על זה, מפני שהיה יותר מדי עייף. חלפו שעות הצהריים, והרופא הגיע. הוא התישב על קצה המיטה וחקר את הילד. אביו ואמו עמדו לידו עצובי סבר, והנער ענה ככל שיכול. אבל לשאלות רבות לא ידע להשיב. "נו, הולך לא רע", אמר הרופא. זאת בהחלט לא היתה דעתו, אבל משהו הרי חייב היה להגיד. "אבל את הציפור הקנרית אנחנו צריכים להוציא מהחדר, וגם הפלרגוניום אסור שיעמוד פה", המשיך הרופא. "אז יבכה הילד שלנו", אמרה האם. "לא לא, לא להוציא את הציפור!" קרא הנער בהחלטיות. "וגם הפרח יישאר פה. הרי רק עכשיו קיבלתי אותו." "נו, מצדו", אמר הרופא. "שיישארו פה." עם זה הוא יצא. אבל הילד שמע היטב, שבצאתו מהבית הוא אמר להורים שיוציאו את הציפור והפרח בכל זאת, כשישן החולה. ולכן הוא החליט שלא להירדם בכלל. עתה ירד הערב. בחדר האוכל לא היה איש, אבל הדלת לסלון שבו ישבו ההורים עמדה פתוחה. הדלת האחרת מחדר האוכל הוליכה אל חדר השינה ונשארה בלילה פתוחה כדי חריץ, מאז חלה הנער, כדי שיוכלו ההורים לשמוע מיד כשהוא קורא להם. היה לו גם פעמון קטן לצלצל בו. בתחילה זה שיעשע אותו מאוד, אבל עכשיו הוא איבד את הענין בו. מעט יותר מאוחר יצאו ההורים שוב אל חדר האוכל ואכלו ארוחת ערב. כשסיימו, משכה האם את הוילונות לפני החלון, ניצרה וסידרה את מיטה בנה והכינה הכל ללילה. היא הדליקה את המנורה הישנה והנמיכה את הפתילה. אז היא אמרה לילה טוב, וגם האב נכנס ואיחל לו לילה טוב, ואמר שכעת עליו לישון. ידיו על השמיכה, הוא שכב ללא ניע ובהה בפלרגוניום. באפלולית הוא נראה לו גדול ומוזר ביותר. עליו היו שונים לגמרי מביום, וגם היו לו כל כך רבים. אז הוא הביט בכלוב שבו ישב הקנרי על המוט. בדרך כלל נפרשה בלילה מטפחת על הכלוב, אבל הנער ביקש שלא לשימה. ובקשה זו ניתנה לו, ככל מבוקשו בימים האלה שהיה חולה. שעה ארוכה שכב ככה. הוא שמע איך אביו ואמו עוברים לחדר השינה. הם פסעו על בהונותיהם דרך חדר האוכל. האב נעצר על מפתן הדלת, אבל האם קרבה אל מיטתו ורכנה עליו. הוא שכב בעיניים עצומות. "הוא ישן", היא לחשה בכיוון האב. אז היא חזרה בלאט ולקחה את הכלוב והפלרגוניום. אבל אז נשא החולה הקטן את עיניו ואמר: "הלא הבטחת לי שהם יוכלו להישאר פה." "כן כן, ילדי. אבל הרי שמעת שהרופא רוצה שנוציא אותם." "אבל את הבטחת!" "תשאירי אותם", התערב האב. "זה לא יכול להזיק לו." אז הם חייכו אליו חיוכים מעודדים. שינסה לישון עכשיו. הם יצאו. הוא שמע אותם עוד זמן מה מזיזים חפצים בחדר השינה. פס של אור נמשך דרך ריצפת חדר האוכל עד לדלת שלו. מעט אחר כך הם כיבו את האור. הפס המואר נעלם, ונעשה שקט. פתאום שמע הנער קול: "אם רק אעבור חי את הלילה ... אעבור את הלילה ..." הנער הרים ראשו מעל הכרית והאזין, אך לא שמע עוד מאומה. במאמץ גדול הוא נשען על מרפקיו והביט סביבו. החדר היה ריק. שם עמד כלוב הציפור ובצידו הפלרגוניום. שם היה הצילום עם אבא, אמא והנער עצמו ... על תיבת המגירות מעבר

שכבו המקראה האנגלית ... וספר ההיסטוריה והגיאוגרפיה ... והקשת והחצוצרה. לא היה שם אף אחד. ואף על פי כן הוא היה משוכנע לגמרי שמישהו דיבר שם. הוא חזר לשכב, מפני שלא יכול עוד להחזיק עצמו יושב, ושכב ככה זמן מה. אז אמר הקול שוב: "אם רק אעבור חי את הלילה ... אעבור את הלילה ..." הנער אחז בפעמון. רגע אחר כך עמדה האם, בכתונת לילה ויחפה, ליד מיטתו. "מה יש לך, נערי?" "אימא ... אני מפחד ... מישהו מדבר פה בחדר." "אין פה אף אחד, בן." ידה החליקה על מצחו המיוזע. "זה החום. או אולי חלמת. אין פה אף אחד חוץ ממך וממני והציפור הקטנה שלך. האוציא אותה החוצה?" "לא, לא!" היא ירדה על נפשו, עד שהוא נרגע. אז היא גם הגביהה את המנורה, כדי שיוכל לראות יותר טוב את סביבתו, אם שוב יפול עליו פחד, ויצאה. הוא שתק רק מפני שהרגיש שאין טעם לדבר על זה עם אמא. היא לא הבינה אותו. טוב שלפחות הקנרי היה בחדר. אילו זה רק רצה להתעורר! אבל הציפור ישנה ולא זעה, והפלרגוניום נראה ממש מפחיד עם כל עירבוביית העלים שלו. עכשיו חזר שוב הקול: "טוב שהיא יצאה, שאם לא כן הייתי צריך לדאוג גם לה," אמר הקול. "אבל הטיפשה הזאת הגבירה את בעירת המנורה. הלואי שהיתה פותחת במקום זה את החלון. אם רק אעבור את הלילה הזה חי ..." "מי מדבר שם?" קרא הנער. קולו רעד מפחד. הוא רצה שוב לצלצל לאמו, אבל לא הצליח להניע את ידו, כל כך פחד. הוא ניסה להזדקף, אבל לא יכול, והביט סביבו ככל שיכול מבלי להרים ראשו. "מי זה מדבר שם?" שאל שוב. "מי נמצא פה בחדר? שיגיד, או שאני אצלצל, ואז יבוא אבא עם המקל הגדול שלו." "זה לא היה נעים ביותר אם הוא היה בא," אמר הקול. "לא בגלל המקל. מזה אינני פוחד. אבל יש פה כבר בין כה וכה יותר מדי יצורים. אם יבוא אביר, עליך לבקש שיפתח מעט את החלון." "מי אתה?" שאל החולה. "אני מפחד ממך. אני לא יכול לראות אותך." "אותי אף אחד לא יכול לראות," ענה הקול. "אני בלתי נראה. אני האויר." "מי אתה?" שאל קול אחר, שהיה גס יותר מהראשון. "אתה האויר? אתה מקשקש שטויות, במיץ עגבניות. אם מישהו הוא האויר, זה אני, הייתי אומר." הנער קיפל את ידיו ולא ידע נפשו מרוב פחד. "אל תשית לבך למה שהוא אומר, נערי," אמר כעת הקול הראשון. "שמי הוא חמצן, ואני הנני החלק החשוב ביותר של האויר, והיחיד שאתה זקוק לו." "רברבן מתנפח!" גידף הקול היותר גס. "תשמע פעם, בחור יקר ... שמי חנקן, ואני מהווה ארבע חמישיות מהאויר. אתה שומע ... ארבע חמישיות! החמצן לעומת זה הוא רק חמישית אחת עלובה ומגוחכת. כרגע אין כאן אפילו חמישית אחת של חמצן, ומחר הבבוקר, יש לשער, בכלל לא כלום." "בדיוק מזה אני חושש!" קרא החמצן. "איזה טיפוס הוא זה החנקן, הרי זה אתה יכול לשמוע כבר מתוך שמו, נערי. אילו היה הוא לבדו בחדר, היית צריך למות." "איך אתה יכול למכור לילד כאלה בדיות?" התרתח החנקן. "הרי אינו יכול בכלל להתקיים בלעדי. הוא מקבל אותי עם כל מה שהוא אוכל ושותה. כל נגיסה שהוא דוחף לפיו מלאה בחנקן." "אוי, תפסיק!" החזיר לו החמצן. "מהאויר על כל פנים איננו קולט אותך. ואם אינו מקבל חמצן, אתה חונק אותו. אם יש לו שכל, הוא מצלצל לאמא שלו ומבקש אותה לפתוח חלון. הלילה עוד ארוך, וישנן עוד בריות כאן בחדר חוץ ממנו, שגם הן צריכות חמצן." "מה? מי עוד פה?" שאל הנער. "הפלרגוניום, הציפור הקנרית והמנורה," הסביר החמצן. "אני לא מבין מכל זה הברה אחת," אמר החולה. "מה אעשה? אני חולה, ואני כל כך מפחד." "אין בך די חנקן," השכילו החנקן. "לכן אתה מוג לב כזה." "כשאני בריא, אני לא מפחד," הטיח הנער. "אתה יכול לשאול את פראנץ. הוא גדול ממני בשלש שנים, ובהפסקה האחרונה נתתי לו סתירת לחי מצלצלת. אבל אתכם אני לא יכול לראות, ובגלל זה אני מפחד." "בצורה נראית אני ידוע רק למלומדים," אמר החמצן. "אבל חכה רגע ... יש לך אולר?" "בטח! אולר הכי טוב, עם ארבעה להבים. הוא בכיס המכנסים שלי, אבל אני לא יודע איפה המכנסים." "האין אחד הלהבים חלוד?" שאל החמצן. "אתה טיפש, או מה?" ענה הילד. "אתה חושב שאני מזניח ככה את האולר שלי? פראנץ, השלומפר הזה, יש לו תמיד חלודה על הסכין. אפילו שהוא הראש בכיתה שלו, הוא נוד נפוח בסך הכל, וחוץ מזה הוא גם מלשין." "אינני מכיר אותו," הסתייג החמצן. "אבל תראה, החלודה הזאת בסכין של פראנץ ... זה אני." "אז אתה לא אויר, כמו שאמרת, כי הרי חלודה באה ממים." "זה נכון, אבל אני נמצא גם במים, וכשמים מגיעים לברזל, אני רץ בין רגע ונדבק לברזל. אז אני נעשה חלודה." "מוטב שתאמר גלויות מה אתה עושה," התערב החנקן. "אתה שורף את הברזל. כן כן, זה מה שאתה עושה. ואתה שורף גם את הילד. כשאתה שורף את הסכין אתה נעשה חלודה, וכשאתה שורף את הילד, אתה נעשה דו חתמוצת הפחמן! היי ... פססט ... דו חתמוצת הפחמן, את פה?" "הנני," לחש קול שלישי, שהיה דקיק

וחלשלוש. "באמת כבר זמן רב לא היה לי כל כך טוב כמו הלילה. נדמה לי שאני מתעבה והולכת כל הזמן." "אכן זה מה שקורה", אמר החמצן. "ואם יש לנער שכל, הוא מצלצל עכשיו מיד ומבקש לפתוח את החלון. שאם לא כן, תכבה בסוף המנורה, והנער, הפלרגוניום והציפור הקנרית ימותו." אז לקח הנער את הפעמון וצלצל כאחוז טירוף. אימו נכנסה. היא נבהלה, כשראתה את לחייו הלוהטות ועיניו הנוצצות של הילד. "אמא, אמא!" אמר, ואז מרוב בהלה לא יכול להוציא עוד הגה. "שוב אתה מרגיש כל כך רע, מיסכן שלי?" היא ליטפה את לחייו. "שוב יש מישהו בחדר שמדבר?" הנער החזיק ידה בחזקה. "יש כל כך רבים פה, אמא! רק תשמרי לי את הסכין שלי בזמן שאני חולה, שלא יחליד, טוב, אמא?" "ודאי ודאי אשמור לך עליו. רק אל תטריד את עצמך בענין הזה." "ועוד מבקש החמצן מאד שתפתחי את החלון. שאם לא זה הוא חושש שהוא לא יעבור את הלילה בחיים שלו." אמו הנידה ראשה, הרגיעה את בנה ועטפה אותו בשמיכה. היא ראתה שחומו גבוה ומפנטז. אז עמד אביו בפתח הדלת. "הוא מדבר בלי קשר", אמרה האם. "אני לא מבינה אף מלה ממה שהוא אומר." "אבא!" קרא הנער. "תפתח מהר את החלון, שאם לא החמצן לא יוכל לעבור בחיים את הלילה. פה יש יותר מדי חנקן, וגם עוד נמצאת דו חתמוצת הפחמן. אני לא יודע מי זאת דו חתמוצת הפחמן, אבל זה בטוח שהמנורה תכבה ואנחנו ניחנק כולנו אם לא תפתח את החלון." "הוא מפנטז על משהו שהוא למד בבית הספר", אמר האב. אז נתנה אמא לנער אבקת הרגעה, ואבא ניגש לחלון ומשך הצידה את הוילון. "אסור לי לפתוח את החלון, בן. על זה היה הרופא כועס מאד, כי בחוץ עדיין כל כך קר." החולה ביקש עוד הפעם לפתוח את החלון. אז התישבו ההורים על קצה מיטתו, ליטפו את לחייו ודיברו על לבו. הוא לא אמר עוד מלה ונכסף להיותר שוב לבדו בחדר, כי הוא רצה להמשיך לדבר עם החמצן. לכן הוא עצם את עיניו והעמיד פני ישן. אחרי שהאזינו זמן מה לנשימותיו הסדירות, הם האמינו שנרדם, ויצאו. "חמצן", אמר מעט אחר כך הנער, "אתה עוד שם?" "כן", באה תשובה קלושה. "אם לא הייתי פה, היה מצבך ומצב כולכם חמור באמת. אבל לא טוב לי, בהחלט לא." "גם החנקן עדיין פה?" "הנה אני!" "ודו חתמוצת הפחמן?" "אין שוה הטורח לדבר עלי", אמרה בקול קטן ודק דו חתמוצת הפחמן. "אני בלתי נחשבת יותר מדי." "את רעה יותר מהחנקן", הכריז החמצן ברוגז. "אני חייב להגיד לך את זה, אף על פי שאת ילדתי שלי. אילו אך האיר היום בקרוב! כשרק תבוא השמש, ישתה הפלרגוניום דו חתמוצת הפחמן כמה שרק יוכל להשיג." הנער שכב והאזין ולא אמר דבר. לחייו להטו כאש. ממצחו נטפה הזיעה, ועיניו היו פעורות מחוס. גם צמא היה. הוא הושיט ידו לכוס החלב ושתה מעט. אבל פחד לא פחד עוד. נדמה לו שהחפצים מקבלים קולות, כמו באגדות. הוא חשב שהחמצן, החנקן ודו חתמוצת הפחמן הם שלשה נסיכים מכושפים הו, אילו אך ידע את המילה הגואלת, היה מחזיר להם את צורתם האמיתית! מה נפלא היה זה, אם ישבו כאן בבוקר שלשה נסיכים הדורים, ואבא, אמא ועוד הרופא ייכנסו לחדר ויראו אותם ... כיון שמחשבות כאלה העסיקוהו, הוא לא התפלא כלל, כשהתעורר הקנרי, ניתר שלש פעמים ממוט אל מוט ואמר: "הוך! איזה אויר גרוע פה!" כך היתה גם דעת הפלרגוניום. אהא! חשב הנער. אלה גם כן מכושפים. עכשיו מתחיל להיות כאן שמח! אבל בינתיים לא אמר כלום, שמא יבהיל את השנים, אלא רק סובב את ראשו, הביט אליהם ושמח לקראת מה שיתרחש עכשיו. אבל מה שהתרחש לא בא כמו שציפה. המנורה פתאום ציקצקה קלות בלשון האש שלה ואמרה: "כן, כבר מזמן גילגלתי מחשבות על זה, כשעמדתי פה ונימנמתי קצת. זה רק משונה שהנער לא מרגיש מזה כלום. הלא בני האדם הם בדרך כלל הראשונים שמקימים צעקות רמות כשמשוהו לא בסדר עם האויר." "נערים אינם ממש בני אדם", הסביר הקנרי. "לפחות לא מבחינה זו. הם מסוגלים לסבול אויר רע עד להחריד." "לא כשהם חולים", קבע הפלרגוניום. "והנער הזה חולה. זה אני יודע בבירור. אמו אמרה את זה בשוק לאשה שממנה היא קנתה אותי." "כאילו אני לא יודע שהוא חולה?" נעלב הקנרי ... "אני, בבת עינו? הרופא אמר שצריך להוציא אותי, אבל הנער התנגד בתוקף, ולכן נשארתי. וגם רצו לכסות אותי כל ערב במטפחת שחורה איומה, אבל הוא ביקש שלא לעשות את זה, כדי שיוכל לראות אותי. אם אני לא הייתי יודע מה מצב הנער, מי ידע?" "אני!" קראה המנורה. "הפלרגוניום הגיע רק אתמול ומכיר רק את הפיטפוטים שהוא שמע בשוק. הקנרי גם כן נמצא פה רק מיום ההולדת האחרון של הילד, אבל אני הייתי פה מההתחלה. ועכשיו אני עומדת פה דלוקה לילה אחרי לילה וצריכה לבעור עד הבוקר, אמנם רק במחצית להבה." "זה בדיוק האסון", אמר החמצן. "אתה מי אתה?" שאלה המנורה. "אני לא יכולה לראות אותך." "זה את לא יכולה, בודאי. ואף על פי כן אין את

יכולה להתקיים בלעדי. אני החמצן. אני הוא האויר. "כן אם אתה האויר, אז אני צריכה אותך כמו נפט, פתילה וגפרור." "הוא משקר! הוא משקר!" צוח החנקן. "הוא רק חמישית מיסכנה אחת מהאויר. אני הוא האויר. חנקן שמי, ותתביישו לכם שאתם לא מכירים אותי!" "אז למי אני אאמין עכשיו?" שאלה המנורה. "זה דיבר שם אחרון יש לו שם גועלי, ואני לא יכולה לתאר לעצמי שאני צריכה אותו." "באמת אינך זקוקה לו", הטעים החמצן. "ובעוד את מדברת חולף הזמן, והסוף יהיה רע. פה בפנים נוצרת בכל רגע יותר דו חתמוצת הפחמן, והיא רעה עוד הרבה יותר מהחנקן." "נכון מאד", מהר החנקן להתערב. "החמצן רק שוכח לספר שהוא עצמו מיצר את דו חתמוצת הפחמן, ... בדיוק כמו המנורה והפלרגוניום והציפור הקנרית והילד החולה." "מובן מאליו שאני עושה את זה", אמר החמצן. "אני עושה שהמנורה תבער ושהאחרים ינשמו. אם אני חסר, מקיץ עליהם הקץ. ודו חתמוצת הפחמן המתועבת שייכת להם בדיוק כמו שהיא שייכת לי." "למה אתה קורא לי מתועבת?" שאלה דו חתמוצת הפחמן. "יש לי התפקיד שלי בעולם בדיוק כמו שיש לך. שאל את הפלרגוניום! היא שותה אותי כל היום כולו מתוך האויר. אינו יכול בכלל להתקיים בלדעי. הוא ממש חי ממני. כן כן, פלרגוניום יקר. ברגע שיאיר היום, אתה שותה דו חתמוצת הפחמן וממשיל לעשות כך עד שמחשיך הלילה. ואותו דבר עושים כל הצמחים הירוקים שבעולם, מהאלון האדיר ועד גבעול העשב השפל. כולם שותים דו חתמוצת הפחמן כמטורפים, וכולם פולטים חמצן לאויר. הגלל זה רענן כל כך האויר ביער." "השומעים אתם! אני עושה שהאויר רענן", עלץ החמצן. "כן, אבל אותי הם שותים", חזרה והדגישה דו חתמוצת הפחמן. "וממני הם בנויים! ... ממני!" קרא החנקן. "פיפ", עשה הקנרי, "מזה אני לא מחכים ביותר. אני כל כך עצוב." "גם אני לא מרגיש טוב", הודיע הפלרגוניום. "מה נעשה?" "אני כבר לא מבינה כלום", התלוננה המנורה. "אני רק מרגישה שהאויר הולך ורע. אני מבליחה ... אני כבה ... "עדיין לא", הפסיקה החמצן. "אבל זה יבוא. כל מה שסיפרו החנקן ודו חתמוצת הפחמן, יהיה זה איך שיהיה. אין לזה קשר לעצם הענין. החדר הזה קטן, ואני הנני רק חמישית מהאויר, כמו ששמעתם. המנורה לא יכולה לבעור בלעדי, אתם לא יכולים לנשום בלעדי. ככל שצריכים אותי יותר יצורים, כך אני נגמר יותר מהר. לכן רצה הרופא להוציא את הציפור הקנרית וגם את הפלרגוניום. ולכן זה היה טפשי מצד האמא של הילד להגביר את אור המנורה. באמת לא נשאר עוד מה לעשות אלא לצלצל לה, כדי שהיא תבוא ותפתח את החלון. שם בחוץ יש הרבה חמצן. פה בפנים נותר רק מעט, וכשזה נגמר, אתם נחנקים. זהו זה!" הנער שכב ללא תנועה והאזין ובהה. עתה לא עוד האמין באגדה. הוא נשם בכבדות, לעיניו באו דמעות, בראותו אך תלתה הציפור הקנרית את ראשה ועלי הפלרגוניום רפו והלכו, בעוד המנורה הישנה הבליחה והשתעלה. "אני רוצה למות!" "לל הקנרי. "לו אך יכולתי להתקרב שוב לחלון! שם היה האויר הרבה יותר טוב. אילו יכולתי לצאת מהכלוב ולפרוץ לי מעבר דרך השמשה!" "אני מעדיף למות ולא להיפרד מהקנרי שלי", אמר הנער ושלח אליו מבט אוהב. "אני לא רוצה להיחנק!" הכריז הפלרגוניום. "אני עוד צעיר ויש לי פרחים אדומים נפלאים כל כך. כל כך שמחתי הבוקר, כשעמדתי בשוק, למרות שלא היה שם מרחוק יפה כמו בחממה של הגנן שבה גדלתי ... אבל אני לא רוצה להיחנק ... לא רוצה." "להיחנק?" אמרה המנורה. "זה כנראה אותו דבר כמו להיכבות? אז באמת נחנקתי פעמים רבות בימי חלדי, כרגיל פעם אחת ביום. זה באמת לא כל כך מסוכן. פשוט נדלקים אחר כך שוב ... "גם בן אדם אפשר להדליק מחדש, אחרי שהוא כבה?" התענין הנער. "לא", השכילו החמצן. "אם בן אדם כבה, איננו קיים עוד. אז הוא מת. וכך הוא בדיוק עם הפלרגוניום והציפור הקנרית." הנער הושיט ידו לעבר הפעמון. היד נתקלה בו, והפעמון נפל על הרצפה והתגלגל תחת המיטה. אמנם רעש זה עשה, אבל איש לא שמע אותו. עת ארוכה האזין הנער, אבל איש לא בא. הוא רצה לקרוא לעזרה, אבל מרוב פחד לא יצא ממנו הגה. והאויר בחדר נעשה יותר ויותר מחניק. "מה קורה איתנו עכשיו?" שאל הנער. "עכשיו אנחנו נחנקים", ענה החמצן. "בלאף, בלאף", עשתה המנורה. "פיפ!" צעק הקנרי. והפלרגוניום הפיץ ריח מתוק כמו שלא הדיף אותו לפניו שום פלרגוניום בעולם, לפי שחשב שבקרוב יבוא סופו. אבל הנער שכב וחשב בלבו שהוא לא רצה להיחנק. הלא כבר לא יכלו עוד לארוך הימים, והכל יוריק. לסוף מאי היה מתוכנן הטיול של בית הספר אל היער, ובזה הוא רצה להשתתף. התרמיל מלא כריכים. ועם בקבוק מיץ! ועם כתר שלם בכיסו! ואז הם ישחקו שודדים ... הוא רצה להיות ראש הכנופיה ... ראש השודדים! על רגליו הדקות היחפות הוא עמד רועד על הרצפה. בידו האחת הוא נתמך בשלחן ובאחרת במיטתו ... ואז בכסא אחד ... ובתיבת המגירות ...

ואז הוא עמד ליד החלון. הוא לא הצליח לסובב את הידית. שוב ושוב ניסה וכמעט התמוטט, כל כך רעוע עמד על ברכיו. אז ניפץ באגרוף קפוץ את שמשת החלון. הוא שמע את פיצפוף הזכוכית וצלצול השברים בחצר למטה. והוא ראה את הדם על ידו. אבל איך הגיע בחזרה אל מיטתו ואל תחת שמיכתו, זה לא נודע לו לעולם. "אה!" אמר הפלרגוניום. "אה!" קרא הקנרי. "אה!" המנורה הישנה. "בחור כארז!" אמר החמצן. "אכן, יש בו חנקן!" עלץ החנקן. היה בוקר. השמש זרחה ואור שפע לתוך החדר הקטן, כך שהמנורה הישנה נראתה עמומה ועלובה. הקנרי טירלל בחדוה. הפלרגוניום פיתח שני ניצנים חדשים ועלה ירוק אחד קטן. והנער ישן רגוע ועמוק, ידיו הדקות על הסדין שלפניו. חמצן, חנקן ודו חתמוצת הפחמן שתקו, ולכן מותר כנראה להניח שלא היה להם על מה להתלונן. אך כשנכנסה האם וגילתה שהשמשה שבורה ושיד ילדה מדממת, היא נבהלה כמובן. היא קראה לאבי הנער, ושניהם עמדו מול המיטה, התבוננו בדאגה בבנם והאיזנו לנשימתו. אבל הוא ישן רגוע ונשם נשימה עמוקה ומשוחררת. הוא עדיין ישן, כשבא הרופא. "בעוד שבוע יהיה בריא", אמר זה, אחרי שבדק אותו. וכך היה באמת. אבל הנער לא סיפר לשום אדם מה קרה לו בלילה ההוא. ואולם בבחינה הוא קיבל בטבע את הציון הטוב ביותר. הדודנים סיפור על עכבר הבית, היערון, הנברן, החולדה השחורה וחולדת החוף עכברת הבית עסקה בשקט בעניינה שלה. היא גרה בבית יערן בקצהו של יער, כך שהסביבה היתה בצד אחד יער ובצד האחר שדה. דירה נוחה ונעימה למדי היתה לה שם מאחורי ציפוי העץ בקיר חדר האוכל של היערן, בדיוק מתחת לחלון. החלון פנה אל היער, ולמטה בקיר החיצוני היה חור זעיר שהספיק בדיוק למעבר עכברת הבית, כך שיכולה היתה זו לרוץ בכל עת ליער ובחזרה לבית, אם רק חפצה בכך. כך היו חיי עכברת הבית נוחים ומסודרים מאד; וגם עם האנשים שאצלם היא גרה היה לה טוב. ואמנם היערן היה איש נרגן, והוא נהג לצאת מעורו כל אימת ששמע את המלה 'עכבר'. אבל עתה הוא כבר היה זקן למדי, והמשטר בבית היה נתון ביד בתו. זכרונה נחרת בלב העכברה מאותה פגישה שהיתה לשתייה פעם אחת. שכן בוקר אחד פתחה הבת את המזנון, כדי להוציא משם את צלוחית הסוכר בשביל היערן. והנה ישבה שם עכברת הבית בצלוחית הסוכר! היא שכחה את הזמן ונרדמה. וכעת נראה שהקיץ עליה הקץ. כמובן נבהלה העכברה נורא, ובעתתה לא פגה כשהניחה העלמה את ידה על צלוחית הסוכר, כמו כדי ללוכדה. "הנה אתה, עכבר!" אמרה. "הלא חשדתי בך שאתה מפלח מהסוכר שלי. אתה לי ברנשון כהלכה! אבל אתה לא חייב לרעוד כל כך נורא בחליפה האפורה שלך, כי אני בכלל לא חושבת להרע לך. אולי יש לך ילדים קטנים שהיו גוועים ברעב אם לא היית חוזר אליהם הביתה. אז, שחרר אשחרר אותך. אבל מצד אחר אסור לך בשום אופן לגנוב סוכר. כשתחזור לרצפה, תרוץ לחור שלך, שאני לא יודעת איפה הוא! אבל אם אמצא אותו, אשים בכל ערב חתיכה קטנה של סוכר לפני החור על הריצפה, לפני שאלך לישון. חוץ מזה אמצא את החור שדרכו הגעת אל תוך המזנון. את זה אסתום, ולבד מאלה נישאר ידדים טובים." אחרי שנשאה בת היערן את הנאום הזה, שהיה הלא הרבה יותר יפה מהדיבורים שהעכברים זוכים בדרך כלל לשמוע מפי בני האדם, היא הניחה את העכברה המבוהלת על הרצפה ושחררה אותה. זאת טסה הישר דרך כל החדר ונעלמה בחור שמתחת לציפוי הקיר ליד החלון. "ובכן, שם אתה גר!" קראה בת היערן. "טוב, עכשיו תראה שאקיים מאמרי." בערב היא שמה באמת חתיכת סוכר לפני חור העכברה, וכן עשתה מעתה מדי ערב בערב בטרם תפרוש למיטתה. ובכל בוקר נמצא שהעכברה לקחה את הסוכר. אבל כששמעה בת היערן ערב אחד שריקות דקיקות מאחרי ציפוי הקיר, היא ניחשה שכנראה התברך העכברון הקטן בילדים; והחל מאותו ערב היא הניחה תמיד שתי חתיכות סוכר. לא היתה איפוא לעכברה עילה לתלונה על האדונים שאצלם היא גרה; ואכן לא התלוננה. נוסף על כך שהנציג היחיד של גזע החתולים בבית היערן היה חתול אדום זקן וגדול שלא יכול לשמוע ולראות מזוקן. הוא שרד עוד מזמנה של אשתו המנוחה של היערן. כיון שהיא אהבה אותו כל כך, ניתן לו בבית היערן לחם חסד, אף על פי שלא היתה בו תועלת של כלום. וכיון שהחתול הזה לא סבל שום חתולים צעירים ממנו, לא היו בבית חתולים אחרים כלל, מה ששימח כמובן מאד את העכברה. פעמים רבות מאד היא חלפה בדיוק לפני אפו של החתול הזקן, מבלי שהוא הרגיש בשום דבר. יום אחד ישבה העכברה בחוץ לפני החור שפנה אל היער. היה זה יום אוגוסט חם ונאה, והעכברה נהנתה מאד מאד מחום השמש, בפרט שהמליטה רק באחרונה שבעה עוללים טוחי עיניים; לידה כזאת אינה כמובן ענין של מה בכך, כפי שתבין כל אם. וכמו שישבה לה שם עכברת הבית, יצאה היערונית מתוך ביתה אשר תחת שרש

האשור. "ינהר יומך, דודנית", אמרה עכברת הבית. "תודה נאה לך, דודנית, וגם יומך יאיר!" השיבה היערונית. "שמש נאה היום!" אמרה עכברת הבית. והיערונית קראה: "שמש נאה גם לך, דודנית!" משבירכו כך זו לזו, הן ישבו זמן מה והתבוננו זו בזו. עכברת הבית נופפה באזניה הגדולות, והיערונית, מתוך נימוס בלבד, עשתה כן גם היא; אבל אזניה לא התקרבו אפילו להיות כך כך גדולות. כנגד זה היה זנבה מצומח בשערות הרבה יותר סמיכות מזה של דודניתה. "החיים נהדרים", אמרה אז עכברת הבית. "האמנם כך דעתך, דודנית?" השיבה היערונית ועשתה פרצוף, כאילו היא בדעה הפוכה לגמרי ורק יותר מדי מנומסת מכדי לאומרו ישירות. "בהחלט, דודנית", אמרה עכברת הבית. "גמרתי כרגע את ענין שבעת ילדי האחרונים. ובכל ערב שמה העלמה חתיכת סוכר בשבילי לפני חורי. היערן והחתול הם כל כך זקנים עד שאינם רואים אותי בכלל כשאני עוברת בחדר. ואתמול באה גברת זקניה ששמה פטרונלה. היא כל כך פוחדת ממני כאילו היא עצמה עכבר ואני חתולה. כשהיא רואה אותי, היא צורחת ואוספת שמלותיה ומטפסת על כיסא, כמה שהיא זקנה. העלמה שנותנת לי סוכר משתעשעת מזה באופן יוצא מהכלל, ולכן אני אוהבת מאד לצאת החוצה. אבל אני אפילו לא חייבת להופיע. הבוקר ישבתי בתוך המחילה שלי, בזמן שהמשפחה היתה שותה תה. פתאום קראה העלמה: 'הנה העכבר!' ווופס! היתה הדודה פטרונלה על הכסא, אפילו שלא הייתי שם בכלל. זה נורא משעשע, את יכולה להאמין לי." "אפשר וייתכן, דודנית", ענתה היערונית, "ואני שמחה שמצבך כל כך טוב." "וכי לך חיים פחות טובים?" שאלה עכברת הבית. "הרי את חיה ביער הירוק ושומעת כל היום הציפורים מצייצות! אין לך להתיירא מפני שום חתולה ושום מלכודת עכברים!" "זה עם הציפורים נגיד שזה ככה. וזה עם החתולים גם כן. אבל אין לך לחשוב שאני חיה בגן עדן. מהציפורים אני במקום שלי למטה בין כה וכה לא יכולה לשמוע הרבה; וחוץ מזה אני חייבת להודות לך שאני לא מחבבת אותן במיוחד. יש כמה פושעים רעים ביניהן. למשל העורב והקאק. שלא נדבר על החסידה והעקב, שבשבילם יערון הוא רק חטיף קטן." "שמעתי עליהם", אמרה עכברת הבית. "נו, לכל אחד שוט הייסורין שלו. אבל החתול לפחות נחסף ממך. זה הערמומי מכולם." "ככה? כן, זה אפשר. אבל לנו יש פה השועל, הוא גם כן ברנש רע מאד. וחוץ מזה הדלק והבואש, אלה הם החיות צמאות הדם ביותר שאפשר להעלות בדמיון. לא לא, בסך הכל החיים של יערון אינם קלים. נו הרי אפשר שאושרך הוא ביש המזל שלי." "איך אני צריכה להבין את זה, דודנית? זה יצער אותי מאד." "ובכן, את רואה, את אינך אשמה בזה. רחמנא ליצלן את היית תמיד דודנית טובה, נגד זה אני לא אומרת כלום. אבל בעצם טוב לך ככה רק מפני שאת גרה אצל אדונים כל כך זקנים. שם יש חתולה זקנה ובת נחמדה עם סוכר. אולי כבר לא היה לך כל כך טוב, אילו מת היערן ונכנס לבית מחליף צעיר יותר שאשתו אולי היתה מרחמת על הסוכר מלתת אותו לך ושילדיו אולי יציבו לך מלכודות ויציקו לך. ואולי היתה אז גם חתולה צעירה בבית שהיתה תופשת ואוכלת אותך." "אפשר שאת צודקת", אמרה עכברת הבית. "כל שכן שאני צריכה לשמוח במזלי כל עוד הוא נופל בחלקי. אבל בכל זאת אינני מבינה איך אושרי יכול להיות ביש גוך שלך." "את זה לא כל כך קשה להבין", ענתה היערונית. "הביטי: כיון שהיערן הוא כל כך זקן, הוא לא משגיח עוד על היער כראוי. לירות הוא כבר בכלל לא מסוגל, ואין לו בכלל מושג על מה שקורה פה בחוץ. ככה זה קורה שהשועלים, הדלקים, הבואשים והעקבים התגברו כל כך, שזה ממש סכנת חיים לצאת מהבית. כעת אילו יבוא יערן חדש וצעיר, ישתנה פשוט הכל." "אהה! ככה! קראה עכברת הבית. "עכשו אני מבינה! אבל תגידי, דודנית, האין את מאמינה שהיערן הצעיר אילו ניתן הדבר בידו היה עורך ציד גם על העכברים? דומתני ששמעתי את הזקן אומר שהעכברים הם האויבים הכי גרועים של היער. והרי בודאי הוא הוא מתכוין בזה ליערונים. כי אני, ככל שאני יודעת, אני לא מזיקה ליער." היערונית התישבה על זנבה וניענעה בעצב את ראשה. "דודנית", אמרה, "בזה הרי את נוגעת בדיוק בנקודה הכואבת ביותר שלי." "צר לי על כך, באמת, דודנית", אמרה עכברת הבית. "אבל נדמה לי כאילו את בעצמך התחלת מזה." "אכן אני התחלתי, דודנית", השיבה היערונית. "בשתיקה גם לא יתוקן הענין. הרואה את, דודנית יש כל כך הרבה רוע פה בעולם הזה, שחייבים להסתדר איתו. אבל מר וקשה זה, אם הרוע בא מתוך המשפחה." "בהחלט זה מר, דודנית", מהרה עכברת הבית להסכים. "האמנם באמת מישהו במשפחה שלך חורש עליך רעה?" "חורש רעה?" חזרה היערונית. "אלה שאני חושבת עליהם, רחוק בעיני שהם רוצים להרע לי. ואף על פי כן הם מזיקים לנו האחרים בהתנהגותם. קרובי משפחה, דרך אגב, הם שלך בדיוק כמו שלי." "אבל מי הוא זה, דודנית?" שאלה עכברת הבית.

"מהרי ספרי לי! אין לי מושג קלוש למי את מתכוונת." "אני מתכוונת לנברן", נאנחה היערונית. "הנברן הלא הוא באמת דודננו בדמו ועצמותיו. את זה אין להכחיש. אבל נראה לי שאינו מוסיף כבוד למשפחה שלנו. הוא רעבתן יותר משמתקבל על הדעת. והזלילה המטורפת שלו מזיקה לכולנו. אומרים שהעכברים עשו את זה, וזה בעצם רק אמת. אבל מי שואל, אילו עכברים! את אולי? לא! את הרי גרה בתוך הבית. כמובן את מכרסמת בשר מעושן ולחם וגבינה ישנה ומה שעוד נקלע לך לפני השיניים. זה כמובן משהו אחר. כי לחיות חייבים, והא להים יודע איך נוהגים בענין זה בני האדם, איך שהם משיגים לעתים קרובות את לחם חוקם אילו היו בודקים את זה פעם מקרוב." "מה שאת אומרת, זה בודאי נכון", אמרה עכברת הבית. "חשבתי כבר פעמים רבות, בזמן שנגסתי בבשר מעושן, שאם אני גנבת, אז היערן שהבשר שייך לו הוא לא פחות מרוצח. נו וחוץ מזה הרי יש להם חתולים ומלכודות עכברים וכל שאר התחבולות, כדי להתגונן; אז להם לא צריך לדאוג. עכברת בית מסכנה לעומת זאת חייבת לעמוד בלי הרף על המשמר ולשים נפשה בכפה, אם היא רוצה להגיע למזונותיה." "בודאי!" הפסיקה אותה היערונית. "את לא אשמה בזה. אבל מי כן? אולי אני? לא! אני עוסקת בעסקי כמו שאת עוסקת בעסקיך. מובן מאליו שאני לוקחת אגוזים וזרעוני אשורים ובלוטים, כשהם נושרים. אני גם מודה שאני להוטה מאד אחרי איצטרובלים. זרעוני האשוחים הטריים הם מהדברים הכי טעימים שאני מכירה. אני מכרסמת את האיצטרובלים ואוכלת את הזרעים; ואלה אמנם אינם, כשהיערן רוצה לזרוע אותם. אבל הרי זוהי זכותי המלאה. הרי גם אני רוצה לחיות, ואשוחים באמת כבר יש מספיק. הם אינני מכחדת, שלפעמים אני גם אוכלת חתיכונת מאיזה שורש ... באביב, כשהשרשים רעננים כאלה. אבל מה בכך? הרי גם היערן אוהב ירקות; על המעט הזה הוא לא צריך להצר לי את עינו." "בהחלט", הסכימה עכברת הבית. "נגד זה אין מה לומר, דודנית. את עושה רק מה שכולנו עושים." "על המלה הזאת אני מודה לך, דודנית", אמרה היערונית. "גם לי זה לא נראה מוגזם. וחוץ מזה כמו שבשבילך יש לו החתול ומלכודת העכברים, אם תעלה לו יותר מדי על הנשמה, ככה יש לו להגנה מפני השועל והעורב, הסמור, הדלק והחסידה ובראש כולם הינשוף והתנשמת. אין לך מושג אי זה אויב ערמומי ואכזרי זה הינשוף. אי אפשר בכלל לשמוע אותו, כשהוא מתקרב בתעופה. וגם לראות אותו אי אפשר, כי הוא יוצא רק בלילה, והצבעים שלו כהים. כל החיות האלה רואות בלילה טוב כמו שרואות בריות מהוגנות ביום. ולרשות היערן הן עומדות כולן לגמרי בחינם. החתול והמלכודת הוא חייב הרי לקנות לו בכסף, אם הוא לא מקבל אותם במקרה במתנה. אבל המשטרה שלו ביער לא עולה לו גרוש!" "זה נכון!" קראה עכברת הבית. "אז גם אני לא אשמה בנזק", המשיכה היערונית. "את לא ואני לא. אבל אני אגיד לך, מי אשם בזה: הדודן שלנו, הנברן! העכברים עשו את זה, אומרים. ומיהם העכברים? הנברנים. אבל במקום שהם לבדם יירדפו ויענשו, מחסלים בלי רחמים וחמלה כל מי שנקרא שם עכבר עליו. בני האדם הרי הם כל כך טיפשים, הם לא רואים את ההבדלים. אני בכלל לא יודעת מה צריך לעשות כדי לפקוח להם את העיניים." "אבל דודנית!" נכנסה עכברת הבית לתוך דבריה. "את בכלל לא סיפרת לי, מה בעצם עושה הנברן ועל מה מגלגלים את האשמה עלינו. והרי זה חייב להיות משהו איום, אם זה מקומם אותך כל כך." "היערן מתקומם עוד הרבה יותר ממני", ענתה היערונית. "ואני גם לא מכחישה, שיש לו אל נכון סיבה לכך. הלא תראי קרוב מאד פה יש מדשאת יער ירוקה ונהדרת. השכם לפנות בוקר רועים שם האיילים, ובאמצע המדשאה עובר נחל שמתוכו הם שותים. זה נראה נאה מאד. אני עצמי נהיתי מזה בכמה וכמה בקרים יפים של קיץ, כשבאתי הביתה בשמחה ואושר, על שהתמזל לי להימלט מהינשופים ושאר הליסטים. היערן מעריך כל כך את המדשאה הזאת, כי משם הוא מאכיל את הסוסים שלו. הוא קוצר שם שחת, השחת הנהדר והריחני ביותר שאת יכולה לדמות בנפשך." "אני יודעת. ראיתי בשנה שעברה איך הביאו לבית היערן שחת בעגלות גדולות." "כן, אבל בשנה הזאת הם לא יביאו כלום. את מבינה, דודנית, לפני זמן מה התחילה המדשאה לנבול ולהצהיב. כל יום היא נעשתה יותר צהובה. שומר היער בא והודיע ליערן. באחד הימים האחרונים הם היו ביחד בשטח, כדי לבדוק את המדשאה. אז הם גילו ששרשי העשבים היו אכולים ומכורסמים. הם יכלו לגלגל את כל שכבת העלים של הדשא כמו שטיח, וזה הם גם עשו. אני עצמי ישבתי בקצה היער וצפיתי בהם. הלך הדשא והשחת והכל, וזה עשה הנברן." "הדודן הזה שלנו בודאי נורא רעב", אמרה עכברת הבית. "או שיש לו משפחה גדולה?" "גם וגם, דודנית היקרה, גם וגם", אמרה היערונית. "הוא נורא רעבתן, והבית שלו תמיד מלא ילדים. נו, מה זה עניננו? זה עסק פרטי שלו! אבל אם האנשים הטיפשים

מערבבים אותנו בזה ומכניסים את כולנו ביחד עם הדודן הנברן בסיר אחד ורודפים אותנו והורגים אותנו על מה שעשה הוא, אז, דודנית את מבינה אז זה נוגע לנו." "זה נכון", אמרה עכברת הבית. זמן מה הן ישבו בדומיה. היום העריב, ועם הדמדומים הן היו חייבות לגשת לעמלן. הקיץ כבר כל כך התקדם, עד שהיערונית כבר החלה אוגרת מזון לקראת החורף. היא לא נהגה להעביר את החורף בשינה כמו הגירית והעטלף ולא יכלה לעוף לאפריקה כמו החסידה והסנונית, ולכן היה לה למלא היטב את המזוה שלה, אם לא רצתה להתענות ברעב. וגם כבר הספיקה לאסוף מספר הגון של זרעוני אשורים. ואולם האילסרים טרם הבשילו, ואם הקדימה ללקטם לא היה בהם מאכל. ועכברת הבית הרי נהגה לפקוד בלילות את המזוה של בית היערן. אפילו שבת היערן לא נגעה בה לרעה, היא בכל זאת לא העזה להתחצף יותר מדי, אלא חיכתה תמיד, עד שהיתה בטוחה שלא תופרע. "כן", אמרה היערונית. "עכשיו צריך שוב לעמול כהוגן למען הפרנסה. מצבך בכל זאת יותר טוב ממצבי, כי את לא צריכה להתכונן לחורף. את יושבת במקום חם ומוגן אצל המזוה של היערן." "כך הוא באמת", אישרה עכברת הבית. "ובחורף כמעט יש עוד יותר אוכל במזוה מבקיץ." "ובכן להתראות, דודנית!" אמרה היערונית. "אם תפגשי את הנברן, תוכלי לספר לו מה שאמרתי; אני עומדת מאחורי זה בכל זמן, ואם תוכלי למצוא דרך להבהיר ליערן שיש הבדל בין עכבר ועכבר, אז עוד יותר טוב. את הלא קרובה לאנשים יותר מאחד כמוני." "המתני מעט, דודנית!" קראה עכברת הבית. "ממילא עוד לא חשוך מספיק לעבודה לעבודה שלך, ואני עצמי תמיד הולכת למזוה רק אחרי שהעלמה מסירה את כלי ארוחת הערב ושומרת השאריות במדף. חשבתי הרבה על מה שסיפרת על הנברן, ובמיוחד על מה שאמרת על הקרבה המשפחתית. כי תראי, בבית היערן זה בעצם אותו דבר." "זה לא הייתי מנחשת", פלטה היערונית, "שהנברן יפריז בחוצפתו עד כדי כך, שיפלוש עד אליכם. על זה אני חייבת לשמוע יותר פרטים. הוא בטח בגינה שלכם?" "לא", ענתה עכברת הבית. "זה בכלל לא הנברן. אותו אני לא מכירה, ככל שאני יודעת לא ראיתי אותו מעולם. אבל זה בודאי לא נעלם ממך שיש לנו עוד דודנית אחת גדולה, החולדה." "שמעתי עליה, אבל לא ראיתי אותה מימי. גם זאת טיפוס כמו הנברן?" "הרבה יותר גרועה! קודם כל, החולדה נורא גדולה כל כך. אני חושבת, כמו ארבעה עכברים שמנים ביחד. שחורה לגמרי, עם זנב ארוך ומקושקש ואזניים קטנות. שיניים גועליות יש לה ולשון ארוכה, והיא זללנית כל כך עד שאי אפשר בכלל לתאר. היא בשביל הבית שלנו מה שהנברן בשביל השדה. ולי קורה מה שקורה לך גם כן; הרבה פעמים מאשימים אותי בתעלולי הזדון שלה. תארי לך, בשנה שעברה היא נגסה באף של פועל, שישן לו את שנת הצהריים במחסן השחת. ממש חתיכה קטנה של בשר היא תלשה, כך שהיה צריך ללכת לרופא והלך ימים על ימים עם תחבושת." "הרי זה גועל נפש! וזה בכלל לא מתאים לטבע של עכברים. הרי אנחנו לא חיות טרף. את באמת מאמינה שהבריה הזאת היא דודנית שלנו?" "בודאי! אני יודעת; וחץ מזה אין בכלל מקום לטעות, אם רואים את החולדה. הצורה שלה לגמרי של עכבר, גם אם היא מגושמת. אבל הינה ונשארת חרפה למשפחה. וכעת תארי לך מה קרה! הייתי בדיוק לפני המזוה. שם יש לי חור חירום אחד קטן, שאני מחכה בו אם באתי מוקדם מדי והעלמה עדיין נמצאת במטבח. אז בכוך ההוא ישבתי באותו ערב שאני רוצה לספר לך עליו, וישבתי שם כבר הרבה זמן; כי נראה שהעלמה לא רוצה ללכת משם בכלל. כי את יודעת, היא חיכתה לפועל שרכב בגלל האף שלו לרופא. כשיחזור רצו קודם כל לתת לו ארוחת ערב. בסוף הוא הגיע באמת, וכשהוא אכל ופיטפט עם העלמה, היא אמרה שהחולדות הן חיות יותר מדי גועליות, שצריך להשמיד אותן בכל דרך שאפשר להמציא, ואז היא המשיכה: 'לעומת זאת אני מחבבת את העכברים הקטנים והחמודים. פה יש אחד שאני מכירה היטב ומיוחדת מאד איתו. יום אחד תפשתי את הגנב הקטן בקערת הסוכר.' הפועל שאל, אם לא הרגה העלמה את העכבר. אבל היא ענתה: 'לא, זה היה רחוק מאד מדעתי. הנחתי לו לחזור לחורו, ועכשיו אני מניחה בשבילו בכל ערב חתיכה קטנה של סוכר לפני הפתח. וכל בוקר, כשאני נכנסת לחדר האוכל, הסוכר נעלם. אבל אסור לך לספר על זה לאבא, ינס!' וזה גם הבטיח ינס. אבל חוץ מזה הוא גילה דעתו, שעכברים וחולדות הם אותו עם משוקץ וחייבים להשמיד אותם. היערן הגיע לשם והסכים עם ינס. העלמה יכלה לומר מה שרצתה שום דבר לא עזר, ובסוף הבטיח היערן שהוא ישלח אחרי צייד חדרים אמיתי, שיפזר בשביל כולנו רעל. כל זה הלא איננו אשמתי שלי, דודנית; החולדה המתועבת סידרה לנו את זה, כי היא נשכה באף של ינס. זה באמת לא יפה כשיש במשפחה טינופת כזאת שמלכלכת את השם הטוב שלנו." "נכון?" התלהבה היערונית. "הרי זה גם אני אומרת. אבל איך

נעמיד את בני האדם על טעותם? אני בכל אופן לא יודעת איך אפשר פעם לדבר אליהם. נו, היי שלום, דודנית, ולהתראות!" "שלום, דודנית. להתראות!" ועכשיו רצה היערונית לתוך היער, לאסוף מלאי מזון לחורף, ועכברת הבית רצה אל המזוה המלא של היערן... אחרי זמן מה הגיעה מעיר הבירה תיבה ענקית עד להבהיל מלאה במצרכי מזון אל משק היערן. המלאי חייב לספיק לכל החורף, היתה דעת היערן, שהיה שייך לאסכולה הישנה ורצה לקבל הכל בבת אחת בתאריך קבוע, בדיוק כמו שהיה מהשנה הראשונה, כשהוא בא עם אשתו הצעירה אל בית היערן. הארגז היה כל כך גדול, שהבת והפועל עם הגיעו לא ידעו כלל מה יעשו בו. להכניסו לבית לא היה אפשר, מפני שפתחי הדלתות לא היו רחבים די הצורך. בחצר בחוץ לא יכלו להשאירו, מפני שהבת לא יכלה לפרקו מיד, שכן היא היתה באמצע מלאכת שימור השזיפים. וכמובן היא היתה חייבת לפקח בעצמה על פתיחת התיבה; על אפשרות אחרת לא שייך היה לחשוב. לבד מזאת נראה כי גשם ממשמש ובא. היערן אמר, שבילילה בודאי ירד גשם, כי הוא חש אותו בכתף שמאלו. זו היתה נביאת מזג אוויר שלא איכזבה מעולם. "הלא נוכל לשים אותה באסם?" שאל הפועל. "בכלל היא תוכל להישאר שם בינתיים ולא תעמוד בדרכו של אף אחד." כך קרה שהתיבה נגררה אל האסם. ושם היא עמדה במשך חמשה ימים בקרן זווית. אבל כבר בלילה הראשון, כשהגשם שניבאה כתיפו של היערן ניתן בזרמי עוז, התרחש דבר לא רגיל. כי פתאום נשמע רחש מוזר מאותו קצה של התיבה שעמד בפניה, קירסום וחריקה, כאילו יש חיה בתוך התיבה. וכך אמנם היה, כפי שהתברר מעט אחר כך. כי אחרי שנמשך הקירסום זמן מה, הגיחה מתוך התיבה חולדה גדולה, שמינה וחומה. באותו רגע ירד עליה שפך רב של סוכר, אבל היא לא נגעה בסוכר כלל; מזה כבר קיבלה די כשהיתה בפנים התיבה. לעומת זאת היא החלה מיד מכרסמת חור ברצפה. הקרשים היו במקום אחד רקובים למדי, כך שהדבר היה די קל. בזמן קצר היתה המחילה מוכנה, ומתחת לקרשים היה מקום מרווח למשפחת חולדות. אז החלה החולדה ללא דיחוי מקוששת תבן, לרפד בו קינה. כשבערך סיימה את מלאכתה, היא עצרה וניצבה והביטה פתאום הישר לתוך פני עכברת הבית. "מי תחת השמש את?" שאלה זו. "צורתך כשל עכבר, ואילו היית שחורה, הייתי חושבת אותך לחולדה." "אני באמת חולדה. חולדת החוף. בימים עברו היו החולדות שחורות. עכשיו זה אופנתי להיות חום. החולדות השחורות יצאו לגמרי מהתקן והן כבר לא שוות שום דבר." "ככה!" הרהרה עכברת הבית בקול. "ואמנם אני חיה לי פה בפניה המרוחקת הזאת ולא יודעת שום דבר מכל החידושים בחוץ בעולם הגדול. כי זאת עליך לדעת, אני עכברת הבית." "זה יכולתי לנחש לבד", אמרה החולדה. "בעיר ראיתי הרבה מהסוג שלך. אבל מה יש לך לחפש פה באסם? חשבתי שאת צמודה למטבח ולמזוה?" "בדרך כלל כן", השיבה עכברת הבית. "חוץ מזה מותר לי להיות בכל מקום שאני רוצה. ודרך צינור הניקוז מהמטבח אני יכולה להגיע לכאן מבלי להירטב. כי יורד גשם נורא חזק, את צריכה לדעת." "מה זה?" קראה החולדה. "את מפחדת ממעט מים? כמה שיותר, ככה יותר טוב! אני שוחה כמו דג. פעם אפילו חציתי בעיר את הנמל בשחיה; אני בעצם בכלל לא מרגישה טוב, אם אני לא יכולה להרביץ כל יום איזו שחיה קטנה. - אני רק מקוה שיש פה איזו תעלת ביוב ראויה לשמה?" "טפו! גועלית ונורא רחבה. אבל אני תמיד הולכת שם מסביב. גם בצינור הניקוז אני משתמשת רק כשהוא יבש. היום באתי הנה כדי ליהנות קצת מארגז המזון החדש. שמעתי את העלמה אומרת שהוא הגיע. והרי בדרך כלל תמיד דבוק שם משהו בחוץ שאפשר ללקק." "בטח שהגיע המשלוח. אני הרי חייבת לדעת את זה, כי באתי בתוכו." "את הגעת עם הארגז?" התפלאה העכברה. "בטח! ישבתי על הקרקעית, כשהאנשים התחילו לארוז אותו. היה חצי חושך שם, כך שהם לא יכלו לראות אותי, ואני כמובן לא הוצאתי הגה; כי אם היו מוצאים אותי, היו הורגים אותי. ואז הם העמיסו עלי כל הערימה: סוכר, קפה, תה, קינמון, שוקולד, עמילן וכל מיני תבלינים, עד שהארגז עמד להתפקע. אז סגרו עליו את המכסה, והופ! יצאנו לרכבת." "זה היה בודאי מסע-תענוגות!" קראה העכברה וליקקה את פיה. "כן, אפשר להגיד שזה היה ככה", הודתה החולדה. "האוכל היה מעולה, ותמיד בהישג יד, כמו שאומרים, ולא היה צריך להתחלק עם אף אחד, ואף אחד לא בא להפריע. אבל מה שלא היה נעים, שבדיוק לפני זה התחתנתי, והילדים צריכים לצאת עוד מעט. בגלל זה הייתי מפחדת כל הדרך שהם יתפלטו לי עוד בתוך הקופסה. אבל זה הלך טוב, ויצאתי בשלום, כמו שאת רואה, בגלל שלא פרקו מיד את הארגז. נו, אפילו היו עושים את זה, הייתי מסתדרת בטח, הייתי קופצת על יד האנשים. אבל ככה כמובן יותר טוב. עכשיו סידרתי לי דירה יפה מתחת לרצפה של האסם, והילדים יכולים לבוא מתי שמתחשק להם. רוצה לראות איך

אני גרה?" "תודה רבה", אמרה העכברה. "הייתי רק רוצה קודם לטעום מעט מהסוכר הנהדר שבוקע מפה. איזו כמות!" "תאכלי כמה שאת רוצה", עודדה אותה החולדה. "יש פה מספיק מזה. אבל חוץ מזה אני רוצה להגיד לך שאחר כך אחרי שאני אתמסד פה יהיה הכי טוב אם נישאר כל אחד לחוד. זאת אומרת: זה יכול לקרות כמובן שאני אעשה פעם טיול קטן למזוה, אם יתחשק לי בהזדמנות. אבל אני ממליצה לך מאד שלא תבואי לכאן. ובמיוחד את צריכה להיזהר ממני כשאני רעבה. אז אני לא אחראית לכלום." "נו, לאכול הרי לא תאכלי אותי!" אמרה העכברה והוסיפה ללקק מהסוכר. "הוי אלי שבשמים, כמה זה טעים!" "כמובן שאני אוכל אותך", ענתה החולדה. "בעיר אכלנו פעם חתולה צעירה." "חתולה צעירה?" העכברה הפסיקה ללקק, כל כך נבהלה. "בטח. זה פשוט לגמרי, ואף אחד מאיתנו לא קיבל מזה כאב בטן. הפחד מהחתולים מוגזם מאד. הם לא עושים כלום, אם טורפים אותם כשהם קטנים." עכברת הבית פערה עיניה אל מול החולדה. אז היא קראה: "דודנית, את נוראה. אני פוחדת מפניך." "זה הגיוני מאד מצידך", השיבה החולדה. "דרך אגב, אל תקראי לי דודנית. אני לא שמה על הקרבה המרוחקת, וזה רק מסבך את הענין, אם אני אוכל אותך פעם. אבל כרגע כמו שאמרתי אני שבעה ואין לך מה לפחד." עתה ביקרה העכברה בביתה החדש של החולדה, אשר נשאה חן בעיניה, הגם שנראתה לה קצת גדולה בשביל משפחה עכברית. אחר כך היא נפרדה מהחולדה ורצה בחזרה אל הבית. אבל בלילות הבאים היא פקדה שוב ושוב את האסם וקיבלה את חלקה מתוכנה הטוב של התיבה. העכברה כירסמה והגדילה את החור עוד ועוד, כך שיצא יותר ויותר מהדברים הטעמים, וזאת תמיד באותו צד שהיה מופנה לפינה, כך שלא יכול איש לנחש מה מתרחש. והחולדה כמו העכברה זללו כהוגן. ביום הרביעי המליטה החולדה את גוריה שבעה יצורים קטנים וחמודים. "הם כל כך חמודים כאילו הם עכברים", אמרה עכברת הבית. "חס וחלילה!" התנגדה החולדה. "אם הם לא יהיו לחולדות מהוגנות, אני אזלול אותם מיד." בלילה הזה לקחה העכברה חתיכה גדולה של קינמון איתה הביתה. כי היא שמעה את העלמה אומרת שעכשיו תיפתח התיבה בקרוב. ואז כמובן יקיץ הקץ על ההילולה. "את לא פוחדת בכלל שהענין יתגלה?" היא שאלה את החולדה. "חולדה אף פעם לא מפחדת", היתה התשובה. "שאם היתה מפחדת היא לא היתה חולדה, חביבתי." "זה צריך להיות יפה להיות מחונן באומץ כזה. עכבר בית מפחד תמיד. שאם לא כן, אולי זה לא היה עכבר בכלל." "יכול להיות; אבל עכשיו תלכי, הכי טוב. ואל תשכחי מה שסיכמנו: בסוף של הקופסה זה גם הסוף של הידידות וקרבת המשפחה!" "כן כן", אמרה העכברה. "אני אשמור מרחק מפה, אבל גם את אל לך לשכוח שאת היא זאת שכירסמה את החור בארגז וכיבדה אותי בכל הדברים הטובים. אם לא היית את, הייתי לכל היותר מלקקת קצת מבחוץ, כמו שאני עושה בדרך כלל." "טיפשונת!" קראה החולדה. "שלום!" ביום המחרת, בשעה עשר לפני הצהריים שנים רבות לא נשכח בבית היערן המאורע הזה הלכו הבת והפועל אל האסם לפרוק את התיבה. הפועל גרר אותה מהפינה, והנה נתגלה החורבן. הכל נשפך החוצה בתערובת ססגונית: סוכר, קפה, תה, קינמון, תבלינים, קנדיס ... עד בלי סוף. והכל היה מעורבב ונשחת. לא היתה שם שקית אחת שלא היה בה חור. "פה היו חולדות", אמרה העלמה. "הענין פשוט לגמרי. פה היו חולדות!" "פה אין עוד חולדות", החזיר לה הפועל. "לפני שבועיים הרגתי את האחרונה. חוץ מזה חסומים כל החורים בשברי זכוכית, פוזר רעל, והרעל נאכל כולו. אז מחולדות אין לך עוד מה לחשוש. אלה גמרו פה את ההצגה, זה בטוח. אני משוכנע שהעכברים הרעים, אלה שהעלמה נותנת להם בכל ערב סוכר, הם הפושעים." "לעולם לא!" אמרה העלמה. "אי אפשר בשום אופן שהעכבר הקטן שלי הוא רשע כפוי טובה כזה." אבל הפועל נשאר איתן בדעתו, וכשהגיע לשם היערן, הוא הסכים כמובן עם הפועל. כועסים הרי היו כל השלשה, ויותר מכולם היערן. כי הלא עכשיו היה צריך להזמין מהעיר משלוח חדש, ובעבור זה היה עליו לשלם! הוא באמת קיבל החלטה גמורה שמעתה יעשה סדר ברצינות ויוזמן באמת צייד החדרים. הפועל מצידו הציע לרכוש חתול חדש; אבל מזה לא רצה היערן לשמוע כלל, כיון שהישן עדיין בחיים. בינתיים הצילו מה שאפשר היה להצילו, והעלמה נשאה את הדברים אל חדר האוכל. על יד החור שבו ישבה עכברת הבית חבויה, היא קראה: "האחרים מדברים עליך רעות, עכבר חמוד קטן. ועכשיו רוצים להביא צייד חדשים מתועב, כדי לחסל אותך. אבל אני משוכנעת שזה בכלל לא היית אתה. אני כבר אראה איך אוכל לעזור לך." באותו רגע היא הבחינה בחתיכת קינמון שהשאירה העכברה לפני חורה. העלמה הרימה אותה והתבוננה בה. אכן, היתה זו חתיכה של קינמון. וכיון שהקינמון כלה מהבית זה מכבר, היא ידעה מיד, שהעכברה

למרות הכל התעסקה עם תיבת המשלוח. אז היא התעצבה מאד והחלה בוכה. החיים נראו בעיניה מכוערים מאד, אם היא לא יכלה לסמוך אפילו על העכבר החביב שלה, אשר כה היטיבה עמו. "פוי! שתתבייש לך!" צעקה. "כמה בוגדני אתה! אבל אתה לא תקבל עוד סוכר, זה אתה יכול להאמין לי!" אבל העכברה במחבואה היתה גם היא עצובה מאד. ראשית כל בגלל הסוכר, שלא קיבל עוד, ועוד בגלל צייד החדרים שרצו להזמין. ולבסוף בגלל העלמה הטובה, שטעתה טעות כל כך מרה לגבי העכברה. אמנם נכון שהעכברה לקחה את הסוכר, אבל הרי היא לא כירסמה חור בתיבה! שום אדם לא יכול לדרוש מעכברה פשוטה קטנה לסרב, כשחולדה מזמינה אותה לסעודת חג כזאת. אבל הרי היא לא ידעה להתבטא בשפתה של העלמה ולא יכלה להסביר לה את הענין. לכן היא כמוהן לא קיבלה עוד סוכר מעתה. באסם מעבר לחצר שכבה בינתיים החולדה בנעימים ובנוח בקינה החם. גוריה גדלו מדי יום ביומו. מזה חודש הם כבר היו חיות גדולות ורעבתניות שעשו לאמם כבוד ונחת והשתוללו בכל מקום. "העלמה צדקה. פה יש חולדות!" קבע ינס. "אבל מהחומות. אלה עוד הרבה יותר רעות מהשחורות, שהיו פה מקודם. אני חושב כמעט שחולדה הגיעה עם התיבה מעיר הבירה. הרי אמנם אני עוד מעולם הייתי בעיר. אבל בן דודי עבד שם, והוא אומר שיש שם המון עכברושים חומים." "זה אולי נכון", הסכימה העלמה. "אבל אני יודעת שהעכבר הקטן שלי השתתף בזה, ולכן אינני עוד מגינה עליו וגם לא נותנת לו סוכר." "חולדות ועכברים שניהם שרצים מסוכנים. אם מניחים להם, סופם שיקלקלו לנו את הכול." "ביום חמישי יבוא צייד החדרים", אמר היערן. "ינס יביא אותו מתחנת הרכבת. ובאותה רכבת יגיע היערן המתמחה שיהיה העוזר שלי. אני זקן מדי עכשיו, וכבר אינני יכול לנהל את היער כמו שצריך." אחר כך שוב חלף זמן מה, והחורף הגיע. כל הציפורים הנוהגים לנדוד כבר עפו להם; העצים עמדו קרחים בלא עלים, האדמה קפאה, ושלג ירד. היער היה לבן ונאה, ואחר כך חזר הכל והפך בוץ מכוער, כמו שזה נוהג לקרות בחורף. היערן מיעט, מאז הגיע המתמחה, לצאת אל היער. הוא ישב כרגיל בכסא הישן בעל משענות הידיים בחדר החם וסידר את ספרי החשבונות שלו והירהר בזמנים הישנים, כשהוא היה עדיין צעיר וקל רגליים ולא שאל מעולם אם חם או קר. הוא גם אהב מאד לספר על הזמנים הישנים. ואפילו אם סיפר סיפור אחד כבר כמה וכמה פעמים, לא כעסו עליו מפני כך, אלא האזינו לו בסבלנות, כיון שהוא היה כבר כל כך זקן. ינס פנה לעבודתו, אשר בחורף היא לא היתה מיגעת במיוחד, והעלמה היתה עסוקה במטבח ובמזוזה. צייד החדרים הופיע, ואחרי התעסקויות מרובות ואחרי ששילמו לו היטב, הוא נסע משם. ארבעים חולדות שחורות נשלפו באסמים ממחילותיהן ופינותיהן, אבל רק שתיים חומות, שהיו צעירות ביותר, ולא שום עכברים. אבל מיד אחרי שנסע צייד החולדות מת החתול הזקן מזוקן ועצלה. הוא הוספד בעסק גדול ונקבר בחגיגות בגינה. אבל עוד לפני שהוא היה באדמה, הביא ינס משומר היער חתולה צעירה. וחייבים היו להגיד: זאת היתה מסוג שונה מהישן! ואמנם היערן אמר שבימי חורפו נראה החתול המנוח בדיוק ככה. ויתכן שזאת היתה אמת; כי הרי אי אפשר לשפוט את הנעורים לפי הזקנה. בטוח היה על כל פנים, שהחתולה החדשה יצאה לצייד. הפועל הציע לתת לה חלב רק בבוקר ולא מאומה לבד מזה, עד אשר תלכוד עכבר או חולדה. וכך נעשה. כל אימת שנראתה החתולה אחרי חלב הבוקר, תמיד שאלו אותה: "איפה העכברון שלך? איפה החולדה שלך?" ובמשך הזמן היא כל כך התרגלה לזה, עד שברגע שנשאלה רצה מיד והביאה את העכבר או החולדה, שנהגה בדיוק לתכלית זו לא לאוכלם מיד כי אם לשמור. ואז היא קיבלה בתור פרס חתיכת שומן או מה שעוד היה מיותר באותו רגע במשק הבית. אבל אם פעם אחת לא יכלה להציג חולדה או עכבר, היא גם לא קיבלה שומן. זה היה בטוח כשם ששתיים ועוד שתיים הם ארבע. בת היערן הצעירה לא שתה עוד ליבה לענינים הללו, אלא הניחה לפועל למשול ולעשות. כל אימת שמבטה נתקל בחור שבחדר האוכל, היא נאנחה ואמרה: "הוי עכבר משוקץ ומתועב, באיזו נבזות איכזבת אותי! הייתי טובה אליך ונתתי לך כל יום סוכר, ובכל זאת גנבת לי קנימון! למרות זאת הייתי שוב טובה אליך והסרתי את הרעל שצייד החדרים הניח לפני המחבוא שלך. איך אתה יכול עכשיו לרמות אותי כגמול על כך? אבל תעשה מה שאתה רוצה. אני בכל מקרה כבר לא מאמינה לך. אני גם לא אוכל לעזור לך, אם החתול החדש יתפוש אותך יום אחד. זה יצור לגמרי שונה מהישן. הוא כבר ישיג אותך, רק תשים לב! אבל בזה אתה יכול להאשים את עצמך!" כשהיא היתה מדברת ככה וזה קרה פעמים רבות מאד, היה זה מר למדי בשביל העכברה הקטנה, שישבה מאחורי ציפוי הקיר ונאלצה לשמוע הכל מבלי שיכלה להתגונן. כל כך היתה רוצה לספר לעלמה שאיננה רשעה כל כך בכלל. כמה היתה רוצה למצוא

שוב בכל בוקר חתיכת סוכר לפני החור שלה! כי הזמנים היו קשים. משהופיע צייד החדרים, היא כמעט לא העזה עוד לאכול דבר, מפחד שמא אורב בפנים רעל ערמומי. והיא לא יכלה להרשות לעצמה להיראות כמעט בשום מקום, כי בכל צעד ושעל היתה פוגשת את החתולה החדשה. אבל העכברה לא יכלה לדבר עם העלמה. גם לאסם לא העזה לעבור, ככל שהתחשק לה להחליף פעם מילה עם הדודנית מעיר הבירה; שכן, כשפעם אחת עברה בצינור הניקוז, ישבה החתולה החדשה בקצה האחר וכחוט השערה היה בינה ובין טפריה. לכן נאלצה העכברה שלנו להסתפק בלחם צר ומצפון מנקר ... בוקר אחד יצאה העכברה מבית היערן דרך החור שפנה אל היער. היא בחרה בזמן שבו נהגה החתולה לקבל את חלב הבוקר, כך שהיתה משוחררת פחות או יותר מחשש לחייה. היא עברה כברת דרך הגונה, עד לשורש של האשור הגדול, מקום שם שידעה שנמצא קינה של הדודנית יערונית. אז היא שרקה שלש פעמים שריקה מיוחדת, שמבינים אותה רק עכברים, ושפירושה הוא שעכבר אחד רוצה לדבר עם עכבר אחר. אחרי רגעים מספר באמת הופיעה היערונית. "בוקר טוב, דודנית", אמרה היערונית. "במה אני זוכה לכבוד? הלא מזמן רב לא ראיתי אותך." "בוקר טוב, דודנית, תודה!" השיבה עכברת הבית. "לא זמן טוב עכשיו לצאת מהבית." "לא, באמת לא, דודנית", אמרה היערונית. "גם אני מרותקת לבית שלי כמעט לגמרי; לכל היותר אני יוצאת מדי פעם לפני הפתח כדי לשאוב אויר צח או לפנות את הקליפו. תראי, פה המזבלה שלי." לפני מחילת היערונית היתה ערימה קטנה של קליפות בלוטים ואילסרים. באנחה העיפה עליהם עכברת הבית מבט נוגה. "כמה שכבר אכלת!" אמרה. "ולמטה במזוה שלך יש לך בודאי עוד הרבה יותר!" "לצערי לא הרבה במיוחד", ענתה היערונית. "אשמח אם אצליח לעבור את החורף בחצאי מנות. אילו ילדי שלי היה סובל מחסור לא יכולתי לעזור לו ולו באגוז אחד. הזמנים קשים עד להחריד." "זה נכון. בשבילי כמו בשבילך. אל תחששי שאנסה לבקש ממך נדבות. אני באה רק כדי לשוחח איתך מעט. הלא נרד לזמן מה לדירה שלך?" היערונית חשבה רגע קט. היא לא אהבה להניח לזרים לראות שם למטה את כל האוצרות הנהדרים. לכן היא ניענעה ראשה בהחלטיות. "לא כל כך מוקדם ביום, דודנית", השיבה. "בעוד שעה או שעתיים תוכלי לבוא, זאת אומרת אם תעיזי אז לצאת בגלל החתולה. אבל עכשיו למטה עוד הכל מבולגן. אני יודעת כמה מסודרים וקפדניים אתם עכברי הבית; לכן אני מתביישת להראות לך את ביתי, לפני שהכל נקי ומסודר. עוד יותר נוח לי אם תחכי עד האביב, עד אחרי שאעשה נקיון גדול." "מצדי, מצדי", אמרה עכברת הבית. "אז נישאר איפוא פה, אף על פי שזה מקרר מאד לשבת ככה על זנב ערום בשלג. רציתי כאמור רק לשוחח עמך מעט על המשפחה. אינני יודעת אם הגיעה לאזניך השמועה שבאו לנו דודנים מעיר הבירה?" "לא. איך קוראים להם? הם בני חיל?" "אני מדברת על חולדת החוף. והיא קנתה לה פה מקום כבת חיל יוצאת מהכלל. היא הגיעה בתיבת מצרכי המזון שאנחנו מקבלים בכל סתיו מהסוחר בעיר. זהו ארגז גדול מלא בדברים הטעימים ביותר שאת יכולה להעלות על דעתך. הדודנית שלנו נקלעה לשם רק במטעות, ואז היא נסעה אלינו." "לזה באמת יקרא נסיעה במחלקה הראשונה!" צחקה היערונית. "נכון בהחלט", הסכימה עכברת הבית. "אני לא הייתי מתנגדת לנסוע סביב כל העולם בתוך ארגז כזה. בת הדוד ההיא שלנו היתה כלה צעירה שהיתה מצפה אז, כשהגיעה התיבה, בדיוק ללידה הראשונה שלה. היא סידרה לה מיד קן נוח באסם, וארבעה ימים אחרי כן באו הצעירים לעולם." "ככה!" אמרה היערונית. "כן כן, ילדים יש תמיד די והותר." "זה נכון. אבל עכשיו תשמעי פעם מה קרה לי. בהתחלה היתה הדודנית נחמדה מאד אלי, כיבדה אותי בסוכר, קינמון, קמח, קנדיס, עמילן וכל מיני דברים. נו, וכמובן קיבלתי את ההזמנה שלה ואכלתי לשובע. את לא היית עושה ככה בדיוק?" "בודאי הייתי. לא צריך להעליב את הבריות בסירוב להצעה טובה. ואם זה בנוסף לכל גם דודנית שמארכת בסחורות שלה." "אבל התיבה למען האמת היתה שייכת ליערן", הסתייגה עכברת הבית. אבל היערונית היתה בדעה אחרת. "אם היינו מסתכלים על זה ככה, הרי שום דבר לא היה שייך לנו. אני חושבת אחרת. אני אומרת, זרעוני האשורים, הבלוטים והאילסרים פה בחוץ, הם שייכים לי, והמזוה בבית היערן שייך לך. לפי זה הארגז שייך לחולדה, כי היא הגיעה בתוכו. אבל עכשיו המשיכי לספר, איך התפתח הסיפור?" "רע מאד. אז ככה ארבעה ימים עשינו לנו משתה ויום טוב. אבל ביום החמישי באו העלמה והפועל ופתחו את התיבה." "אוי ווי! זה היה קץ החגיגה, אני יכולה לתאר לעצמי." "כך היה, דודנית", אישרה עכברת הבית. "אבל הלואי והיה רק זה! שום דבר לא נמשך בלי סוף בעולם הזה, אפילו לא תיבה עם מזללים מהעיר אף על פי שזה היה ארגז כל כך גדול. אבל

כשהשנים ראו עכשיו שמישהו היה בתיבה, הם כמו בן התרגזו מאד; ועלינו העכברים גילגלו את האשמה, את מבינה. "ובעצם היתה החולדה הפושעת", אמרה היערונית. "זה היה באמת רע בשבילך." "היה? עודנו רע! הם לא האמינו שנותרו עדיין חולדות; כי על כן הם הרגו מהן רבות, אחרי שאחת נשכה באף של ינס. ולכן היו הגנבים בודאי העכברים, את מבינה. כפי ששמעתי יותר מאוחר, העלמה הצעירה צידדה בעדי, כל זמן שיכלה, אבל היערן והפועל טענו פה אחד שעכברים וחולדות הם גזע מרעים אחד." "כן, זוהי הצרה!" נכנסה היערונית בדברי העכברה. "בדיוק ככה הענין עם הנברן ואתי. אנחנו היערונים צריכים לכפר על חרפת המשפחה. הלא גילתה העלמה, איך התגלגל הדבר?" "לא. בכלל, הכל הלך עמי רע ככל שיכול ללכת. ראי, הרי שמעתי אותה אומרת שרוצים עכשיו לפרק את התיבה. ועוד היה שם כל כך הרבה מהקינמון הטעים שאני כל כך אוהבת. לכן החלטתי בלילה האחרון לגרור חתיכה גדולה לתוך הדירה שלי, שיהיה לי ממה לאכול אחרי סוף החגיגה. זאת באמת עשיתי, והצלחתי להעביר את הקינמון בשלום דרך צינור הניקוז. אבל החתיכה היתה כל כך גדולה, שלא יכולתי להמשיך ולגרור אותה כולה כאחת. אז כירסמתי אותה לשני חצאים. החצי האחד הצלחתי להכניס למחילה שלי, והשני הספקתי לגרור עד הפתח, אבל פתאום נפתחה דלת; נבהלתי, שמטתי את החתיכה השניה וברחתי." "אבל אחר כך בודאי הבאת אותה פנימה?" "שאלה היערונית. "הרי היא שכבה בדיוק בפתח החור." "אמנם. אבל תשמעי עכשיו איזה ביש מזל היה לי. כשהגעתי למטה לקן שלי, נרדמתי. אינני מבינה איך זה יכול לקרות. אבל אני תמיד נעשית ישנונית כזאת, כשאני אוכלת קינמון. ואז אני חולמת החלומות הנהדרים ביותר על שומן וכל מיני דברים טעימים. אז אני נרדמתי איפוא וישנתי וישנתי וחלמתי. כשהתעוררתי סוף סוף, כבר האיר עיצומו של יום, מה שראיתי מיד, כשהוצאתי את האף מהחור. הקינמון שכב שם. אבל העלמה היתה בחדר, כך שלא העזתי לקחת אותו משם. וכשהיא יצאה למטבח, היא השאירה את הדלת פתוחה, מה שהיא בדרך כלל לא עושה אף פעם, והלכה כל הזמן לפה ולשם. ואז התחילו האנשים לפתוח את התיבה; והעלמה נשאה את הדברים אל הארון והמזנון. אבל פתאום היא נעמדה לפני המחבוא שלי, במקום שעדיין היתה מונחת חתיכת הקינמון. אז היתה העלמה עצובה מאד על הבוגדנות שלי, כמו שהיא קראה לזה, ואמרה שלעולם לא אקבל עוד חתיכת סוכר. ומאותו יום והלאה גם באמת לא קיבלתי אף חתיכת סוכר אחת. הרי זה רע!" "בהחלט", הסכימה היערונית. "אבל מה אפשר לעשות? את הרי לא יכולה לדבר איתה." "לא", המשיכה עכברת הבית, "לדבר איתה אני לא יכולה. ועכשיו היה שם צייד חדרים, והובאה חתולה חדשה; היא שומרת כמו שד ממש. זה נס משמים שנמלטתי ממנה עד עכשיו. הייתי רוצה למות. הימים הטובים בבית היערן עברו ואינם, והם לא ישובו לעולם. וזה עוד יותר קשה, אחרי שקיוונו שבימי הזקנה יהיה לנו קצת נעים." "כן רק שלא תחשבי שפה בחוץ הרבה יותר טוב", אמרה היערונית. "הגיע יערן מתמחה חדש, וזה ברנש מתועב." "כן, הוא הגיע ביחד עם צייד החדרים. ינס הביא אותם מתחנת הרכבת." "אבל בעוד אשר צייד החדרים חזר ונסע מפה, היערן המתמחה נשאר כאן במקום ועודנו פה וכנראה לא יסע מזה עוד לעולם. הוא הכריז מלחמת השמד נגד מכת העכברים, ובזה הוא מתכוון לנברן. זרעוני אשורים ובלוטים נאספים יותר מוקדם, רק כדי שאנחנו נמות ברעב. הוא רוצה להביא חתולים ליער, שמעתי אותו אומר. ותנשמות וינשופים רוצים להביא, כאילו אין מהם כבר די והותר. והשועלים והדלקים והעקבים והסמורים והחמוסים יזכו לחמש שנים של חסד. זאת תהיה הצגה נאה!" "כן", נאנחה עכברת הבית. "זמנים רעים באים לכל המשפחה." זמן מה שקעו שתיהן בהירהוריהם העגומים. זנבה העירום של עברת הבית התקרר מאד, והיערונית ייחלה שהדודנית תלך לה, כדי שהיא עצמה תוכל לחזור אל קינה החם למטה. היא הפרה לבסוף את השתיקה: "תגידי, איך מסתדרת הדודנית מהעיר באסם מעבר לחצר? לא דיברת איתה עוד פעם?" "לא", השיבה עכברת הבית, "זה לא. היא היתה אמנם נחמדה מאד, כשהיתה לנו אז התיבה, כן, היא אפילו הזמינה אותי לסייר בדירה שלה. אבל היא הזהירה אותי שלא אחזור עוד פעם לאסם אחר כך. היא אמרה שאני מסתכנת שהיא תאכל אותי. היא ועוד שבע חולדות חוף טרפו פעם חתולה צעירה, היא סיפרה. ויכולתי לראות בפה שלה שזה היה אמת." "מה את אומרת!" קראה היערונית. "אבל אולי צייד החדרים או החתולה החדשה תפשו אותה?" "לא, לה ולרוב הצאצאים שלה היה מזל. והם התרבו כל כך נורא, כמו שאומר ינס, שאי אפשר עוד להיכנס לאסם מרוב עכברושים." "אז תראי שהם ישכחו אותך. אם רק תהיי זהירה וצנועה." "ינס אולי ישכח אותי", השיבה עכברת הבית בעצב. "אבל העלמה לא תשכח אותי לעד

ולעולם, מפני שהיא חושבת שאני רמאית. והחתולה החדשה נעצה עין בפתח המחילה שלי ואורבת ביום ובלילה. יום אחד, במוקדם או במאוחר, היא בכל זאת תטרוף אותי." "כן, זה עצוב מאד, אבל מה אפשר לעשות?" אמרה היערונית. "הלו מי בא שם?" עכברת הבית הסתובבה והביטה לאותו כיוון שהיערונית ראתה בו משהו. חיה שחורה קרבה במרוצה על פני השלג. "אני בטוחה שזאת דודניתנו, החולדה השחורה!" קראה עכברת הבית. "חשבתי שלא נותר בחיים אף אחד מהסוג הזה ... כן באמת, זוהי החולדה השחורה." "שלום, דודנית!" אמרה היערונית ונסוגה לתוך מחילתה עד שהציץ רק קצה הזרבוב שלה. "ברוך בואך אל הטבע הירוק. לי יש, ככל שאני יודעת, בפעם הראשונה הכבוד לראות אותך פה בחוץ. אולי לא מעניין אותך הרבה הטבע?" "תני לי לאכול! תני לי לאכול!" צעקה החולדה השחורה. "צר לי עד מאד שאת רעבה", אמרה היערונית. "למרבה הצער חיסלתי זה עתה את אחרון האילסרים שלי. את יכולה לראות בעצמך: הנה הקליפה. עכברת הבית ביקרה אצלי למטה, והיא יכולה להעיד שבדירתי אין במה לתקוע שן." בזה היא קרצה עין לעבר עכברת הבית, כדי שזו תאשר את דברי השקר שלה. אבל עכברת הבית לא גרעה עין מהחולדה השחורה, שנשכבה בשלג ופלטה אנקות מפלחות לב. "סופך שתצטנני, דודנית", אמרה במתיקות. "מוטב שתחזרי לאסם. שם יותר חם." "אחת היא לי מה יקרה לי", אמרה החולדה. "לא איכפת לי, למען האמת, אם אמות ככה או ככה. לאסם אלך, את אומרת? משם אני באה כרגע. שם אי אפשר לחיות בגלל חולדות החוף המשוקצות, שבאו מהעיר. הן אמנם קוראות לעצמן חולדות, אבל אני חושבת שזה בכלל לא נכון. הן בטח דגים, כי הן שוחות. ואיך הן זוללות! אני חושבת, הן משריצות כל שבוע גורים חדשים. זה גועלי." "אכן זה מה שהוא", הסכימה היערונית. "הדודנית עכברת הבית ואנכי שוחחנו על כך לפני רגע. אבל מה אפשר לעשות, דודנית? לי מציק הנברן, מפני שמאשימים אותי בכל הרשעות שלו. לפני זמן מה סבלה עכברת הבית מזה שאת נשכת באף של הפועל ומזה שבכלל המשפחה שלך הראתה את עצמה יותר מדי. עכשיו הגיעה אחת שהיא חזקה יותר ממך, ובא תורך. חוץ מזה נראה לי שאת מספיק גדולה להעמיד את החולדה החומה במקום שלה." "מספיק גדולה?" אמרה החולדה. "החומות גדולות יותר ממני, והן כל כך רבות. אני האחרונה במשפחה שלי. אחרי שאני אמות לא תהיינה עוד חולדות שחורות באזור שלנו. וכעת אני מתה!" "חכי רגע, דודנית!" קראה עכברת הבית. "הבי נשוחח מעט על ... אולי נוכל לעזור לך ...". אבל היה מאוחר מדי. החולדה השחורה הושיטה כל ארבעת גפיה ממנה והיתה בין רגע פגר מת. "אוי לנו!" קוננה היערונית. "שכך היתה צריכה למות לנגד עינינו! אם עכשיו תתפוש אותך החתולה ואותי התנשמת, ואם היערן המתמחה יחסל את הנברן, המשפחה הגדולה שלנו תהיה בצרה גדולה." "אבל הרי גם אני עדיין קיימת", אמר קול עמוק וגס מקרוב מאד. "הוך!" פלטה עכברת הבית וקפצה משם בשיא המהירות שביכולתה. "הנה חולדת החוף." ואכן היתה שם חולדת החוף. היא ריחרחה בעווית בפגר הדודנית השחורה, מבלי לגרוע מבטה מהיערונית, שנסוגה עוד קצת יותר עמוק לתוך מחילתה. "שלום לך, דודנית!" אמרה היערונית. "ברוך בואך לטבע הירוק! אני מקוה שהטיול יועיל לך יותר מלדודנית המשותפת השחורה שלנו. כי היא התמוטטה והיתה מיד מתה." "דודנית פה דודנית שם", נהמה חולדת החוף. "הרי זה נשמע ממש מסוכן, איך שאתם פה ביער קוראים לכל העולם דודנים. מה היה על עכברת הבית?" "היא רצה הביתה", אמרה היערונית. "אני חושבת שהיא קיבלה פחד ממך, מה שמפליא אותי, כיון שאת נראית כל כך טובת לב וידידותית." "תודה! מילה טובה תמיד מתקבלת אצלי בלבביות. אני כל כך רעבה! האין לך שום דבר שבו את יכולה לכבד אותי? לא חשוב מה! אני אוכלת הכול." "מצטערת בלי גבול", אמרה היערונית. "אני למרבה הצער יושבת בעצמי על רצפה ערומה ואצטרך להעביר את שארית החורף בצום. לעכברת הבית נתתי כמה אגוזים ולחולדה השחורה את יתר האוצר הקטן שלי. אילו הקדמת יותר, היה נשאר אולי משהו גם בשבילך." "נראה לי שאבקר אותך בדירה שלך", אמרה חולדת החוף. "או שמא תואילי לבוא הנה ולפטפט איתי. הרי אפילו לא ראיתי אותך, וסוף סוף אנחנו דודניות." "אהא, פתאום אנחנו דודניות?" ענתה היערונית בעוקצנות. "לפני עת קצרה לא רצית לדעת מזה. וחוץ מזה תודה רבה! החור למרבה הצער צר הרבה יותר מדי בשבילך. ואני לא אוכל להישאר עוד בחוץ היום. שמא אצטנן. מה שנוגע למראה שלי, אין לך אלא לדמות בנפשך עכבר קטן, שמן, טעים ונאה, והנה לך אני!" "הן, מי יתן ויש לי אותך!" אמרה חולדת החוף. "הייתי טורפת אותך תיכף ומיד עם העור והשיער. אבל את ככל הנראה פיקחית מדי." וכעת היא החלה נוגסת בחולדה השחורה המתה. "מה?" קראה היערונית. "את אוכלת את

הדודנית המתה שלך?" "אני לא אשמה שהיא לא בחיים", ענתה חולדת החוף. לא עבר זמן רב, והחולדה השחורה היתה אכולה כולה, על פרוותה ועורה, וחולדת החוף ליקקה את פיה. אחר כך היא רצה הביתה אל בית היערן. אבל היערונית ישבה במחבואה והרהרה. "כן", אמרה לבסוף אל לבה. "מה בעצם אפשר לומר נגד זה? את עכברת הבית אוכלת החתולה ואותי אוכל הינשוף או השועל, והנברן נופל קרבן ליערן המתמחה. החולדה השחורה נשארה לפחות בתוך המשפחה." אספר לכם כעת סיפור משונה בהחלט. הוא ימשך מאות Jorden og Kometen הארץ וכוכב השביט אחדות של שנים, ואם יופיע בו מי מאתנו, הוא ישכב חפור וקבור הרבה לפני שהסיפור ייגמר, ובעצם עוד לפני שיתחיל המתח. סיפורי מתרחש בחוץ, בחללו של עולם, מקום שם שטים כל הכוכבים וקר שם כל כך עד כי סוודר החורף העבה ביותר לא יועיל יותר מכותונת קצרה. והחלל הוא כה גדול עד כי אין איש יכול לבטא גודלו במלים. ואמנם זה בעצם לא משנה. ואפילו היה אחד יכול לבטאו, לא היו האחרים יכולים להבינו. שם בחוץ, בחללו של עולם, הלכה הארץ את מהלכה, כשם שעשתה זאת מזה שנים רבות, רבות ועודנה הולכת יום אחר יום. סביב השמש היא חגה ללא הפסק סביב, סביב, סביב, מישהו אחר היה בודאי כבר מזמן מסתחרר מזה. אבל הארץ לא הסתחררה, סוף סוף היא היתה רגילה לסיבוב הזה, שהיה, דרך אגב, לא מהיר כל כך. כי הוא נמשך שנה תמימה בכל פעם, ומיד כשסיימה הקפה אחת התחילה את הבאה. וכאילו רצתה להשתגע בכח, היא גם סובבה כל הזמן על צירה, ככלבלב הרודף אחרי זנבו. אבל זה לא ארך לה יותר מיממה אחת, והיא עשתה את זה רק כדי שהשמש תאיר על כל צדדיה בשוה. כי באותו צד, שהיא מפנה מהשמש והלאה, שורר תמיד לילה אפל. ואילו הפנתה הארץ תמיד את אירופה, אסיה ואפריקה אל השמש, לעולם לא היו יוצאים מהמיטה באמריקה. אכן זה בכלל לא היתה כל כך מעט, מה שהיה לארץ להשגיח עליו. והיה לה עוד יותר מזה. כי היה לה הירח. ואמנם הירח היה יכול להסתדר לבד במקרה הצורך. שכן לא היה לו תפקיד אחר חוץ מלהסתובב, בדיוק כמו הארץ, סביב עצמו, ונוסף על כך להקיף את הארץ, כמו שהארץ הקיפה את השמש. הוא היה הרבה יותר קטן מהארץ, ובעצם לא היה ראוי שיפטפט כנגדה. ולכן נהגה הארץ לדבר אליו כשליטה ומצווה, ואילו הירח התגרה בה תמיד בהערות עוקצניות. אולי השנים לא היו רבים כל כך הרבה, אילולא היו הם כה קרובים זה לזה, וכל שאר הכוכבים כה רחוקים, עד שאי אפשר היה לדבר אתם. אבל מי שנגזר עליהם להתחכך יחדיו עד אין קץ, לא יפלא אם יהיו קצת נרגנים ורגזנים. מדי חודש בחדשו במשך כמה ימים היה הירח מלא. ואז הוא חייך בפרצופו העגול חיוך כזה מלא עליונות שמימית, שהארץ התקצפה עליו כל פעם מחדש. "תראו איך הוא מאיר, הלוויין העלוב!" אמרה הארץ. "הוא חושב את עצמו כוכב-שבת." הירח רק חייך, כל זמן שזה נמשך. אבל אף פעם זה לא נמשך זמן רב. בכל לילה שעבר התארכו פניו יותר ויותר, והוא נראה סובל כמו אחרי שתיה מופרזת. לבסוף הוא נעלם כליל, אלא שמיד אחרי כן הוא הציץ מחדש, צמח וגדל, עד שהיה שוב מלא. "אתה מצליח לרוץ אתי?" שאלה הארץ. "כמובן", השיב הירח. "אני מקווה שאתה עומד בזמנים שלך", המשיכה הארץ. "בכל פעם שאני מקיפה את השמש, אתה מקיף אותי שלש עשרה פעמים, שתזכור את זה. שאם לא כן, משתבש האלמנך." "אני כבר מתרוצץ מספיק זמן כדי לדעת מה אני צריך לעשות, פלאנטה כבודה זקנה!" אמר הירח, כי הוא היה בדיוק מלא, ובימים האלה נהג לדבר גדולות. אבל היתה לו גם דרך אחרת להרגיז את הארץ. לעתים מזומנות הוא משך את המים שעל פניה ככל שיכול למשוך לצד האחד, כך שבאותו צד היתה גאות, בעוד שבצד האחר נעשו המים רדודים עד להחריד. או אז הצד האחד נשטף בהצפות ואסונות, ובצד השני נשברו הספינות על שרטונים. ובני האדם שבחלקם נפל לסבול מכך צעקו שעל כדור הארץ הדפוק הזה אי אפשר לחיות. ומזה נעלבה כמובן הארץ, שהיתה נקיה מאשמה, והיא כעסה כפליים על הירח. "עכשיו הוא שוב מלא, החזיר", אמרה. "הייתי רק רוצה לדעת, אי זו תועלת הוא מביא בזה שהוא מתרוצץ שם ומתבטל." בחיכוכים כגון אלה חלפה במרוצה שנה אחר שנה, והשנים מדדו את מסלוליהם הקבועים. סביבם הילכו הכוכבים האחרים, כל אחד ודאגותיו וצרותיו. ובאמצע הכל האירה לכולם השמש. יום אחד בחודש מרץ בא-שט לו כוכב זר בחלל העולם. לא הארץ ולא הירח ראו אותו אי פעם לפני כן, ועל כן הם פערו עיניהם לרווחה, כשהבחינו בו. הוא לא דמה לכוכבים האחרים; כי היה לו זנב ארוך וזוהר. "אי זה מין ברנש הוא זה?" אמרה הארץ. "כזה דבר עוד אף פעם לא ראיתי!" אמר הירח. שניהם היו כה מופתעים, עד שכמעט עמדו מלכת. הכוכב הזר קרב והלך, והארץ החלה מפחדת שהוא יתנגש בה. כשהיה קרוב כדי קריאה, צעקה הארץ:

"הלוא! מהאתה מחפש על המסלול שלי? מי אתה? מאיפה אתה בא? לאן אתה הולך?" "הרבה שאלות בבת אחת", העיר הכוכב הזר. "מי אתה?" שאלה הארץ שוב. "אני רק כוכב-שביט קטן", השיב הכוכב. "אבל מי את?" "הלא אני הארץ. - עכשיו אתה בודאי כבר מעודכן?" "בהחלט לא", ענה השביט. "האזור הזה של החלל זר לי לגמרי; מעולם עוד לא הייתי פה, ועוד לא עשיתי היכרות עם אף אחד מהכוכבים." "אז הגעת לכתובת הנכונה", הצהירה הארץ ברוב חשיבות. "אין זה מהרגלי להתרברב, אך אמנם יורשה לי לומר שאני המוכשרת מכולנו." "אי זה מזל התמזל לי!" אמר השביט. "אבל הזדרזי קצת בהרצאה שלך. אין לי זמן להשתהות." "אנחנו טסים במהירות די יפה", העירה הארץ בנימה ידידותית. "בוא התלווה אלי להקפה אחת - מה? זה נמשך רק שנה אחת. בינתיים אנחנו יכולים לשוחח בניחותא." "פה!" דחה השביט בלעג. "לזה את קוראת מהירות יפה? אני נוהג לעוף בסגנון שונה לגמרי. הזדרזי והודיעי לי איזה מין בריות אתם פה!" "תבטיח לי ראשית כל שתיזהר מלהתנגש אתי", אמרה הארץ. הכוכב הזר צחק כל כך, שזנבו התפצל לשלשה חלקים. "או הא - את מפחדת לקבל אחת על הפלנטה?" אמר, "תנוח דעתך. אני בחור קליל, חפיף ונדיף, ואם הייתי מתנגש עם בעלת-גוף כמון, הייתי מתנפץ לאלף רסיסים וחתיכות." "אאה!" אמרה הארץ, שעניינה התעורר. "אתה כולך רק אש? במצב הזה גם אני הייתי פעם." "זה כנראה היה כבר מזמן?" שאל השביט באי-אמון. "נדמה לי שיש לך כובע קרח גדול על הקוטב שלך." "אכן", אישרה הארץ, "אפילו על כל אחד מהקטבים. אבל אני חושבת שזה לא מזיק אם הראש והרגלים קרים, כל זמן ששומרים את הבטן חמה כמו שצריך." "נו - והאש?" שאל השביט. "היא בפנים בתוכי", ענתה הארץ. "אתה יכול לראות אותה, אם אתה רוצה." "ובלא היסוס ירקה הארץ אש מתוך כמה מהרי הגעש הגדולים ביותר שלה. "שורו והביטו!" אמר השביט. "אז מה שהוא אמנם קיים." "מה שהוא?" נעלבה הארץ. "כל הבטן שלי מלאה מזה, אם אתה מעונין לדעת. דוקא זה מה שעושה אותי כל כך מעניינת באופן יוצא מהכלל. אתה מבין ... פעם, לפני הרבה הרבה זמן, הייתי גם אני טיפוס חפיף ועליז כזה כמון. אבל אז לקחתי את עצמי בידים והצטופפתי בתוך עצמי. בסוף נקרשה עלי קליפה עבה, וכיום אני יכולה להבעיר רק אש-אח, בהרי הגעש שלי. אבל אש ישנה בקרבי." "עם הקליפה, זה בודאי ענין יגע", אמר השביט. "אמנם כן", הסכימה הארץ. "עם הזמן מתרגלים לזה. ועכשיו חיים עליה בני אדם." "בני אדם?" הידהד אחריה השביט. "זה מהו?" הארץ גרדה במבוכה בכיפת הקרח שעל הקוטב הצפוני, וכמה גושים ענקיים שהשתחררו וצפו בים כהרי קרח. "ובכן", היא אמרה אז, "בעצם הם כנראה אי זה מין שרצים טפילים." "איכס!" אמר השביט. הארץ שתקה זמן מה ושקלה מה לומר. ואז אמרה: "לפחות הם רוחשים וטופפים עלי ככה, שאני כמעט משתגעת לפעמים. וככל שהם מתרבים, הם נעשים יותר ויותר למטרד. הם חופרים בי מחילות לכל הכיוונים, כדי למצוא פחם ומתכות ומה שהם עוד יכולים להשתמש בו. הם מניחים מסילות ברזל ונוסעים עלי סביב סביב בקיטור, מפוצצים חורים בהרים הגדולים ביותר שלי ומותחים גשרים על פלגי המים שלי. הם אומרים בעצמם, שהם אדונים שלי." "לי נראה, שזה לא כבוד גדול בשביל כוכב, להניח לרמשים כאלה למשול עליו", אמר השביט. "את לא יכולה להתנער מהיצורים האלה?" "ניסיתי גם ניסיתי, יותר מפעם אחת", אמרה הארץ. "וביותר מאופן אחד. ירקתי מהרי הגעש שלי המון אש ואבנים לוהטות וקברתי תחתם ערים שלימות של בני אדם. שטפונות-סערה חוללת הרבה פעמים והטבעתי אותם לאלפים. כשנראה לי שהם יותר מדי מתחככים בי, אני גם מתנערת ועושה רעידת אדמה." "נו", אמר השביט, "וזה לא עוזר בכלל?" "זה אמנם מקל מעט", השיבה הארץ. "זה כן. אבל לאורך זמן זה לא מועיל. הם נעשו יותר מדי בשבילי, אני חושבת. הייתי צריכה לעשות את זה יותר מוקדם, כשהם עוד היו מעטים ועוד לא כל כך פקחים. כל פעם אחרי שאני הטבעתי או קברתי מהם כמה אלפים, ואני מקווה שהמשפחות שלהם יגוועו מרעב ומצער, האחרים אוספים בשבילם תרומות ומנחמים ומשקמים אותם; ואחרי כמה שנים אני שוב מלאה מהם על כל גדותי כמו שהייתי לפני כן." "דבר כזה עוד לא שמעתי מעולם", אמר השביט, "ואני לא מבין איך את סובלת את זה." "כן - מה יש לי לעשות?" אמרה הארץ. "אני כבר לא יכולה להתגבר עליהם. הם בלשו בי מקוטב לקוטב, עד שעוד מעט לא תישאר לי פינה לעצמי. הם חישובו עלי חשבונות ומדדו מדידות ותיארו אותי מכל הזוויות והכיוונים ... אחדים מהם שמים על שלחנם כדור שאמור לייצג אותי ושעליו הם יכולים לחקור אותי לדיקדוקי דיקדוקים. הם מחשבים מראש, מתי יבואו סערות וסופות ורעשים וכל זה ... בקירות שלהם תלויים מכשירים שמספרים להם את זה. ומה אעשה בהם עכשיו?" "אינני יודע", אמר השביט. "אבל זה אני יודע, אם זה הייתי אני, לא

הייתי סובל את זה." הארץ צחקה בבוז. "פה!" אמרה. "רק אל תגדל לך צימוקים בראש. יכולה אני לגלות לך, שבזה הרגע שאנחנו שנינו הולכים פה ומשוחחים ביחד, בני האדם שלי כבר גילו אותך. הם צופים עליך בטלסקופים שלהם ומחשבים אותך ונותנים לך שם וכותבים ספרים עליך. זאת אומרת, זה מה שעושים היותר חכמים מהם. האידיויטים פוחדים ממך ומאמינים שבאת לבשר את סוף העולם." "מי אלה, האידיויטים?" שאל השביט. הארץ נקשה בכיפת הקרח שלה, והאוקיינוס האטלנטי התמלא חציו בהרי קרח צפים, וגו הנוי לא ליבלב עד שבועות. "הלוואי שלא שאלת אותי על זה", היא אמרה נבוכה. "סליחה", אמר השביט, "אולי זה סוד משפחתי." "לא", השיבה הארץ, "בהחלט לא. אבל עד היום הזה לא הצלחתי לגלות מי אלה בעצם, האידיויטים. שהם קיימים - זה אני יודעת. יש אפילו הרבה מהם. אבל לא כל כך קל להכיר אותם במבט ראשון. ממה שבני האדם אומרים בעצמם, אין לדעת. כי כל אחד מהם חושב שהוא עצמו חכם וכל האחרים אידיויטים." "אז בטח הם כולם אידיויטים", אמר השביט. אבל כעת הרגישה הארץ נעלבת בשם בני האדם שלה. עלתה בה המחשבה, שהיא היתה כנראה בכל זאת יותר מדי גלויה עם הכוכב הזר הזה, שעליו בעצם היא לא ידעה שום דבר, מה עוד שהוא עצמו הודיע שהוא טיפוס חפיף ונדיף. לכן היא שיוותה לדיבורה נימה כבודה וחשובה, כשהשיבה: "כלל וכלל לא, ידידי כוכב השביט. כלל וכלל לא. אבל הרי אין לזה תועלת לדבר עוד על הענינים האלה שאתה בין כה וכה אינך מבין בהם מאומה. אין זה ממנהגי בדרך כלל להתרברב, אך הייתי מבקשת, כי תואיל לשים לבך לעובדה שאני מכל הכוכבים המעניין ביותר. תוכה נא את כל חלל היקום, לכל מרחק שתמצא, ולא תמצא כדוגמתי. הבט בנוגה, שזוהרת שם מעבר, ובצדק ובמאדים ובכל אלה, שסובבים כמוני את השמש. ואז הוא נא להתבונן כראוי בי! שים עיניך על הימים העמוקים והרעננים שלי, על יערות האשורים ועל חורשות הדקלים שלי..." "האמת - אני לא מצליח לראות שום דבר מכל אלה", אמר השביט. "אבל הרי אפשר שהם בכל זאת קיימים. דרך אגב, נדמה לי כאילו את עוטה סביבך כמין ערפל?" "אווה!" אמרה הארץ, מבוישת מה, "את זה לגמרי שכחתי. זוהי האטמוספירה שלי." "ממש מפחיד, איך שאת מוכת חולאים - קליפה, בני אדם, ועוד אטמוספירה..." "כוכב שביט!" אמרה הארץ בחומרה. "אמנם נכון, אני רצה במסלול סביב השמש כמו הכוכבים האחרים, שהזכרתי לפני כן; אמנם נכון, אני אחד הקטנים בהם. ואף על פי כן אני משוכנעת, שלאמיתו של דבר אני מרכז היקום." "את מתנשפת ומתבלבלת", העיר השביט. "הרי אין זה ממנהגך להתרברב - אבל שבי לך מעט והוסיפי להתרברב." "שאני אשב?" נעלבה הארץ, "הו, אילו כך עשיתי, זה היה נגמר מהר, ורע מאד. הלא כל הענין סובב על כך שאני מבצעת בדייקנות את הקפותי סביב השמש. ואני יכולה לומר לך, אינני מתרברבת. אני הנפלא שבכל הכוכבים... ולו רק בגלל בני האדם שלי. אין אף אחד, שיש לו כיוצא ב... הי, הלוא! מה עובר עליך? נדמה לי שאתה בורח ממני?" "אכן זה מה שאני עושה", אמר השביט. "הוי למען השם", אמרה הארץ בעצב, "אתה לא יכול להישאר פה עוד כמה שנים? כל כך נעים לי להיות אתך ביחד, נראה לי. ואתה יכול להאמין לי, שזה לא משעשע במיוחד לדשדש תמיד על אותו מסלול ולא לשוחח עם שום בריה מלבד הטיפשון הקטן הזה, הירח." "זה מי הוא, הירח?" שאל השביט. "זה הקטנצ'יק שאתה רואה שם", ענתה הארץ, "זה שמקיף אותי כל הזמן. הוא כוכב בדימוס עלוב, שלקחתי אלי, כשהוא שט לו מוזנח בחלל היקום. כעת הוא כבוי לגמרי - יצור מסכן, שהיה אפשר לתקוע באותה מידה בבית מחסה לעניים. אבל פה באזור שלנו אנחנו נוהגים ללכת עם ירחים. לצדק יש אפילו ששה עשר. אבל לי נראה שזו סתם שחצנות." "היי שלום!" אמר השביט. "הישאר עוד מעט!" ביקשה הארץ. "אני לא יכול", השיב השביט. "יש לי מסלול קבוע שלי לרוץ בו, ועכשיו אני צריך להזדרז יותר. חוץ מזה, נמאס לי מדיבורי הרהב שלך." "מתי תחזור?" שאלה הארץ. השביט טס חיש מהר עם זנבו המחולק לשלשה. "בעוד שלש מאות שנים!" הוא קרא מרחוק. הוא נראה קטן יותר ויותר. בסוף הוא נעלם לגמרי. "זה היה בחור זריז", אמר הירח. "אי זה מעוף יש לו, ואי זה זנב! הוא בטח עושה חיים, לא כמו איזה כוכב לכת עלוב." "אווה, בטח", גיחכה הארץ בארסיות. "כמעט כמו חיים של ירח." אבל הירח היה מלא ורק חייך לזה. כחלוף שלש מאות שנה חזר כוכב השביט. הארץ ציפתה לו כבר זמן רב בגעגועים וספרה באמונה את הקפותיה סביב השמש. היא התקשטה בסיגליות ובכל שאר הפרחים שיכלה לגייס בחודש מרץ. וכל בני האדם של הארץ עמדו הכן עם טלסקופיהם ובלשו אחר כוכב השביט בדיוק ביום בואו, כי הם חישבו בדייקנות את מסלולו. החכמים שבהם שמחו שיזדמן להם לראות דבר חידוש יפה ומעניין, והאידיויטים שכבו במיטותיהם ובכו מרוב אימה או התרוצצו מבוהלים

והשתכרו והשתטו בכל מיני תעלולי שוטים. "הנה כוכב השביט!" אמר אותו איש מבני האדם החכמים שעמד על המגדל הגבוה ביותר, החזיק בטלסקופ הטוב ביותר והבין יותר מכולם בעניני שביטים. "הנה השביט!" אמר הירח. "הידד! באים זמנים עליזים!" "הנה השביט!" אמרה הארץ בשמחה. ואז, כשקרב ושט השביט, גדול וזוהר, עם זנבו הארוך המחולק לשלשה, הסירה הארץ את כובע הקרח שלה, כך שבימים שטו הרי הקרח אנה ואנה, והאוויר התקרר כל כך, שהאידיויטים היו משוכנעים לגמרי שחורבן העולם הגיע, ואפילו האנשים החכמים השמיעו הרהורי דאגה. "שלום עליך, יום טוב יהיה לך, כוכב השביט!" היא קראה. "ברוך שובר! אני שמחה לשוב ולראותך כל כך נמרץ וזוהר." אך השביט לא ענה כלום. הארץ שוב ברכה אותו ביום טוב, ושוב היא לא קיבלה כל מענה. "מה לעזאזל קורה עם השביט!" התפללה. "שמה נעשה גאוותן כזה, שהוא לא רוצה אפילו לומר שלום למכר ותיק?" "הוא באמת לא ראה אותך", אמר הירח ברשעות. "זכרי, את כל כך קטנה!" "סתום את הזרוב והתעסק בתפקידך!" גערה בו הארץ. והיא קראה שוב: "כוכב שביט! כוכב שביט! כוכב שביט!" אבל השביט הוסיף לשייט לפי תומו ולא אמר אפילו פיפס. אז החלה הארץ חוששת, שמא הוא יחלוף על פניה ביעף, מבלי לשוחח איתה שעה קלה אחת; והיא כמעט בכתה; אבל הרי אין זה ענין פעוט, כששמחים במשך שלש מאות שנים לקראת שיחה עם מישהו, ואז אותו אחד אפילו לא אומר שלום. "הלוא, כוכב שביט!" היא קראה בנימה נואשת. "בודאי אתה לא רוצה לעבור לפני הדלת שלי מבלי לברך אותי לשלום? הרי אני ידידתך הוותיקה, הארץ - כלום אין אתה זוכר אותי? הנה עכשיו נסעת לך מיליונים רבים של מילים - - נכון שקרה בדיוק כמו שניבאתי לך, שבשום מקום לא מצאת משהו דומה לי?" "פה!" אמר השביט. "אכן, ככה", אמרה הארץ באי-אמון מוחלט. "על זה רוצה הייתי לשמוע משהו. אבל קודם כל אני שמחה שלא נאלמת. - ובכן ... תגיד! אתה רוצה אולי למכור לי, שבאיזה שהוא מקום בחלל-היקום נתקלת בימים כה עמוקים ונהדרים, ביערות אשורים כל כך נאים ובחורשות דקלים כאלה נפלאות?" "חה! חה! חה!" צחק השביט. "או בני אדם - מה?" חזרה הארץ ושאלה. "חה! חה! חה! חה! חה! חה! חה! חה!" השביט צחק, עד שראשו וזנבו התנדנדו; והארץ החלה מרגישה נעלבת ברצינות. היא חשבה וחשבה, אם לא תוכל למצוא משהו שיעשה רושם של ממש על השביט הזה. אז היא שאלה בלעג: "היו שם אולי גם אידיויטים - מה?" "חה! חה! חה! חה! חה! חה! חה!" עכשיו צחק השביט כל כך, עד שהזנב האחד ניתק ממנו. הארץ נבהלה, ובני האדם החכמים שעל פני הארץ, שצפו בדבר דרך הטלסקופים שלהם, התפלאו ביותר; כי דבר כזה לא ראו מעודם. אבל השביט המשיך והוסיף לצחוק ללא הרף. כעת הלך הזנב השני ... וכעת השלישי ... ועתה הוא התפקע שתי וערב. כל החלל התמלא ניצוצות ושברים לוהטים גדולים, שעפו ימינה ושמאלה; אחדים מהם נפלו על הארץ כאבנים גדולות - ואחד מהם פגע בראשו של איש אחד חכם ורידד אותו ביחד עם הטלסקופ שלו כמו לביבה. משנגמרה הצגת הזיקוקין, לא נראה עוד דבר מהשביט. "הוא התפוצץ מרוב גאוותנות", אמרה הארץ. "המכעיס הוא, שהוא מת, לפני שהספיק לספר לי, מה ראה במסעו." "אכן - הנה כמעט הזדמן לך ללמוד משהו", אמר הירח וחיך, כי כעת היה שוב מלא. "קדימה!" זעמה הארץ. "פקוק זרובוך ועשה תפקידך. שלש עשרה פעמים סביבי על כל פעם שאני מקיפה את השמש. שאם לא כן, משתבש האלמנך." ארבעה ידידים טובים בשדה מיד אחרי הגדר המצומחת התוחמת את הגן כרויה שוחת המלט. קרקעית בור המחצב הגדול והעמוק מכוסה במים מגעילים בצבע צהוב בהיר. בגדות צומח עשב ערום וחיוור, ומהאבנים הגדולות והקטנות הרובצות שם משתחררת מדי פעם בפעם האחת או האחרת ונופלת בקול בעבוע לתוך המים. מעל המדרון שבצד הגן תולה שיח אילסר את ענפיו. הם מושטים כל כך רחוק מעל התהום, שלעולם אין יד הנערים מגעת אל קצות הענפים, ובעל כרחם נושרים הפירות החומים העגולים בכל סתיו לתוך שוחת המלט. כשהשמש יוקדת לה בשמים וקופחת על ראש הבריות, קורה שמהשדה באה פרה צמאה ומושיטה את ראשה המקרין והגדול מעל שפת הבור ומהמהמת, מפני שאינה יכולה להגיע אל המים ולשתות. ואז היא שבה ופונה לדרכה. לבד מביקורים כגון אלה אין באי העולם פוקדים את שוחת המלט. אבל בקיץ שעבר נפגשו בראש המדרון מתחת לגדר האילסרים בכל ערב עם שקיעת החמה ארבעה ידידים טובים. ידידות מוזרה היתה זו שקשרתם, כי בכל ערב הם היו קרובים לזלול זה את זה. ואף על פי כן הם תמיד חזרו והתפייסו לבסוף ושוחחו ביניהם כחצי שעה בנימוס ובטעם. היתה שם קודם כל כוכית הגדות, או בעצם: היה שם כוכי הגדות, שכן זכר היה זה. קינו שכן למטה במדרון. שם, סמוך לפני המים, באמצע שפוכת האבנים הצהובה,

היה חור שחור, והוא היה הפתח לדירתו. הכוכי אהב, אחרי שכלו כחו ומלאכתו לאותו יום, לשבת מעט בחוץ, לתת מרגוע לכנפיו החדודות והארוכות ולבהות אל העולם. שנית מתוך הארבעה היתה התנשמית, בריה אפורה גדולה בעלת ארבע כנפים רכות וצמריות. היא היתה מפחדת תמיד מפני הכוכי. כל היום היא יושבה בכנפים מקופלות חבויה עמוק מתחת לעלה גדול של גדילן, כי זמן פעילותה היה הלילה. רק עם חשיכה היא יצאה והתעופפה, אבל רק משהכוכי אמר 'לילה טוב' וחסה בכוכו. שלישי בברית היה יערון קטן ופעלתן. חומה היתה כל פרוותו ועיניו שחורות ופקחיות. הוא גר עמוק למטה בתחתית הגדר, מקום שם הסתבכו שרשי האילסרים לרשת צפופה ממש. מדי לילה בלילה הוא עבר את הגדר לתוך הגינה; כי הוא היה פעיל-לילה כמו התנשמית. היערון היה ירא מאד את הקיפוד, וזה היה דוקא הרביעי בחבורה. לא הרחק מחור היערון התדרדרה אבן גדולה מתוך גפת הגדר, ותחתיה קבע הקיפוד את מאורתו. הוא נהג לישון כל היום ולהתעורר כמו השנים שהוזכרו לפניו רק עם רדת הדמדומים. אז היה זוחל לאורך הגדר עד השער, חמק מתחתיו לתוך הגינה ובלע כל הנקרה לדרכו: ענבי חזרזר ותפוחים שנשרו, נחשים וקרפדות, חלזונות, אגוזים, חיפושיות מאי ועכברים. כשנפגשו ארבעת הידידים בערב, עמדו איפוא הקיפוד, היערון והתנשמית לפני תחילת מלאכתם, והכוכי לעומתם היה עייף ובדרך למיטה. "בעצם הייתי צריכה לטרוף אותך, תנשמית", אמר הכוכי. "את רכה ובודאי טעימה, אבל אין לי עוד תיאבון הערב." "גם אני הייתי זולל אותך ברצון", שרק היערון ונשא מבטו אל התנשמית, שהצטמקה ברעדה תחת העלה שלה. "ולי יהיה זה לעונג לסעוד לבי בשלשתכם", גרגר הקיפוד. "אומצת יערון עם סלט תנשמית ואחרי כן קציץ כוכית - ארוחה מכובדת בהחלט!" הוא ציקצק בלשונו ושקשק באופן כל כך אימתני בשיניו, עד כי נעלמו היערון והכוכי בסתר מרבציהם, ואילו התנשמית לא ידעה נפשה מבעתה. הקיפוד שבע נחת מפחד השלשה; אבל לא עברה שעה קלה, והוא הודיע ברוב חסד: "צאו לכם אתם! אין לי חשק כעת לזלול. אתמול אכלתי שלשה עכברים שמנים וזרעית טעימה אחת." אבל הוא נזקק לשידולים ושיכנועים ממושכים, עד שהואילו הכוכי והיערון להוציא את ראשיהן; אבל התנשמית לא הסכימה בשום אופן לצאת ממחבואה. "עכשיו אגיד לכם משהו", הכריז הקיפוד. "נראה שהלילה ירד גשם, וזה בודאי לא אוהב אף אחד ממנו. מה דעתכם אם יספר כל אחד ממנו סיפור?" "איזה מין סיפור יהיה זה?" שאל הכוכי. "סיפור על אוכל", השיב הקיפוד. "יותר טוב מאוכל אין בכל העולם כולו, וחוץ מאוכל טוב אין מה שמחמם את הלב כמו לשמוע מישהו מספר סיפור טוב על אוכל." "הו רחמנות!" נאנחה התנשמית. "מה יש שם להיאנח?" רטן הקיפוד. "הלא יש דבר נשגב יותר בחיים מאכילה!" קרא הכוכי. אבל היערון ישב וקירסם אגוז שהתגלגל לפתח חורו ולא אמר שום דבר. "כן, את חושבת עצמך למשהו, שאת יודעת לעוף!" העיר הקיפוד. "אבל אני החלטתי שאשמע סיפור על אוכל; ונראה לי שראוי לכם לבטל דעתכם מפני דעתי. שאם לא כן ... שוב הוא ציקצק בלשונו ונקש בשיניו, עד שהאחרים הצטמררו. "אז טוב", אמר הכוכי, "אז נספר. אבל מי יתחיל ראשון?" "התנשמית", קבע הקיפוד. "הוי לא!" קראה התנשמית. "רק שלא תצטעצעי לך כמו איזו בתולה זקנה!" הוכיח הקיפוד. "את נבחרת להתחיל. ועכשיו אל תתנגדי!" "כן ... גם אין בדעתי להתנגד", אמרה התנשמית. "הייתי מספרת ברצון, אבל ... "מה אבל?" "אני לא אוכלת אף פעם", הודתה התנשמית והתביישה מאד. "הפלץ ופלץ!" פלט הקיפוד. והיערון פסק מקרסומו, הכוכי יצא כמעט ממחילתו ורצה להתבונן בבריה המשונה שלא אכלה אף פעם. "הו לא!" אמר הכוכי. "שהחיים ניתנו רק לאכילה, לא טענתי מעולם. אבל לא לאכול בכלל - הלא זה בכל זאת מוגזם!" "לא טבעי זה", אישר היערון וחזר לאגוז שלו. "ולדעתי זה שקר!" הצהיר הקיפוד. "לא", אמרה התנשמית. "שקר זה לא." "ובכן, ספרי לנו איך הענין הזה." סיפורה של התנשמית "לפנים נהגתי להיזון באוכל, כשאר החיות, ולהיזון כהוגן וכהלכה. אני חושבת שאז לא עשיתי שום דבר חוץ מלאכול. אבל מאז כבר עבר כל כך הרבה זמן, שאני כבר מתקשה להיזכר. היה זה בשחר ילדותי. הייתי אז זחל ונראיתי לגמרי שונה מעכשיו. זחל קטן ורך הייתי; אבל עם כל יום שעבר גדלתי ועביתי. זחלתי אנה ואנה על גבי עלי העצים ואכלתי אותם עד שנותרו רק העורקים. ואז אחרי זמן מה התגלמתי. היו לי כל שש הרגלים כמו עכשיו ... וארבע הכנפים שלי והעיניים והמחושים; אבל הם היו דבוקים בחוזק לגופי, הייתי מצופה כולי בעור מעטפת קשה וחלק ולא יכולתי לזוז בכלל. לא אכלתי ולא שתיתי, ורק התנדנדתי, תלויה בחוט דק תחת ענף אחד. זו היתה התקופה השקטה ביותר בחיי. לא היו לי שום דאגות ולא חובות, רק נחתי לי, תלויה במעטפת הגולם שלי, וחלמתי. אבל ערב אחד התפקעה המעטפת,

וחשתי שיכולתי ליישר את רגלי וכנפי. אחרי שנחתי זמן מה והתישבתי בדעתי, עפתי לתוך הלילה הנאה והשלו. הציפורים סביב על השיחים ישנו, לכן לא יכלה שום בריה לפגוע בי. ואפילו היה חורש מישהו רעה נגדי, לא היה יכול לראות אותי. כי אני כהה כמו החושך שבו אני מתעופפת. עם זריחת החמה אני מתחבאת כאן תחת עלה הגדילן ונשארת יושבת פה כל היום. רק אחרי שחוזרת השמש ונעלמת מהרקיע, הפעמונים קיבלו את פני הערב ובכרי המרעה אורב השועל ... רק אז אני שוב יוצאת ומעופפת. אבל אינני טורפת כמוכם. אני כבר לא שתה לבי למאכל ... בקושי יש לי פה או קיבה לשומו שם. כל הלילה אני עפה לכאן ולשם ומחפשת מקומות טובים להטיל בהם את ביצי. אין בכלל לדבר על אפשרות שבמשך הקיץ הקצר אמצא זמן למה שהו אחר. הנה לכם הסיפור שלי, ואם לא מדובר בו על אכילה, אין זאת אשמתי. "נו", אמר הכוכי, כשנאלמה התנשמית, "דומני שאני מבין את זה. ולדעתי התנשמית היא יצור אצילי שהתרומם מעל רדיפת הטרף וההנאה העצמית ומקדיש את חייו למשהו נעלה יותר." אבל היערון הניד ראשו הקטן. "לא", אמר. "אני דבק בשיטה שלי, וההתנהגות של התנשמית נראית לי בלתי טבעית. שדואגים לצאצאים, אין מי שמבין טוב כמוני; אבל אני בא מבית טוב, שם הואכלנו וטופחנו אני ואחי באופן הטוב ביותר, עד שהיינו גדולים ויכולנו להרויח מחייתנו בעצמנו. אבל גם אבי וגן אמי נהגו לאכול, כמו שעושים כל היצורים המהוגנים, ואפילו יהיה כל קיני מלא ילדים. - שאגיד לכם מה דעתי באמת? אני חושב, התנשמית זללה יותר מדי בנעוריה, וכעונש על זה חסמו לה עכשיו את הפה." "שטויות במיץ!" רטן הקיפוד. "אי אפשר בכלל לאכול יותר מדי או יותר מדי טוב! אבל מחריד זה צריך להיות כשאי אפשר לאכול בכלל. זה אמנם נראה כמעט כמו עונש, בזה בודאי צודק היערון. אבל אם ככה הענין, אז העונש הגיע לתנשמית, מפני שבכל תקופת הגולם שלה היא רק התנדנדה ולא רצתה לפתוח את הפה ולחטוף." "מה דעתה עצמה על זה? נשאל אותה!" הציע הכוכי. קראו אחריה, אבל היא נעלמה. בעוד הם משוחחים עליה, היא עפה לה על כנפיה הרכות והכהות לתוך הלילה. "הסיפור עשה לי תיאבון", אמר הקיפוד. "נשמור לנו את החוויות האחרות לאחד הערבים הבאים." הוא אץ לאורך הגדר אל השער וחמק לתוך הגינה. "סיפור יוצא דופן", אמר הכוכי. "הוא נותן חומר לכל מיני מחשבות עמוקות." בזה הוא פרש לכוכו לנוח. "הסיפור טוב ויפה", אמר היערון, שהוציא לו אגוז חדש. "אבל שום סיפור בעולם כולו לא יפריע לעיכול שלי." בערב המחרת היה תור הכוכי לספר. אבל הוא אמר שהוא יותר מדי עייף ולא במצב רוח מתאים לסיפורים. הקיפוד איים שיזלול אותו; אבל הכוכי נסוג למעמק המחילה שהובילה לקינו וקרא מבפנים שזה בכל זאת לא יהיה כל כך קל. "יכולתי לחפור אחריו", אמר הקיפוד. "אבל לזה יש זמן עד לפעם אחרת ... אז יספר לנו היערון משהו." "אין לי בכלל שום דבר לספר", שרק היערון ונעלם חיש מהר למטה בחורו. "חברים נאים אתם", גיחך הקיפוד. "תנשמית! את מכירה עוד סיפור? אבל הכי טוב אחד עם קצת יותר עלילה." התנשמית לא ענתה, אלא עפה מעבר לעלה הגדילן, סמוך מאד לאפו של הקיפוד. היא ריחפה על כנפיה הרכות והכהות באויר ונעלמה בין עצי האגוז בגינה. הקיפוד חרק שיניו והביט אחריה, עד שכמעט התגלגל לתוך שוחת המלט. "רק תחכו!" רטן וסרך דרכו ליד הגדר אל שער הגינה. "אני עוד אתפוש אתכם, ואז תהיה לכם הרפתקה אחרת, תאמינו לי!" חלפו ערבים אחדים שבהם ארבעת הידידים הטובים כמעט לא דברו ביניהם. איש מהם לא בטח באחר, ובמיוחד פחדו השלשה מפני הקיפוד. הכוכי לא ישב עוד לפני פתח מאורתו, אלא נכנס תמיד מיד לישון. התנשמית עפה לעסקיה, ברגע שהכוכי נעלם; והיערון לא הוציא אפילו את קצה אפו מדירתו, לפני שהקיפוד הגיע רחוק לתוך הגינה. אבל אז באה תקופה של גשמים, יום אחרי יום גרגרו זרמי המים מהשמים, וגם בלילה ניתן המטר. ארבעת הידידים השתעממו נורא, וערב אחד מרוב השיעמום בכל זאת חזרו ושוחחו. "עסק ביש זה, חברים", פתח הקיפוד. "אם לא רוצה מישהו אחר להתחיל, אני אספר הפעם, אבל סיפור שיש לו קרניים וטפרים!" "על מה?" התענין הכוכי. "על אוכל", היתה התשובה. "בהתאם למה שסוכם. וסיפור עליז הוא זה. גיבורו הוא דודן אחד שלי, קיפוד שהיה גר כאן בחוץ מעבר לגדר. חוץ ממנו מופיעים בסיפור עוד ארבע דמויות: כלב, חילזון, תות שדה אחד וקרפדה. - הקשיבו!" "סלח לי", הפסיקו הכוכי. "אתה אומר שדודן ה י ה גר בגינה. שמא עבר לשכונה אחרת?" "הוא מת", ענה הקיפוד. "נטרף, מסתמא?" חזר הכוכי ושאל, והיערון צחק בקול, בעוד התנשמית תחת עלה הגדילן שלה חייכה חיוך קלוש וחיוור. הקיפוד רץ אל מחילת הכוכי ודחף את חרטומו פנימה. הכוכי הזדרז לסגת לחדריו, היערון הסתבך ברגליו שלו עצמו, כל כך מיהר לרדת למאורתו, והתנשמית לא יכלה להניע את כנפיה מרוב אימה. מעט אחר כך ישב הקיפוד שוב

במקומו והצטער עכשיו על רוגזתו; כי באמת רצה מאד לספר את סיפורו. אחרי זמן מה חזר הכוכי והושיט ראשו מפתחו, היערוץ הציץ מחורו, והתנשמת זחלה עד קצה עלה הגדילן שלה; כי הגשם עדיין נמשך, וכולם היו מתוחים לשמוע את הסיפור. "אל תיקח ללב!" ביקש הכוכי. "טוב", ענה הקיפוד. "אבל אני מבקש להתנהג מעתה בנימוס, שאם לא..." "ספר!" ביקש היערוץ. והקיפוד סיפר. סיפורו של הקיפוד "זה היה בקיץ שעבר. ואמי סיפרה לי, שזה היה הקיץ החם ביותר שראתה מימיה. השמש זרחה מהבוקר עד הערב, יום אחרי יום ושבוע אחרי שבוע. אף טיפונת אחת של גשם לא ירדה. עם עלות השחר הניסה הרוח את הערפל; אבל אחרי שהשלימה מלאכה זו, היא היתה עייפה ולא רצתה עוד לעשות כלום בחום ההוא, אלא הפסיקה מיד לנשב. וגם לכל האחרים לא התחשק לעבוד. הגנן האריך את תנומת הצהריים לכדי חצי יום, הציפורים ישבו עצובים על הענפים ותלו את ראשיהם, והכלב רבץ על השביל בפישוט כל ארבעתיו ונאבק, לשונו משולשלת החוצה, על נשימתו. מדי פעם בפעם הוא עצם עינו אחת ופזל לאורך השביל. אם בא זבוב ונחת על אפו, הוא היכה סביבו בזנבו ואמר בתוך שנתו 'ווף!' סמוך-סמוך למקום שבו שכב הכלב עמדו תותי השדה. היו שם כה רבים עד כי אפשר היה ללקט מהם מלוא צלחת גדולה, אם אך היו מסיטים מעט את העלים. מחוברים בגבעולים דקים, הם שכבו על האדמה. השמש צבעה אותם אדום כהה, וכולם היו גדולים מאד. אבל אחד התותים היה הטוב מכולם. הוא היה עגול ואדום, עסיסי ומתוק כמו שלא היה אף אחד מהאחרים; והוא ידע בעצמו היטב כמה טעים היה. על גבעולו הארוך הוא העז לצמוח על השביל, ושם הוא שכב עכשיו וזהר באור השמש. 'פוה! אפשר להינמס!' אמר התות לעצמו. 'אני מרגיש בכלל לא טוב. לו אך יבא במהרה הגנן ויקטוף אותי! כמה היתה מטיבה אתי טבילה קטנה באמבט שמנת נאה ועדינה!' באותו רגע באה על השביל קרפדה גדולה, חומה ורירית. היא נעצרה מול התות ונעצה בו עיניים לחות. 'אוף!' אמר התות. 'את הרי טיפוס בלתי נעים. מה לך להסתכל ככה?' 'שום סיבה, הוד מעלתו', ענתה הקרפדה בהכנעה. 'אל לך לירא מפני! קיבתי, לצערי, אינה בנויה לתותים. אני רק הרשיתי לעצמי להתבונן בך מעט. אתה נראה כזה עסיסי להפליא; ביובש הזה זהו מראה מלבב. - התרשה לי כעת לנוח מעט בצל עליך?' התות לא ענה; אבל הקרפדה פירשה את שתיקתו כהסכמה והתרווחה תחת העלים. 'שמא ראית במקרה אי זה זבוב קטן, או אולי חילזון?' היא שאלה מעט אחרי כן. 'ובכן, לא? סלח נא לדחפנותי, אבל אני רעב מאד.' 'מפלצת טיפשית ומגעילה!' אמר התות. 'בסדר, בסדר, בהחלט', ענתה הקרפדה בשפה רפה. 'ביופי אני באמת לא יכולה להתפאר, וגם לא להשתבח בחכמה יתירה. אבל חוץ מזה אני מהוגנת ונחמדה למדי ולא מזיקה לשום בריה, אף על פי שהכל רומשים ומגדפים אותי. - אבל ישמע נא כבודו: פה על השבילים מסתובב קיפוד אחד. כרגיל אין מה לחשוש מפניו בשעות האור, אבל היום שמעתי אותו בבירור, סימן שהוא משחר לטרף. אולי החריד אותו מישהו ממאורתו. כי זה מה שקרא לי: ישבתי תחת אבן וישנתי, אז בא הגנן ובעט באבן, והוכרחתי לברוח. אם יבא הקיפוד, אז בבקשה אל תסגיר אותי! יש לו שיניים חדות כאלה, ועורי המסכן הוא כל כך רך.' הקרפדה הצטנפה עוד יותר עמוק מתחת לעלים; לתות לא היתה שהות להשיב, כי כבר בא הקיפוד. 'הוי, אי זהות נחמד ונהדר צומח לי שם!' הוא אמר וציקצק בשמחה בלשונו. 'מעדן ממש בשבילי!' 'בה!' קרא התות. 'בשביל יצורים מסוגך לא נועדתי. אני צריך לעלות על שלחן האדונים ולהיאכל עם סוכר ושמנת ולהישטף עם שרי מובחר ביותר. רשום את זה לפניך, והקף אותי בסיבוב רחב! תיכף יבא הגנן ויקטוף אותי - אני מרגיש את זה בגבעול שלי; כמעט אני מתגלגל מעצמי לארץ.' 'כן כן - בוקר טוב!' אמר הקיפוד. 'זה עוד נראה! רק אל תדבר לך גבוהה-גבוהה, בתולתי הענוגה! אבל בינתיים אין לך ממה לחשוש. גם אני בן תרבות, ואינני נוהג לאכול תותים על קיבה ריקה. קודם אני צריך לחפש לי מנה בשרית. - להתראות בקינוח סעודה!' עם זה הלך לו הקיפוד. אך הסתלק, ובא לו אט-אט חילזון שחור גדול שנשא את ביתו על גבו. עיני האנטנה שלו התארכו, והוא הביט סביבו בסקרנות. 'ראוה-ראה, אי זה תות מפליא ביופיו!' אמר, נופף במחושיו וזחל יותר קרוב. 'הסתכל אחריך, חילזון שחור! ביתך נופל מעליך!' אמר התות. 'אני מקוה מאד שזה לא נכון', ענה החילזון; 'כי כל קיבתי נמצאת בתוכו, ובדיוק עכשיו היא שימושית לי מאד.' הוא נגס בתות, וזה צעק במר: 'רק זה לא! וכי באמת יזלול אותי חילזון מגעיל ובזוי! אותי, הטוב מכל תותי הערוגה! אילו לפחות אכל אותי הקיפוד!' 'אני חשה לעזרתך, הוד מעלתו', הודיעה הקרפדה. 'אמנם לא היית אדיב במיוחד לפני כן, אבל על כל פנים לא הסגרת אותי לקיפוד. חסד בחסד יוגמל, וחוץ מזה אני רעבה.' היא התנפלה על החילזון והחלה אוכלת בו. 'אוי!' צעק החילזון.

'אוי! אוי! צעק התות. 'איחרת! עלי הקיץ הקץ! אפילו יותיר החילזון ממני עוד משהו, אני עתיד להיפסל ולכלל היותר להיאכל על ידי האשה שתקטוף אותי. אוי! אוי! התות צעק, מפני שהחילזון אכל אותו, והחילזון צעק, כי אכלה אותו הקרפדה. בערוגת התותים היתה מהומה רבתי. אבל פתאום התחילה הקרפדה לצעוק עוד יותר חזק משני האחרים. מישהו נגס ברגליה האחוריות; וכשסובבה את ראשה, היא הביטה לתוך עיניו השחורות והעגולות של הקיפוד. 'זה מוצא חן בעיני', אמר, עם שטחן את רגלי הקרפדה במלתעותיו החזקות. 'כך נאה! הכל צריך להיות מוכן וערוך, כשאני בא: בשר, מנת-ביניים, מנה אחרונה.' אחרי שגמר את הקרפדה, הוא אכל את מחצית החילזון שהותירה הקרפדה. ואז הוא אכל את מחצית התות שהשאיר החילזון. 'זה שכר מתאים לגסות הרוח שלך!' הצהיר הקיפוד, כשהתענג על טעם התות המשובח. 'הפעם הזאת - לא סוכר, לא שמנת, לא שרי. בקיבת קיפוד פושטית לגמרי אתה צריך להסתפק.' אחרי הסעודה הזאת הוא התמתח מדושן-נחת תחת עלי התות והתכוון לתנומת צהריים קלה. 'כן', מילמל, 'החיים עליזים ומאושרים.' ואז נרדם דודני. "כששתק הקיפוד, הציצו מהיערון רק קצות שערות שפמו, מהכוכי נראה רק המקור ומהתנשמית ולא כלום. "זה היה סיפור - מה!" עלץ הקיפוד. "מזויע!" אמרה התנשמית. "ממש סיפור-קיפודים!" אמר היערון. הכוכי לא אמר דבר, כי אם רק שרק חרש לעצמו. "נו, כוכי?" שאל הקיפוד. "מה דעתך?" "הרי לסיפור אין בכלל סוף", השיב הכוכי. "איך?" כעס הקיפוד. "אין לו סוף?" "מה היה על הכלב?" שאל הכוכי. "הכלב? הכלב? לא היה שם שום כלב!" "כן היה; אתה בעצמך אמרת שמופיע כלב בסיפור. הוא שכב בחוץ על השביל וישן בעין האחת." "זה נכון", אישר היערון. "כלב היה שם." "בהחלט!" הסכימה התנשמית. הקיפוד שתק וחרק שיניו בקול מזעזע. "כן...", אמר לבסוף, "אכן מופיע כלב בסיפור. ואתם יכולים לשמוע עליו אם מתחשק לכם. אבל אני מודיע לכם מראש שאני לא סובל דיבורים על הכלב הזה. רק המחשבה עליו מרתיחה בי את דמי, וכשדמי רותח, אני מאבד כל רסן." "לא מעניין אותי בכלל הכלב!" פלטה התנשמית בבהלה. היערון לא הצטער ביותר; אבל הכוכי התחבא מעט יותר עמוק במחילתו וקרא משם: "על השלחן הכלב!" "טוב!" אמר הקיפוד. והוא סיפר: "הרעש בערוגת התותים היה כל כך גדול, שהכלב על השביל בחוץ התעורר ממנו. הוא ניער את ראשו וחידד את אזניו. ואחת, שתיים, שלש! הוא עמד על רגליו. אך עצם הקיפוד את עיניו, ומישהו אמר לתוך אזנו: 'ווף!' והנה עמד הכלב הגדול בזנב מורם ואזניים זקורות כל השיניים הלבנות המתועבות חייכו לתוך פרצופו של הקיפוד הנבעת. 'ווף!' נבח הכלב שוב. 'סוף סוף תפשתי אותך, השודד שגונב מאדוני את התותים! עכשיו אקטום את ראשך!' הקיפוד התכדר וזקף קוציו לכל הכיוונים. כשקפץ עליו הכלב ונשכו, הוא יילל בזעקה מרה, הדם נטף מזרבובו. הקיפוד לא אמר מאומה, אלא שכב בשקט והושיט קוציו. 'רק תחכה אתה!' גירגר הכלב. 'אני כבר אגיע אליך!' וכעת הוא החל מגלגל את הקיפוד קדימה על השביל. מדי פעם בפעם הוא נשא קולו ביללה, כי כפותיו נפצעו לא מעט. אבל הוא המשיך לדחוף את דודני לפניו כמו כדור. סוף סוף הם הגיעו לסופה של הדרך הארוכה, מקום שם היתה מהמורה מלאה מים. עמוקה היא לא היתה, והכלב עמד בה בלא קושי, אבל לא כן דודני. לתוך השלולית גילגל אותו הכלב; וכשהמסכן, טבוע למחצה, הוציא ראשו לשאוף אויר, קפץ עליו הכלב וטרף אותו." אך דיבר הקיפוד את המילה האחרונה, וכבר הוא רדף כמטורף אחר הכוכי. אבל זה כבר היה חבוי עמוק בתוך קינו; והיערון טס לתוך הגדר ככל שנשאווהו רגליו הזריזות, ואילו התנשמית המריאה חיש אל תוך העלטה. ערב אחד, זמן קצר אחרי שהקיפוד סיפר את סיפורו, היו כל ארבעת הידידים הטובים שרויים במצב רוח שחור. כל אחד מהם ישב לפני דירתו ובה קדורנית מעבר לשפת מכרה המלט. איש מהם לא חש בטוב, והתנשמית אך בקושי הצליחה להיאחז בעלה הגדילן. "משהו לא נעים מרחף באויר", אמר הקיפוד. "ענבי בקעצור-הקוצים אזלו, ובני האדם השפלים התחילו לקטוף את התפוחים במקום להניח להם לנשור מעצמם, שאני אוכל לאכול אותם." "שמא מתקרב מה שבני האדם קוראים לו חורף?" שאל היערון. "אינני יודע", ענה הקיפוד. "נולדתי בסוף מאי השנה; לכן לא היכרתי את החוויה מעולם." "כן, אני נולדתי ביוני", אמר היערון; "לכן גם אני לא יודע כלום. - אולי תוכל התנשמית להשכיל אותנו?" "לא ולא, בהחלט!" היתה תשובתה של זו. "אבל אני יודע!" קרא הכוכי. "כי אני אינני מהשנה הזאת, עליכם לדעת. אמנם אני עצמי לא ראיתי את זה; כי בשנה שעברה נסעתי עם הורי ואחי דרומה, לפני שבא החורף. אבל הדרור סיפר לי." "מה סיפר הדרור?" נהם הקיפוד. "על החורף הוא סיפר לי!" אמר הכוכי. "אחרי שנושרים כל העלים מהעצים ונובלים כל הפרחים, אז בא החורף. אז אין זבובים

באוויר ולא יתושים; אין פרחים ואין דבורים, לא צפרדעים באחו, לא אגוזים ... כלום. השמש זורחת רק לעתים רחוקות ולא מחממת. על המים שוכבת קליפה עבה שקוראים לה קרח; היא עבה כל כך שמקור של ציפור לא יכול לבקע אותה. ועל כרי הדשא והשדות והעצים ביער נפרשת שמיכה גדולה, רכה, כל כך רכה, אבל קרה - קיפאון. זהו השלג. ככה הוא החורף, כעת אתם יודעים!" "אבל תשמעו!" העיר הקיפוד. "ומה אוכלים באותו זמן?" "אין בכלל מה לאכול", היתה תשובת הכוכי. "אם כן מוטב להצטייד כל עוד יש עוד משהו", הסיק הקיפוד ורץ אל הגינה. "באמת אכניס לי הלילה כמה אגוזים למזוזה שלי", הודיע היערון. "תמיד טוב שיש מאגרים." הוא התחיל מיד במלאכה. הכוכי ישב לפני הכניסה לקינו וצפה במעשיו. "אתה נוהג בתבונה רבה, יערון", ציין. "הייתי עושה בדיוק כך, אבל למרבה המזל אני לא צריך את זה. עוד מעט אפליג עם כל משפחתי וחבירי הרחק דרומה, לאפריקה, למקום שם תמיד קיץ. בשבילי זה הפתרון הפשוט ביותר. אבל מה תעשה התנשמית?" "אני?" ענתה זו בקול רפה. "שום דבר. אני לא מבינה בכלל על מה אתם מדברים. לי אין עסק עם החורף." אחרי הדברים האלה המריאה התנשמית אל האפילה. אבל היא היתה כל כך תשושה, עד כי לא יכלה כמעט להרים את כנפיה. הלילה עבר וגם יום המחרת. הרוח נייערה את הענפים; העלים נטפו על מי שוחת המלט והתנועעו על המים הצהובים כמו סירות זעירות. הפעמוניות בישרו בצילצולן את קץ הקיץ ונבלו מיד. האיכר הוביל את מטען התבואה האחרון לאסמו, ולמרחקים נשמע קול שיקשוק מכונת הדיש. "אוף!" אמר הקיפוד בערב. "מה דעתכם על זה?" היערון והכוכי קראו גם הם: "אוף!" רק התנשמית לא אמרה כלום; כי היא בכלל לא היתה שם. "אולי היא הפליגה לה מזה", ניחש היערון. "למקום שיש בו קיץ תמיד, כמו שסיפר הכוכי." "זאת בודאי לא תגיע רחוק", השיב הכוכי בלגלוג. "לזה בכל זאת צריך כנפים אחרות, תאמינו לי. אבל מחר אסע אני!" "אז ניוותר איפוא שנינו לבדינו", אמר הקיפוד ותקע ביערון מבט זועף. "זה יהיה עליז. אני חושב, מוטב שפשוט אוכל אותך." היערון נעלם במהירות הבזק והכוכי גם כן. "מי יודע איך זה יסתיים", אמר הקיפוד לעצמו, כשהוא רץ אל הגינה. "נו ... לפחות אני שמן ומפוטם, אז נראה שאני אעבור את זה." למחרת בערב לא היה שם עוד הכוכי. היערון נאנח: "מי יתן שיכולתי לטוס עם הכוכי! אני מת מפחד, כשאני חושב על כל הקרח והשלג. ומי יודע מה היה על התנשמית המיסכנה?" "מי שהלך, הלך", אמר הקיפוד. "אין טעם להתאבל על זה. ואתה הוא הכי הכי חמוד מכולם, עליך לדעת. ורקוד עמי מעט, יערון חביב, יערון נחמד! קר לי. ואחר כך נוכל לטייל ביחד בגינה. אני מנדב אגוזים." "תודה רבה על ההזמנה רבת החסד", אמר היערון מתוך חורו. "חוששני שיהיה לי יותר מדי חם אצלך. מוטב שאתבצר בתוך כוכי. אגוזים יש לי די הצורך בעצמי." "חבל שאתה חשדן כזה", אמר הקיפוד. "אבל אם כן, אזדחל לי אל תחת מצבור הקש הגדול שמאחורי האסם. אנסה לישון." בערב הבא נשר העלה הצהוב האחרון מגדר האילסרים לתוך שוחת המלט. היערון ישב לפני חורו והביט אחריו. "אוף!" אמר בעצב. "מעתה אצטרך איפוא לקבל את פני האדון הקפדן לגמרי לבדי." לבו העכברי הקטן הלם בצער, והוא ממש התגעגע לקיפוד. אבל זה לא הופיע עוד; אז התישב היערון בתוך המזוזה שלו והחל סופר את אגוזיו. ואז בא החורף. על עץ הערמונים הגדול שעל הגבעה באמצע הגינה ישב הדרור ושר את שיר החורף הקודר שלו: "הלוך הלכו הזמרים כולם, וגם יתוש חביבי נעלם! קיכלי, סיבכי והזמירים הראו צדיהם האחוריים. פנתה חסידה וזרזיר פנה, כמו שקורה בכל שנה, נסעו מזה, הסתלקו סלק! סלק, סלק, סלק. בדרור האביון נוגס הקיפאון!" הפרוש, שישב על ידו, הירגזי, שניתר במשעול האילסרים, והעורבים בשדה בחוץ, כולם יחדיו הצטרפו ופיזמו: "סלק, סלק, סלק! סלק, סלק, סלק! סלק!" ולמי שלא הכיר את החורף מנסיונו שלו, היה זה אולי רע במיוחד. אי זו כמות עצומה של שלג! הוא שכב על שדה ואחו, על גג בנין המשק ועל ענפי שיח האילסר, על גפת האבנים הישנה ועל המדרון שמאחוריה. הן אפילו צדו האחד של מוט הדגל היה מכוסה בשלג, שנדבק וקפא ונשאר שם. והמים קפאו לקרח - בים ובתעלה ובשוחת המלט. במדרון שבו נפגשו לפנים ארבעת הידידים הטובים היה הכל מלא שלג; רק פה ושם הציץ גבעול נבול של עשב. וכך עבר החורף. משחלף זמנו, הוא לא נעלם לו בשקט כמו איש שאין לו עוד מה לחפש בסביבה הזאת ושיכול ללכת עכשיו בדיוק כמו שיוכל ללכת אחר כך. אלא הוא הקים שאון מחריד עם סערות וגשמים וסופות ופרעות. ואחרי שכבר עבר הכל וכל אחד יכול לראות שהחורף נגמר, מרוב רוע הוא בכל זאת בא מדי פעם והתגנב בלילה ונשך את העלים הירוקים שבקלות דעתם כבר הקדימו להציץ. לבסוף הוא לא העז עוד לצאת. בוקר אחד הושיט היערון את אפו מחורו וסקר את השטח

סביבו. רענן ויפה צמח הדשא על השביל. עלי הגדילן הירוקים כבר בכלל לא היו כל כך קטנים, ויש הארי זהר בצבע צהוב כל כך שהיה זה עונג להסתכל בו. הפעמוניות עמדו מלאי ניצנים, ואילו שיחי האילסר כבר פתחו עגילי פרחיהם. הכל היה בסדר להפליא. מקצה המדרון נשמע "טיטריטיט!" עליז. "יום נאה לך, כוכי!" קרא היערון. "ברוך בואך הביתה! וקיץ נאה שיהיה לך! יש חדש באפריקה? איך עבר עליך החורף?" "שלום לך, יערון!" השיב הכוכי. "קיץ נאה גם אני מאחל לך! מהחורף לא הרגשתי כלום. במקום שאני הייתי, לא היה חורף. התנדנדתי על ענפי דקלים, שרתי שירי לאנשים שחורים והשתובבתי מדי יום ביומו באור השמש. - אבל איך התקיימת אתה?" "אוהו, תודה על השאלה. ככה ככה." "אבל איפה היית?" "בחורי. שם למטה אמנם היה קצת משעמם, אבל חוץ מזה חם ונעים. לקראת הסוף אמנם התדלדלו אוצרות האגוזים שלי. אבל בשנה הזאת אהיה יותר חכם. אתחיל מוקדם לאגור לקראת החורף, ועוד אני גם רוצה לחפש לי יערונות. כמובן הכל יותר יקר כשחיים בשנים; אבל גם יותר נעים. באים ילדים, והזמן עובר מבלי שיודעים איפה הוא נשאר." "זה אולי נכון מה שאתה אומר", הסכים הכוכי, מהורהר משהו. "והרי זה סוף סוף מצות הטבע ויעודם של כל הבריות. ובכל זאת לא כל כך פשוט להקים משפחה. עכשיו הייתי באפריקה חצי שנה משוחרר מכל הבלגן של הילדים, ואני בכלל לא משתוקק שהענין יתחיל מחדש. אבל מה לעשות? הגברת היקרה כבר הטילה את הביצים, אז אין תועלת בהתקוממות." "הוך, זה צריך להיות יפה!" אמר היערון ושלח מבט חולמני אל הדשא הירוק והרענן. ברגע זה רישרשו העלים היבשים לידם, והנה עמד שם הקיפוד. "אוי וי!" צעק היערון והיה בין רגע בחורו. אבל אז הוא התבייש, חזר לאחוריו והושיט בזהירות את אפו לאויר. "שלום עליך, הקיפוד!" אמר בידידות. "קיץ נאה שיהיה לך!" "שטות נאה!" השיב הקיפוד בזעף. "נדמה לי ששמעתי את קול הכוכי." "כן, אני פה", אמר הכוכי. "איך שיחק בך המזל? בעיות עם מצב הרוח, מה? אתה גם נראה לי די מרופף!" "בהחלט אפשר", ענה הקיפוד. "גם אין לי שום סיבה למצב רוח טוב." "מה אתה אומר!" אמר הכוכי. "הרי קיץ עכשיו. ודרך אגב, איפה היית?" "שכבתי תחת מצבור הקש", אמר הקיפוד. "כל החורף?" "אכן. חרפתי בשינה, אתה צריך לדעת. חייתי משומני שלי. בהתחלה היה די נחמד לחרוף ככה כל הזמן. חלמתי על ארוחות בוקר נהדרות עם פשטידות העכברים הטעימות ביותר, תפוחים ירוקים, לפתן ענבי בקעצורי קוצים וחיפושיות מאי חיות. אבל לאט-לאט נמוגו החלומות היפים, ובסוף היתה לי כל הזמן ההרגשה כאילו מישהו צובט ודוקר אותי בתוך מעי. עכשיו אני מתגעגע מכל הלב לסעודה טובה ודשינה כמו שצריך." הקיפוד התישב. הוא רעד בכל אבריו. עורו היה תלוי רפיון סביב גופו, עיניו נטולות ברק, והוא נראה כה תשוש עד כי היערון שכח ברחמיו שנכמרו עליו את פחדו ויצא מחורו לגמרי. "איפה התנשמית?" שאל הקיפוד. אף לא אחד משני האחרים ידע את זה. "היא מתה", אמר קול קלוש מתחת לעלה הגדילן. "מה? באמת?" אמר הכוכי. "אכן, כולנו צריכים למות פעם אחת. - - אבל מי אתה? ומנין לך הידיעה הזאת?" "אני בתה של התנשמית", ענה הקול. "כשאמא מתה, שכבתי אני בתוך הביצה. אבל היא לחשה לי, שאני אעוף לכאן, כשאהיה גדולה, כדי לספר לשלשת הידידים שלה מה היה בסופה. בגלל זה היא לא פחדה מפני החורף. היא ידעה שתצטרך למות בקרוב, מיד אחרי שגמרה לדאוג לביציה. היא ביקשה לספר לכם על זה." "זה היה נאה מצדה, לחשוב עלינו", אמר הכוכי והציץ בלב נמס אל תחת עלה הגדילן. אבל היערון רץ החוצה אל השביל והביט בעיניים מבריקות מאחד לאחר. "האין זה נפלא?" צעק. "ומה כל כך נפלא, יערוני החביב והחמוד?" שאל הקיפוד בידידות והתקרב יותר אל היערון. "נפלא איך הכל מסודר למען כולנו", הסביר היערון. "רק חשבו על זה, איך שמצאנו כל ארבעתנו מחסה, כשבא החורף. התנשמית מתה וממילא נפטרה מכל הדאגות. הקיפוד שכב תחת מצבור הקש ועיכל את שומנו. הכוכי ברח מפני הקרח והשלג ועף למרחק, ואני ישבתי בחום ובנוחות בקיני ואכלתי את האגוזים שאגרתי לי. - האין הכל בעולם מסודר באופן מושכל יוצא מהכלל?" הכוכי הניחן, ובתה של התנשמית הסכימה. "ודאי ודאי", אמר גם הקיפוד והתקרב לאט לאט עוד יותר אל היערון. "בודאי זה מסודר באופן מושכל להפליא. מושכל באופן יוצא מהכלל. זאת היתה הערה נכונה מאד, יערוני היקר. אבל מחשבות כאלה מטפחים רק בסתיו, כשאנחנו שבעים ושמינים. בעונה העכשווית חשוב הוא להתחזק לקראת החורף, המבין אתה ... וזה מה שאעשה אני!" עם זה הוא תפש את היערון הבלתי זהיר בעורפו וטחנו במהרה בין שיניו החזקות. היערון צווח בקול קורע לב, והתנשמית שתחת עלה הגדילן ממש התפוררה באימה. אבל הכוכי המריא ונסק בצעקה רמה. הכנף האחת פגעה בקיפוד, כך שזה איבד את שיווי משקלו

והתגלגל במורד המדרון. פלופש! המים ניתזו, וכיערון כקיפוד נעלמו. הכוכי ישב המום לגמרי ונעץ עיניו למטה בשוחה: שם התעגלו על פני המים טבעות גדולות ועגולות וסימנו את טביעת הקיפוד. "הוי כמה נורא! מי היה חושב שסוף כזה יהיה לידידות!" אמר הכוכי. "כמה נעים היה לנו בשנה שעברה! ועכשיו מתים שלשה מבינינו!" התנשמית לא אמרה כלום, כי מבנה גופה היה עדין ביותר, ומה שראתה זיעזע אותה מן היסוד. "כן - עכשיו נותרתי רק אני מארבעתנו הידידים", אמר הכוכי והציץ אל תחת עלה הגדילן. מיד אחרי כן הוא נשא את כנפיו הארוכות ועבר פעם אחת על פני שוחת המלט. אבל אחר כך הוא שב, טס כחץ שלוח מקשת אל תחת עלה הגדילן וחטף את התנשמית. "סלחי נא לי!" ביקש בנימוס. "אילו היית אמר, לא הייתי חולם ללכוד אותך. אני יודע מה אני חייב לברית הידידות. אבל בכל זאת יש משהו אמיתי במה שאמר הקיפוד המנוח, שכל אחד חייב לדאוג לעצמו. והרי אשתי רובצת למרבה הצער על חמש ביצים, והיא תנזוף בי קשות אם לא אביא לה ארוחת בוקר ראויה לשמה." עם זה נעלם הכוכי במאורת ביתו. והסיפור על ארבעת הידידים הטובים הסתיים. דצ"ח מספר

End of Project Gutenberg's Tales, by Carl Ewald

*** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK TALES ***

***** This file should be named 5139-0.txt or 5139-0.zip ***** This and all associated files of various formats will be found in: <http://www.gutenberg.org/5/1/3/5139/>

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

*** START: FULL LICENSE ***

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

This particular work is one of the few copyrighted individual works included with the permission of the copyright holder. Information on the copyright owner for this particular work and the terms of use imposed by the copyright holder on this work are set forth at the beginning of this work.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You

may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR

ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at www.gutenberg.org/contact

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

www.gutenberg.org

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.